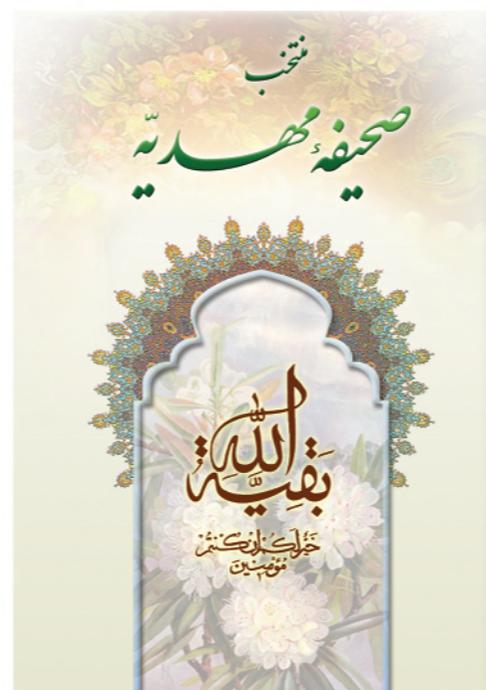

منتخب صحیفہ مہدیہ

تألیف

سید مرتضیٰ مجتہدی سیستانی

منتخب صحيفه مهديه

مؤلف: سيّد مرتضى مجتهدى سيستانى
مترجم: محمد حسين رحيميان
ناشر: نشر الماس
چاپ: انصار المهدي ﷺ
نوبت چاپ: يازدهم
تاريخ انتشار: ۱۳۹۲
قطع و صفحه: نيم جيبى / ۳۶۸
تيراز: ۵۰۰۰ جلد
قيمت: ۲۵۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۷۷۵۳-۱۵۹ ISBN

مرکز پخش: (۰۹۱۹ ۹۸۵۰۰۸۵) (۰۹۱۲ ۲۵۱۰۳۵۸)

وبسایت مؤلف: www.almonji.com

E-mail: info@almonji.com

فهرست مطالب

مقدمه

۱۵	امامان معصوم <small>علیهم السلام</small> و بیان اسرار الهی
۱۹	اهمیت مداومت بر دعا
۲۱	دعا برای ظهور امام زمان ارواحنا فداه لازم و ضروری است
۲۵	مظلوم‌ترین فرد عالم
۲۷	نصیحتی از مرحوم حاج شیخ رجبعلی ختباط
۳۰	تجربه مهم مرحوم حاج شیخ حسنعلی اصفهانی
۳۳	تشکیل مجالس دعا برای تعجیل ظهور امام زمان عجل الله فرجه
۳۴	توجه به وظایف دوران غیبت

قسمتی از زیارت حضرت امیرالمؤمنین صلوات الله علیه :

یا أنوار الله في أرضه التي لا تطفى ،
يا عيون الله في خلقه ،
أنا منتظر لأمرکم ، مترقب لدولتکم ،
معکم لا مع غیرکم ، إلیکم لا إلی عدوکم ،
آمنت بکم وبما أنزل إلیکم ، وأبرء إلی الله من عدوکم

ای رهبران پاک

ای نورهای جاویدان الهی

ای دیدگان خداوند در میان آفریدگان

من در انتظار امر شما و فرا رسیدن حکومت شما هستم

من با شما هستم نه با غیر شما

من به شما ایمان دارم و از دشمنانتان بیزارم

بحار الأنوار: ۱۰۰/۳۴۵، الصحیفة المباركة المهدیة: ۵۸۴

- اعتیاد به عصر غیبت امام عصر ارواحنا فداء! ۳۶
- روش فکری خود را تغییر دهید ۴۰
- به سوی امیر عالم هستی ۴۲
- توجه به حضرت بقیة الله ارواحنا فداء لازم است ۴۸
- انتظار ظهور یا اعتقاد به ظهور؟! ۵۷
- عظمت امام عصر ارواحنا فداء در کلمات اهل بیت (علیهم السلام) ۵۹

بخش اول

نمازها

- نماز امام زمان عجل الله تعالی فرجه ۸۱
- نماز مسجد مقدس جمکران ۸۲
- نماز توجه به حضرت صاحب الزمان عجل الله تعالی فرجه ۸۴
- نماز و دعای فرج برای رفع مشکلات مهم ۸۶
- نماز استغاثه به امام زمان عجل الله تعالی فرجه ۹۰
- اهداء نماز به امام زمان عجل الله تعالی فرجه در روز پنجشنبه ۹۳
- نماز امام زمان عجل الله تعالی فرجه در شب جمعه ۹۴

بخش دوم

دعاهای قنوت

- دعا برای ظهور امام زمان عجل الله تعالی فرجه در قنوت نمازها .. ۹۷
- دعای قنوت حضرت بقیة الله عجل الله تعالی فرجه ۹۸
- دعای دوّم حضرت بقیة الله ارواحنا فداء در قنوت ۹۹
- دعای سوّم آن حضرت در قنوت ۱۰۳
- دعا در قنوت نماز جمعه برای ظهور آن بزرگوار عجل الله فرجه ۱۰۴

بخش سوّم

ادعیه بعد از نمازها

- دعا برای ظهور حضرت بقیة الله ارواحنا فداء بعد از هر نماز واجب . ۱۰۵
- دعای برای ظهور امام زمان ارواحنا فداء بعد از نمازهای واجب . ۱۰۵
- دعا برای تشرّف خدمت حضرت بقیة الله ارواحنا فداء ... ۱۰۷
- دعای دیدار امام زمان ارواحنا فداء ۱۰۸
- دعای بعد از نماز صبح ۱۰۹
- دعا برای حضرت بقیة الله عجل الله تعالی فرجه بعد از نماز صبح ۱۱۱

- دعاهایی که حضرت بقیة الله علیه السلام برای برطرف شدن مشکلات شدید... ۱۱۱
- دعا برای ظهور آن حضرت پس از نماز صبح و ظهر در هر روز. ۱۱۶
- دعا برای ظهور آن بزرگوار پس از نماز ظهر ... ۱۱۶
- دعا برای ظهور امام زمان عجل الله فرجه پس از نماز عصر ... ۱۱۸
- دعا برای ظهور امام زمان ارواحنا فداه بعد از دو رکعت اول نماز شب ۱۲۱

بخش چهارم

دعاهای ایام هفته

- دعا برای ظهور امام زمان عجل الله فرجه در روزهای پنجشنبه ۱۲۳
- صلوات برای ظهور آن حضرت از عصر روز پنجشنبه تا ... ۱۲۳
- دعا برای ظهور امام زمان ارواحنا فداه در شب جمعه ... ۱۲۴
- دعا علوی مصری از امام زمان ارواحنا فداه ... ۱۲۵
- فضیلت دعای ندبه ... ۱۵۱
- دعای ندبه ... ۱۵۲
- دعا برای ظهور امام زمان عجل الله تعالی فرجه در روز جمعه ... ۱۶۷
- صلوات ضراب اصفهانی ... ۱۶۷
- فضیلت خواندن سوره بنی اسرائیل در هر شب جمعه ... ۱۷۲

بخش پنجم

دعاهای هر ماه

- دعای ایام ماه رجب که از ناحیه مقدسه امام زمان علیه السلام صادر شده است ۱۷۳
- دعای دیگر در ایام ماه رجب که از ناحیه مقدسه رسیده است. ۱۷۶
- دعای سوّم در ایام ماه رجب ... ۱۷۷
- دعای روز سوّم شعبان ... ۱۸۱
- فضیلت شب نیمه شعبان ... ۱۸۳
- دعای شب نیمه شعبان ... ۱۸۴
- دعای افتتاح ... ۱۸۶
- دعا برای ظهور امام زمان علیه السلام در روز سیزدهم ماه رمضان. ۱۹۳
- دعا برای ظهور امام زمان علیه السلام در شب بیست و سوّم ماه رمضان ۱۹۵
- دعای دیگر برای ظهور آن حضرت علیه السلام در شب بیست و سوّم ۱۹۶
- دعای سوّم برای ظهور آن حضرت علیه السلام در شب بیست و سوّم ۱۹۸
- دعای روز عید غدیر ... ۱۹۹
- تسبیح حضرت امام زمان علیه السلام از روز هیجدهم تا آخر هر ماه. ۲۰۴

بخش ششم

دعاهایی که مخصوص روز معینی
از ایام هفته نیست

- دعای عهد ۲۰۵
- دعای عهد دیگر ۲۰۹
- دعای زمان غیبت ۲۱۲
- دعای معرفت در زمان غیبت ۲۱۷
- دعای دیگر در زمان غیبت ۲۲۵
- دعای دیگری نیز در زمان غیبت ۲۲۶
- دعای غریق در زمان غیبت ۲۲۷
- دعای نجات از فتنه‌های آخرالزمان ۲۲۸
- دعای فرج (إلهی عظم البلاء) ۲۲۹
- دعا در ساعت مخصوص به آن حضرت ارواحنا فداء ۲۳۰
- دعای حضرت صاحب الامر عجل الله تعالی فرجه ۲۳۲
- دعای سهم اللیل از امام زمان ارواحنا فداء ۲۳۳
- دعای دیگر از امام زمان عجل الله تعالی فرجه ۲۳۵

- دعای «یا نور الثور» از امام زمان عجل الله تعالی فرجه ۲۳۷
- دعای دیگر از امام زمان ارواحنا فداء برای رفع مشکلات ۲۳۷
- دعای مهم دیگر از امام زمان عجل الله تعالی فرجه برای برآورده شدن حاجت‌ها ۲۳۹
- دعای امام عصر عجل الله تعالی فرجه برای شفاء از بیماری‌ها ۲۴۰
- دعای دیگری از امام زمان عجل الله تعالی فرجه برای رهایی از سختیها و مشکلات ۲۴۱
- حرز امام زمان عجل الله تعالی فرجه ۲۴۳
- دعای شیعه هنگام خروج حضرت قائم ارواحنا فداء ۲۴۴
- صلوات بر حضرت فاطمه زهرا ع ۲۴۵
- فضیلت سوره‌های «مسبحات» ۲۴۶

بخش هفتم

توسل به حضرت بقیةالله ارواحنا فداء

- دعای توسل معروف به دعای توسل خواجه نصیر ع ۲۴۷
- دعای توسل به حضرت بقیةالله عجل الله تعالی فرجه ۲۶۰
- توسل دیگر به حضرت بقیةالله عجل الله فرجه در مشکلات ۲۶۱
- توسل دیگر به حضرت بقیةالله ارواحنا فداء ۲۶۲
- توسل دیگر به آن حضرت صلوات الله علیه ۲۶۲

بخش هشتم

عریضه و نوشتن نامه به امام عصر ارواحنا فداء

کیفیت نوشتن نامه به محضر امام عصر عجل الله تعالی فرجه ... ۲۶۳

بخش نهم

استخاره

استخاره اول ۲۶۷

استخاره دوم ۲۶۸

بخش دهم

در باره حرز یمانی و حکایت آن

حکایت حرز یمانی ۲۶۹

حرز یمانی ۲۷۰

بخش یازدهم

زیارت‌ها

استحباب زیارت حضرت بقیة الله ارواحنا فداء در هر زمان و مکان ۲۸۱

زیارت حضرات معصومین علیهم السلام و هدیه ثواب آن به پیشگاه ... ۲۸۲

زیارت آل یس ۲۸۳

زیارت ندبه ۲۸۹

زیارت امام زمان ارواحنا فداء در روز جمعه ۲۹۷

زیارت حضرت بقیة الله ارواحنا فداء که در مشکلات و موارد ترسناک ۲۹۹

زیارت ناحیه مقدسه ۳۰۰

زیارت رجبیه ... ۳۲۳

زیارت حضرت صاحب الزمان ارواحنا فداء در سرداب مقدس ۳۲۵

زیارت دوم حضرت صاحب الزمان ارواحنا فداء ۳۲۶

زیارت سوم حضرت بقیة الله عجل الله تعالی فرجه ۳۲۶

ذکر صلوات بر امام زمان ارواحنا فداء ۳۲۹

بخش دوازدهم

زیاراتِ نَوَابِ حضرت قائم ارواحنا فداء و بعضی از دعاهایی که اصحاب آن بزرگوار نقل نموده‌اند

- زیارت نَوَابِ امام زمان ارواحنا فداء ۳۳۱
 دعای سمات که از نایب دؤم جناب محمد بن عثمان رضی الله عنه روایت شده است ۳۳۳
 دعای حضرت خضر رضی الله عنه معروف به دعای کمیل ۳۴۱

خاتمه کتاب یا ملحقات

در بعضی عباداتی که مورد توجه حضرت بقیة الله ارواحنا فداء می‌باشند

- زیارت عاشورا ۳۵۳
 دعای علقمه ۳۵۹

مقدمه

امامان معصوم علیهم السلام و بیان اسرار الهی

... امامان معصوم علیهم السلام در یک جوّ سیاسی و خفّانی که حکومت نفرین شده حبتی^۱ آن را تأسیس کرده و مانع از به وجود آمدن حکومت عدل علوی بود، می‌زیستند.

به همین جهت پیشوایان معصوم علیهم السلام فرصت بیان اسرار الهی را برای عموم نداشتند؛ زیرا که طغیانگران و ستمگران آموی و عباسی از این کار جلوگیری می‌کردند؛ به این جهت، امیرِ همه امیران حق، و اولین مظلوم و دور نگه داشته شده از حقوق خود، حضرت علی بن ابی طالب رضی الله عنه می‌فرمایند:

كانَ لِرَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وآله سِرٌّ لَا يَعْلَمُهُ إِلَّا قَلِيلٌ ... وَكُنَّا طُغَاةَ هَذِهِ

۱- حبتی، کنایه از اسم اولین غاصب خلافت ائمه علیهم السلام است، رجوع کنید به بحارالانوار: ۳۳۶/۳۵.

الْأُمَّةُ كَبَيْتَتْ هَذَا السِّرَّ ١.

رسول گرامی اسلام ﷺ را رازی بود که جز افراد اندکی از آن آگاهی نداشتند... که اگر طغیانگران این اُمت نبودند هر آینه آن راز را فاش کرده و منتشر می نمودم.

بنابراین، امامان ما اسرار و رازها را برای همه مردم بیان نکردند، و آنها را جز برای افراد اندکی از نقباء، مهتران و برترین دوستان خود، افشاء نمودند.

پس افشاء اسرار و بیان حقایق مهمه معنوی برای آنان ممکن نشد، زیرا که مردم توانائی تحمل آن را نداشتند، به جهت این که مردم در حکومت حبتی که تا حکومت الهی حضرت قائم ارواحنا فداء ادامه می یابد، زندگی می کردند.

امام صادق علیه السلام در تفسیر آیه شریفه: ﴿وَاللَّيْلِ إِذَا يَسْرِ﴾^۲ می فرمایند:

هي دولة حبتي، فهي تسري إلى قيام القائم عليه السلام.^۳

مقصود از آن (شب)، دولت حبتی است که تا قیام حضرت قائم (صلوات الله علیه) ادامه پیدا می کند.

۱- بحار الأنوار: ۳۰۶/۹۵.

۲- سورة فجر، آیه ۴.

۳- بحار الأنوار: ۷۸/۲۴.

از طرفی، برای هدایت بشریت و به کمال انسانی رساندن انسانهای لایق پیشوایان معصوم علیهم السلام ناگزیر از انتشار برخی اسرار معنوی بودند، به این جهت، حضرات معصومین علیهم السلام بسیاری از اسرار و حقایق معنوی را تحت عنوان دعا و مناجات بیان کرده اند، اگر خواهان آن حقائق هستید آن ها را در لابلای ادعیه و مناجات جستجو کنید. اهل بیت علیهم السلام نه تنها اسراری را که به خاطر جو سیاسی و فکری مردم نمی توانستند صریحاً بیان کنند، در دعاها و زیارات و... ذکر نموده اند؛ بلکه مسایل مهمه اعتقادی و معارف بلند را نیز به صورت دعا، مناجات و زیارت بیان کرده اند، که با رجوع و تحقیق در میان دعاها و... این حقیقت به خوبی روشن و آشکار است.

آنان در ضمن دعاها و... گذشته از اسرار و عقاید و معارف بلند پایه، مطالب بی شماری را -از مسایلی که در زندگی انسان ها دارای نقش اساسی و حیاتی می باشند- بیان نموده اند و به جامعه بشریت بهترین درس زندگی را آموخته اند.

به عنوان نمونه در دعاهای کتاب شریف «صحیفه کامله سجادیه» که صحت آن مورد تأیید امام عصر ارواحنا فداء می باشد، دقت کنید و ببینید حضرت امام سجاد علیه السلام چه حقایق بزرگی را در ضمن الفاظی کوتاه به عنوان دعا و مناجات بیان نموده اند. دقت در دعاها دیگر نیز که از آن حضرت و یا سایر اهل

بیت ﷺ نقل شده است این حقیقت را به خوبی روشن می‌سازد. اکنون نمونه کوتاهی را از درس‌های بزرگی که در دعاها به ما آموخته‌اند، نقل می‌کنیم:

در مناجاة انجیلیتیه حضرت امام سجّاد علیه السلام به خداوند عرض می‌کنیم:

أَسْأَلُكَ مِنَ الْهَمِّ أَعْلَاهَا ۱

خداوندا! عالی‌ترین همت‌ها را از تو می‌خواهم.

این کلام امام سجّاد علیه السلام بیداری است برای همه کسانی که کتاب دعا را در دست می‌گیرند و با خواندن دعا، با خداوند صحبت می‌کنند؛ یعنی: دعاکننده، هر کسی که هست - اگرچه خود را بی‌اراده و ناچیز می‌بیند - باید از خداوند بخواهد که بهترین و عالی‌ترین همت را به او عطا نماید، تا بتواند در زندگی خود تحوّل عظیم ایجاد نموده و وجودش در جامعه دارای نقش اساسی و حیاتی باشد. این حقیقتی است که با تابش نور مقام امامت در قلب انسان، واقعیت پیدا می‌کند.

پس آنچه بیان شد همان است که از قرآن و روایات به دست ما رسیده است، فرصت را غنیمت شمرده، و آن را به گوش جان بسپارید، و از رحمت و مهر الهی ناامید نشوید که: ﴿إِنَّهُ لَا يَيْئَسُ

مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمَ الْكَافِرُونَ ۱، «همانا از رحمت خدا جز قوم کافر نا امید نمی‌شود».

بنابراین، با استفاده از نور امامت خاندان وحی علیهم السلام نور امید و یقین را در روح و روان خویش ایجاد کنید.

اهمیت مداومت بر دعا

مداومت بر دعا و اصرار ورزیدن در ادامه آن دارای نقش بسیار مهمی در رسیدن به مقصود و بدست آوردن حاجت می‌باشد. و این نکته بسیار مهمی است که همه کسانی که با دعا سر و کار دارند، باید به آن توجه داشته باشند؛ زیرا بیشتر افراد قدرت و توانائی آن را ندارند که با خواندن یک دعا و یا یک زیارت، و یا گفتن یک ذکر، حاجت خود را بگیرند و به مقصودشان نایل شوند.

به عنوان مثال: در بسیاری از امراض جسمانی اگر مرض سطحی باشد، یا تازه شروع شده و کهنه و مزمن نشده باشد می‌توان آن را با یک نسخه مداوا و معالجه نمود؛ ولی اگر مدت بیماری طولانی و مرض کهنه گردیده باشد، بدیهی است که محتاج به تکرار معالجه و ادامه مصرف دارو است.

در امراض روحی نیز جریان از همین قرار است ، اگر شخصی گرفتاری روحی شدیدی داشته باشد و یا در اصل شدید نموده ، ولی بر اثر گذشت زمان و طولانی شدن آن ، در روح جایگزین و به آن معتاد شده ، در این صورت بدیهی است که مشکل این گونه گرفتاری‌ها را با خواندن یک بار دعا نمی‌توان برطرف نمود ، بلکه نیاز به تکرار دعا دارد ؛ همان گونه که در بسیاری از امراض جسمانی انسان محتاج تکرار و تداوم استفاده از دارو است .

بنابراین ، همان گونه که در امراض جسمی مداوا را ادامه می‌دهیم تا دارو کاملاً اثر خود را ببخشد ، در مواردی که نیاز به دعا می‌باشد نیز باید خواندن دعا را همچنان ادامه دهیم تا اثر آن ظاهر شود .

البته ممکن است افرادی با خواندن یک دعا ، یا ذکر یک اسم از اسماء الله ، به نتیجه برسند ولی این گونه افراد در مجتمع بشری نادر الوجود و کمیاب‌اند و عموم افراد نباید توقع داشته باشند که مانند آنان با خواندن یک بار دعا ، نتیجه‌ای که آن‌ها می‌گیرند ، بگیرند .

این یکی از جهاتی است که در روایات درباره‌ی الحاح و اصرار در دعا تأکید شده است .

دعا برای ظهور امام زمان ارواحنا فداء

لازم و ضروری است

مهم‌ترین ، ضروری‌ترین و لازم‌ترین دعایی که باید مردم در زمان غیبت انجام دهند ، دعا برای ظهور امام زمان عجل الله تعالی فرجه است ؛ زیرا که آن حضرت صاحب ما و صاحب عصر و زمان ما است ، بلکه صاحب امر ، ولی و سرپرست همه‌ی جهانیان است ، مگر می‌شود از او غافل شد در حالی که آن حضرت امام ما است ، و غفلت از امام ، یعنی غفلت و فراموشی از اصلی از اصول دین .

پس لازم است که برای آن حضرت دعا نموده و پیش از آن که برای خود و نزدیکان و آشنایان خود دعا کنیم ، برای آن بزرگوار دعا نماییم .

مرحوم سید بن طاووس در کتاب «جمال الأسبوع» می‌نویسد : پیشوایان ما علیهم السلام در مورد دعا برای امام عصر صلوات الله علیه اهمیت مخصوصی قائل بودند ، و این بیانگر آن است که دعا برای امام زمان ارواحنا فداء از مهم‌ترین وظایف اهل اسلام و ایمان می‌باشد ، و ما روایتی را نقل کردیم که امام صادق علیه السلام در تعقیب نماز ظهر ، کامل‌ترین دعا را در حق امام زمان ارواحنا فداء انجام می‌دادند تا در حق خویشتن . و در لابلای عناوین گذشته فصل زیبایی را به دعای

امام کاظم علیه السلام برای حضرت بقیه الله ارواحنا فداء اختصاص دادیم. بدیهی است کسی که موقعیت این دو بزرگوار را در اسلام بشناسد در پیروی از آن‌ها عذری برای او باقی نمی‌ماند.^۱

وی در کتاب «فلاح السائل» بعد از آن که فضایل دعا برای برداران دینی را متذکر می‌شود، می‌نویسد:

اگر با دعا برای مولا به پیشگاه خدای متعال - که مالک و صاحب اختیار زندگان و مردگان است - بروید و دعا کنید، امید است که به خاطر آن بزرگوار درهای اجابت برای شما باز شود، تا خود و دیگران - که برای آنها دعا می‌کنید - مشمول فضل الهی گردیده، و رحمت، کرم و عنایت خدا شامل حالتان گردد، زیرا که شما در دعای خود به ریسمان او چنگ زده‌اید.

ممکن است بگویید: فلانی و فلانی - که از اساتیدتان هستند -

به این گفتار عمل نمی‌کنند!

پاسخ آن معلوم است، زیرا که آنها از مولای ما - صلوات الله علیه - غافل هستند، و در مورد او کوتاهی نموده و سستی می‌ورزند. سید بن طاووس رحمته الله علیه سخن زیبای خود را چنین ادامه داده و می‌فرماید: به آنچه گفتم عمل کنید که حقیقتی است روشن، و

کسی که در مورد مولای ما سهل انگاری کند و سستی ورزد و از آنچه بیان کردم غافل شود، به خدا سوگند! او در اشتباه است، اشتباهی که مایه ننگ و عار است.

سپس ایشان می‌فرماید: آیا تاکنون به اهمیت این امر از دیدگاه ائمه اطهار علیهم السلام فکر کرده‌اید؟ آیا آن گونه بوده که تاکنون نسبت به این موضوع با بی‌اعتنایی رفتار نموده‌اید؟

بنابراین، در نمازهای واجب برای آن حضرت - و کسی که دعا برای او جایز است - زیاد دعا کنید.

سید بزرگوار با تأکید خاصی می‌فرماید: باز تکرار می‌کنم و می‌گویم: با توجه به آنچه که بیان کردم عذری برای شما در اهمیت ندادن به دعا برای تعجیل ظهور باقی نمی‌ماند.^۱

صاحب «مکیال المکارم» در این رابطه می‌فرماید: همان گونه که آیات و روایات دلالت دارد، دعا از بزرگترین اقسام عبادت‌هاست و تردیدی نیست که مهم‌ترین نوع دعا و با عظمت‌ترین آنها، دعا برای کسی است که خداوند حق او را و دعا برای او را بر همه واجب نموده است، و به برکت وجود او، نعمت خداوند بر همه مخلوقات او می‌رسد.

بنابراین، بر اهل ایمان لازم است که بر این امر مهمّ اهتمام ورزیده و در هر مکان و زمانی برای تعجیل ظهور آن حضرت دعا نمایند.

اینک مناسب است مطلبی را که گفتار ما را تأیید می‌کند بیان کنیم: حضرت امام حسن مجتبی علیه الصلاة والسلام در عالم خواب یا مکاشفه به مرحوم آیه الله میرزا محمد باقر فقیه ایمانی فرمودند:

«در مَثَبِها به مردم بگویند و به آنان دستور دهید توبه نموده و دربارهٔ تعجیل ظهور (حضرت) حَبَّت (ارواحن فداء) دعا نمایند. دعا برای ظهور آن حضرت مانند نماز میت نیست که واجب کفائی باشد و با انجام دادن عده‌ای، از دیگران ساقط شود؛ بلکه مانند نمازهای پنجگانه است که بر هر فرد بالغ واجب است که برای ظهور امام زمان (ارواحن فداء) دعا کند.»^۱

با توجه به آنچه نقل کردیم، لزوم و ضرورت دعا برای ظهور امام زمان ارواحنا فداء معلوم گردید.

۱- مکیال المکارم: ۴۳۸/۱.

مظلوم‌ترین فرد عالم

پس از آن که ضرورت دعا برای مولایمان امام زمان ارواحنا فداء را ذکر کردیم می‌گوییم: متأسفانه در بیشتر مجالس مذهبی از یاد امام زمان ارواحنا فداء و دعا برای تعجیل ظهور آن حضرت غفلت می‌شود. و اگر بدانیم که تاکنون چقدر از آن حضرت غافل بوده‌ایم، متوجه می‌شویم که آن حضرت مظلوم‌ترین فرد عالم هستند.

اکنون جریاناتی را دربارهٔ مظلومیت آن بزرگوار ذکر می‌کنیم:
۱- حجة الإسلام والمسلمین مرحوم آقای حاج سید اسماعیل شرفی رحمته الله نقل نمودند:

به عتبات مقدّسه مشرف شده بودم و در حرم مطهر حضرت سیدالشهداء علیه السلام مشغول زیارت بودم. چون دعای زائرین در قسمت بالای سر امام حسین علیه السلام مستجاب است، در آنجا از خداوند خواستم مرا به محضر مبارک مولایم حضرت مهدی ارواحنا فداء مشرف گرداند و دیدگانم را به جمال بی‌مثال آن بزرگوار روشن نماید.

ناگهان هنگامی که مشغول زیارت بودم خورشید جهان تاب جمالش ظاهر شد، گرچه در آن هنگام حضرتش را نشناختم؛ ولی شدیداً مجذوب آن بزرگوار شدم، پس به او سلام کردم و از ایشان

سؤال کردم: آقا؛ شما کیستید؟

فرمودند: من مظلوم‌ترین فرد عالم هستم.

من مقصود آن حضرت را متوجه نشدم و با خود گفتم: شاید ایشان از علمای بزرگ نجف هستند و چون مردم به ایشان گرایش پیدا نکرده‌اند خود را مظلوم‌ترین فرد عالم می‌داند، در این هنگام ناگهان متوجه شدم که کسی در کنارم نیست.

اینجا بود که فهمیدم خداوند دعایم را مستجاب فرموده و مرا به لقای حضرتش شرفیاب نموده، و او مظلوم‌ترین فرد عالم و امام زمان من بود، و نعمت حضور آن بزرگوار را زود از دست دادم.

۲ - حجة الإسلام والمسلمین آقای حاج سید احمد موسوی - که از شیفتگان حضرت امام عصر عجل الله تعالی له الفرج می‌باشند - از حجة الإسلام والمسلمین عالم ربانی مرحوم آقای حاج شیخ محمد جعفر جوادی نقل نمودند که ایشان در عالم کشف یا شهود خدمت حضرت بقیة الله ارواحنا فداء مشرف شده و ایشان را بسیار غمگین می‌بیند، از حال آن بزرگوار سؤال می‌کند، حضرت می‌فرماید:

دلم خون است، دلم خون است.

۳ - حضرت امام حسین علیه السلام در عالم مکاشفه به یکی از علمای

قم فرمودند:

«... مهدی ما در عصر خودش مظلوم است، تا می‌توانید درباره آن حضرت سخن بگویید و قلم فرسایی کنید؛ آنچه درباره شخصیت این معصوم بگویید درباره همه معصومین (علیهم السلام) گفته‌اید؛ چون حضرات معصومین همه در عصمت و ولایت و امامت یکی هستند و چون این زمان، دوران مهدی ما است سزاوار است درباره او بیشتر گفتگو شود.

و در خاتمه فرمودند:

باز تأکید می‌کنم درباره مهدی ما زیاد سخن بگویید و بنویسید، مهدی ما مظلوم است، بیش از آنچه نوشته و گفته شده باید درباره‌اش نوشت و گفت»^۱.

نصیحتی از مرحوم حاج شیخ رجبعلی خیاط

اکنون که از مظلومیت آن حضرت آگاه شدیم باید توجه داشته باشیم که هدف ما از دعا برای ظهور امام زمان عجل الله تعالی فرجه رسیدن به حالات و مقامات نباشد؛ بلکه تقرب به خداوند و رضایت امام زمان ارواحنا فداء را ملاک عمل قرار دهیم.

۱ - بوستان ولایت: ۱۸/۲.

اینک به این جریان مهم توجه کنید:

مرحوم آقای شرفی که از منتظران ظهور امام عصر ارواحنا فداه بودند، نقل می‌کردند:

در زمانی که برای تبلیغ، از مشهد مقدس به شهرستان‌ها می‌رفتم در یکی از مسافرت‌ها چند روزی قبل از ایام ماه مبارک رمضان با یکی از دوستان در تهران به محضر مرحوم حاج شیخ رجبعلی ختباط - که از سابقین و ثابتین در راه انتظار بودند و مردم را به این راه تشویق می‌نمودند - مشرف شدیم و از ایشان تقاضای راهنمایی کردیم، و خواستیم که چیزی به ما بیاموزد.

آن بزرگوار طریقه ختم آیه شریفه ﴿وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ...﴾ را به ما آموختند^۱ و فرمودند: اول صدقه بدهید و چهل روز، روزه بگیرید و این ختم را در حال روزه انجام دهید.

نکته مهمی که مرحوم حاج شیخ رجبعلی ختباط فرمودند این بود که: مقصودتان از انجام این ختم تقرب به حضرت رضا علیه السلام باشد و حاجت‌های مادی را در نظر نگیرید.

مرحوم آقای شرفی فرمودند: من ختم را شروع کردم ولی

۱- دستور این ختم از رسول خدا صلی الله علیه و آله نقل شده و مرحوم آیه الله حاج شیخ علی اکبر نپاوندی آن روایت را در کتاب «گلزار اکبری» نقل کرده است.

نتوانستم آن را ادامه دهم ولی رفیق من موفق شد و آن را به پایان رساند. پس از آن که به مشهد مقدس برگشتیم. وقتی ایشان به حرم مطهر حضرت امام رضا علیه السلام مشرف گردید، متوجه شد که آن حضرت را به صورت نور مشاهده می‌کند. کم کم این حالت در ایشان تقویت شد تا توانست آن حضرت را ببیند و با آن بزرگوار صحبت نماید.

هدف ما از نقل این جریان، نکته مهمی است که در دعاها و توسلات وجود دارد که انسان علاوه بر آن که در انجام نمازها، دعاها، توسلات و... باید اخلاص را رعایت کند باید هدف او از انجام آن‌ها تقرب به خداوند باشد تا به اهل بیت علیهم السلام نیز نزدیک شود، یعنی آن‌ها را برای بندگی و بنده شدن انجام دهد نه برای رسیدن به حالات و مقامات.

یکی از افراد مشهور و صاحب نفس که دعایش اثر داشت و با آن، گره از کار افراد می‌گشود، از شخصی که او را صاحب بصیرت می‌دانست، سؤال کرده بود: به نظر شما من چه موقعیت و منزلتی نزد خدا دارم؟

ایشان پس از تأمل در جواب گفته بودند: شما در کارهای خداوند زیاد دخالت کرده‌ای.

پس دعاکننده نباید هیچ‌گونه سوء استفاده‌ای از دعاهایش

بنماید، بلکه آن‌ها را باید به قصد بندگی پروردگار انجام دهد، نه این‌که به وسیله آن‌ها دخالت در کارهای خداوند نموده و یا مردم را به سوی خود جلب نماید.

تجربه مهم

مرحوم حاج شیخ حسنعلی اصفهانی

اکنون جریان مهمی را از مرحوم حاج شیخ حسنعلی اصفهانی که دلیل بر اهمیت مسأله انتظار است نقل می‌کنیم:

ایشان از دوران کودکی به عبادات و ریاضت‌های شرعی اشتغال داشته و زحمات فراوان و طاقت‌فرسایی را برای رسیدن به اهداف بلند روحی و معنوی متحمل شده بودند.

ایشان هر چه از اذکار و اوراد و ختومات و همچنین نمازها و آیات قرآنی را که در مدت عمر خود از کودکی انجام داده بودند، یادداشت کرده و به خاطر متضمن بودن آن نوشته بر اسرار و نکات مهم، صلاح نمی‌دانستند که آن را در اختیار همگان قرار دهند. و به این جهت آن را مخفی نگه داشته و پنهان می‌نمودند.

مرحوم والد معظّم در ارتباط با آن نوشته‌ها می‌فرمودند: مرحوم حاج شیخ حسنعلی اصفهانی در اواخر حیات خود آن

نوشته‌ها را به مرحوم آیه الله حاج سید علی رضوی دادند.^۱ مقصود از نقل این جریان، نکته مهمی است که آن را مرحوم حاج شیخ حسنعلی اصفهانی در آخر آن کتاب مرقوم فرموده بودند و باید درس مهمی برای همه کسانی که در راه معنویات و سیر و سلوک شرعی گام برمی‌دارند، باشد.

آنچه ایشان در آخر کتاب خود نوشته بودند این نکته بود که: ای کاش این اذکار و اوراد و ختومات را در راه نزدیک شدن و تقرب به مولایم امام زمان عجل الله تعالی له الفرج انجام می‌دادم.

ببینید یک شخصیت مهم که نام ایشان زبان‌زد خاص و عام بوده و هست چگونه در آخر عمر اظهار تأسّف می‌نماید و آرزو می‌کند که ای کاش هدف خود را از انجام آن اعمال، تقرب به حضرت بقیة الله ارواحنا فداء قرار داده بود.

هیچ‌گونه تردیدی وجود ندارد که مرحوم حاج شیخ حسنعلی اصفهانی دارای قدرت مهم روحی بوده و از نیرو و قدرتی بسیار کم نظیر در میان افراد و چهره‌های شناخته شده، بهره‌مند بوده

۱- مرحوم آیه الله حاج سید علی رضوی، از علمای ربّانی مشهد مقدّس بودند و مرحوم والد معظّم اینجانب با ایشان دوستی و رفاقت خالصانه‌ای داشتند.

است؛ با این همه، آرزو می‌کند که کاش سعی و تلاش خود را در راه تقرب به امیر عالم هستی به کار می‌برد، و بدست آوردن قدرت تصرف در افراد و بازگرداندن صحت و سلامتی را به افراد مریض و کارهایی دیگر از این قبیل را هدف خود قرار نمی‌داد.

بزرگ‌ترین درس برای انسان‌ها این است که در هر مسیری که می‌پیمایند از تجربه‌های مردان بزرگ در آن راه، تجربه آموخته و از یک عمر تلاش و کوشش آن‌ها استفاده کرده و از معارفی که آنان پس از سال‌های سال به دست آورده‌اند بهره‌مند شوند و به آخرین تجربه‌ها و نتیجه‌هایی که آنان در مسیر طولانی حیات خود به آن رسیده‌اند، کاملاً توجه نموده و به آن عمل نمایند.

به این نکته توجه کنید:

استفاده از تجربه‌های مهم مردان بزرگ، ارزش حیات و نتیجه زندگی را صدها برابر افزایش می‌دهد. پس سعی کنید به آنچه مرحوم حاج شیخ حسنعلی اصفهانی تجربه نموده و در نوشته خود متذکر شده‌اند، عمل نمایید و دعاها، زیارات و سایر عباداتی را که انجام می‌دهید برای تقرب به پروردگار باشد تا به این وسیله به ساحت مقدس امام عصر ارواحنا فداه تقرب پیدا کنید و مقاصد کوچک و کم‌ارزش را ترک کنید. این حقیقتی است که اگر به آن عمل کنید از حیات و زندگی خود کاملاً نتیجه می‌گیرید.

تشکیل مجالس دعا

برای تعجیل ظهور امام زمان عجل الله فرجه

همان گونه که انسان می‌تواند به تنهایی برای تعجیل ظهور امام زمان صلوات الله علیه دعا کند، ممکن است به صورت دسته جمعی و با تشکیل مجالس دعا، برای آن حضرت دعا کرده و یادش را تجدید نماید. بر چنین اجتماعی علاوه بر دعا، امور نیک دیگری نیز مترتب است مثل: احیاء و زنده نگه داشتن امر ائمه معصومین علیهم‌السلام و ذکر احادیث اهل بیت علیهم‌السلام و ...

صاحب کتاب گرانقدر «مکیال المکارم» علیه‌السلام تشکیل این مجالس را از وظایف مردم در زمان غیبت امام زمان ارواحنا فداه شمرده است، مجالسی که مولای ما امام زمان صلوات الله علیه در آن‌ها یاد می‌شود، مناقب و فضایل بیکرانش نشر می‌گردد، برای حضرتش دعا می‌شود و جان و مال در طبق اخلاص گذاشته شده و پیشکش حضرتش می‌گردد.

ایشان می‌فرماید: تشکیل چنین مجالسی موجب ترویج دین خدا و اعلا کلمه الله، و یاری نیکوکاری و باعث تقوا و تعظیم شعائر الهی، و یاری ولی خدا است.

ایشان در ادامه سخن خویش می‌فرمایند: می‌توان گفت که در

بعضی از اوقات تشکیل چنین مجالسی واجب و ضروری است؛ مثلاً هنگامی که مردم در پرتگاه انحراف و گمراهی قرار گیرند، و تشکیل چنین مجالسی باعث جلوگیری آنان از تباهی و فساد، و سبب هدایت و راهنمایی آنان به راه هدایت گردد.^۱

توجه به وظایف دوران غیبت

گرچه ما این کتاب را - با توفیق خداوند و لطف حضرت بقیة الله ارواحنا فداه - درباره آشنایی با یکی از وظایف زمان غیبت یعنی دعا برای تعجیل ظهور امام زمان صلوات الله علیه، تألیف نموده‌ایم؛ ولی سزاوار است در مقدمه آن، بعضی از وظایفها و برنامه‌های دیگر دوران تاریخ غیبت را نیز بیان کنیم؛ گرچه امیدواریم ان شاء الله فرج آن حضرت را به زودی شاهد بوده و در پایان دوران غیبت باشیم؛ زیرا بنا بر روایاتی که از ائمة اطهار علیهم السلام وارد شده، لازم است که هر صبح و شام متوقع واقع شدن ظهور آن امام همام و چشم به راه آمدن او باشیم.

متأسفانه در این زمینه تاکنون مردم نوعاً از تمام وظایفی که در دوران غیبت به عهده دارند بی‌اطلاعند، و کتاب‌های ارزنده‌ای که در

۱ - مکیال المکارم؛ ۱۶۹/۲.

این باب نوشته شده مشتمل بر بعضی از وظایف‌های زمان تاریخ غیبت می‌باشد. و چنانچه مردم از اولین روزهای سیاه غیبت با حال تباه خود آشنا می‌شدند، عصر غیبت این گونه طولانی نمی‌شد.

به هر حال همه مردم بالأخص کسانی که دارای وظیفه بیان این گونه مسائل بوده‌اند و از گفتن آن غفلت یا تعافل ورزیده‌اند، باید از عمل خود سخت غمگین و شرمسار باشند.

آیا سزاوار است امیر عالم هستی که عالم به همه نیازمندی‌ها در این منظومه و همه منظومه‌ها و کیهانشان‌هاست در میان ما باشند و ما از آن حضرت غافل باشیم؟

آیا سزاوار است قوای مغزی میلیاردها انسان بر اثر پنهان بودن نور خدا همچنان در پرده ظلمت قرار داشته باشد؟

آیا سزاوار است میلیاردها انسان هر یک جام جهان‌نمایی به نام قلب با خود همراه داشته باشند و از عظمت آن بی‌خبر باشند؟ آیا در چه زمانی قلب‌ها به حیات اصلی خویش بازمی‌گردند و با زندگی عالی انسانی به معنای واقعی آشنا می‌شوند؟

آیا در چه دورانی انسان‌ها به عظمت قلب خویش و آن آئینه‌ای که با آن می‌توانند جهانی را مشاهده کنند آگاه می‌شوند؟

آیا در کدامین زمان تحرکی در عقل و خرد و اندیشه انسان‌ها

پدید می‌آید و جامعه بشریت با گسترش دانش به مقامات عالی و والای علمی راه پیدا می‌کند؟

آیا در کدامین روزگار انسان‌ها بر اثر آشنا شدن با نور خدا، تیرگی‌ها و تاریکی‌ها، زورگویی‌ها و تزویرها را کنار نهاده و به حکومت عادلانه الهی که جهانی خواهد بود می‌رسند؟

آیا چه زمانی ... و آیا چه زمانی ...

آیا این‌ها همه، جز در حکومت حضرت بقیة الله ارواحنا فداه میسر است؟

پس چرا شکوه آن زمان را احساس نمی‌کنیم؟ و چرا از تیرگی این زمان شکوه نمی‌نمائیم؟ چرا از وضع جهان در آینده^۱ آگاهی نداریم؟ و چرا به وظیفه‌های دوران غیبت عمل نمی‌نمائیم؟!

اعتیاد به عصر غیبت امام عصر ارواحنا فداه!

پاسخ همه این سئوالات این است که ما به عصر غیبت و تاریکی و ظلم و ستم در آن، خو گرفته‌ایم! به حدی که مجذوب ظلم و ظلمت گشته و به آن معتاد شده‌ایم! و اعتیاد یک قدرت بسیار قوی برای کشاندن انسان‌ها به طور ناخودآگاه به سوی خوبی‌ها و یا بدی‌هاست!

۱ - رجوع کنید به اثر دیگر مؤلف: «دولت کریمه امام زمان ارواحنا فداه».

اعتیاد و خوگرفتن انسان به هر چیزی همچون فطرت و طبیعت او، آدمی را به سوی آن می‌کشاند به طوری که گویی اراده و اختیار را از انسان در مقابل آن و عمل کردن برخلاف آن گرفته است! این قدرت را خداوند در اعتیاد قرار داده است تا آدمی با خو گرفتن به خوبی‌ها بدون زحمت و ناخودآگاه به سوی آن‌ها جذب شوند و از بدی‌ها و زشتی‌ها کناره گیرند.

به این جهت، حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام عادت را طبیعت دوم انسان برشمرده و فرموده‌اند:

العادة طبع ثانٍ^۱

عادت، طبیعت دوم است.

این کلام کوتاه حقایق مهمی را دربردارد. بنابراین فرمایش همان گونه که انسان به سوی آنچه فطرت و طبیعت او اقتضا دارد به راه می‌افتد، به سوی آنچه به آن خو گرفته و عادت نموده نیز حرکت می‌کند.

انسان باید از این قدرت بزرگ، در راه صحیح و هدف‌های ارزنده استفاده کند، و از آلوده ساختن خویش به عادت‌های زشت و ناپسند خودداری نماید.

۱ - شرح غرر الحکم: ۱/۱۸۵.

متأسفانه جامعه بشری بر اثر نداشتن رهبری صحیح و نبود قدرتی که بتواند اجتماع را به سوی فضیلت‌های اخلاقی و صفات برجسته انسانی سوق داده و هدایت نماید، به عادت‌های اشتباه فردی و اجتماعی گرفتار شده است.

اعتیاد‌های اجتماعی قدرتی بسیار بیشتر از اعتیاد‌های فردی دارند و آسان‌تر می‌توانند انسان را به سوی چیزی که اجتماع به آن خو گرفته است، بکشانند.

یکی از عادت‌های شوم اجتماعی که جامعه ما را به خود گرفتار نموده و در بند اسارت خویش کشیده است، خو گرفتن به وضع موجود و سازش با آن است به گونه‌ای که هرگز درباره آینده‌ای حیاتبخش و نجات‌دهنده فکر و اندیشه‌ای نکنند.

با آن که رسول خدا ﷺ و اهل بیت  با بیان مسأله «انتظار» و تشویق انسان‌ها به سوی آن، مردم را به اشتباه بودن سوختن و ساختن آگاه نموده و با بیان مسئله انتظار آنان را به امید و حرکت به سوی آینده روشن فرا خوانده‌اند.

متأسفانه کسانی که وظیفه داشته‌اند این مسأله مهم حیات را برای مردم بیان کنند، در این وظیفه کوتاهی ورزیده‌اند. به این جهت مردمان همچنان به سوختن و ساختن عادت کرده‌اند و درباره رسیدن به آینده درخشان، تلاش نکرده‌اند؛ و با کمال تأسف مسأله

غیبت امام عصر ارواحنا فداء هنوز ادامه یافته است! هنوز اکثریت جامعه ما به یک نوع اعتیاد که غفلت از مسأله ظهور امام عصر ارواحنا فداء می‌باشد، گرفتار است؛ و آن را به دلیل قانون وراثت از نسل‌های گذشته به ارث برده است! و در نتیجه هنوز جامعه ما در حال رکود به سر می‌برد و حرکتی در جهت ترقی و رسیدن به مراتب عالی و ارزنده ننموده است! در حالی که اگر کسی بتواند عادت‌های اشتباه را کنار زده و خود را به خصلت‌های ارزنده انسانی زینت دهد به بهترین مقامات عالی دست می‌یابد.

حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام می‌فرمایند:

بغلبة العادات الوصول إلى أشرف المقامات.^۱

رسیدن به ارزنده‌ترین مقامات، با غلبه بر عادات به دست می‌آید.

جامعه ما باید با ایجاد حالت انتظار و دعا برای ظهور منجی جهان حضرت بقیة الله ارواحنا فداء عادت دیرینه غفلت از وجود تاریکی عصر غیبت را کنار بگذارد و به وسیله دعا از اعماق دل و جان خواهان فرا رسیدن حکومت عدل امام عصر صلوات الله علیه از خداوند باشد.

۱- شرح غرر الحکم: ۲۲۹/۳.

روش فکری خود را تغییر دهید

با یک جهش روحی و با یک تغییر سبک و روش فکری، تحوّل مهمّی در خود ایجاد کنید و راه خود را از افرادی که برای‌شان غیبت و ظهور تفاوت چندانی ندارد جدا کنید. یقین داشته باشید همانگونه که بی تفاوتی و غفلت نسبت به پدر جسمانی گناهی بزرگ است؛ بی تفاوتی و غفلت از پدر معنوی گناهی بزرگ‌تر است؛ و سرانجامی تاریک و شوم برای انسان خواهد داشت.

اگر تاکنون نسبت به امام عصر ارواحنا فداء بی تفاوت بوده‌اید و فرق میان ظهور و غیبت آن حضرت را درک نکرده‌اید و در اندیشه ظهور حیاتبخش آن حضرت نبوده‌اید؛ اگر تاکنون اهل دعا و نیایش برای فرا رسیدن روزگار پرشکوه عصر ظهور نبوده‌اید، و نمی‌دانستید که نسبت به امام زمان و رهبر و مولای خویش وظیفه‌ای ویژه بر عهده دارید، اکنون که این حقیقت را دریافتید و درک نمودید که در زمان غیبت وظیفه‌ای سنگین بر عهده مردم است، خود را از غفلت نجات بخشیده و با یک اراده قوی و با یک تصمیم جدّی، گذشته خود را جبران کنید. و با تلاش و کوشش در مسیر انتظار حضرت بقیّة الله ارواحنا فداء گام بردارید و بدانید رأفت و مهربانی شدید آن حضرت نسبت به دوستداران مقام ولایت، سبب

می‌شود که غفلت‌های گذشته آن‌ها مورد عفو و بخشش قرار گیرد و قلب مهربان آن بزرگوار اشتباهات ایشان را نادیده خواهد گرفت. مگر حضرت یوسف علی نبینا وآله وعلیه السلام به برادران خود با آن همه ظلم و ستمی که بر ایشان روا داشتند، نغمود:

﴿ لَا تَسْتَرْيبَ عَلَيْكُمُ السَّيِّئُ الْمَعْرُوفُ اللَّهُ لَكُمْ وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴾^۱

امروز سرزندی بر شما نیست، خداوند شما را می‌آمرزد و او رحم کننده‌ترین رحم‌کنندگان است!

یقین داشته باشید روح عظیم انسان، آفریده نشده است که وابسته به مادّیات و مسائل بی‌ارزش دیگر گردد، بلکه برای آن خلق شده است که با آشنائی با مسائل معنوی و شناخت خداوند و جانشینان او به سوی مسائل الهی کشیده شود.

آیا سزاوار است انسانی که می‌تواند همچون سید بحرالعلوم و مرحوم شیخ انصاری با امام عصر ارواحنا فداء ارتباط داشته باشد، روح خود را غرق در اندیشه‌های مادّی نموده و وجود خویش را گرفتار قید و بندهای غفلت‌زا نماید؟!

۱- سوره یوسف، آیه ۹۲.

آیا سزاوار است انسانی که می‌تواند بر فراز فضای آشنایی با خاندان وحی به پرواز درآید، پر و بال خود را بشکند و در زندان دنیا خود را بازپچه و اسیر شیاطین گرداند؟!

آیا سزاوار است در میان هفت میلیارد جمعیت انسان در سراسر جهان تعدادی بس اندک با مفاصد عصر غیبت آشنایی داشته باشند؟! چرا نباید همه انسان‌ها از ارزش انسانی خویش باخبر باشند و بدانند در صورتی دارای قدر و بها هستند که بتوانند به خداوند و جانشین او در این روزگار توجه داشته باشند؟

اگر همه انسان‌ها لیاقت چنین مقامی را ندارند و این مقام از آن گروهی خاص است، چرا ما و شما از آنان نباشیم؟

کاروان رفت و تو در خواب و بیابان در پیش

کی روی؟ ره زکه پرسی؟ چه کنی؟ چون باشی؟

به سوی امیر عالم هستی

یقین داشته باشید کسی که صادقانه در جستجوی امام عصر ادراحتا نداء باشد و در راه آن حضرت خدمت نماید و درباره تعجیل ظهور آن بزرگوار دعا و تلاش نماید، سرانجام راه به جایی می‌برد و روزنه‌ای به سویش گشوده می‌شود؛ بنابراین از کمک و فداکاری

نسبت به آن حضرت که دوران غیبت - همچون ریسمانی که دشمنان به گردن اول مظلوم عالم هستی حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام افکندند، و دستان آن بزرگوار را بستند - دستان آن حضرت را بسته است؛ دست برنارید. و با تلاش در راه ظهور حضرت بقیة الله ادراحتا فداء و فراهم کردن مقدمات آن، تاری از ریسمان غیبت را پاره کنید.

اطمینان داشته باشید اگر کسی از خورشید تابناک وجود او در زندگی بهره‌مند شود و شکی به خود راه ندهد، منظور نظر حضرتش قرار می‌گیرد و آن بزرگوار با کلامی یا پیامی یا نگاهی خاطر او را خشنود و قلبش را شاد می‌نماید؛ زیرا ممکن نیست کسی در جستجوی حقیقتی باشد و در راه آن قدم بردارد، مگر آنکه سرانجام به همه مقصود خویش و یا به مقداری از آن دست می‌یابد.

حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام می‌فرمایند:

من طلب شیئاً ناله أو بعضه .^۱

کسی که در جستجوی چیزی باشد، به تمام آن یا مقداری از آن می‌رسد.

شما با قاطعیت و یقین معتقد باشید که اینک گرچه دوران

۱ - شرح غرر الحکم: ۲۰۵/۵.

تاریک غیبت است و نوبت اظهار ولایت و قدرت حضرت بقیة الله ارواحنا فداء نرسیده؛ ولی با این وجود آن حضرت قطب دایره امکان و امیر عالم هستی هستند و ولایت مطلقه آن بزرگوار سراسر جهان را فرا گرفته است. در زیارت آن حضرت می خوانیم:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا قُطْبَ الْعَالَمِ.^۱

سلام بر شما ای قطب عالم هستی.

همه موجودات عالم هستی در عصر تاریک غیبت و همچنین در دوران نورانی ظهور در پرتو آن وجود مقدس به زندگی ادامه می دهند و مدیون امامت و رهبری آن بزرگوار می باشند.

نه تنها ذرات مادی جهان بلکه بزرگان عالم که مسیحا نفسند تابع و پیرو فرمان آن بزرگوارند؛ بلکه شخص حضرت عیسی عَلَيْهِ السَّلَام دم مسیحائی و مقام ارزشمند خود را به یمن وجود آن حضرت و آباء گرامی آن بزرگوار بدست آورده است. و نه تنها در عصر ظهور که اکنون نیز در تحت لواء امامت و رهبری آن بزرگوار به انجام وظیفه مشغول است.

در زیارت امام زمان ارواحنا فداء می خوانیم:

۱- همین کتاب: ۳۰۰.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا إِمَامَ الْمَسِيحِ.^۱

سلام بر شما ای پیشوای مسیح.

این ولایت و رهبری، مخصوص روزگار پرشکوه ظهور نیست؛ بلکه اکنون نیز حضرت عیسی در جایگاه عظیم خود افتخار پیروی از مقام امامت و رهبری آن بزرگوار را دارا می باشد.

همه نجباء، نقباء و اولیاء خدا که با بر هوای نفس خود گذاشته و قصد و نیت خویش را خالص نموده اند، به قدر ارزشی که در پیشگاه خداوند دارند، راه و یا روزنه ای به سوی مقام نورانیت آن حضرت که نور عالم هستی در این عصر و زمان است بدست آورده اند، و امام عصر ارواحنا فداء تنهایی و غربت خویش را با این گونه اشخاص که به مقامات عالی راه یافته اند برطرف می نماید.

در روایت می خوانیم:

وما بثلاثين من وحشة.^۲

با وجود سی نفر (از یاوران خالص) احساس تنهایی برای آن حضرت نیست.

مقصود از بیان مطالب گذشته این است که دوران غیبت به این

۱- همین کتاب: ۳۰۰.

۲- بحار الأنوار: ۱۵۳/۵۲.

معنی نیست که امدادهای غیبی حضرت بقیة الله ارواحنا فداء از موجودات قطع گردیده و آن بزرگوار از کسی دستگیری نمی‌کنند و کسی در عصر تیره غیبت راهی به نور و روزنه‌ای به روشنایی نمی‌یابد؛ بلکه همان‌گونه که گفتیم کسانی که با صداقت به سوی آن بزرگوار می‌شتابند و در پرتو بهره‌مند شدن از دریای بیکران معارف امام عصر ارواحنا فداء روزگار پرشکوه ظهور را در زندگی خود لحظه‌شماری می‌کنند، با پیامی یا نگاهی از سوی حضرتش قلب‌های استوار خود را استوارتر می‌کنند.

و اگر گوش جان باز کنیم و ندای این افراد با‌اخلاص را بشنویم، پیام‌شان به ما این‌گونه است: ﴿فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ إِنَّكَ بِالْوَادِي الْمُقَدَّسِ طَوِيٌّ﴾^۱.

کفش خود را درآورید و ببینید چگونه پای خود را آزرده‌اید که تاکنون از رفتن به سوی امیر عالم هستی و قطب عالم امکان باز مانده‌اید!

متأسفانه عده‌ای از افراد نه تنها خود را خالص نمی‌گردانند و ریگ از کفش خود خارج نمی‌کنند که در کفش دیگران نیز ریگ می‌اندازند و آنان را می‌آزارند. این‌گونه افراد با نیش زبان، بیشتر به

۱- سوره طه، آیه ۱۲.

قلب دوستان واقعی می‌زنند؛ زیرا بر اثر القائات شیطانی مایلند همگان از راه رفتن در طریق امام عصر ارواحنا فداء باز مانند. گویی که نمی‌دانند دشمنی با مسیر امام زمان ارواحنا فداء و مخالفت با دوستان واقعی آن حضرت، دشمنی با شخص آن بزرگوار است.

مگر حضرت امیرمؤمنان علی علیه السلام در «نهج البلاغه» فرموده‌اند:

أَصْدِقَاؤُكَ ثَلَاثَةٌ وَأَعْدَاؤُكَ ثَلَاثَةٌ ، فَأَصْدِقَاؤُكَ : صَدِيقُكَ ،
وَصَدِيقُ صَدِيقِكَ ، وَعَدُوُّ عَدُوِّكَ ، وَأَعْدَاؤُكَ : عَدُوُّكَ .
وَعَدُوُّ صَدِيقِكَ ، وَصَدِيقُ عَدُوِّكَ .^۱

دوستان تو سه گروهند و دشمنان تو نیز سه گروه می‌باشند.

اما دوستان عبارتند از: ۱- دوست خودت، ۲- دوست دوستت، ۳- دشمن دشمنت.

و دشمنان عبارتند از: ۱- دشمن خودت، ۲- دشمن دوستت، ۳- دوست دشمنت.

بنابراین، آیا دشمنی کردن با دوستان امام عصر ارواحنا فداء، مخالفت با آن بزرگوار نیست!؟

۱- نهج البلاغه: کلمات قصار: ۲۹۵.

توجه به حضرت بقیة الله ارواحنا فداه لازم است

باید بدانیم که نتیجه توجه به حضرت بقیة الله الأعظم ارواحنا فداه، توجه به خداوند کریم است؛ همان گونه که توجه به بقیة ائمة طاهرين علیهم السلام توجه به خداوند می باشد.

پس زیارت و توسل به ائمة اطهار علیهم السلام، مایة توجه به خداوند تبارک و تعالی است. به این جهت، کسی که قصد تقرب به خداوند بزرگ بنماید به ائمة اطهار علیهم السلام روی می آورد. در زیارت جامعه می خوانیم:

وَمَنْ قَصَدَهُ تَوَجَّهَ بِكُمْ.

کسی که او (خداوند) را قصد نماید به سوی شما روی می آورد.

انسان با توجه به پیشوایان معصوم علیهم السلام نه تنها عوامل موقبت و پیشرفت را به سوی خود جلب می کند؛ بلکه موانعی را که مانع رسیدن به مقامات عالی هستند نیز برطرف می نماید؛ زیرا به وسیلة توجه به امام زمان ارواحنا فداه و همچنین بقیة ائمة اطهار علیهم السلام درهای رحمت و مغفرت الهی به سوی انسان گشوده می شود و تیرگی های از باطن او برطرف می گردد.

حضرت باقر العلوم علیه السلام در شرح کلام حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام که فرمودند: «أنا باب الله»، می فرمایند:

يَعْنِي مَنْ تَوَجَّهَ بِي إِلَى اللَّهِ غَفِرَ لَهُ.^۱

یعنی کسی که به وسیلة من به خداوند توجه نماید آمرزیده می شود.

بنابراین با توجه به باب الله، خداوند گناهان او را آمرزیده و موانع پیشرفت روحی او را برطرف می کند.

گرچه همه چهارده معصوم علیهم السلام به دلیل دارا بودن «مقام نورانیّت» محیط بر هر عصر و زمانی هستند و انسان ها در هر عصر و زمان باید توجه به همه آن بزرگواران بنمایند ولی بر اساس مقامات تنزلیة زمانیّه، هر انسانی باید به امام عصر و زمان خودش بیشتر از بقیة ائمة علیهم السلام توجه داشته باشد.

ایستک به روایت عبدالله بن قدامة ترمذی از حضرت ابی الحسن علیه السلام توجه نمایند که فرمودند:

مَنْ شَكَ فِي أَرْبَعَةٍ فَقَدْ كَفَرَ بِجَمِيعِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ؛ أَخَذَهَا مَعْرِفَةُ الْإِمَامِ فِي كُلِّ زَمَانٍ وَأَوَّانٍ بِشَخْصِهِ وَتَعْتِيهِ.^۲

کسی که درباره چهار چیز شک کند به تمامی آنچه که خداوند نازل فرموده کافر شده است؛ یکی از آنها شناختن امام در هر عصر و

۱- بحار الأنوار: ۳۴۹/۳۹.

۲- بحار الأنوار: ۱۳۵/۷۲.

زمان است که شخص امام و صفاتی را که داراست بشناسد.

پس در هر زمان معرفت و شناخت نسبت به امام آن زمان واجب است و چگونه ممکن است کسی معرفت به امام زمان خویش داشته باشد و از عظمت آن بزرگوار آگاه باشد، ولی به او توجه نداشته باشد؟!

بنابراین، توجه نداشتن به امام عصر ارواحنا فداء و نشناختن اوصاف و خصوصیات مقام رفیع آن بزرگوار، اگر چه انسان به امامان دیگر توجه داشته باشد صحیح نیست.

پس وظیفه ما در این عصر و زمان اینست که به حضرت بقیة الله ارواحنا فداء که در دوران امامت آن بزرگوار هستیم توجه خاص داشته باشیم.

یکی از اولیاء خدا به یکی از علمای معروف گذشته به نام مرحوم ملا قاسم رشتی دعایی تعلیم نمودند و فرمودند: آن را به دیگران یاد بده تا اگر مؤمنی در بلایی گرفتار شد آن را بخواند که تأثیر آن مجرب است، و دعا چنین است:

يَا مُحَمَّدُ يَا عَلِيُّ يَا فَاطِمَةُ يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ أَدْرِكْنِي
وَلَا تُهْلِكْنِي.

چون دعا را این گونه به ایشان تعلیم نمود، می‌گوید: اندکی

تأمل کردم و به فکر فرو رفتم.

فرمودند: این عبارت را غلط می‌دانی؟

عرض کردم: آری؛ چون خطاب به چهار نفر است و فعل بعد از آن‌ها باید جمع باشد.

فرمودند: اشتباه می‌کنی، زیرا در این زمان نظم دهندة جهان حضرت بقیة الله ﷺ است، ما در این دعا حضرات محمّد و علی و فاطمه ؑ را برای شفاعت نزد آن بزرگوار می‌خوانیم و از آن حضرت به تنهایی استمداد می‌کنیم.^۱

لازم است به این نکته توجه داشته باشیم: همان گونه که در زمان پیغمبر اکرم ﷺ و در زمان حضرت امیرالمؤمنین ؑ جناب سلمان و ابوذر و مقداد و سایر اولیاء خدا متوجه آن بزرگواران بودند و در گرد شمع وجود ایشان می‌گشتند و همچنین اولیاء الهی در زمان امام حسن مجتبی و حضرت سید الشهداء ؑ و ... متوجه آن بزرگواران بودند و از یاد آنان غفلت نمی‌ورزیدند، در این زمان نیز آنان که به تکامل معنوی و درجات عالی راه یافته‌اند، یاد و توجه به مولای خود حضرت بقیة الله ارواحنا فداء را فراموش نمی‌نمایند.

۱- دار السلام مرحوم عراقی: ۲۱۷. جریان کامل آن در کتاب «صحیفه مهدیه ص

۲۵۴، نقل شده است.

در دعای شریف ندبه می خوانیم:

أَيُّنَ وَجْهُ اللَّهِ الَّذِي إِلَيْهِ يَتَوَجَّهُ الْأَوْلِيَاءُ ؟

کجاست آن آئینه تمام‌نمای الهی که اولیاء خدا به سوی او توجه می‌نمایند؟

پس در این زمان نیز اولیاء بزرگ خداوند به امام عصر خویش توجه دارند، گرچه آنان در میان مردم ناشناخته‌اند ولی با آن بزرگوار در ارتباط هستند و از فرمایشات آن بزرگوار بهره‌مند می‌شوند، در زیارت آل یس می‌خوانیم:

السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تَقْرَأُ وَتُبَيِّنُ.

سلام بر شما در آن هنگام که (قرآن را) تلاوت می‌کنید و (اسرار آن را) بیان می‌فرمائید.

بنابراین، لازم است انسان در هر عصر و زمانی که زندگی می‌کند به امام زمان خویش توجه خاصی داشته باشد.

اکنون به این روایت که از امام رضا^{علیه السلام} نقل شده است توجه کنید:

عن مولانا الرضا، عن أبائه^{عليهم السلام} قال: قال رسولُ الله^{صلى الله عليه وآله} في

قَوْلِ اللَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: ﴿يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ أُنَاسٍ بِإِمامِهِمْ﴾^۱

قال: يُدْعَى كُلُّ قَوْمٍ بِإِمامٍ زَمَانِهِمْ، وَكِتَابِ اللَّهِ وَسُنَّةِ نَبِيِّهِمْ.^۲

حضرت امام رضا^{علیه السلام} از پدران گرامی خود نقل فرمودند که پیغمبر اکرم^{صلی الله علیه و آله} درباره فرمایش خداوند: «روزی که همه انسانها را با امامشان فرا می‌خوانیم» فرمودند:

هر گروهی با امام زمانش و کتاب خداوند و سنت پیغمبر اکرم^{صلی الله علیه و آله} خوانده می‌شود.

و معنی روایت این است که: هر انسانی در روز قیامت درباره این سه مسئله حیاتی مورد پرس و جو و بازرسی قرار می‌گیرد که آیا وظیفه‌اش را نسبت به امام زمان خود و همچنین کتاب خدا و سنت پیغمبر اکرم^{صلی الله علیه و آله} انجام داده است یا نه؟

پس در روز قیامت از مسئله امامت سؤال می‌شود و بررسی می‌کنند که آیا انسان به امام زمانش معرفت و شناخت داشته است یا نه؟

یکی از راه‌های مهم توجه به امام عصر ارواحنا فداء خواندن نمازها، دعاها و زیاراتی است که از ائمه اطهار^{علیهم السلام} درباره آن حضرت وارد شده است و یا از ناحیه مقدسه آن بزرگوار صادر گردیده است.

۱- سورة اسراء، آیه ۷۱.

۲- بحار الأنوار: ۱۰/۸.

سفارش جناب محمد بن عثمان، دومیین نایب خاض امام عصر ارواحنا فداء به احمد ابن ابراهیم در برابر درخواستی که از ایشان کرده بود، این است:

تَوَجَّهْ إِلَيْهِ بِالرُّيَاوَةِ ۱.

به سوی آن حضرت، به وسیله این زیارت توجه نما. ۲

از این کلام می‌توان استفاده نمود که به وسیله زیارات یا دعاهایی که در ارتباط با آن حضرت است، انسان می‌تواند به سوی آن بزرگوار توجه نموده و قلب و روح خود را مجذوب آن وجود مقدس نماید.

مسأله توجه داشتن به مقام و شخصیت امام عصر ارواحنا فداء و اظهار اندوه و غم در هجران و فراق آن بزرگوار نه تنها در زمان غیبت، بلکه در زمان حضور ائمه اطهار علیهم‌السلام نیز مطرح بوده و اهل بیت علیهم‌السلام عظمت مقام و شخصیت حضرت بقیة الله ارواحنا فداء را بیان کرده‌اند و از غیبت و فراق آن سرور عالم امکان اظهار تأسف نمودند.

۱- بحار الأنوار: ۱۷۴/۵۳.

۲- مقصود «زیارت ندبه» است که آن را در این کتاب در بخش «زیارت‌ها» می‌آوریم.

در واقع اهل بیت علیهم‌السلام نه تنها با بیانات خود مردم را موظف نموده‌اند که به یاد سرور عالم هستی باشند و در غیبت و فراق آن بزرگوار اندوهگین و غمناک باشند؛ بلکه عملاً نیز با ریختن اشک و کشیدن آه از دل پر درد خود، نسبت به غیبت طولانی حضرتش، همه را درس سوز و انتظار آموخته‌اند؛ ولی متأسفانه شیعیان این مسأله حیاتی را که در تمام ابعاد زندگی دنیوی و اخروی آنها دارای مهم‌ترین اثر است، به دست غفلت و فراموشی سپرده‌اند.

بزرگانی که وظیفه داشته و دارند مردم را با این موضوع بسیار مهم که در عالم هستی تأثیر عظیم دارد آشنا نمایند، سهل انگاری کردند؛ و با غفلت و بی‌توجهی جامعه شیعه در گذشته و حال از این مسئله مهم و حیاتی، جهان همچنان از نعمت ظهور حضرت بقیة الله الأعظم ارواحنا فداء بی‌بهره است و بر اثر دوری و غیبت آن سرور عالم هستی به نعمت تکامل در تمام ابعاد علمی و معنوی، دست نیافته و همچنان زور و زر و تزویر بر جهان و جهانیان حکومت می‌کند و ادامه حکومت لعنت شده حبتری میلیاردها انسان مسلمان و غیر مسلمان را در چنگال خونبار خود گرفتار نموده است.

جامعه ما آنگونه در مسائل دنیوی غرق شده و آنچنان چشم به

اسباب دوخته که مسبب الأسباب را فراموش کرده است ، درست است که دنیا سرای اسباب می باشد و ما باید برای کارهای خود در پی اسباب و وسیله باشیم ، ولی این نباید تا به آن حد باشد که سبب آفرین را فراموش کنیم . جامعه ما ، هم به خداوند که مسبب الأسباب است کم توجه می باشد و هم از ولی و جانشین او غفلت می ورزد .

یکی از علل مهمتی که باعث غفلت و یا کم توجهی بسیاری از مردم نسبت به امام عصر ارواحنا فداء شده است ، عدم آگاهی و شناخت آنان از مقام و شخصیت آن بزرگوار است که در روایات خاندان وحی کاملاً به عظمت آن بزرگوار تصریح شده است .

متأسفانه کسانی که وظیفه داشته اند این حقایق را به مردم برسانند و آنان را به سوی سرور عالم وجود و رهبر جهان هستی متوجه سازند ، موفق به انجام این وظیفه مهم شرعی نشدند .

اکنون آنچه را که برادران حضرت یوسف به حضرت یعقوب گفتند ، به امام زمان خویش ارواحنا فداء عرض می کنیم و به این وسیله از پیشگاه امام رئوف طلب عفو و بخشش می نمایم :

﴿ يَا أَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ ﴾ .^۱

۱ - سوره یوسف ، آیه ۹۷ .

ای پدر ما ، برای گناهان ما استغفار نما ؛ به راستی که ما خطاکار بودیم .

امید است که با عفو و بخشش آن حضرت از گذشته ما ، آینده را جبران نموده و در یاد آن بزرگوار باشیم و تا توان داریم دیگران را به سوی ساحت مقدس آن حضرت متوجه سازیم .

انتظارِ ظهور یا اعتقاد به ظهور؟!

انتظار ، تنها به معنای آمادگی برای پذیرش ظهور نیست ؛ بلکه علاوه بر آن ، در اندیشه آن بودن و آرزو داشتن آن را نیز می طلبد .

ممکن است بسیاری از افراد آمادگی و امکانات برای پذیرایی از میهمان را داشته باشند ولی از کسی دعوت نکرده و در انتظار آمدن میهمان نباشند . این گونه افراد را تنها به خاطر آمادگی داشتن برای پذیرایی ، نمی توان منتظر میهمان دانست ؛ زیرا نه منتظر آمدن میهمان هستند و نه از نیامدن آن ، ناراحت می شوند .

با این بیان روشن می شود که در خودسازی و تهذیب نفس ، بدون توجه به مسأله انتظار و فرارسیدن روزگاری که سراسر جهان از وجود ظلم و ستم پاکسازی می شود ، کمبود وجود دارد ؛ زیرا کسی که این گونه است یکی از وظایف بزرگ خود را که انتظار داشتن برای

پاکسازی جهانی و حرکت به سوی آن مقصد است، به دست فراموشی سپرده است.

به عبارت دیگر؛ اصلاح نفس و پاکسازی در صورتی به تکامل و اوج خود می‌رسد که انسان در آرزو و اندیشه پاکسازی سراسر جهان باشد و تنها به تهذیب نفس خویش نیندیشد. پس کسی که برای اصلاح حال خویش تلاش می‌کند باید در انتظار ظهور مصلح جهان باشد و تنها به اعتقاد داشتن به این موضوع بسنده نکند.

بنابراین، نکته‌ای که باید مورد توجه قرار گیرد این است که: میان انتظار ظهور و اعتقاد به آن تفاوت بسیاری وجود دارد. زیرا همه شیعیان بلکه بسیاری از ملت‌های دیگر جهان به ظهور مصلحی که سرانجام سراسر جهان را پر از عدل و داد کند اعتقاد دارند؛ ولی همه آنانی که اعتقاد به این حقیقت دارند در انتظار تحقق آن نیستند!

کسی منتظر ظهور امام زمان ارواحنا فداء می‌باشد که علاوه بر اعتقاد، امید و انتظار درک آن زمان را داشته باشد و بر اساس انتظار و امید، عمل نماید.

تمام روایاتی که مسأله انتظار در آن‌ها ستوده شده است، بر لزوم امیدواری و امکان وقوع و درک ظهور امام عصر ارواحنا فداء دلالت

می‌کنند؛ زیرا اگر انتظار و امید نباشد و انسان مایوس از درک زمان ظهور باشد، چگونه به روایات انتظار که درس امید و آرزو را به انسان‌ها می‌آموزند، عمل کرده است؟!

بنابراین، علاوه بر اعتقاد به مسأله ظهور و آمادگی برای درک آن روزگار - به دلیل روایاتی که درس انتظار را به ما می‌آموزند - هر انسانی وظیفه دارد در اندیشه ظهور بوده و امیدوار به درک آن، و معتقد به امکان فرا رسیدن آن در زمان خود باشد، و برای آن که با عاقبت زمان ظهور را درک کند دعا نماید و بداند که خداوند آنچه بخواهد انجام می‌دهد.

عظمت امام عصر ارواحنا فداء

در کلمات اهل بیت علیهم‌السلام

آشنایی با عظمت امام عصر ارواحنا فداء وسیله‌ای بسیار مؤثر برای وارد شدن در صراط انتظار می‌باشد. در توضیح کلام می‌گوییم:

روایاتی که از اهل بیت علیهم‌السلام درباره شخصیت و عظمت امام عصر ارواحنا فداء به ما رسیده است، آنچنان مهیج و تکان دهنده است که آدمی را شگفت‌زده می‌سازد! چگونه می‌شود با آن همه سخنانی که در اعماق وجود انسان تأثیر می‌گذارد، جامعه ما نسبت به آن بزرگوار

آن گونه که باید دل نبسته است و زاغ و زغن را به جای «طاووس بهشت»^۱ برگزیده است؟

این همه غفلت چرا؟ و این همه فراموشی از چه جهت است؟ آیا عالمان و بزرگان دین در این راه کاری که شایسته باشد انجام داده‌اند؟ آیا مهتران و پیشوایان قوم و قدرتمندانی که خود را به آن حضرت نسبت می‌دهند خدمتی نموده‌اند؟

آیا ثروتمندان و توانمندان شیعه در راه کمک به این مسأله که اساسی‌ترین مسأله حیاتی دین است، کوشش کرده‌اند؟ آیا توده مردم با توجه به امام زمان صلوات الله علیه، سرنوشت غمبار خویش را تغییر داده‌اند؟

حقیقت این است که همه اقشار مردم در این غفلت‌زدگی، کم و بیش سهیم هستند، (اگر چه افرادی بوده‌اند و هستند از عالمان و غیر عالمان، که همچون شقایق داغ بر دل داشته و روزگاری با غم و حسرت می‌گذرانند و به قدر توفیق و توان خویش به احیاء این امر پرداخته و می‌پردازند.) بگذریم که حقیقت تلخ است و دل خودپسندان را می‌آزارد.

اکنون کلماتی را از خاندان وحی می‌آوریم تا ببینید آنان با چه

۱. بحر الأنوار: ۹۱/۵۱.

عباراتی از آخرین حجت الهی حضرت صاحب الأمر صلوات الله علیه یاد نموده‌اند و چگونه کوشش کرده‌اند تا مردم را به سوی آن حضرت مستوجه سازند و چگونه درس بزرگداشت آن حضرت را به ما آموخته‌اند:

۱ - پیغمبر اکرم ﷺ فرمودند:

پدرم و مادرم فدای او باد؛ او هم نام من و شبیه من است.

این کلام را پیغمبر اکرم ﷺ به حضرت امیر المؤمنین علیه السلام پس از شرح دوران غم‌انگیز و تأسف بار غیبت امام عصر ارواحنا فداه بیان نموده‌اند. اینک به فرمایش آن حضرت توجه کنید:

... سَيَكُونُ بَعْدِي فِتْنَةٌ صَمَاءٌ صَبَلَمَ يَسْقُطُ فِيهَا كُفْلٌ وَلَيْجَةٌ

وَبَطَانَةٌ، وَذَلِكَ عِنْدَ فُتْدَانِ شِعْبِكَ الْخَامِسِ مِنَ السَّابِعِ مِئَةِ

وَأَلِيكَ، يَخْرُجُ لِفَقْدِهِ أَهْلُ الْأَرْضِ وَالسَّمَاءِ، فَكَمْ مُؤْمِنٍ

وَمُؤْمِنَةٍ شَتَّأَتْ مِثْلَهُفَ حِيرَانَ عِنْدَ فَقْدِهِ.

ثم أطرق ملياً ثم رفع رأسه وقال:

بِأُمِّي وَأُمِّي سَمِيَّةٍ وَسَبِيهِ مَوْسَى بْنِ عِمْرَانَ، عَلَيْهِ

جَلَابِيبُ الثُّورِ يَتَوَقَّدُ مِنْ شُعَاعِ الْقُدْسِ.^۱

بعد از من فتنه‌ای ایجاد می‌شود بسیار سخت و دشوار و از پا درآورنده، که در آن هر شخص مورد اعتماد و رازداری سقوط می‌کند و این در هنگامی است که شیعیان تو پنجمین نفر از فرزندان تو از هفتمین امام را گم کنند، برای فقدان او اهل آسمان و زمین غمگین می‌شوند، پس چه بسیارند مردان و زنان باایمانی که در هنگام غیبت او، متأسف و حسرت‌زده و حیرانند.

سپس آن حضرت سر خود را به آرامی پائین برده و آن گاه سر بلند نموده و فرمودند:

پدر و مادرم فدای او باد، هم‌نام من و شبیه من و شبیه موسی بن عمران است، بر او پیراهن‌هایی از نور است که از شعاع قدس برافروخته است.

۲- حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام درباره آن حضرت فرمودند:

جانم فدای او باد ...

این کلام را مرحوم علامه مجلسی به امیرالمؤمنین علیه السلام نسبت

داده و فرموده است: در دیوان شعری که منسوب به آن حضرت می‌باشد، از آن بزرگوار نقل شده که فرمودند:

۱- کفایة الأثر: ۱۵۸، بحار الأنوار: ۳۳۷/۳۶ و ۱۰۹/۵۱.

فَتَمَّ يَقُومُ الْقَائِمِ الْحَقِّ مِنْكُمْ

وَيَالْحَقَّ يَا تُبَيِّكُمُ وَيَالْحَقَّ يَسْعَمَل

سَمِيَّ نَسِيَّ اللَّهِ نَسْفِي فِدَاؤُهُ

فَلَا تَخْذُلُوهُ يَا بَنِي وَعَجَلُوا^۱

پس در آن هنگام (بعد از حکومت‌های ناشایسته) از شما کسی که حق را به یا می‌دارد قیام می‌کند، و حق را برای شما می‌آورد و به آن عمل می‌کند.

هم‌نام رسول خداوند است، جانم فدای او باد، پس ای فرزندان من! یاری او را ترک نکنید و برای یاریش شتاب کنید.

۳- حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام:

پدرم فدای پسر بهترین کنیزان باد!^۲

اول مظلوم عالم حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام پس از بیان اوصاف جسمانی امام عصر ارواحنا فداه با بیان جمله‌ای که آوردیم اشتیاق

۱- بحار الأنوار: ۱۳۱/۵۱.

۲- حضرت نرجس خاتون علیها السلام شاهزاده بزرگ روم، برای پیوستن به خاندان وحی صلی الله علیه و آله، لباس کنیزان را پوشید و در میان آنان رفت و افتخار جاودانه مادر شدن برای حضرت بقیة الله ارواحنا فداه را نصیب خود ساخت. به جهت پوشیدن لباس کنیزان و اسارت، از ایشان به عنوان بهترین کنیزان در روایات یاد شده است.

عظیم قلبی خویش را اظهار نموده‌اند.

این روایت را جناب جابر جعفی که از نقباء و از اصحاب سز امام باقر و امام صادق علیهما السلام بوده نقل نموده است.

در این روایت حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام به بیان صفات نیکوی جسمانی امام عصر ارواحنا فداء اکتفا کرده‌اند و از تشریح خصلت‌های معنوی و ملکوتی آن حضرت خودداری فرموده‌اند، زیرا با کسی سخن می‌گفته‌اند که او علت اصلی همه تباهی‌ها و فسادها در عالم خلقت است.

اکنون به این روایت توجه کنید:

جناب جابر جعفی می‌گوید: از امام باقر علیه السلام شنیدم که می‌فرمود:

سایر عمر بن الخطاب امیرالمؤمنین علیه السلام فقال: أخبرني عن المهدي ما اسمه؟

فقال: أما اسمه فإن حبيبي عهد إلي أن لا أحدث باسمه حتى يبعثه الله.

قال: فأخبرني عن صفته.

قال: هو شابٌ مَرْبُوعٌ حَسَنُ الْوَجْهِ حَسَنُ الشَّعْرِ ، يَسِيلُ شَعْرُهُ عَلَى مَنْكِبَيْهِ ، وَنُورٌ وَجْهِهِ يَغْلُو سَوَادَ لِحْيَتِهِ وَرَأْسِهِ ، يَأْبِي ابْنَ

خَيْرَةُ الْإِمَاءِ ١.

عمر بن خطاب در خدمت حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام راه می‌رفت به آن بزرگوار عرض کرد: مرا از نام مهدی خبر ده.

حضرت فرمودند: اما درباره اسم او، حبيب من از من پیمان گرفته است که از نام او سخن نگویم، تا آن زمان که خداوند او را برانگیزد. عرض کرد: از اوصاف و شمایل او به من خبر ده.

حضرت فرمودند: او جوانی است چهار شانه، نیکو روی و زیبا موی که مویش بر شانه‌اش ریخته و نور صورتش بر سیاهی موی سر و صورتش برتری دارد. پدرم فدای پسر بهترین کنیزان باد.

۴ - حضرت امیر المؤمنین علیه السلام:

پدرم فدای پسر بهترین کنیزان باد.

این کلام را حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام دیگر بار تکرار نموده‌اند و حارث همدانی آن را از حضرت امیر مؤمنان علیه السلام نقل کرده است. آن بزرگوار در این روایت بیان فرموده‌اند که پایان ظلم و ستمگری ستمگران با شمشیر انتقامی است که در دست توانای حضرت بقیة الله ارواحنا فداء می‌باشد، و فرموده‌اند: جام تلخ زهر را به کام همه ستمگران جهان فرو خواهد ریخت.

اکنون در دنباله مطلب به کلام آن بزرگوار که دل غمزدگان را شاد می‌کند توجه کنید:

بأبي ابن خيرة الإمام - يعني القائم من وُلده ﷺ - يسومهم خَسْفًا ، وَيُسْقِيهِمْ بِكَأْسِ مُضْهِرَةٍ ، وَلَا يُعْطِيهِمْ إِلَّا السَّيْفَ هَرَجًا^۱ .

پدرم فدای پسر بهترین کنیزان باد . - یعنی حضرت قائم که از فرزندان آن حضرت است - خواری و پستی و فرومایگی را بر آنان وارد می‌سازد و با ظرفی که از صبر (دارویی بسیار تلخ) پر است به آنان (ستمگران) می‌خوراند و به آنان چیزی حواله نمی‌کند مگر شمشیر خون‌ریز را.

آری؛ در آن روز است که حکومت سقیفه‌نشینان و وارثان آنان به پایان می‌رسد و جام تلخ زهر را همه آن‌ها سر خواهند کشید!

۵ - حضرت امیر المؤمنین ﷺ:

پدرم فدای پسر بهترین کنیزان باد .

حضرت امیرالمؤمنین ﷺ این گفتار را دیگر بار در یکی از خطبه‌های خود ایراد فرموده‌اند:

۱ - الغيبة مرحوم نعمانی: ۲۲۹.

فَانظُرُوا أَهْلَ بَيْتِ نَبِيِّكُمْ فَإِن لَبِدُوا فَالْبِدُوا ، وَإِن اسْتَنْصَرُواكُمْ فَاَنْصَرُوهُمْ ، لِيَفْرَجَنَّ اللَّهُ بِرَجْلِ مَنْتَأ أَهْلِ الْبَيْتِ ، بِأَبِي ابْنِ خَيْرَةَ الْإِمَاءِ ، لَا يُعْطِيهِمْ إِلَّا السَّيْفَ هَرَجًا هَرَجًا ، مَوْضِعًا عَلَى عَاتِقِهِ ثَمَانِيَةَ^۱ .

به اهل بیت پیامبرتان بنگرید؛ اگر آرام گرفتند شما نیز آرام بگیرید و اگر شما را به یاری طلبیدند آنان را یاری کنید، خداوند به طور حتم مردی از ما اهل بیت را (برای نابودی ستمگران) خارج می‌سازد. پدرم فدای پسر بهترین کنیزان باد، به آنان نمی‌دهد مگر شمشیر را چه آشوبی! چه آشوبی! هشت ماه شمشیر را بر شانه خود می‌نهد.

در این خطبه حضرت امیرالمؤمنین ﷺ اصلاح جهان و پاکسازی دنیا را از وجود پلیدان لعنت‌شده نوید می‌دهند، که مدت هشت ماه جنگ با ستمگران در صحنه گیتی ادامه می‌یابد و آن گاه صلح و صفا در سراسر جهان حاکم می‌شود.

۶ - حضرت امیر المؤمنین ﷺ:

آه ، چقدر مشتاقم او را ببینم !

۱ - بحر الأنوار: ۱۲۱/۵۱.

این کلام را حضرت امیر مؤمنان علیه السلام پس از بیان فتنه‌ها و آشوب‌های آینده و یاد از خصلت‌های امام عصر ارواحنا فداه بیان نمودند:

هَاهُ - وَأَوْمًا بِيَدِهِ إِلَى صَدْرِهِ - شَوْقًا إِلَى رُؤْيَتِهِ .^۱

آه - و اشاره به سینه مبارک خود نمودند - چقدر مشتاقم او را ببینم!

زیرا آن بزرگوار با احاطه علمی که بر همه چیز داشتند، می‌دانستند فتنه‌هایی که سقیفه‌نشینان در سقیفه بذر آن را افشاندند، همچنان ادامه خواهد یافت و آتش آن سراسر گیتی را تا زمان‌های دور، سیاه خواهد نمود و سیه‌روزی و بدبختی را نصیب همه مردمان جهان خواهد کرد و این ظلم و جنایت همچنان ادامه می‌یابد تا آن روز که منتقم آل محمد حضرت امام عصر ارواحنا فداه همراه با سیصد و سیزده تن از شخصیت‌های خودساخته، که امر ولایت در جان و دل آنان ریشه دوانده است با تعدادی دیگر از مؤمنان از کنار خانه خدا قیام نمایند، و انتقام همه مظلومین جهان را از همه ستمگران بگیرند.

اگر در روز تاریک سقیفه باورانی از جان گذشته در کنار وجود مقدس اول مظلوم عالم حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام می‌بودند،

۱- بحار الأنوار: ۱۱۵/۵۱.

دشمنان نمی‌توانستند خانه وحی را به آتش کشیده و ریسمان به گردن امیر عالم هستی افکنده و چهره ماه را کبود کنند.

حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام در یکی از خطبه‌های خود می‌فرمایند:

فَتَنَظَّرْتُ فَإِذَا لَيْسَ لِي مُعِينٌ إِلَّا أَهْلُ بَيْتِي فَصَنَنْتُ بِهِمْ عَسَنَ الْمَوْتِ ، وَأَعْظَيْتُ عَلَى الْقَدَى ، وَشَرَبْتُ عَلَى الشَّجْوِ ، وَصَبَّرْتُ عَلَى أَخْذِ الْكُظْمِ ، وَعَلَى أَمْرِ مَن طَعِمَ الْعَلَقَمَ .

(هنگامی که مخالفان، خلافت را - که حق من بود - غصب کردند، در کار خویش اندیشه کردم؛ دیدم در آن هنگام به غیر از اهل بیت خود یابوری ندارم، راضی نشدم که آنها کشته شوند، و چشمی که خاشاک در آن رفته بود بر هم نهادم؛ با این که استخوان گلویم را گرفته بود، آشامیدم؛ و برگرفتی راه نفس (از بسیاری غم و اندوه) و بر چیزهای تلخ‌تر از طعم علقم (که گیاهی است بسیار تلخ) شکیبایی نمودم.^۱)

آری؛ مظلوم‌ترین فرد جهان هستی پس از بیان همه ستم‌هایی که بر او روا شده، آنگاه که از فتنه‌های آینده یاد می‌کند و نام پایان دهنده همه ظلم‌ها و ستم‌ها را به زبان جاری می‌سازد می‌فرماید:

۱- نهج البلاغه فیض الإسلام: خطبة ۲۶ ص ۹۲.

آه! چقدر مشتاقم او را ببینم!

۷- امام باقر علیه السلام می فرمایند:

اگر در آن زمان باشم جان خود را برای صاحب این امر نگه می دارم.

این کلام از کسی صادر شده است که شکافنده همه علوم و دانشها در سراسر هستی و آگاه از همه اسرار خلقت می باشد، آن کسی که آینده و آیندگان، گذشته و گذشتگان، برای ایشان همچون افرادی هستند که در محضرش حاضر می باشند.

آن حضرت وقتی که سخن از آینده و آیندگان به میان می آورد، و یکی از قیامهائی را که قبل از ظهور امام عصر ارواحنا فداه واقع می شود بیان می کنند، می فرمایند:

...أما إني لو أدركتُ ذلكَ لاسْتَبَقَيْتُ نَفْسِي لِصَاحِبِ هَذَا الأَمْرِ^۱.

آگاه باشید؛ اگر من آن زمان را درک نمایم، جان خود را برای صاحب این امر حفظ می کنم.

مرحوم آیه الله شیخ محمد جواد خراسانی در کتاب خود

۱- الغيبة مرحوم نعمانی: ۲۷۳.

نوشته است: مقصود حضرت از آن زمان، وقتی است که گروهی از «شیلا» برای گرفتن حق قیام می کنند.

۸- امام باقر علیه السلام:

پدر و مادرم فدای او باد؛ او همان من و دارای کنیه من است.

پدرم فدای کسی باد که سراسر گیتی را سرشار از عدل و داد می کند همان گونه که پر از ظلم و ستم شده باشد.

این روایت را ابو حمزه ثمالی که از بزرگان اصحاب آن حضرت است نقل نموده؛ او می گوید: روزی در محضر امام باقر علیه السلام بودم، آنگاه که مردم از خدمت آن بزرگوار مرخص شدند به من فرمودند:

يا أبا حمزة؛ من المَحْتوم الَّذي حَتَمه الله قِيام قائمنا، فَمَنْ شَكَ فِيمَا أَقُول لَقِيَ الله وهو به كافر.

ثم قال: يا أباي وأمي المُسَمَّى بِاسْمِي وَالْمَكْتَبِيُّ بِكُنْيَتِي، السَّايِعُ مِنْ وُلْدِي، يَا بِي مَنْ يَمْلَأُ الأَرْضَ عَدْلًا وَقِسْطًا كَمَا مُلِئَتْ ظُلْمًا وَجَوْرًا.

يا أبا حمزة؛ مَنْ أَدْرَكَه فَيَسَلِّمُ لَهُ مَا سَلَّمَ لِ مُحَمَّدٍ وَعَلِيٍّ عليهما السلام

فَقَدْ وَجِبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ ، وَمَنْ لَمْ يُسَلِّمْ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَيُسُّ مَثْوَى الظَّالِمِينَ ^۱ .

ای ابا حمزه؛ از چیزهایی که خداوند آن‌ها را حتمی قرار داده است قیام قائم ما است و کسی که در آنچه می‌گویم شک کند، خداوند را ملاقات می‌کند در حالی که به او کافر است.

پدر و مادرم فدای کسی باد که به نام من ناامیده شده و کنیه‌اش کنیه من است و هفتمین فرد از نسل من است.

پدرم فدای کسی باد که سراسر زمین را بر از عدل و داد می‌نماید همان‌گونه که از ظلم و ستم پر شده باشد.

ای ابا حمزه؛ هر کس در زمان او باشد و تسلیم او گردد همان‌گونه که تسلیم محمد و علی علیهما السلام بوده، بهشت بر او واجب است، و کسی که تسلیم او نباشد خداوند بهشت را بر او حرام می‌کند و جایگاه او آتش می‌باشد و بد منزلی است جایگاه ستم‌کاران.

۹- امام صادق علیه السلام:

اگر او را درک کنم، تا زنده باشم به او خدمت می‌کنم.

این کلام را امام صادق علیه السلام هنگامی فرمودند که درباره حضرت بقیة الله ارواحنا فداء از آن بزرگوار سؤال شد:

۱- بحار الأنوار: ۳۹۵/۱۳۹/۲۴/۱۲۴/۳۶/۳۹۴.

هَلْ وُلِدَ الْقَائِمُ ؟

قال : لا ، وَكُو أَدْرَكْتَهُ لَخِدْمَتِهِ أَبَام حَيَاتِي .^۱

آیا (حضرت) قائم متولد شده است؟

حضرت فرمودند: نه، و اگر من او را درک نمایم، در تمام روزهای زندگی و حیاتم به او خدمت می‌کنم.

۱۰- امام صادق علیه السلام:

برای نور آل محمد علیهم السلام دعا نمودم.

عباد بن محمد مدائینی می‌گوید: امام صادق علیه السلام پس از نماز ظهر دست‌ها را بلند نموده و دعا کردند.

گفتیم: جانم به فدایتان؛ برای خودتان دعا نمودید؟ فرمودند:

دَعَوْتُ لِنُورِ آلِ مُحَمَّدٍ علیهم السلام وَسَائِقِيهِمْ وَالْمُنْتَقِمِ بِأَمْرِ اللَّهِ مِنْ أَغْدَائِهِمْ .^۲

۱- العجبة مرحوم نعمانی: ۲۷۳، بحار الأنوار: ۱۴۸/۵۱.

صاحب کتاب «عقد الدرر» این روایت و روایات دیگری را به امام حسین علیه السلام نسبت داده و به دلیل سند آن اشتباه است و علت اشتباهش این است که کنیه «ابو عبدالله» را که مشترک است میان امام حسین و امام صادق علیهما السلام، به امام حسین علیه السلام نسبت داده است. رجوع کنید به کتاب «الصحيفة المباركة المهدية».

۲- فلاح السائل: ۱۷۰.

برای نور آل محمد علیهم السلام و پیشرو آنان و کسی که به امر خدا از دشمنان آنان انتقام می‌گیرد، دعا نمود.

البته خاندان وحی علیهم السلام همه آن‌ها نور هستند و معرفت آنان به نورانیت معرفه الله است، ولی بنا به فرمایش امام صادق علیه السلام در این روایت آن حضرت، نور الأنوار می‌باشند.

۱۱ - امام موسی کاظم علیه السلام:

پدرم فدای کسی باد که در راه خدا، سرزنش ملامتگران در او تأثیر نمی‌گذارد.

پدرم فدایش باد که به امر خداوند قیام می‌کند.

یحیی بن فضل نوفلی می‌گوید: حضرت موسی بن جعفر علیه السلام بعد از نماز عصر دست‌ها را به دعا بلند نموده و دعایی را قرائت کردند. به آن حضرت عرض کردم: برای چه کسی دعا نمودید؟ حضرت فرمودند:

ذَٰلِكَ الْمَهْدِيُّ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ علیهم السلام.

قال: يَا أَيُّهُ الْمُنْبِذِ الْبِطْنِ، الْمَسْفُورِ الْحَاجِبِينَ، أَحْمَشِ السَّاقِينَ، بَعِيدِ مَابَيْنِ الْمَنْكِبِينَ، أَسْمَرِ اللَّسُونِ، يَعْتَادُهُ مَعَ سَمْرَتِهِ صَفْرَةَ مِنْ سَهْرِ اللَّيْلِ، يَا أَيُّهُ مَنْ لَيْلَهُ يَرَعَى النَّجُومَ

سَاجِدًا وَ رَاكِعًا، يَا أَيُّهُ مَنْ لَا يَأْخُذُهُ فِي اللَّهِ لَوْ مَمَّةٌ لَأَيْمٍ، مِصْبَاحِ الدُّجَى، يَا أَيُّهُ الْقَائِمُ بِأَمْرِ اللَّهِ^۱.

برای مهدی آل محمد علیهم السلام.

آن‌گاه فرمودند: پدرم فدای آن وجودی باد که دلی برجسته و ابروانی پیوسته و ساق‌های باریک دارد، و چهار شانه و قوی هیكل و گندم‌گون است، و بر اثر تهجد و شب زنده‌داری رنگش زرد است. پدرم فدای کسی باد که شب‌ها در حال سجده و رکوع، بسر می‌برد و به ستارگان می‌نگرد و آن‌ها را زیر نظر دارد.

پدرم فدای کسی باد که در راه خدا سرزنش ملامتگران در او تأثیر نمی‌گذارد، او چراغ هدایت در تاریکی‌های شدید است.

پدرم فدای او که به امر خدا قیام می‌کند.

۱۲ - حضرت امام رضا علیه السلام:

پدرم و مادرم فدایش باد، او همانم جدم علیه السلام و شبیه من و شبیه موسی بن عمران علیه السلام است.

این کلام را حضرت امام رضا علیه السلام پس از ذکر فتنه‌های بسیار سختی که از اول زمان غیبت امام عصر ارواحنا فداء واقع شد، بیان نموده‌اند.

۱ - بحار الأنوار: ۸۱/۸۶.

این فتنه‌ها آن چنان سخت و ویرانگر است که افراد بسیار زیرک و فهمیده را نیز به دام خود گرفتار می‌نماید؛ گرچه آنان مدّعی دین و دینداری هستند. و بر اثر گمراهی آنان، آنچنان غربت و تنهایی امام عصر ارواحنا فداه را فرا می‌گیرد که اهل آسمان و زمین بر او می‌گریند و هر انسان آزاده و دل آگاه برای آن حضرت به گریه می‌نشیند.

اکنون به کلام حضرت امام رضا علیه السلام توجه کنید:

لَا بُدَّ مِنْ فِتْنَةٍ صَمَاءَ صَيْلَمٍ يَسْتَقُطُّ فِيهَا كُلُّ بَطَانَةٍ وَوَلِيحَةٍ وَذَلِكَ عِنْدَ فُقْدَانِ الشَّيْبَعَةِ الثَّالِثِ مِنْ وُلْدِي، يَبْكِي عَلَيْهِ أَهْلُ السَّمَاءِ وَأَهْلُ الْأَرْضِ وَكُلَّ حَرَبِيٍّ وَحَرَانٍ وَكُلَّ حَزَبِيٍّ وَكُلُّهُمْ فَانٍ .
 ثُمَّ قَالَ عليه السلام: يَا أَبِي وَأُمِّي سَمِيَّ جَدِّي عليه السلام وَشَبِيهِي وَشَبِيهِي مُوسَى بْنِ عِمْرَانَ عليه السلام، عَلَيْهِ جُيُوبُ الثَّوْرِ، يَتَوَقَّدُ مِنْ شُعَاعِ ضِيَاءِ الْقُدْسِ^۱.

ناگزیر فتنه‌ای بسیار سخت و از یادآورنده واقع می‌شود که در آن هر فرد راز دار و مورد اعتمادی سقوط می‌کند و این در زمانی است

۱- الغيبة مرحوم نعمانی: ۱۸۰، کمال الدین: ۳۷۰، بحار الأنوار: ۱۵۲/۵۱، إلام الناصب: ۲۲۱/۱.

که شیعیان سؤمین نفر از فرزندان مرا از دست می‌دهند، بر او اهل آسمان و زمین می‌گریند و هر مرد و زنی که تشنه دیدار او باشند و هر غمگین و حسرت زده‌ای بر او می‌گرید.

سپس فرمودند: پدر و مادرم فدای او باد، او همانم جدم عليه السلام و شبیه من و شبیه موسی بن عمران عليه السلام است، بر او پیراهن‌های نور می‌باشد که از شعاع نور قداست و پاکی فروغ می‌گیرد.^۱

شبیه این روایت را از پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله نقل نمودیم.

«از حضرت امام رضا عليه السلام روایت شده که آن حضرت در مجلسی که در خراسان داشتند هنگام ذکر لفظ «قائم» ایستادند و دو دست خود را بر سر مبارک نهادند و گفتند:

أَللَّهُمَّ عَجِّلْ فَرَجَهُ وَسَهِّلْ مَخْرَجَهُ .

آن گاه از خصوصیات حکومت آن حضرت صحبت فرمودند.

مرحوم محدث نوری در کتاب «نجم الثاقب» فرموده است: قیام و تعظیم نمودن مردم به هنگام شنیدن نام امام زمان ارواحنا فداه مخصوصاً لقب مخصوص آن حضرت، سیره و روش همه شیعیان از عرب و عجم و ترک و هند و دیلم و غیر آن در همه بلاد است بلکه

۱- شبیه این روایت را از پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله نقل نمودیم.

اهل سنت نیز به آن عمل می‌کنند.»^۱

مرحوم علامه امینی در «الغدیر» می‌نویسد: روایت شده که وقتی دعبل قصیده خود را برای امام رضا علیه السلام خواند و از حضرت حجت عجل الله تعالی فرجه یاد نمود:

فلولا الذي أرجوه في اليوم أو غدٍ

تقطع نفسي إثرهم حسراتي

خروج إمام لا محالة خارج

يقوم على اسم الله والبركات

اگر نبود آنچه برای امروز یا فردا به آن امیدوارم، نفس من از روی حسرت قطع می‌گشت.

و آن خروج امامی است که ناگزیر خروج خواهد کرد و با نام نامی پروردگار و برکات الهی قیام می‌نماید.

حضرت امام رضا علیه السلام دست خود را بر سر نهادند و تواضع نمودند در حالی که برای فرج آن حضرت دعا می‌نمودند.^۲

***

۱- إلزام الناصب: ۲۷۱/۱.

۲- الغدير: ۳۶۱/۲. شبیه این روایت را علامه مجلسی رحمته الله در «بحار الأنوار»: ۱۵۴/۵۱، نقل نموده است.

مقدمه کتاب را با نقل روایتی که در کتاب «تنزیه الخاطر» آورده

است پایان می‌دهیم:

از امام صادق علیه السلام از علت ایستادن در وقتی که لفظ «قائم» - که از القاب حضرت حجت صلوات الله علیه است - برده می‌شود، سؤال شد. امام صادق علیه السلام فرمودند:

به این جهت که زیرا برای ایشان غیبتی است طولانی و از شدت رأفت آن حضرت به دوستانش، نظر می‌کند به هر کسی که او را به این لقب - که دلالت بر دولت او و حسرت به غربت او دارد - یاد نماید، و از تعظیم نمودن بندهای که برای صاحب خود خضوع می‌نماید این است که به هنگامی که مولای باجلالت او با دیدگان شریفش به سوی او می‌نگرد، در برابر او بایستد. پس هر کس این نام را به زبان می‌آورد باید بایستد و باید از خداوند بزرگ تعجیل فرج او را طلب نماید.^۱

از خداوند بزرگ می‌خواهیم که ما را از منتظران ظهور آن حضرت صلوات الله علیه قرار دهد و ستایش مخصوص خداوند است که پروردگار جهانیان است.

وما توفیقی إلا بالله

مرتضی مجتهدی سیستانی

۱- إلزام الناصب: ۲۷۱/۱.

بخش اول

در این بخش بعضی از نمازهایی را که از حضرت صاحب الزمان ارواحنا فداه نقل شده یا برای آن حضرت ذکر شده است، نقل می‌نماییم:

نماز امام زمان ارواحنا فداه

سید بن طاووس رحمته الله می‌فرماید: این نماز دو رکعت است: نخست، سوره حمد را می‌خواند تا به آیه ﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾ برسد، آن گاه صد مرتبه ﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾ را تکرار می‌کند، پس از آن؛ سوره را تمام می‌نماید، و بعد یک مرتبه سوره اخلاص را قرائت می‌کند و پس از نماز این دعا را بخواند:

اللَّهُمَّ عَظَمَ الْبَلَاءُ، وَبَرَحَ الْخِفَاءُ، وَأَنْكَشَفَ الْغِطَاءُ،
وَضَاقَتِ الْأَرْضُ بِمَا وَسَعَتِ السَّمَاءُ، وَإِلَيْكَ يَا رَبَّ
الْمُشْتَكِي، وَعَلَيْكَ الْمَعْوَلُ فِي الشَّدَّةِ وَالرَّخَاءِ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، الَّذِينَ أَمَرْتَنَا
 بِطَاعَتِهِمْ، وَعَجَّلْ اللَّهُمَّ فَرَجَهُمْ بِقَاتِلِهِمْ، وَأَطْهِرْ
 عِزَّازَهُ، يَا مُحَمَّدُ يَا عَلِيُّ، يَا عَلِيُّ يَا مُحَمَّدُ إِكْفِيَانِي
 فَإِنَّكُمَا كَافِيَانِي، يَا مُحَمَّدُ يَا عَلِيُّ، يَا عَلِيُّ يَا مُحَمَّدُ
 أَنْصُرَانِي فَإِنَّكُمَا نَاصِرَانِي، يَا مُحَمَّدُ يَا عَلِيُّ، يَا عَلِيُّ
 يَا مُحَمَّدُ إِحْفَظَانِي فَإِنَّكُمَا حَافِظَانِي، يَا مَوْلَايَ يَا
 صَاحِبَ الزَّمَانِ، يَا مَوْلَايَ يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ، يَا
 مَوْلَايَ يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ، الْغَوْثَ الْغَوْثَ الْغَوْثَ،
 أَدْرِكْنِي أَدْرِكْنِي أَدْرِكْنِي، الْأَمَانَ الْأَمَانَ الْأَمَانَ.^۱

نماز مسجد مقدس جمکران

جناب حسن بن مثله جمکرانی علیه السلام می گوید: مولای ما، حضرت

۱- جمال الأسبوع: ۱۸۱، بحار الأنوار: ۱۹۱/۹۱.

صاحب الزمان صلوات الله علیه فرمود: به مردم بگو: به این مکان
 رغبت کنند، و اینجا را گرامی بدارند، و در این مکان چهار
 رکعت نماز بخوانند: دو رکعت نماز تحیت مسجد، که در هر
 رکعت یک مرتبه سوره حمد و هفت مرتبه سوره «اخلاص» را
 بخواند، و در هر رکوع و سجود ذکر آن را هفت مرتبه بگوید.
 و دو رکعت نماز حضرت صاحب الزمان صلوات الله علیه بخواند
 بدین ترتیب: چون سوره «فاتحه» را خواند و به ﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ
 وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾ رسید صد مرتبه آن را تکرار کند، و پس از
 آن، سوره فاتحه را تا آخر بخواند، و رکعت دوم را نیز به همین
 طریق بخواند، و ذکر رکوع و سجود را هفت مرتبه تکرار کند،
 چون نماز را تمام کرد تهلیل (لا إله إلا الله) بگوید، و تسبیح
 حضرت فاطمه زهرا علیها السلام را بفرستد، چون تسبیح تمام شد سر به
 سجده گذاشته و صد مرتبه بر پیغمبر و آلش علیهم السلام صلوات بفرستد.
 آنگاه حضرت چنین فرمودند: فَمَنْ صَلَّى فَكَأَنَّمَا صَلَّى فِي السَّبِيْتِ
 الْعَتِيقِ. هر کس این نماز را بخواند مانند آن است که در کعبه نماز
 خوانده است.^۱

۱- جنة المأوى: ۲۳۱. درباره مسجد مقدس جمکران مطالب مهمتی را در کتاب
 «صحیفه مهدیه» نقل کردیم به آن کتاب رجوع شود.

نماز توجّه

به حضرت صاحب الزمان عجل الله تعالی فرجه

احمد بن ابراهیم می‌گوید: شوق و آرزوی دیدار مولای ما، حضرت صاحب الزمان ارواحنا فداه در دلم جای گرفت، بدین جهت به جناب ابو جعفر محمد بن عثمان - از نواب چهارگانه - عرض حال نمودم. جناب محمد بن عثمان فرمود: آیا با آرزوی قلبی میل داری که حضرتش را زیارت کنی؟ گفتم: آری. فرمود: خداوند به این آرزوی قلبی تو پاداش عطا کند، عاقبت امر تو را در آسانی می‌بینم. ای ابا عبدالله! دیدار آن حضرت را التماس نکن، زیرا در دوران غیبت کبری اشتیاق دیدار آن حضرت وجود دارد؛ ولی از دیدار با ایشان سؤال نمی‌شود^۱، که این از آیات و عزائم الهی است و تسلیم و

۱ - بدیهی است که نصیب و قسمت احمد بن ابراهیم چنین بوده! و این حکم شامل همه افراد نمی‌شود، زیرا فرد دیگری این حاجت را درخواست کرده و به دیدار حضرتش نایل آمده است. زهری می‌گوید: مدتی بود در جستجوی حضرت بودم، در این راه سعی و کوشش فراوان نموده و بهترین سرمایه‌ام را از دست دادم، به حضور غمّری - نایب حضرت - شرفیاب شدم، کمر بر خدمت او بستم و از هیچ خدمتی فروگذاری نکرده و ملازم او شدم. پس از مدتی، از دیدار حضرت صاحب

غ

گردن نهادن بر آن سزاوار است، ولی هر گاه خواستی به او توجّه کنی با این زیارت به حضرتش متوجّه شو. اوّل دوازده رکعت نماز، به صورت دو رکعت دو رکعت می‌خوانی، و در همه رکعت‌ها سوره «قل هو الله أحد» را می‌خوانی، آنگاه بر محمد و آل او علیهم‌السلام صلوات می‌فرستی، و سخن خدای متعال را می‌گویی: «سَلَامٌ عَلٰی آلِ یَاسِیْنِ ﴿۱﴾، ذٰلِکَ هُوَ الْفَضْلُ الْمُبِیْنُ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ، وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِیْمِ، اِمَامُهُ مَنْ یَّهْدِیْهِ صِرَاطَهُ الْمُسْتَقِیْمِ، قَدْ اَنَاکُمْ اللّٰهُ خِلَافَتَهُ یَا آلَ یَاسِیْنِ ...»^۱.

کالزمان ارواحنا فداه پرسیدم. فرمود: برای این مسأله راهی نیست. من التماس کرده و با تواضع اصرار نمودم. فرمود: فردا صبح بیا. فردا صبح خدمت او شرفیاب شدم، از من استقبال نمود، همراه او جوانی بود، چهره او از همه مردم زیباتر بود و پاکیزه‌ترین عطرها از او استشمام می‌شد، آستین لباس او مانند لباس تجار و بازرگانان بود، چون چشمم به جمال دلربای او افتاد به نزدیک غمّری رفتم، او با اشاره مرا به سوی آن حضرت راهنمایی کرد، روی به آن بزرگوار نموده و پرسش‌هایی از ایشان نمودم، از هر چه می‌پرسیدم پاسخ می‌داد. آن گاه برخاست تا وارد یکی از اتاقها شود، معمولاً کسی به آن اتاق رفت و آمد نمی‌کرد، در این حال جناب غمّری به من فرمود: اگر می‌خواهی باز هم از ایشان سؤال کن که پس از این او را نخواهی دید. «الاحتجاج: ۲/۲۹۷».

۱ - بحار الأنوار: ۱۷۴/۵۳. این زیارت را در بخش «زیارت‌ها» نقل می‌نمایم.

نماز و دعای فرج

برای رفع مشکلات مهم

ابوجعفر محمد بن جریر طبری در «مسند فاطمه علیها السلام» می نویسد: ابو حسین کاتب می گوید: از جانب وزیر ابو منصور مأمور انجام کاری گشتم، در ضمن این مأموریت میان من و او اختلافی واقع شد. کار به جایی رسید که من از ترس او پنهان شده و در خفا به سر می بردم، او در جستجوی من بود و مرا تهدید کرد. مدتی در خفا با ترس و وحشت بسر بردم، (از ترس و وحشتی که داشتم) تصمیم گرفتم شب جمعه‌ای را به مرقد منور حضرت امام کاظم علیه السلام مشرف شوم تا به دعا و راز و نیاز بپردازم. وارد حرم مطهر شدم، شب طوفانی بود، باران می بارید، از این جعفر - خادم حرم - خواهش کردم که در بهای روضه منوره را ببندد، و حرم کاملاً خلوت باشد تا بتوانم در خلوت شب برای آنچه می خواهم دعا نمایم، همچنین از آمدن مأمورانی که می ترسیدم، در امان باشم. او خواهش مرا پذیرفت و درب‌های حرم را بست. نیمه شب شد، بارش شدید باران توأم با طوفان؛ رفت و آمد مردم را از آن مکان قطع کرد، حرم کاملاً خلوت شد، مشغول راز و نیاز شدم، دعا می کردم، زیارت می نمودم و نماز می خواندم. در

همین حال، ناگاه صدای پایی از کنار روضه مطهره به گوشم رسید، شخصی مشغول زیارت بود. او در زیارت خویش؛ بر حضرت آدم و پیامبران اولوالعزم علیهم السلام سلام نمود، سپس به یکایک امامان معصوم علیهم السلام سلام کرد تا این که به اسم مبارک صاحب الزمان صلوات الله علیه رسید، ولی او را ذکر نکرد. من از این عمل او در شگفت شدم، با خودم گفتم: شاید فراموش کرده، یا او را نمی شناسد، یا مذهب این شخص چنین است. وقتی از زیارت فارغ شد دو رکعت نماز خواند، و به طرف مرقد مولای ما، امام جواد علیه السلام رفت، و همان گونه زیارت کرد، سلام داد و دو رکعت نماز خواند. من او را نمی شناختم و به همین جهت از وی می ترسیدم، او جوانی کامل بود، لباس سفیدی بر تن داشت و عمامه‌ای - که تحت الحنک داشت - بر سر بسته، و عبایی بر دوش انداخته بود، رو به من کرد و فرمود: ای ابوحسین! چرا تو دعای فرج را نمی خوانی؟ عرض کردم: دعای فرج کدام است؟ ای آقای من! فرمود: دو رکعت نماز می خوانی و می گویی: **يَا مَنْ أَظْهَرَ الْجَمِيلَ وَسَتَرَ الْقَبِيحَ ، يَا مَنْ لَمْ يُؤْخَذْ بِالْجَرِيرَةِ وَلَمْ يَهْتِكِ السُّتْرَ ، يَا عَظِيمَ الْمَنْ ، يَا كَرِيمَ الصَّفْحِ ، يَا مُبْتَدِيَّ النِّعَمِ قَبْلَ اسْتِحْقَاقِهَا ، يَا حَسَنَ التَّجَاوُزِ ، يَا وَاسِعَ الْمَغْفِرَةِ ، يَا بَاسِطَ الْيَدَيْنِ بِالرَّحْمَةِ ،**

يَا مُتَّهِئِ كُلَّ نَجْوَى، وَيَا غَايَةَ كُلِّ شَكْوَى، وَيَا عَوْنَ كُلِّ مُسْتَعِينٍ، يَا مُبْتَدِئاً بِالنَّعَمِ قَبْلَ اسْتِحْقَاقِهَا، «يَا رَبُّنَا» ده مرتبه، «يَا سَيِّدَانَا» ده مرتبه، «يَا مَوْلَانَا» ده مرتبه، «يَا غَايَتَانَا» ده مرتبه، «يَا مُتَّهِئِ رَغَبَتَانَا» ده مرتبه. أَسْأَلُكَ بِحَقِّ هَذِهِ الْأَسْمَاءِ، وَبِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ إِلَّا مَا كَشَفْتَ كَرْبِي، وَنَقَّسْتَ هَمِّي، وَفَرَّجْتَ عَنِّي، وَأَصْلَحْتَ حَالِي. پس از آن هر چه می‌خواهی دعا می‌کنی، آنگاه گونه راست خود را بر زمین می‌گذاری و در سجده صد مرتبه می‌گویی: يَا مُحَمَّدُ يَا عَلِيُّ، يَا عَلِيُّ يَا مُحَمَّدُ، إِكْفِيَانِي فَإِنِّكُمَا كَافِيَانِي، وَأَنْصُرَانِي فَإِنِّكُمَا نَاصِرَانِي. بعدگونه چپ را بر زمین می‌گذاری و صد مرتبه می‌گویی: «أَذْرِكُنِي» و (یا) زیاد تکرار می‌کنی، و بعد می‌گویی: «الْعَوْتُ [الْعَوْتُ] الْعَوْتُ» و این ذکر را به قدر یک نفس تکرار می‌کنی، آنگاه سر از سجده برمی‌داری، که خداوند از کرم خود حاجت تو را برمی‌آورد، این شاء الله. من مشغول نماز و دعا شدم در این حال او از حرم مطهر بیرون رفت. نماز و دعا را تمام کردم نزد این جعفر رفتم تا راجع به این شخص بیرسم که چگونه وارد حرم

شده است؟ دیدم همه در بها بسته و قفل زده شده‌اند، تعجب کردم، با خودم گفتم: شاید او در اینجا خوابیده بود، و من نمی‌دانستم. به طرف ابن جعفر رفتم، او از اتاقی - که روغن چراغ‌های روضه در آنجا بود - بیرون آمد، جریان را از او پرسیدم. او گفت: همان طوری که می‌بینی در بها بسته است، قضیه را برای او تعریف کردم. گفت: او مولای ما، حضرت صاحب الزمان صلوات الله علیه بود، و من بارها در همچوشی موقعی که حرم از مردم خلوت می‌شود؛ آن حضرت را مشاهده کرده‌ام. من بر آنچه از دستم رفته بود، متأسف شدم؛ نزدیک طلوع فجر از حرم مطهر بیرون آمده و به «کرخ» - که در آن پنهان شده بودم - رفتم؛ هنوز ظهر نشده بود که مأموران ابومنصور از دوستان برای ملاقات با من پرس و جو می‌کردند، آنها از سوی وزیر امان‌نامه وزیر با خود آورده بودند که با خط خودش نوشته بود، وزیر در آن نامه از خوبی و نیکی نوشته بود. با یکی از دوستان خودم - که فرد مطمئنی بود - پیش وزیر رفتم، او برخاست و مرا در آغوش گرفت، رفتاری کرد که تا حال از او ندیده بودم آنگاه رو به من کرد و گفت: کارت بجایی رسیده که شکایت مرا به حضرت صاحب الزمان صلوات الله علیه می‌نمایی؟ گفتم: از من دعا و درخواستی بود. گفت: وای بر تو! دیشب - شب جمعه - در خواب مولایم صاحب الزمان صلوات الله علیه را دیدم، او مرا به کارهای خوب امر می‌فرمود، و در این

رابطه چنان به من تندی کرد که من ترسیدم. من (تعجب کرده) گفتم: لایله ایله الله! گواهی می‌دهم که آنها حق و منتهای حق هستند. شب گذشته من مولایم را در بیداری زیارت کردم، و به من چنین و چنان فرمود، و آنچه در حرم حضرت امام کاظم علیه السلام دیده بودم، تعریف کردم، و از این قضیه تعجب کرد، و نیکوییهای بزرگی در حق من انجام داد، و از ناحیه او به مقامی رسیدم که گمان نمی‌کردم به آن مقام برسم، و این به برکت مولای ما حضرت صاحب الزمان صلوات الله علیه بود.^۱

نماز استغاثه به امام زمان عجل الله تعالی فرجه

نماز استغاثه به مولای ما حضرت صاحب الزمان ارواحنا فدا، چنین است: سید علیخان رحمته الله در کتاب «الکلم الطیب» فرموده: این استغاثه‌ای است به حضرت صاحب الزمان صلوات الله علیه، هر جا که باشی دو رکعت نماز با حمد و هر سوره که خواهی بگزار، آنگاه رو به قبله زیر آسمان بایست و بگو: **سَلَامُ اللَّهِ الْكَامِلُ التَّامُ الشَّامِلُ الْغَامُ، وَصَلَوَاتُهُ الدَّائِمَةُ وَبَرَكَاتُهُ الْقَائِمَةُ التَّامَةُ، عَلَيَّ**

۱- تبصرة الولی: ۱۹۲، بحار الأنوار: ۳۴۹/۹۱، دلائل الإمامة: ۵۵۱.

حُجَّةِ اللَّهِ وَوَلِيِّهِ فِي أَرْضِهِ وَبِلَادِهِ، وَخَلِيفَتِهِ عَلَى خَلْقِهِ وَعِبَادِهِ، وَسُلَالَةِ النَّبِيِّ، وَبَقِيَّةِ الْعِزَّةِ وَالصَّفْوَةِ، صَاحِبِ الزَّمَانِ، وَمُظْهِرِ الْإِيمَانِ، وَمُلَكِّنِ أَحْكَامِ الْقُرْآنِ، وَمُطَهِّرِ الْأَرْضِ، وَنَاشِرِ الْعَدْلِ فِي الطُّولِ وَالْعَرْضِ، وَالْحُجَّةِ الْقَائِمِ الْمَهْدِيِّ، الْإِمَامِ الْمُنْتَظَرِ الْمَرْضِيِّ، وَابْنِ الْأَيْمَةِ الطَّاهِرِينَ، الْوَصِيِّ بْنِ الْأَوْصِيَاءِ السَّمْرَضِيِّينَ، الْهَادِي الْمَعْصُومِ بْنِ الْأَيْمَةِ الْهُدَاةِ الْمَعْصُومِينَ. السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مُعِزَّ الْمُؤْمِنِينَ الْمُسْتَضْعَفِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مُذِلَّ الْكَافِرِينَ الْمُتَكَبِّرِينَ الظَّالِمِينَ. السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بِنَّ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بِنَّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بِنَّ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ سَيِّدَةَ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بِنَّ الْأَيْمَةِ الْحُجَّجِ الْمَعْصُومِينَ وَالْإِمَامِ عَلَى الْخَلْقِ أَجْمَعِينَ. السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ سَلَامٌ مُخْلِصٌ لَكَ فِي الْوِلَايَةِ. أَشْهَدُ أَنَّكَ الْإِمَامُ الْمَهْدِيُّ قَوْلًا وَفِعْلًا، وَأَنْتَ الَّذِي تَمَلَأُ

الْأَرْضَ قِسْطًا وَعَدْلًا، بَعْدَ مَا مَلَيْتَ جَوْرًا وَظُلْمًا، فَعَجَّلَ
 اللَّهُ فَرْجَكَ، وَسَهَّلَ مَخْرَجَكَ، وَقَسَّرَبَ زَمَانَكَ، وَكَثَّرَ
 أَنْصَارَكَ وَأَعْوَانَكَ، وَأَنْجَزَ لَكَ مَا وَعَدَكَ، فَهُوَ أَصْدَقُ
 الْفَائِلِينَ ﴿وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتَضَعُوا فِي
 الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ﴾^۱. يَا مَوْلَايَ
 يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ، يَا بَيْنَ رَسُولِ اللَّهِ، حَاجَتِي كَذَا وَكَذَا، وَ
 به جای «کذا وکذا» حاجت خود را ذکر کن، فَاشْفَعْ لِي فِي نَجَاحِهَا،
 فَقَدْ تَوَجَّهْتُ إِلَيْكَ بِحَاجَتِي، لِعِلْمِي أَنَّ لَكَ عِنْدَ اللَّهِ
 شَفَاعَةً مَقْبُولَةً، وَمَقَامًا مَحْمُودًا، فَبِحَقِّ مَنْ اخْتَصَّكَ
 بِأَمْرِهِ، وَإِزْتِنَانِكَ لِسِرِّهِ، وَبِالشَّانِ الَّذِي لَكَمُ عِنْدَ اللَّهِ
 بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ، سَلِ اللَّهُ تَعَالَى فِي نُجْحِ طَلِبَتِي، وَإِجَابَةِ
 دَعْوَتِي، وَكُشْفِ كُرْبَتِي. آن گاه برای هر چه می خواهی دعا
 کن که - ان شاء الله - برآورده می شود.^۲

۱-سوره قصص، آیه ۵.

۲-مفاتیح الجنان: ۲۴۳، به نقل از الکلم الطیب: ۸۳.

اهداء نماز به امام زمان عجل الله تعالی فرجه

در روز پنجشنبه

شیخ بزرگوار، ابوجعفر طوسی علیه السلام در کتاب «مصباح کبیر» می نویسد:
 نماز هدیه، هشت رکعت است. این نماز از امامان معصوم علیهم السلام
 روایت شده است، انسان بایستی در روز جمعه هشت رکعت نماز
 بخواند: چهار رکعت را به پیشگاه مقدس رسول خدا صلی الله علیه و آله، و چهار
 رکعت دیگر را به حضرت فاطمه زهرا علیها السلام هدیه کند؛ و در روز
 شنبه، چهار رکعت بخواند و به حضرت امیر مؤمنان علی علیه السلام هدیه
 کند، سپس همین طور هر روز چهار رکعت بخواند و به یکی از ائمه
 معصومین علیهم السلام هدیه کند، و در روز پنجشنبه چهار رکعت بخواند و
 به حضرت امام صادق علیه السلام هدیه کند. روز جمعه؛ دوباره هشت
 رکعت بخواند و چهار رکعت به حضرت رسول خدا صلی الله علیه و آله و چهار رکعت
 به حضرت فاطمه زهرا علیها السلام هدیه کند، سپس روز شنبه چهار رکعت
 بخواند و به حضرت امام کاظم علیه السلام هدیه کند، و همین طور تا روز
 پنجشنبه چهار رکعت بخواند و به حضرت امام زمان ارواحنا فداه هدیه
 نماید، و بین دو رکعت نماز، این دعا را بخواند: **اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ،**

وَمِنْكَ السَّلَامُ، وَإِلَيْكَ يَعُودُ السَّلَامُ، حَسِينَا رَبَّنَا مِنْكَ
بِالسَّلَامِ. اللَّهُمَّ إِنَّ هَذِهِ الرِّكَعَاتِ هَدِيَّةٌ مِنِّي إِلَيْكَ الْحُجَّةِ
بَيْنَ الْحَسَنِ^۱، فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَبَلِّغْهُ إِثَابَهَا،
وَأَعْظِئِي أَفْضَلَ أَمَلِي وَرَجَائِي فِيكَ، وَفِي رَسُولِكَ صَلَوَاتِكَ
عَلَيْهِ وَآلِهِ [وَفِيهِ]، و برای آنچه دوست دارد، دعا کند.^۲

نماز امام زمان عجل الله تعالی فرجه در شب جمعه

سید بزرگوار، علی بن طاووس رحمته الله علیه می فرماید: در کتاب «کنوز النجاج»
تألیف فقیه ابو علی فضل بن حسن طبرسی رحمته الله علیه دیدم که از مولای ما
حضرت حجت صلوات الله علیه چنین نقل کرده بود: حسین بن محمد
بزوفری می گوید: از ناحیه مقدسه حضرت صاحب الزمان ارواحنا فداه
چنین صادر شد: کسی که حاجتی به سوی خدا دارد، شب جمعه
بعد از نیمه آن غسل کند و به محل نماز خود برود، و دو رکعت
نماز بخواند، در رکعت اول سوره «حمد» را بخواند، چون به
﴿إِنَّا كُنَّا نَعْبُدُ وَإِنَّا كُنَّا نَسْتَعِينُ﴾ رسید صد بار آن را تکرار کند، و

۱- نماز را به هر امامی که هدیه می نماید در دعا نام آن امام را ذکر نماید.

۲- جمال الأسبوع: ۲۴، دعوات راوندی: ۱۰۸، مصباح المتهجد: ۲۲۲.

بعد سوره را تا آخر بخواند، و یک مرتبه سوره «توحید» را
بخواند، سپس رکوع و سجود کند، و ذکر آن را هفت مرتبه
بگوید، و رکعت دوم را نیز به همین کیفیت بخواند، آنگاه این
دعا را بخواند، بعد هر حاجتی دارد - جز قطع رحم - از خدای
بخواهد که خداوند متعال حاجت او را حتماً بر آورده می کند.

و دعا این است: اللَّهُمَّ إِنَّ أَطْعَمَكَ فَأَلْمَحَمْدَةَ لَكَ، وَإِنْ
عَصَيْتَكَ فَأَلْحُجَّةَ لَكَ، مِنْكَ الرَّوْحُ وَمِنْكَ الْفَرْجُ، سُبْحَانَ
مَنْ أَنْعَمَ وَشَكَرَ، سُبْحَانَ مَنْ قَدَرَ وَغَفَرَ. اللَّهُمَّ إِنْ كُنْتُ
قَدْ عَصَيْتُكَ، فَإِنِّي قَدْ أَطْعَمْتُكَ فِي أَحَبِّ الْأَشْيَاءِ إِلَيْكَ
وَهُوَ الْإِيمَانُ بِكَ، لَمْ أَتَّخِذْ لَكَ وَلِئْسَ أَدْعُ لَكَ
شَرِيكاً، مَتَّأ مِّنْكَ بِه عَلَيَّ لَا مَتَّأ مِنِّي بِه عَلَيْكَ، وَقَدْ
عَصَيْتُكَ يَا إِلَهِي عَلَى غَيْرِ وَجْهِ الْمُكَابَرَةِ، وَلَا الْخُرُوجِ
عَنْ عِبُودِيَّتِكَ، وَلَا الْجُحُودِ لِزُبُوبِيَّتِكَ، وَلَكِنْ أَطْعَمْتُ
هَوَايَ، وَأَزَلَّنِي الشَّيْطَانُ، فَلَكَ الْحُجَّةُ عَلَيَّ وَالسَّيِّئَانُ،
فَإِنْ تُعَذِّبْنِي فَسِدُّ نَوْبِي غَسِيرٌ ظَالِمٌ، وَإِنْ تَغْفِرْ لِي
وَتَرْحَمْنِي، فَإِنَّكَ جَوَادٌ كَرِيمٌ، يَا كَرِيمٌ يَا كَرِيمٌ بِه قَدْرُ يَك

نفس تکرار کند، سپس بگوید: یا آمیناً من کل شیء، و کل شیء منک خائف حذر، أسألك بأمیک من کل شیء، و خوف کل شیء منک، أن تصلی علی محمد و آل محمد، و أن تعطینی أماناً لنفسی و أهلی و ولدی، و سایر ما أنعمت به علی، حتی لا أخاف أحداً، و لا أخذر من شیء أبداً، إنک علی کل شیء قدير، و حسبنا الله و نعم الوکیل، یا کافی إزاهیم نمرود، یا کافی موسی فرعون، أسألك أن تصلی علی محمد و آل محمد، و أن تکفیني شر فلان بن فلان. به جای فلان بن فلان شخصی را که از شر او می ترسد نام ببرد، خداوند - إن شاء الله - وی را از شر آن شخص حفظ می کند. آنگاه سر به سجده گذاشته و حاجت خود را بخواهد و به سوی خدا تضرع و زاری کند، زیرا هیچ مرد و زن مؤمنی نیست که این نماز را بخواند و با این دعا؛ با خلوص نیت دعا کند مگر آن که درهای آسمان برای اجابت به سوی او گشوده می شود، و در همان وقت و در همان شب هر حاجتی داشته باشد برآورده می شود، و این از فضل خداوند برای ما و مردم است.^۱

۱ - مهج الدعوات: ۳۵۱، و در المصباح: ۵۲۲، باندکی تفاوت.

بخش دوم

دعاهای قنوت

۸

دعا برای ظهور امام زمان عجل الله فرجه در قنوت نمازها

محمد بن جمال الدین مکی معروف به «شهید اول» در کتاب «ذکری» می نویسد: ابن ابی عقیل برای قنوت دعایی که از امیر مؤمنان علی علیه السلام روایت شده؛ برگزیده، و آن دعا این است: اللَّهُمَّ إِلَيْكَ شَخَصَتِ الْأَبْصَارُ، وَنُقِلَتِ الْأَقْدَامُ، وَرُفِعَتِ الْأَيْدِي، وَمُدَّتِ الْأَعْنَاقُ، وَأَنْتَ دُعِيتَ بِاللُّسْنِ، وَإِلَيْكَ سِرُّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ فِي الْأَعْمَالِ، رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَأَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ. اللَّهُمَّ إِنَّا نَشْكُرُ إِلَيْكَ غَيْبَةَ نَبِيِّنَا وَقَلَّةَ عَدَدِنَا، وَكَثْرَةَ عَدُوِّنَا، وَتَسْطَاهِرَ الْأَعْدَاءِ عَلَيْنَا، وَوُقُوعَ الْفِتَنِ بِنَا، فَفَرِّجْ ذَلِكَ اللَّهُمَّ بِعَدْلِ تَظْهِرُهُ، وَإِمَامِ حَقِّ تَعْرِفُهُ، إِلَهَ الْحَقِّ آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ.

وی در ادامه می‌نویسد: برای من نقل شده که امام صادق علیه السلام به شیعیان خود دستور می‌فرمود که در قنوت بعد از کلمات فرج، این دعا را بخوانند.^۱

دعای قنوت حضرت بقیة الله عجل الله تعالی فرجه

سید بزرگوار، علی بن طاووس رحمته الله علیه در کتاب «مهج الدعوات» این قنوت را از حضرت صاحب الزمان ارواحنا فداء نقل کرده است: **اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَكْرِمْ أَوْلِيَانِكَ بِإِيجَازٍ وَعَدِّكَ، وَبَلِّغْهُمْ دَرَكَ مَا يَأْمُلُونَهُ مِنْ نَصْرِكَ، وَاكْفُفْ عَنْهُمْ بِأَسْ مَنْ نَصَبَ الْإِخْلَافَ عَلَيْكَ، وَتَمَرَّدَ بِمَنْعِكَ عَلَى رُكُوبِ مُخَالَفَتِكَ، وَاسْتَعَانَ بِرِفْدِكَ عَلَى قَلِّ حَدِّكَ، وَقَصَدَ لِكَيْدِكَ بِأَيْدِكَ، وَوَسَعَتْهُ حِلْمًا لِيَأْخُذَهُ عَلَى جَهْرَةٍ، وَتَسْتَأْصِلُهُ عَلَى عِزَّةٍ. فَإِنَّكَ اللَّهُمَّ قُلْتَ وَقَوْلُكَ الْحَقُّ ﴿ حَتَّى إِذَا أَخَذَتِ الْأَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ أَهْلُهَا أَنَّهُمْ قَادِرُونَ**

۱- بحار الأنوار: ۲۰۷/۸۵.

عَلَيْهَا أَتَاهَا أَمْرُنَا كَيْلًا أَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا كَأَنْ لَمْ تَعْنِ بِالْأَمْسِ كَذَلِكَ تُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَسْتَفْكِرُونَ ﴿ ۱ 〉، وَقُلْتَ ﴿ قَلَمًا آسَفُونَا انْتَقَمْنَا مِنْهُمْ ﴾ ۲، وَإِنَّ الْغَايَةَ عِنْدَنَا قَدْ تَنَاهَتْ، وَإِنَّا لِعَضْبِكَ غَاضِبُونَ، وَإِنَّا عَلَى نَصْرِ الْحَقِّ مُسْتَعَاصِبُونَ، وَإِلَى وَرُودِ أَمْرِكَ مُشْتَأِقُونَ، وَلَا نَسْجَازَ وَعَدِّكَ مُرْتَبِعُونَ، وَلِحُلُولِ وَعِيدِكَ بِأَعْدَائِكَ مُتَوَقِّعُونَ. **اللَّهُمَّ فَأَذِنْ بِذَلِكَ، وَافْتَحْ طُرُقَاتِهِ، وَسَهِّلْ خُرُوجَهُ، وَوَطِّئْ مَسَالِكَهُ، وَأَشْرِعْ شَرَائِعَهُ، وَأَيِّدْ جُنُودَهُ وَأَعْوَانَهُ، وَبَادِرْ بِأَسْكَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ، وَابْسُطْ سَيْفَ نَقِمَتِكَ عَلَى أَعْدَائِكَ الْمُعَانِدِينَ، وَخُذْ بِالثَّارِ، إِنَّكَ جَوَادٌ مَكَارٌ.** ۳

دعای دؤم حضرت بقیة الله ارواحنا فداء در قنوت

سید بن طاووس رحمته الله علیه این قنوت را نیز از حضرت صاحب الزمان ارواحنا

۱- سورة بونس، آیه ۲۴.

۲- سورة زخرف، آیه ۵۵.

۳- مهج الدعوات: ۹۰، البلد الأمين: ۶۶۴.

فداه نقل نموده است: [قُلْ] اللَّهُمَّ مَا لِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ، وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ، وَتُعْزِزُ مَنْ تَشَاءُ، وَتُذَلِّمُ مَنْ تَشَاءُ، بِيَدِكَ الْخَيْرُ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، يَا مَاجِدُ يَا جَوَادُ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ، يَا بَطَّاشُ يَا ذَا الْبَطْشِ الشَّدِيدِ، يَا فَعَالًا لِمَا يُرِيدُ، يَا ذَا الْقُوَّةِ الْمَتِينِ، يَا رُؤُوفُ يَا رَحِيمُ، يَا لَطِيفُ يَا حَيُّ حِينَ لَا حَيَّ. أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْمَخْرُوجِ مِنَ الْمَكُونِ الْحَيِّ الْقَيُّومِ، الَّذِي اسْتَأْثَرَتْ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ لَمْ يَطَّلِعْ عَلَيْهِ أَحَدٌ مِنْ خَلْقِكَ، وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي تَصَوَّرَ بِهِ خَلْقَكَ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ تَشَاءُ، وَبِهِ تَسُوقُ إِلَيْهِمْ أَرْزَاقَهُمْ فِي أَطْبَاقِ الظُّلُمَاتِ، مِنْ بَيْنِ الْعُرُوقِ وَالْعِظَامِ، وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي أَلْفَتَ بِهِ بَيْنَ قُلُوبِ أَوْلِيَائِكَ، وَأَلْفَتَ بَيْنَ التَّلَجِ وَالتَّارِ، لَا هَذَا يُدْبِبُ هَذَا، وَلَا هَذَا يُطْفِئُ هَذَا. وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي كَوَّنْتَ بِهِ طَعْمَ الْمِيَاهِ، وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي أَجْرَيْتَ بِهِ

الماء في عُروقي الثِّبَاتِ بَيْنَ أَطْبَاقِ الثَّرَى، وَسُقَّتِ الْمَاءُ إِلَى عُروقي الأشجارِ بَيْنَ الصَّخْرَةِ الصَّمَاءِ، وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي كَوَّنْتَ بِهِ طَعْمَ الثَّمَارِ وَأَلْوَانَهَا. وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي بِهِ تُبْدِي وَتُعْبِدُ، وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْقَرْدِ الْوَاجِدِ، الْمُنْتَفِرِّدِ بِالْوَحْدَانِيَّةِ، الْمُنْتَوَحِّدِ بِالصَّمَدَانِيَّةِ، وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي فَجَّرْتَ بِهِ الْمَاءَ مِنَ الصَّخْرَةِ الصَّمَاءِ، وَسُقَّتَهُ مِنْ حَيْثُ شِئْتَ. وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي خَلَقْتَ بِهِ خَلْقَكَ، وَرَزَقْتَهُمْ كَيْفَ شِئْتَ وَكَيْفَ شَاؤُوا، يَا مَنْ لَا يُعَيِّرُهُ الْأَيَّامُ وَاللَّيَالِي، أَدْعُوكَ بِمَا دَعَاكَ بِهِ نُوحٌ حِينَ نَادَاكَ فَأَنْجَيْتَهُ وَمَنْ مَعَهُ، وَأَهْلَكَتَ قَوْمَهُ، وَأَدْعُوكَ بِمَا دَعَاكَ بِهِ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلِكَ حِينَ نَادَاكَ فَأَنْجَيْتَهُ وَجَعَلْتَ النَّارَ عَلَيْهِ بَرْدًا وَسَلَامًا، وَأَدْعُوكَ بِمَا دَعَاكَ بِهِ مُوسَى كَلِيمِكَ حِينَ نَادَاكَ فَمَلَقْتَ لَهُ الْبَحْرَ فَأَنْجَيْتَهُ وَبَنِي إِسْرَائِيلَ، وَأَغْرَقْتَ فِرْعَوْنَ وَقَوْمَهُ فِي الْيَمِّ. وَأَدْعُوكَ

بِمَا دَعَاكَ بِهِ عِيسَىٰ رُوحًا حَيِّنًا نَادَاكَ فَنَجَّيْتَهُ مِنْ
 أَعْدَائِهِ وَإِلَيْكَ رَفَعْتَهُ، وَأَدْعُوكَ بِمَا دَعَاكَ بِهِ حَبِيبُكَ
 وَصَفِيُّكَ وَنَبِيِّكَ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فَاسْتَجِبْتَ
 لَهُ، وَمِنَ الْأَحْزَابِ نَجَّيْتَهُ، وَعَلَىٰ أَعْدَائِكَ نَصَرْتَهُ .
 وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي إِذَا دُعِيَ بِهِ أَجَبْتَ، يَا مَنْ لَهُ
 الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ، يَا مَنْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا، يَا مَنْ
 أَحْصَىٰ كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا، يَا مَنْ لَا تُغَيِّرُهُ الْأَيَّامُ وَاللَّيَالِي،
 وَلَا تَتَشَابَهُ عَلَيْهِ الْأَصْوَاتُ، وَلَا تَخْفَىٰ عَلَيْهِ اللَّسَاتُ،
 وَلَا يُبْرِمُهُ الْخَاحُ الْمَلْحِينُ. أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ
 وَآلِ مُحَمَّدٍ خَيْرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ، فَصَلِّ عَلَيْهِمْ بِأَفْضَلِ
 صَلَوَاتِكَ، وَصَلِّ عَلَيَّ جَمِيعِ النَّبِيِّينَ وَالْمُرْسَلِينَ، الَّذِينَ
 بَلَّغُوا عَنْكَ الْهُدَىٰ، وَأَعْقَدُوا لَكَ الْمَوَاقِفَ بِالطَّاعَةِ،
 وَصَلِّ عَلَيَّ عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ. يَا مَنْ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ
 أَنْجِزْ لِي مَا وَعَدْتَنِي، وَاجْمَعْ لِي أَصْحَابِي وَصَبْرَهُمْ،

وَأَنْصُرْنِي عَلَىٰ أَعْدَائِكَ وَأَعْدَائِ رَسُولِكَ، وَلَا تُخَيِّبْ
 دَعْوَتِي، فَإِنِّي عَبْدُكَ، إِبْنُ عَبْدِكَ، إِبْنُ أُمَّتِكَ، أَسِيرُ بَيْنَ
 يَدَيْكَ، سَيِّدِي أَنْتَ الَّذِي مَنَنْتَ عَلَيَّ بِهَذَا الْمَقَامِ وَتَفَضَّلْتَ
 بِهِ عَلَيَّ دُونَ كَثِيرٍ مِنْ خَلْقِكَ، أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ
 وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تُنْجِزَ لِي مَا وَعَدْتَنِي، إِنَّكَ أَنْتَ الصَّادِقُ
 وَلَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ، وَأَنْتَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.^۱

دعای سوّم آن حضرت در قنوت

آیه الله سید نصر الله مستنبط رحمته گوید: در حرم امیرالمؤمنین علیه السلام،
 حضرت بقیة الله ارواحا فداء را در حال نماز مشاهده نمودم، به دعای
 دلنشین امام عصر صلوات الله علیه گوش فرا دادم، شنیدم که آن حضرت
 در قنوت خود این دعا را می خوانند: **اللَّهُمَّ إِنَّ مَعَاوِيَةَ بْنَ أَبِي
 سُفْيَانَ قَدْ عَادَى عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ، فَالْعَنَهُ لَعْنًا وَبَيًّا.^۲**

۱- مهج الدعوات: ۹۱، البلد الأمين: ۶۶۵.

۲- معجم رجال الفكر والأدب في النجف خلال ألف عام: ۱۱۹۹/۳.

دعا در قنوت نماز جمعه

برای ظهور آن بزرگوار عجل الله تعالی فرجه

ابن مقاتل گوید: حضرت امام رضا علیه السلام از من پرسید: شما در قنوت نماز جمعه، کدام دعا را می‌خوانید؟ عرض کردم: آنچه مردم می‌خوانند همان را می‌خوانیم. حضرت فرمود: دعایی را که آنها می‌خوانند نخوان؛ بلکه در قنوت این دعا را بخوان:

اللَّهُمَّ أَصْلِحْ عَبْدَكَ وَخَلِيفَتَكَ بِمَا أَصْلَحْتَ بِهِ أَنْبِيَاءَكَ
وَرُسُلَكَ، وَخَفِّمْ بِمَلَائِكَتِكَ، وَأَيِّدْهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ مِنْ
عِنْدِكَ، وَاسْلُكْهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصْدًا
يَحْفَظُونَهُ مِنْ كُلِّ سُوءٍ، وَأَبْدِلْهُ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِ أَمْنًا،
يَعْبُدُكَ لَا يُشْرِكُ بِكَ شَيْئًا، وَلَا تَجْعَلْ لِأَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ
عَلَى وَرَثَتِكَ سُلْطَانًا، وَأُذِنْ لَهُ فِي جِهَادِ عَدُوِّكَ وَعَدُوِّهِ،
وَاجْعَلْنِي مِنْ أَنْصَارِهِ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.^۱

۱- مصباح المنتهجد: ۳۶۶، جمال الأسبوع: ۲۵۶، بحار الأنوار: ۲۵۱/۸۹، ابواب الجنات: ۱۸۳.

بخش سوم

ادعیه بعد از نمازها

دعا برای ظهور حضرت بقیة الله ارواحنا فداه

بعد از هر نماز واجب

در کتاب «جمال الصالحین» از امام صادق علیه السلام نقل کرده که حضرت فرمودند: از حقوق ما بر شیعیان ما این است که پس از هر نماز واجب، دست خود را بر چانه گرفته و سه بار بگویند: يَا رَبِّ مُحَمَّدٍ عَجَلُ عَجَلٍ فَرَجَ آلِ مُحَمَّدٍ، يَا رَبِّ مُحَمَّدٍ إِخْفِظْ غَيْبَةَ مُحَمَّدٍ، يَا رَبِّ مُحَمَّدٍ إِنْتَقِمْ لِإِنْتِهِ مُحَمَّدٍ علیه السلام.^۱

دعای برای ظهور امام زمان ارواحنا فداه

بعد از نمازهای واجب

حضرت امام جواد علیه السلام می‌فرماید: هنگامی که از نماز واجب فارغ

۱- مکالم المکارم: ۷/۲.

شدی بگو: رَضِيتُ بِاللَّهِ رَبًّا، وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا، وَبِالْقُرْآنِ كِتَابًا، وَبِمُحَمَّدٍ ﷺ نَبِيًّا، وَبِعَلِيِّ وَآلِهِ وَوَلِيِّيَّ، وَبِالْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ، وَعَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ، وَمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ، وَجَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ، وَمُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ، وَعَلِيِّ بْنِ مُوسَى، وَمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ، وَعَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ، وَالْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ، وَالْحُجَّةَ بْنَ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ أَيْمَةً. اللَّهُمَّ وَإِنَّكَ الْحُجَّةُ فَاحْفَظْهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ، وَمِنْ خَلْفِهِ، وَعَنْ يَمِينِهِ وَعَنْ شِمَالِهِ، وَمِنْ فَوْقِهِ وَمِنْ تَحْتِهِ، وَأَمُدَّهُ لَهُ فِي عُمُرِهِ، وَاجْعَلْهُ الْقَائِمَ بِأَمْرِكَ، الْمُنْتَصِرَ لِدِينِكَ، وَأَرِهِ مَا يُحِبُّ وَتَقَرُّ بِهِ عَيْنُهُ فِي نَفْسِهِ وَفِي ذُرِّيَّتِهِ، وَأَهْلِهِ وَمَالِهِ، وَفِي شَبَعَتِهِ وَفِي عَدُوِّهِ، وَأَرِهِمْ مِنْهُ مَا يَحْذَرُونَ، وَأَرِهِ فِيهِمْ مَا يُحِبُّ وَتَقَرُّ بِهِ عَيْنُهُ، وَأَشْفِ بِهِ صُدُورَنَا وَصُدُورَ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ. از این حدیث شریف، اهمیت دعا برای ظهور مولای ما حضرت حجت ادرحنا فداه پس از هر نماز واجب معلوم می‌شود.^۱

۱ - مکالم المکارم: ۳/۲، و نظیر این روایت در «نزهة الزاهد»: ۹۱ نیز وارد شده است.

دعا برای تشرّف خدمت حضرت بقیة الله ارواحنا فداه

که بعد از نمازهای واجب خوانده می‌شود

روایت شده است: هر کس این دعا را بعد از هر نماز واجب بخواند و بر این عمل مداومت و مواظبت کند، عمر او طولانی شده به قدری که از زندگی خسته می‌شود، و به دیدار حضرت بقیة الله عجل الله عجله تعالی فرجه مشرف می‌شود، و دعا این است: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، اللَّهُمَّ إِنَّ رَسُولَكَ الصَّادِقَ الْمُصَدِّقَ صَلَوَاتِكَ عَلَيَّ وَآلِهِ قَالَ إِنَّكَ قُلْتَ مَا تَرَدَّدْتُ فِي شَيْءٍ أَنَا فَاعِلُهُ كَسَّرَدُّدِي فِي قَبْضِ رُوحِ عَبْدِي الْمُؤْمِنِ، يَكْرَهُ الْمَوْتَ وَأَنَا أَكْرَهُ مَسَاءَتَهُ. اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَعَجِّلْ لِي لَوْلِيكَ الْفَرَجَ، وَالنَّصَرَ وَالْعَاقِبَةَ، وَلَا تَسُوْنِي فِي نَفْسِي، وَلَا فِي فُلَانٍ. فرمود: و به جای فلان هر کسی را که دوست داری، نام می‌بری.^۱

۱ - مکارم الأخلاق: ۲/۲۵، و در مصباح المتبهج: ۵۸ و الصحیفة الصادقیة: ۱۷۸ با اندکی تفاوت نقل شده است.

دعای دیدار امام زمان ارواحنا فداء

حضرت امام صادق علیه السلام می فرماید: هر کس پس از هر نماز واجب، این دعا را بخواند، حضرت امام م ح م د بن الحسن علیه السلام را در بیداری یا خواب می بیند. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، اللَّهُمَّ بَلِّغْ مَوْلَانَا صَاحِبَ الزَّمَانِ، أَيْنَمَا كَانَ وَحَيْثُمَا كَانَ، مِنْ مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَمَغَارِبِهَا، سَهْلُهَا وَجَبَلِهَا، عَنِّي وَعَنْ وَالِدَيَّ، وَعَنْ وُلْدِي وَإِخْوَانِي السَّجِيَّةِ وَالسَّلَامِ عَدَدَ خَلْقِ اللَّهِ، وَزَنَةَ عَرْشِ اللَّهِ، وَمَا أَحْصَاهُ كِتَابُهُ، وَأَخَاطَ عِلْمُهُ. اللَّهُمَّ إِنِّي أُجَدِّدُ لَهُ فِي صَبِيحَةِ هَذَا الْيَوْمِ، وَمَا عِشْتُ فِيهِ مِنْ أَيَّامِ حَيَاتِي، عَهْدًا وَعَقْدًا وَبَيْعَةً لَهُ فِي عُنُقِي، لَا أَحُولُ عَنْهَا وَلَا أَزُولُ. اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنْ أَنْصَارِهِ وَنُصَّارِهِ الذَّابِبِينَ عَنْهُ، وَالْمُتَمَتِّلِينَ لِأَمْرِهِ وَنَوَاهِيهِ فِي أَيَّامِهِ، وَالْمُسْتَشْهِدِينَ بَيْنَ يَدَيْهِ. اللَّهُمَّ فَإِنْ حَالَ بَسِينِي وَبَيْنَهُ الْمَوْتُ، الَّذِي جَعَلْتَهُ عَلَيَّ عِبَادَكَ حَتْمًا مَسْفُضِيًّا فَأَخْرِجْنِي مِنْ قَبْرِي مُؤْتَرًّا كَفَنِي، شَاهِرًا سِنْفِي، مُجَرِّدًا

قَنَاتِي، مُلَبِّيًا دَعْوَةَ الدَّاعِي فِي الْحَاضِرِ وَالْبَادِي. اللَّهُمَّ أَرِنِي الطَّلْعَةَ الرَّشِيدَةَ وَالْعُرَّةَ الْحَمِيدَةَ، وَكُحْلُ بَصْرِي يَنْظُرُ مِنِّي إِلَيْهِ، وَعَجَلُ فَرَجِهِ، وَسَهْلُ مَخْرَجِهِ. اللَّهُمَّ اشْدُدْ أَرْزُوهَ، وَقَوِّ ظَهْرَهُ، وَطَوِّلْ عُمُرَهُ، وَأَعْمِرِ اللَّهُمَّ بِهِ بِلَادَكَ، وَأَخِي بِهِ عِبَادَكَ، فَإِنَّكَ قُلْتَ وَقَوْلُكَ الْحَقُّ ﴿ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ﴾^۱، فَأَظْهِرِ اللَّهُمَّ لَنَا وَلِئِكَ وَابْنِ بَنَاتِ نَبِيِّكَ، أَلْمَسْمَى بِاسْمِ رَسُولِكَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ، حَتَّى لَا يَطْفُرَ بِشَيْءٍ مِنَ الْبَاطِلِ إِلَّا مَرَّقَهُ، وَيُحِقَّ اللَّهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَيُحَقِّقَهُ. اللَّهُمَّ اكْشِفْ هَذِهِ الْعَمَّةَ عَنْ هَذِهِ الْأُمَّةِ بِظُهُورِهِ، إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ بَعِيدًا، وَنَرَاهُ قَرِيبًا، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ^۲.

دعای بعد از نماز صبح

سید بزرگوار علی بن طاووس علیه السلام در کتاب «مصباح الزائر» می نویسد:

۱- سوره روم، آیه ۴۱.

۲- بحار الأنوار: ۶۱/۸۶.

این دعایی است که هر روز پس از نماز صبح مولایمان امام زمان ارواحنا فداء با آن زیارت می‌شود: **اللَّهُمَّ بَلِّغْ مَوْلَايَ صَاحِبَ الزَّمَانِ صَلَوَاتِ اللَّهِ عَلَيْهِ عَنْ جَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ، فِي مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَمَغَارِبِهَا، وَبَرِّهَا وَبَحْرِهَا، وَسَهْلِهَا وَجَبَلِهَا، حَبِيبِهِمْ وَمَيِّبِهِمْ، وَعَنْ الْوَالِدِيِّ وَالْوَلَدِيِّ، وَعَنْتِي مِنَ الصَّلَوَاتِ وَالْتِحَانَاتِ، زِينَةِ عَرْشِ اللَّهِ، وَمِذَاكَ كَلِمَاتِهِ، وَمُنْتَهَى رِضَاهُ، وَعَدَدَ مَا أَحْصَاهُ كِتَابُهُ، وَأَخَاطُ بِهِ عِلْمُهُ. اللَّهُمَّ إِنِّي أُجِدُّهُ لَهُ فِي هَذَا الْيَوْمِ، وَفِي كُلِّ يَوْمٍ، عَهْدًا وَعَقْدًا وَبِعْثَةً إِلَهُ فِي رَقَبَتِي. اللَّهُمَّ كَمَا شَرَفْتَنِي بِهَذَا التَّشْرِيفِ، وَفَضَّلْتَنِي بِهَذِهِ الْفَضِيلَةِ، وَحَصَصْتَنِي بِهَذِهِ النِّعْمَةِ، فَصَلِّ عَلَيَّ مَوْلَايَ وَسَيِّدِي صَاحِبِ الزَّمَانِ، وَاجْعَلْنِي مِنْ أَنْصَارِهِ وَأَشْيَاعِهِ، وَالذَّابِّينَ عَنْهُ، وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُسْتَشْهِدِينَ بَيْنَ يَدَيْهِ، طَانِعًا غَيْرَ مُكْرَهٍ، فِي الصَّفِّ الَّذِي نَعَتْ أَهْلَهُ فِي كِتَابِكَ، فَقُلْتُ ﴿صَفًّا كَانَهُمْ بُنْيَانُ مَرْصُوصٍ﴾^۱ عَلَيَّ**

۱- سوره صف، آیه ۴.

طَاعَتِكَ وَطَاعَةَ رَسُولِكَ وَآلِهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ. اللَّهُمَّ هُذِهِ بَيْعَةٌ لَهُ فِي عُنُقِي إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ.^۱

دعا برای حضرت بقیة الله عجل الله تعالی فرجه

بعد از نماز صبح

علامه مجلسی رحمته الله در کتاب «المقیاس» نقل کرده است که در تعقیب نماز صبح قبل از آنکه با کسی صحبت کند صد بار بگوید: يَا رَبِّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَعَجِّلْ فَرَجَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَأَعْتِقْ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ.^۲

دعاهایی که حضرت بقیة الله ارواحنا فداء

برای برطرف شدن مشکلات شدید به مردی آموختند

محدث نوری رحمته الله در کتاب «دار السلام» می‌نویسد: عالم ربانی، جناب

۱- زاد المعاد: ۴۸۷، مصباح الزائر: ۴۵۴. بعضی از بزرگان این دعا را چون بیعت با

امام زمان صلوات الله علیه است و به منزله دست دادن با آن بزرگوار می‌باشد. در

باب زیارت نقل کرده‌اند. ۲- مکیال المکارم: ۱۲۲.

حاج ملا فتحعلی سلطان آبادی رحمته نقل کرده و می‌گوید: فاضل مقدّس، آخوند ملا محمد صادق عراقی رحمته در نهایت فقر و تنگدستی، سختی و پریشانی و بد حالی زندگی می‌کرد، و سختی‌ها امان را از او گرفته بود. مدّت مدیدی گرفتار بود و رهایی از گرفتاری و گشایش در امور به سراغ او نمی‌آمد، تا این که شبی در عالم رؤیا در صحرائی خیمه بزرگی دید که آن خیمه دارای قبه‌ای برافراشته بود، می‌پرسد: این خیمه باجلالت از آن کیست؟ می‌گویند: این خیمه کُهف حصین، و غیاث المضطرّ المستکین، حضرت مهدی قائم و امام منتظر و مرضیّ عجل الله تعالی فرجه و سهل مخرجه است. با سرعت به جانب آن خیمه می‌رود، زیرا که می‌فهمد درمان همه دردهایش در آنجا است. وقتی خدمت آن پناه بی‌پناهان شرفیاب می‌شود، پریشانی، فشار زمانه و سختی و فقر اهل و عیال را به پیشگاه حضرت عرض می‌کند، و از آن بزرگوار دعایی برای گشایش کار و دفع غم و غصه درخواست می‌نماید. امام زمان صلوات الله علیه او را به سیدی از فرزندان خود حواله فرموده، و با اشاره، سید و خیمه او را نشان می‌دهد. فاضل مقدّس از محضر آن حضرت خارج و به خیمه‌ای که آن بزرگوار فرموده بودند وارد می‌شود، ناگاه سید متبخر معتمد، دانشمند بزرگوار و مؤید جناب سید محمد سلطان آبادی رحمته - پدر ناقل - را می‌بیند که بر سجاده‌ای نشسته و مشغول دعا و قرائت قرآن است. پس از سلام آنچه حضرت حجت

صلوات الله علیه به او حواله فرموده بودند به عرض او می‌رساند، ایشان دعایی را به او یاد می‌دهد که وی را از سختی‌ها برهاند و درهای روزی را به روی او بگشاید. از خواب بیدار می‌شود در حالی که دعا را از حفظ داشت. به خانه آن سید والا مقام حرکت می‌نماید، در صورتی که پیش از این خواب با سید رابطه چندانی نداشت و از او کناره گرفته بود به طوری که قابل ذکر نیست. هنگامی که وارد منزل آن بزرگوار می‌شود او را در همان حالی که در خواب دیده بود می‌بیند که بر سجاده خود نشسته و مشغول ذکر خدا و استغفار است. سلام می‌کند و سید جواب می‌دهد و به او تبسم می‌نماید، گویا این که از قضیه خبر داشته، و به اسرار پنهان واقف است، آنچه در عالم خواب از او پرسیده بود؛ می‌پرسد، و سید همان دعایی که در عالم خواب به او تعلیم داده بود، یاد می‌دهد. فاضل مقدّس بر آن دعا مداومت می‌کند و در اندک زمانی دنیا از هر جهت به او روی می‌آورد و مشکلات بر او آسان می‌گردد. محدّث نوری رحمته گوید: استاد ما، احترام خاصی برای سید قائل بود و مقام او را والا می‌شمرد و از او تمجید می‌نمود. او در اواخر عمرش سید را ملاقات کرده و چندی شاگردی او را نموده بود. آنچه سید در عالم خواب و بیداری به او یاد داده بود سه چیز است: ۱- پس از طلوع فجر، بامدادان دست بر سینه گذاشته و هفتاد مرتبه بگوید: «یا فَتَّاحُ». محدّث نوری رحمته می‌گوید: کفعمی رحمته در کتاب «المصباح» می‌نویسد: هر

کس این عمل را انجام دهد، خداوند حجاب و پرده‌ها را از دلش برطرف می‌کند. ۲- شیخ کلینی رحمه الله به سند خود روایتی از اسماعیل بن عبدالخالق نقل می‌کند که گوید: مردی از اصحاب پیامبر خدا صلی الله علیه و آله مدتی خدمت آن حضرت نمی‌رسید، پس از چند روز آمد، حضرت فرمود: چرا مدتی بود از حضور ما غایب بودی، غیبت تو برای چه بود؟ عرض کرد: به خاطر بیماری و فقر. حضرت فرمود: آیا دعایی به تو بیاموزم که فقر و بیماری را از تو دور کند؟ گفت: آری، ای رسول خدا. حضرت فرمود: بگو: لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ [الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ]، تَوَكَّلْتُ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ [صَاحِبَةً وَلَا] وَلَدًا، وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ، وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الدُّنْيَا، وَكَبْرُهُ تَكْبِيرًا. راوی می‌گوید: زمان اندکی گذشت، آن مرد آمد و گفت: ای رسول خدا! خداوند بیماری و فقر را از من دور نمود. ۳- روایتی که شیخ ابن فهد رحمه الله در «عده الداعی» از پیامبر گرامی صلی الله علیه و آله نقل کرده است که حضرتش فرمود: هر کس هر روز، پس از نماز صبح این دعا را بخواند و دست حاجت و نیاز به سوی خداوند دراز کند، خداوند به آسانی حاجتش را برآورده و تمام کارهای مهم او را کفایت می‌کند: بِسْمِ اللَّهِ

وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَأَفْوَضُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ، إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ، فَوَقِيَهُ اللَّهُ سَيِّئَاتِ مَا مَكَرُوا، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ، فَاسْتَجِبْنَا لَهُ وَنَجِّنَاهُ مِنَ الْعَمِّ وَكَذَلِكَ تُنْجِي الْمُؤْمِنِينَ، وَحَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ، فَاتَّقَلَّبُوا فِي نِعْمَةٍ مِنْ اللَّهِ، وَفَضَّلْ لِمَ يَمَسُّهُمْ سُوءٌ، مَا شَاءَ اللَّهُ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، مَا شَاءَ اللَّهُ لَا مَا شَاءَ النَّاسُ، مَا شَاءَ اللَّهُ وَإِنْ كَرِهَ النَّاسُ. حَسْبِيَ الرَّبُّ مِنَ الْمُرْبُوبِينَ، حَسْبِيَ الْخَالِقُ مِنَ الْمَخْلُوقِينَ، حَسْبِيَ الرَّازِقُ مِنَ الْمَرْزُوقِينَ، حَسْبِيَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ، حَسْبِيَ مَنْ هُوَ حَسْبِي، حَسْبِيَ مَنْ لَمْ يَزَلْ حَسْبِي، حَسْبِيَ مَنْ كَانَ مُدْكُنْتُ [لَمْ يَزَلْ] حَسْبِي، حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ، عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ. به راستی این دعا، از جمله دعاهایی است که سزاوار است بر خواندن آن مواظبت شود، که فهم و نقل و خبر نیز گواه صدقِ گفتار ما است.^۱

دعا برای ظهور آن حضرت

پس از نماز صبح و ظهر در هر روز

حضرت امام صادق علیه السلام می فرماید: کسی که پس از نماز ظهر و صبح در روز جمعه و سایر روزها بگوید: **اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ**، نمی میرد تا مهدی قائم (صلوات الله علیه) را درک کند.^۱

دعا برای ظهور آن بزرگوار ارواحنا فداه

پس از نماز ظهر در هر روز

سید بن طاووس رحمته الله در کتاب «فلاح السائل» می نویسد: از مهم ترین تعقیبات نماز ظهر، پیروی از امام صادق علیه السلام در دعا برای حضرت مهدی صلوات الله علیه است، امامی که پیامبر خدا صلوات الله علیه مژده آمدن او را به امت خود در صحیح ترین روایات بیان فرموده، و ظهور او را در آخر الزمان وعده داده است. محمّد بن رهبان دیلمی با سلسله سند خود روایتی از عباد بن محمّد مدائینی نقل می کند، مدائینی

۱- مصباح المستهجد: ۲۶۸، البحار: ۷۷/۸۶ و ۳۶۳/۸۹، و در الصحیفه الصادقیة:

۱۶۹ وارد شده است که این صلوات را صد مرتبه بگوید.

می گوید: در مدینه منوره به محضر امام صادق علیه السلام شرفیاب شدم، دیدم حضرت بعد از اتمام نماز ظهر، دستان مبارک را به سوی آسمان بلند نموده و می گوید: **يَا سَامِعُ كُلِّ صَوْتٍ، يَا جَامِعُ (كُلِّ قَوْتٍ)**، **يَا بَارِيَّ كُلِّ نَفْسٍ بَعْدَ الْمَوْتِ**، **يَا بَاعِثُ**، **يَا وَارِثُ**، **يَا سَيِّدَ السَّادَةِ**، **يَا إِلَهَ الْإِلَهَةِ**، **يَا جَبَّارَ الْجَبَابِرَةِ**، **يَا مَلِكَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ**، **يَا رَبَّ الْأَرْبَابِ**، **يَا مَلِكَ الْمُلُوكِ**، **يَا بَطَّاشُ**، **يَا ذَا الْبُطْشِ الشَّدِيدِ**، **يَا فَعَالًا لِمَا يُرِيدُ**، **يَا مُخْصِيَّ عَدَدِ الْأَنْفَاسِ وَنَقْلِ الْأَقْدَامِ**، **يَا مَنْ سِرِّ السَّرِّ عِنْدَهُ عَلَانِيَةٌ**، **يَا مُبْدِيَّ**، **يَا مُعْبِدُ**، **أَسْأَلُكَ بِحَقِّكَ عَلَيَّ خَيْرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ**، **وَبِحَقِّهِمُ الَّذِي أُوجِبْتَ لَهُمْ عَلَيَّ نَفْسِكَ**، **أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمُ السَّلَامُ**، **وَأَنْ تَمُنَّ عَلَيَّ السَّاعَةَ السَّاعَةَ بِفِكَائِكَ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ**، **وَأَنْجِزْ لَوْلِيَّتِكَ وَابْنَ نَبِيِّكَ الدَّاعِيَ إِلَيْكَ بِإِذْنِكَ**، **وَأَمِينِكَ فِي خَلْقِكَ**، **وَعَيْنِكَ فِي عِبَادِكَ**، **وَحُجَّتِكَ عَلَيَّ خَلْقِكَ**، **عَلَيْهِ صَلَوَاتُكَ وَيَرَكَاتِكَ وَعِدَّةُ**، **اللَّهُمَّ أَيْدُهُ بِبَصْرِكَ**، **وَأَنْصُرْ عَيْدَكَ**، **وَقَوِّ أَوْلِيَاءَهُ وَصَبِّرْهُمْ**، **وَاجْعَلْ**

لَهُمْ مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَصِيرًا، وَعَجَّلْ فَرَجَهُ، وَأَمْكِنَهُ مِنْ
 أَعْدَائِكَ وَأَعْدَاءِ رَسُولِكَ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. عرض کردم:
 فدایت کردم؛ آیا برای خودتان دعا نمودید؟ حضرت فرمود: برای
 نور آل محمد ﷺ و پیشرو و جلودار آنان و کسی که به فرمان
 خدا از دشمنان آنان انتقام می‌گیرد، دعا نمودم. عرض کردم:
 خدا مرا فدایت گرداند؛ آن حضرت کی قیام می‌کند؟ حضرت
 فرمود: هر موقع خداوند - آن که آفرینش و امور به دست اوست
 - بخواهد. عرض کردم: آیا پیش از این علانمی هست؟ حضرت
 فرمود: آری؛ علانم متعددی دارد. عرض کردم: آنها کدامند؟
 حضرت فرمود: پرجمی از مشرق و پرجمی از مغرب زمین بلند
 می‌شود، و فتنه‌ای بر اهل «زوراء» سایه می‌افکند، و مردی از
 فرزندان عمویم زید، از یمن قیام می‌کند، و پرده کعبه به تاراج
 می‌رود^۱، و آنچه مشیت خدا اقتضاء کند انجام می‌شود.^۲

۲۴

دعا برای ظهور امام زمان عجل الله تعالی فرجه

پس از نماز عصر

سید بن طاووس رحمته الله علیه می‌فرماید: از مهم‌ترین تعقیبات پس از نماز

۱- بحار الأنوار: ۶۲/۸۶، فلاح السائل: ۱۷۰، المصباح: ۴۸، البلد الأمين: ۲۷.

۲- مکالم المکارم: ۱۱/۲.

عصر، پیروی از مولایمان حضرت امام موسی کاظم رحمته الله علیه در دعای
 برای مولای ما حضرت بقیة الله صلوات الله علیه است. چنان که یحیی
 بن فضل نوفلی می‌گوید: در بغداد به محضر باسعادت حضرت موسی
 بن جعفر رحمته الله علیه شرفیاب شدم، آن حضرت پس از نماز عصر دستهای
 مبارک خود را به سوی آسمان بالا برد، و شنیدم این دعا را می‌خواند:
 أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ،
 وَأَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، إِلَيْكَ زِيَادَةُ الْأَشْيَاءِ وَتَقْصَاتُهَا،
 وَأَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، خَلَقْتَ الْخَلْقَ بِغَيْرِ مَعُونَةٍ مِنْ
 غَيْرِكَ، وَلَا حَاجَةَ إِلَيْهِمْ، أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، مِسْنَكَ
 الْمَشِيئَةُ وَإِلَيْكَ الْبَدْءُ. أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، قَبْلَ الْقَبْلِ
 وَخَالِقُ الْقَبْلِ، أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، بَعْدَ الْبَعْدِ وَخَالِقُ
 الْبَعْدِ، أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، تَمَحُّو مَا تَشَاءُ وَتُثْبِتُ
 وَعِنْدَكَ أُمُّ الْكِتَابِ، أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، غَايَةُ كُلِّ
 شَيْءٍ وَوَارِثُهُ، أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، لَا يَسْعُرُ بَعْثُ عَنَّا
 الدَّقِيقُ وَلَا الْجَلِيلُ، أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، لَا يَخْفَى
 عَلَيْكَ اللُّغَاتُ، وَلَا تَشَابَهُ عَلَيْكَ الْأَصْوَاتُ. كُلُّ يَوْمٍ أَنْتَ

فِي شَأْنٍ، لَا يَشْعَلُكَ شَأْنٌ عَنِّ شَأْنٍ، عَالِمُ الْغَيْبِ وَأَخْفَى،
 دِيَانُ الدِّينِ، مُدَبِّرُ الْأُمُورِ، بَاعِثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ، مُخِي
 الْعِظَامِ وَهِيَ رَمِيمٌ، أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْمَكْنُونِ الْمَخْزُونِ،
 الْحَيِّ الْقَيُّومِ، الَّذِي لَا يَخِيبُ مَنْ سَأَلَكَ بِهِ، أَنْ تُصَلِّيَ
 عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَأَنْ تُسَجِّلَ فَرَجَ الْمُتَّقِمِ لَكَ مِنْ
 أَعْدَائِكَ، وَأَنْجِزْ لَهُ مَا وَعَدْتَهُ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ.

عرض کردم: برای چه کسی دعا نمودید؟ فرمود: برای مهدی آل
 محمد ﷺ. آن گاه فرمود: پدرم فدای آن وجودی که شکمی
 برجسته، ابروانی پیوسته و ساق‌های باریک دارد، و چهار شانه و
 قوی هیكل و گندم گون است، و از تهجد و شب‌زنده‌داری
 رنگش متمایل به زردی است. پدرم فدای کسی که شبها در حال
 سجده و رکوع انتظار غروب ستارگان را می‌کشد. پدرم فدای
 کسی که در راه خدا، ملامت ملامتگران در او تأثیر نمی‌گذارد،
 او چراغ هدایت در تاریکیهای مطلق است. پدرم فدای کسی که
 به امر خدا قیام می‌کند. عرض کردم: چه زمانی قیام می‌کند؟
 فرمود: هنگامی که سپاهیان را در شهر انبارکنار رودهای فرات،
 صرات و دجله مشاهده کردی، و پل کوفه منهدم شد، و برخی از
 خانه‌های کوفه در آتش سوخت، در این هنگام خدای متعال
 آنچه را که مشیت او به آن تعلق بگیرد انجام می‌دهد، و کسی بر

امر خدا غلبه ندارد و حکم او تعقیب نمی‌شود.^۱

دعا برای ظهور امام زمان ارواحنا فداه

بعد از دو رکعت اول نماز شب

مستحب است بعد از دو رکعت اول نماز شب این دعا خوانده شود:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ وَلَمْ يُسْأَلْ مِثْلَكَ، أَنْتَ مَوْضِعُ مَسْأَلَةِ
 السَّائِلِينَ وَمُنْتَهَى رَغْبَةِ الرَّاعِبِينَ، أَدْعُوكَ وَلَمْ يُدْعَ
 مِثْلَكَ، وَأَرْغَبُ إِلَيْكَ وَلَمْ يُرْغَبْ إِلَيَّ مِثْلَكَ، أَنْتَ مُجِيبُ
 دَعْوَةِ الْمُضْطَرِّينَ وَأَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ. أَسْأَلُكَ يَا فَضِيلَ
 الْمَسَائِلِ وَأَنْجِحِهَا وَأَعْظِمِهَا، يَا إِلَهَ يَا رَحْمَانُ يَا رَحِيمُ
 وَيَا شَمَائِكَ الْحُسْنَى، وَأَمْثَالِكَ الْعُلْيَا، وَنَعْمِكَ الَّتِي
 لَا تُحْصَى. وَيَا كَرَمَ أَسْمَائِكَ عَلَيَّكَ، وَأَحَبِّهَا إِلَيْكَ، وَأَقْرَبِهَا
 مَنِّكَ وَسَيْلَةً، وَأَشْرَفِهَا عِنْدَكَ مَنزِلَةً، وَأَجْزَلِهَا لَدَيْكَ تَوَابًا،
 وَأَسْرَعِهَا فِي الْأُمُورِ إِجَابَةً، وَيَا سَمِيكَ الْمَكْنُونِ الْأَكْبَرِ

۱- فلاح السائل: ۱۹۹، و در المصباح: ۵۱ و البلد الأمين: ۳۵ با تفاوتی نقل شده است.

الْأَعَزُّ الْأَجَلُّ الْأَعْظَمُ الْأَكْرَمُ، الَّذِي تُجِئُهُ وَتَسْهُوَاهُ،
وَتَرْضَى بِهِ عَمَّنْ دَعَاكَ، فَمَا سَتَجِئَتْ لَهُ دُعَاؤُهُ، وَحَقُّ عَلَيْكَ
أَنْ لَا تَحْرَمَ سَائِلَكَ وَلَا تَرُدَّهُ. وَيَكُلُّ اسْمَ هُوَ لَكَ فِي التَّوْرَةِ
وَالْإِنْجِيلِ وَالزَّبُورِ وَالْقُرْآنِ الْعَظِيمِ، وَيَكُلُّ اسْمَ دَعَاكَ بِهِ
حَمَلَةٌ عَزَّ شَكَ وَمَلَأَ بَيْتَكَ، وَأَنْبِيَاؤُكَ وَرُسُلُكَ، وَأَهْلُ طَاعَتِكَ
مِنْ خَلْقِكَ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تُعَجِّلَ
فَرَجَ وَلِيِّكَ وَابْنِ وَلِيِّكَ، وَتُعَجِّلَ خِزْيَ أَعْدَائِهِ. وَبِرَّي أَنِجِيهِ
دوست داری دعا کن. ^۱ صاحب مکیال می فرماید: در این دعا این
قسمت اضافه را در کتاب «جمال الصالحین» دیدم: وَتَجْعَلْنَا مِنْ
أَصْحَابِهِ وَأَنْصَارِهِ، وَتَوَزُّقْنَا بِهِ رَجَاءَنَا، وَتَسْتَجِيبَ بِهِ
دُعَاءَنَا. ^۲ شیخ کفعمی رحمته الله می گوید: مستحب است این دعا بعد از
هر دو رکعت نماز شب خوانده شود. ^۳

۱- مصباح المتبهجد: ۱۳۹.

۲- مکیال المکارم: ۱۴/۲.

۳- المصباح: ۷۵.

بخش چهارم

دعاهای ایام هفته

۲۶

دعا برای ظهور امام زمان عجل الله تعالی فرجه
در روزهای پنجشنبه

سید بن طاووس رحمته الله در «جمال الأسبوع» فرموده است: از وظیفه‌های
مردم در روز پنجشنبه این است که بر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در آن
روز، هزار مرتبه صلوات بفرستند، و مستحب است چنین بگویند:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ. ^۱

۲۷

صلوات برای ظهور آن حضرت ارواحنا فداه

از عصر روز پنجشنبه تا پایان روز جمعه

شیخ طوسی رحمته الله می نویسد: مستحب است انسان در روز پنجشنبه پس

۱- جمال الأسبوع: ۱۲۱.

از نماز عصر تا پایان روز جمعه زیاد صلوات بر پیامبر گرامی ﷺ بفرستند و بگویند: **اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ، وَأَهْلِكَ عَدُوَّهُمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ، مِنَ الْأَوْلِيَيْنِ وَالْآخِرِينَ.** و اگر این ذکر را صد مرتبه بگویند، فضیلت زیادی دارد.^۱ مرحوم کفعمی گوید: مستحب است روز پنجشنبه هزار مرتبه سوره «قدر» بخواند و بر پیامبر گرامی ﷺ هزار مرتبه صلوات بفرستد، بعد صلواتی را که ذکر کردیم، بخواند.^۲

دعا برای ظهور امام زمان ارواحنا فداه در شب جمعه

شیخ طوسی رحمته الله در کتاب «مختصر المصباح» در جایی که وظیفه‌های شب جمعه را ذکر می‌کند، می‌فرماید: در صلوات بر پیغمبر ﷺ می‌گوییم: **اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ، وَأَهْلِكَ عَدُوَّهُمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ، مِنَ الْأَوْلِيَيْنِ وَالْآخِرِينَ.** و این صلوات را صد مرتبه و یا هر مقداری که ممکن است، می‌گوییم.^۳

۱- مصباح المنهج: ۲۶۵، و در ص ۲۵۷ آن را با اندکی تفاوت نقل نموده است.

۲- المصباح: ۱۷۷. ۳- مکیال المکارم: ۳۱/۲.

دعای علوی مصری از امام زمان ارواحنا فداه

که در گرفتاری‌های شدید خوانده می‌شود

دعایی است شریف که امام زمان ارواحنا فداه به علوی مصری تعلیم فرمودند^۱، و آن دعا چنین است: **رَبِّ مَنْ ذَا الَّذِي دَعَاكَ فَلَمْ تُجِبْهُ، وَمَنْ ذَا الَّذِي سَأَلَكَ فَلَمْ تُعْطِهِ، وَمَنْ ذَا الَّذِي نَاجَاكَ فَخَيَّبْتَهُ، أَوْ تَقَرَّبَ إِلَيْكَ فَأَبْعَدْتَهُ. وَرَبِّ هَذَا فِرْعَوْنُ ذُو الْأَوْتَادِ، مَعَ عِنَادِهِ وَكُفْرِهِ وَعَتُوهِ وَإِذْ غَايَبَهُ الرُّبُوبِيَّةَ لِنَفْسِهِ، وَعَلِمَكَ بِأَنَّهُ لَا يَسْتُوبُ، وَلَا يَزِجُّعُ وَلَا يَتُوبُ، وَلَا يُؤْمِنُ وَلَا يَخْشَعُ، اسْتَجَبْتَ لَهُ دُعَاءَهُ، وَأَعْطَيْتَهُ سُؤْلَهُ، كَرَمًا مِنْكَ وَجُودًا، وَقَلَّةَ مِقْدَارِ لِسَانِ سَأَلِكَ عِنْدَكَ، مَعَ عَظَمِهِ عِنْدَهُ، أَخْذًا بِحُجَّتِكَ عَلَيَّهِ، وَتَأْكِيدًا لَهَا حِينَ فَجَرَ وَكَفَرَ، وَاسْتِطَالَ عَلَيَّ قَوْمِيهِ وَتَجَبَّرَ، وَبَكُفْرِهِ عَلَيَّهِمْ افْتَحَرَ، وَيَظْلِمِي لِنَفْسِي تَكَبَّرَ،**

۱- گفتنی است که این دعا قصه شگفتانگیزی دارد که ما آن را در «صحیفه مهدیه»

نقل کرده‌ایم.

وَجَلَمِكَ عَنْهُ اسْتَكْبَرَ، فَكَتَبَ وَحَكَمَ عَلَيَّ نَفْسِي جُرْأَةً مِنْهُ، أَنَّ جَزَاءَ مِثْلِهِ أَنْ يُغْرَقَ فِي الْبَحْرِ، فَجَزَيْتَهُ بِمَا حَكَمَ بِهِ عَلَيَّ نَفْسِي. إِلَهِي وَأَنَا عَبْدُكَ، ابْنُ عَبْدِكَ وَابْنُ أَمْتِكَ، مُعْتَرِفٌ لَكَ بِالْعُبُودِيَّةِ، مُقِرٌّ بِأَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ خَالِقِي، لَا إِلَهَ لِي غَيْرُكَ، وَلَا رَبَّ لِي سِوَاكَ، مُوقِنٌ بِأَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ رَبِّي، وَإِلَيْكَ مَرَدِّي وَإِيَابِي، غَالِمٌ بِأَنَّكَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، تَفْعَلُ مَا تَشَاءُ وَتَحْكُمُ مَا تُرِيدُ، لَا مُعَقَّبَ لِحُكْمِكَ، وَلَا زَادَ لِقَضَائِكَ، وَأَنَّكَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ، لَمْ تَكُنْ مِنْ شَيْءٍ، وَلَمْ تَسِبْ عَن شَيْءٍ، كُنْتَ قَبْلَ كُلِّ شَيْءٍ، وَأَنْتَ الْكَائِنُ بَعْدَ كُلِّ شَيْءٍ، وَالْمُكُونُ لِكُلِّ شَيْءٍ، خَلَقْتَ كُلَّ شَيْءٍ بِسْتَفْدِيرٍ، وَأَنْتَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ. وَأَشْهَدُ أَنَّكَ كَذَلِكَ كُنْتَ وَتَكُونُ، وَأَنْتَ حَيٌّ قَيُّومٌ، لَا تَأْخُذُكَ سَنَةٌ وَلَا نَوْمٌ، وَلَا تُوصَفُ بِالْأَوْهَامِ، وَلَا تُدْرَكُ بِالْحَوَاسِّ، وَلَا تُقَاسُ بِالْمِقيَاسِ، وَلَا تُشَبَّهُ بِالنَّاسِ، وَأَنَّ الْخَلْقَ كُلَّهُمْ عَبِيدُكَ وَإِمَاؤُكَ، أَنْتَ الرَّبُّ

وَنَحْنُ الْمَرْبُوبُونَ، وَأَنْتَ الْخَالِقُ وَنَحْنُ الْمَخْلُوقُونَ، وَأَنْتَ الرَّازِقُ وَنَحْنُ الْمَرْزُوقُونَ. فَلَكَ الْحَمْدُ يَا إِلَهِي، إِذْ خَلَقْتَنِي بَشَرًا سَوِيًّا، وَجَعَلْتَنِي غَنِيًّا مَكْفِيًّا، بَعْدَ مَا كُنْتُ طِفْلًا صَبِيًّا، تَقَوْتَنِي مِنَ الثُّدَى لَبِنًا مَرِيئًا، وَعَدَّيْتَنِي غَدَاءً طَيِّبًا هَنِيئًا، وَجَعَلْتَنِي ذَكَرًا مِثْلًا سَوِيًّا. فَلَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا إِنْ عَدَّ لَمْ يُحْصَ، وَإِنْ وُضِعَ لَمْ يَتَّسِعْ لَهُ شَيْءٌ، حَمْدًا يَقُوقُ عَلَيَّ جَمِيعَ حَمْدِ الْخَامِدِينَ، وَيَسْغُو عَلَيَّ حَمْدُ كُلِّ شَيْءٍ، وَيُنْفِخُ وَيُعْظِمُ عَلَيَّ ذَلِكَ كُلَّهُ، وَكُلَّمَا حَمِدَ اللَّهُ شَيْءٌ. وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَمَا يُحِبُّ اللَّهُ أَنْ يُحَمِّدَ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ عَدَدَ مَا خَلَقَ، وَزِنَةَ مَا خَلَقَ، وَزِنَةَ أَجَلِ مَا خَلَقَ، وَبِوزْنِ أَخْفِ مَا خَلَقَ، وَبِعَدَدِ أَضْعَفِ مَا خَلَقَ. وَالْحَمْدُ لِلَّهِ حَتَّى يَرْضَى رَبُّنَا وَبِعَدَدِ الرِّضَا، وَأَسْأَلُهُ أَنْ يُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ يَغْفِرَ لِي ذَنْبِي، وَأَنْ يَحْمَدَ لِي أَمْرِي، وَيَتُوبَ عَلَيَّ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ. إِلَهِي وَإِنِّي أَنَا أَدْعُوكَ وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ

صَفَوْتُكَ أَبُونَا آدَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَهُوَ مُسِيءٌ ظَالِمٌ حَبِئَ
 أَصَابَ الْخَطِيئَةَ، فَغَفَرْتَ لَهُ خَطِيئَتَهُ، وَتُبْتَ عَلَيْهِ،
 وَاسْتَجَبْتَ لَهُ دَعْوَتَهُ، وَكُنْتُ مِنْهُ قَرِيباً يَا قَرِيبُ، أَنْ
 تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي
 وَتَرْضَى عَنِّي، فَإِنْ لَمْ تَرْضَ عَنِّي فَاعْفُ عَنِّي، فَإِنِّي
 مُسِيءٌ ظَالِمٌ خَاطِئٌ عَاصٍ، وَقَدْ يَعْفُو السَّيِّدُ عَنِ عَبْدِهِ،
 وَكَيْسَ بِرَاضِ عَنِّهِ، وَأَنْ تُرْضِيَ عَنِّي خَلْقَكَ، وَتُحْمِطَ
 عَنِّي حَقِّكَ. إِلَهِي وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ
 إِدْرِيسُ عَلَيْهِ السَّلَامُ، فَجَعَلْتَهُ صَدِيقاً نَسِيباً، وَرَفَعْتَهُ
 مَكَاناً عَالِياً، وَاسْتَجَبْتَ دَعَاءَهُ، وَكُنْتُ مِنْهُ قَرِيباً يَا
 قَرِيبُ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تَجْعَلَ
 مَا بِي إِلَى جَنَّتِكَ، وَمَحَلِّي فِي رَحْمَتِكَ، وَتُسْكِنَنِي فِيهَا
 بِعَفْوِكَ، وَتُرْوِجَنِي مِنْ حُورِهَا، بِقُدْرَتِكَ يَا قَدِيرُ. إِلَهِي
 وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ نُوحٌ، إِذْ نَادَى رَبَّهُ ﴿أَنِّي
 مَغْلُوبٌ فَاتَّصِرْ﴾ فَفَتَحْنَا أَبْوَابَ السَّمَاءِ بِسْمَاءٍ مُسْنَمٍ *

وَفَجَّرْنَا الْأَرْضَ عُيُوناً فَالْتَقَى الْمَاءُ عَلَيَّ أَمْرٌ قَدْ قُدِرَ ﴿١﴾،
 وَنَجَّيْتَهُ عَلَيَّ ذَاتِ الْأَوَاحِ وَدُسْرٍ، فَاسْتَجَبْتَ دَعَاءَهُ وَكُنْتُ
 مِنْهُ قَرِيباً يَا قَرِيبُ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ،
 وَأَنْ تُنَجِّنِي مِنْ ظُلْمٍ مَنْ يُرِيدُ ظُلْمِي، وَتَكْفُفَ عَنِّي بِأَسْ
 مَنْ يُرِيدُ هَضْمِي، وَتَكْفِيفِي شَرَّ كُلِّ سُلْطَانٍ جَائِرٍ، وَعَدُوِّ
 فَاهِرٍ، وَمُسْتَخَفِّ قَادِرٍ، وَجَبَّارٍ عَنِيدٍ، وَكُلِّ شَيْطَانٍ مَرِيدٍ،
 وَإِنْسِيٍّ شَدِيدٍ، وَكَيْدِ كُلِّ مَكِيدٍ، يَا حَلِيمُ يَا وَدُودُ. إِلَهِي
 وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ عَبْدُكَ وَنَسِيبُكَ صَالِحٌ
 عَلَيْهِ السَّلَامُ فَتَجَّيْتَهُ مِنَ الْخَسْفِ، وَأَعْلَيْتَهُ عَلَيَّ عَدُوِّهِ،
 وَاسْتَجَبْتَ دَعَاءَهُ، وَكُنْتُ مِنْهُ قَرِيباً يَا قَرِيبُ، أَنْ تُصَلِّيَ
 عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تُخَلِّصَنِي مِنْ شَرِّ مَا يُرِيدُنِي
 أَعْدَائِي بِهِ، وَسَعَى بِي حُسَادِي، وَتَكْفِيفِيهِمْ بِكَفَايَتِكَ،
 وَتَتَوَلَّانِي بِوَلَايَتِكَ، وَتَهْدِي قَلْبِي بِهَذَاكَ، وَتُسَوِّدُنِي
 بِتَقْوَاكَ، وَتُبَصِّرَنِي (وتبصرني) بِمَا فِيهِ رِضَاكَ، وَتُعِينَنِي

بِعْنَاكَ يَا حَلِيمٌ. إِلَهِي وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ
عَبْدُكَ وَنَبِيُّكَ وَخَلِيلُكَ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ، حِينَ أَرَادَ
نُفُودَ الْفَأْتَهُ فِي النَّارِ، فَجَعَلَتْ لَهُ النَّارَ بَرْدًا وَسَلَامًا،
وَاسْتَجَبَتْ لَهُ دُعَاؤُهُ، وَكُنْتُ مِنْهُ قَرِيبًا يَا قَرِيبُ، أَنْ
تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تُبَرِّدَ عَنِّي حَرَّ نَارِكَ،
وَتُطْفِئَ عَنِّي لَهَبِيهَا، وَتَكْفِينِي حَرَّهَا، وَتَجْعَلَ نَائِرَةَ
أَعْدَائِي فِي شِعَارِهِمْ وَدَنَائِرِهِمْ، وَتَرُدَّ كَيْدَهُمْ فِي نُحُورِهِمْ،
وَتُبَارِكَ لِي فِيهَا أُعْطِيْتَنِيهَا، كَمَا بَارَكَتَ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ،
إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ الْحَمِيدُ الْمَجِيدُ. إِلَهِي وَأَسْأَلُكَ بِالْإِسْمِ
الَّذِي دَعَاكَ بِهِ إِسْمَاعِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ، فَجَعَلْتَهُ نَبِيًّا
وَرَسُولًا، وَجَعَلْتَ لَهُ حَرَمًا مَنَسَكًا وَمَسْكَنًا وَمَأْوَى،
وَاسْتَجَبْتَ لَهُ دُعَاؤُهُ، وَنَجَّيْتَهُ مِنَ الذَّبْحِ، وَقَرَّبْتَهُ رَحْمَةً
مِنْكَ، وَكُنْتُ مِنْهُ قَرِيبًا يَا قَرِيبُ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ
وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تَفْسَحَ لِي فِي قَبْرِي، وَتَحْطُ عَنِّي وَزْرِي،

١ - الذَّبْحُ - به فتح ذال - : يعني كشته شدن، و به كسر ذال: يعني چیزی كه كشته می شود.

وَتَشُدُّ لِي أَرْزِي، وَتَغْفِرَ لِي ذُنُوبِي، وَتَسْرُزُقْنِي التَّوْبَةَ
بِحَطِّ السَّيِّئَاتِ، وَتَضَاعِفَ الْحَسَنَاتِ، وَكَشْفِ الْبَلِيَّاتِ،
وَرِيحِ التَّجَارَاتِ، وَدَفْعِ مَعْرَةِ السَّعَايَاتِ، إِنَّكَ مُجِيبُ
الدَّعَوَاتِ، وَمُنْزِلُ الْبَرَكَاتِ، وَقَاضِي الْهَاجَاتِ، وَمُعْطِي
الْخَيْرَاتِ، وَجِبَارُ السَّمَاوَاتِ. إِلَهِي وَأَسْأَلُكَ بِمَا سَأَلْتُكَ
بِهِ ابْنُ خَلِيلِكَ إِسْمَاعِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ، الَّذِي نَجَّيْتَهُ مِنْ
الذَّبْحِ، وَقَدَّيْتَهُ بِذَّبْحِ عَظِيمٍ، وَقَلَّبْتَ لَهُ الْمِشْقَصَ حِينَ رَحَى
نَاجَاكَ مُوقِنًا بِذَّبْحِهِ، رَاضِيًا بِأَمْرِ الْوَالِدِ، فَاسْتَجَبْتَ لَهُ
دُعَاؤُهُ، وَكُنْتُ مِنْهُ قَرِيبًا يَا قَرِيبُ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ
وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تُنَجِّنِي مِنْ كُلِّ سُوءٍ وَبَلِيَّةٍ، وَتَضَرِّفَ
عَنِّي كُلَّ ظَلْمَةٍ وَخِيَمَةٍ، وَتَكْفِينِي مَا أَهَمَّنِي مِنْ أُمُورِ
دُنْيَايَ وَآخِرَتِي، وَمَا أَخَذَرُهُ وَأَخْشَاهُ، وَمِنْ شَرِّ خَلْقِكَ
أَجْمَعِينَ، بِحَقِّ آلِ يَسٍ. إِلَهِي وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي
دَعَاكَ بِهِ لُوطٌ عَلَيْهِ السَّلَامُ، فَنَجَّيْتَهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْخَسْفِ
وَالْهَدْمِ وَالْمَثَلَاتِ وَالشَّدَّةِ وَالْجُهْدِ، وَأَخْرَجْتَهُ وَأَهْلَهُ

مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ، وَاسْتَجِبْتَ لَهُ دُعَاءَهُ ، وَكُنْتَ مِنْهُ قَرِيباً يَا قَرِيبُ ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تَأْذَنَ لِي بِجَمِيعِ مَا سُئِلْتُ مِنْ سَمَلِي ، وَتَقْرَأَ عَيْنِي بَوْلَدِي وَأَهْلِي وَمَالِي ، وَتُصَلِّحَ لِي أُمُورِي ، وَتُبَارِكَ لِي فِي جَمِيعِ أَحْوَالِي ، وَتُبَلِّغَنِي فِي نَفْسِي أَمَالِي ، وَأَنْ تُجِيرَنِي مِنَ النَّارِ ، وَتَكْفِينِي شَرَّ الْأَشْرَارِ بِالْمُصْطَفَيْنِ الْأَخْيَارِ ، الْأَيْمَةِ الْأَبْرَارِ ، وَنُورِ الْأَنْوَارِ مُحَمَّدٍ وَإِلَيْهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ الْأَخْيَارِ ، الْأَيْمَةِ الْمُهَدِّبِينَ ، وَالصَّفْوَةَ الْمُتَنَجِّبِينَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ ، وَتَوَزَّقَنِي مُجَالَسَتَهُمْ ، وَتَمَنَّ عَليَّ بِمُرَافَقَتِهِمْ ، وَتَوَفَّقَ لِي صُحْبَتَهُمْ ، مَعَ أَنْبِيَائِكَ الْمُرْسَلِينَ ، وَمَلَائِكَتِكَ الْمُقَرَّبِينَ ، وَعِبَادِكَ الصَّالِحِينَ ، وَأَهْلِ طَاعَتِكَ أَجْمَعِينَ ، وَحَمَلَةَ عَرْشِكَ وَالْكَرُوبِيِّينَ . إِلَهِي وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي سَأَلْتُكَ بِهِ يَعْقُوبُ ، وَقَدْ كُفَّ بَصَرُهُ ، وَسُئِلْتُ شَمْلُهُ (جَنْعُهُ) ، وَفَقِدَ قُوَّةَ عَيْنَيْهِ ابْنُهُ ، فَاسْتَجِبْتَ لَهُ دُعَاءَهُ ، وَجَمَعْتَ شَمْلَهُ ، وَأَقْرَزْتَ عَيْنَهُ ، وَكَشَفْتَ ضُرَّهُ ،

وَكَُنْتُ مِنْهُ قَرِيباً يَا قَرِيبُ ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تَأْذَنَ لِي بِجَمِيعِ مَا تَبَدَّدَ مِنْ أَمْرِي ، وَتَقْرَأَ عَيْنِي بَوْلَدِي وَأَهْلِي وَمَالِي ، وَتُصَلِّحَ شَأْنِي كُلَّهُ ، وَتُبَارِكَ لِي فِي جَمِيعِ أَحْوَالِي ، وَتُبَلِّغَنِي فِي نَفْسِي أَمَالِي ، وَتُصَلِّحَ لِي أَعْمَالِي ، وَتَمَنَّ عَلَيَّ يَا كَرِيمُ ، يَا ذَا الْمَعَالِي بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ . إِلَهِي وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ عَبْدُكَ وَنَبِيُّكَ يُوسُفُ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَاسْتَجِبْتَ لَهُ ، وَجَعَلْتَهُ مِنْ غِيَابَتِ الْجُبِّ ، وَكَشَفْتَ ضُرَّهُ ، وَكَفَيْتَهُ كَيْدَ إِخْوَتِهِ ، وَجَعَلْتَهُ بَعْدَ الْعُبُودِيَّةِ مَلِكاً ، وَاسْتَجِبْتَ دُعَاءَهُ ، وَكَُنْتُ مِنْهُ قَرِيباً يَا قَرِيبُ ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تَدْفَعَ عَنِّي كَيْدَ كُلِّ كَائِدٍ ، وَشَرَّ كُلِّ حَاسِدٍ ، إِنَّكَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ . إِلَهِي وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ عَبْدُكَ وَنَبِيُّكَ مُوسَى بْنُ عِمْرَانَ إِذْ قُلْتَ تَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ ﴿ وَنَادَيْنَاهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَّبْنَاهُ نَجِيًّا ﴾ ، وَضَرَبْتَ لَهُ طَرِيقاً فِي السَّبْحِ يَبَسّاً ،

وَنَجَّيْتَهُ وَمَنْ مَعَهُ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ، وَأَعْرِفْتَ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا، وَاسْتَجَبْتَ لَهُ دُعَاءَهُ، وَكُنْتَ مِنْهُ قَرِيباً يَا قَرِيبُ، أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تُعْبِدَنِي مِنْ شَرِّ خَلْقِكَ، وَتُقَرَّبَنِي مِنْ عَفْوِكَ، وَتَنْشُرَ عَلَيَّ مِنْ فَضْلِكَ مَا تُعْنِينِي بِهِ عَنْ جَمِيعِ خَلْقِكَ، وَيَكُونَ لِي بَلَاغاً أَنَالُ بِهِ مَغْفِرَتَكَ وَرِضْوَانَكَ، يَا وَليِّي وَوَلِيِّ الْمُؤْمِنِينَ . إِلَهِي وَأَسْأَلُكَ بِالْأَسْمِ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ عَبْدُكَ وَنَبِيُّكَ دَاوُدُ، فَاسْتَجَبْتَ لَهُ دُعَاءَهُ، وَسَخَّرْتَ لَهُ الْجِبَالَ، يُسَبِّحُنَ مَعَهُ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ، وَالطَّيْرَ مَحْشُورَةً كُلُّهُ أَوَابٍ، وَشَدَدْتَ مُلْكُهُ، وَأَتَيْتَهُ الْحِكْمَةَ وَفَضَلَ الْخُطَابِ، وَأَلْنْتَ لَهُ الْحَدِيدَ، وَعَلَّمْتَهُ صَنْعَةَ كُبُوسِ لَهُمْ، وَعَفَرْتَ ذَنْبَهُ، وَكُنْتَ مِنْهُ قَرِيباً يَا قَرِيبُ . أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تُسَخِّرَ لِي جَمِيعَ أُمُورِي، وَتُسَهِّلَ لِي تَقْدِيرِي، وَتَرْزُقَنِي مَغْفِرَتَكَ وَعِبَادَتَكَ، وَتَدْفَعَ عَنِّي ظُلْمَ الظَّالِمِينَ، وَكَيْدَ الْكَائِدِينَ، وَمَكْرَ الْمَاكِرِينَ،

وَسَطَوَاتِ الْفِرَاعِنَةِ الْجُبَّارِينَ، وَحَسَدَ الْخَاسِدِينَ، يَا أَمَانَ الْخَائِفِينَ، وَجَارَ الْمُسْتَجِيرِينَ، وَثِقَةَ الْوَائِقِينَ، وَذَرِيعَةَ الْمُؤْمِنِينَ، وَرَجَاءَ الْمُتَوَكِّلِينَ، وَمُعْتَمَدَ الصَّالِحِينَ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ . إِلَهِي وَأَسْأَلُكَ اللَّهُمَّ بِالْأَسْمِ الَّذِي سَأَلَكَ بِهِ عَبْدُكَ وَنَبِيُّكَ سُلَيْمَانُ بْنُ دَاوُدَ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ، إِذْ قَالَ ﴿ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكاً لَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ مِنْ بَعْدِي إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ﴾ ١، فَاسْتَجَبْتَ لَهُ دُعَاءَهُ، وَأَطَعْتَ لَهُ الْخَلْقَ، وَحَمَلْتَهُ عَلَى الرِّيحِ، وَعَلَّمْتَهُ مَنْطِقَ الطَّيْرِ، وَسَخَّرْتَ لَهُ الشَّيَاطِينَ مِنْ كُلِّ بَنَاءٍ وَعَوَاصٍ، وَآخِرِينَ مُقَرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ، هَذَا عَطَاؤُكَ لَا عَطَاءَ غَيْرِكَ، وَكُنْتَ مِنْهُ قَرِيباً يَا قَرِيبُ . أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تُهْدِيَ لِي قَلْبِي، وَتَجْمَعَ لِي لُبِّي، وَتَكْفِينِي هَمِّي، وَتُؤْمِنَ خَوْفِي، وَتَسْفِكَ أَسْرِي، وَتَشُدَّ أَرْزِي، وَتُمَهِّلَنِي وَتُنْفِسَنِي، وَتَسْتَجِيبَ دُعَائِي،

وَتَسْمَعِ نِدَائِي ، وَلَا تَجْعَلْ فِي النَّارِ مَا وَايَ ، وَلَا الدُّنْيَا
أَكْبَرَ هَمِّي ، وَأَنْ تُوسِّعَ عَلَيَّ رِزْقِي ، وَتُحَسِّنَ خُلُقِي ،
وَتُعْتِقَ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ ، فَإِنَّكَ سَيِّدِي وَمَوْلَايَ وَمَوْلِي .
إِلَهِي وَأَسْأَلُكَ اللَّهُمَّ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ أَيُّوبُ ، لَمَّا
حَلَّ بِهِ الْبَلَاءُ بَعْدَ الصَّحَّةِ ، وَنَزَلَ السَّقَمُ مِنْهُ مَنَزِلَ الْعَافِيَةِ ،
وَالضَّبِيقُ بَعْدَ السَّعَةِ وَالْقُدْرَةُ ، فَكَشَفَتْ ضُرَّهُ ، وَرَدَّدَتْ
عَلَيْهِ أَهْلَهُ ، وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ ، حِينَ نَادَاكَ ، دَاعِيًا لَكَ ، رَاغِبًا
إِلَيْكَ ، رَاغِبًا لِقَضْلِكَ ، شَاكِيًا إِلَيْكَ رَبِّ ﴿ إِنِّي مَسَّنِيَ
الضَّرُّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴾ ١ فَاسْتَجَبْتَ لَهُ دُعَاءَهُ ،
وَكَشَفْتَ ضُرَّهُ ، وَكُنْتَ مِنْهُ قَرِيبًا يَا قَرِيبُ . أَنْ تُصَلِّيَ
عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تَكْتَسِفَ ضُرِّي ، وَتُعَافِيَنِي
فِي نَفْسِي وَأَهْلِي وَمَالِي وَوَلَدِي وَإِخْوَانِي فِيكَ ، عَافِيَةً
بَاقِيَةً شَافِيَةً كَافِيَةً ، وَافِرَةً هَادِيَةً نَامِيَةً ، مُسْتَعْفِيَةً عَنِ
الْأَطْبَاءِ وَالْأَدْوِيَةِ ، وَتَجْعَلَهَا شِعَارِي وَدِثَارِي ، وَتَمْتَعَنِي

بِسْمِعِي وَبَصْرِي ، وَتَجْعَلَهُمَا الْوَارِثَيْنِ مِنِّي ، إِنَّكَ عَلَيَّ
كُلُّ شَيْءٍ قَدِيرٌ . إِلَهِي وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ
يُونُسُ بْنُ مَتَّى فِي بَطْنِ الْحُوتِ حِينَ نَادَاكَ فِي ظُلُمَاتِ
ثَلَاثِ ﴿ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ
الظَّالِمِينَ ﴾ ١ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ، فَاسْتَجَبْتَ لَهُ
دُعَاءَهُ ، وَأَنْبَتَ عَلَيْهِ شَجَرَةً مِنْ يَفْطِينِ ، وَأَرْسَلْتَهُ إِلَى مَاءِ
أَلْفِ أَوْ يَزِيدُونَ ، وَكُنْتَ مِنْهُ قَرِيبًا يَا قَرِيبُ ، أَنْ تُصَلِّيَ
عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تَسْتَجِيبَ دُعَائِي ، وَتُدَارِكُنِي
بِعَفْوِكَ ، فَقَدْ عَرَفْتُ فِي بَحْرِ الظُّلْمِ لِنَفْسِي ، وَرَكِبْتَنِي
مَظَالِمَ كَثِيرَةً لِحَلْقِكَ عَلَيَّ ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ،
وَاسْتُرْنِي مِنْهُمْ ، وَأَعِثْنِي مِنَ النَّارِ ، وَاجْعَلْنِي مِنْ عَتَقَائِكَ
وَطَلْقَائِكَ مِنَ النَّارِ ، فِي مَقَامِي هَذَا ، بِمَنَّاكَ يَا مَنَّانُ .
إِلَهِي وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ عَبْدُكَ وَنَسِيبُكَ
عَبْسَى بْنُ مَرْيَمَ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ إِذْ أَيْدَتْهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ ،

وَأَنْطَقْتَهُ فِي الْمَهْدِ، فَأَخْبِي بِهِ الْمَوْتِ، وَأَبْرَأْ بِهِ الْأَكْمَةَ
وَالْأَبْرَصَ بِإِذْنِكَ، وَخَلَقَ مِنَ الطَّيْنِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ فَصَارَ
طَائِرًا بِإِذْنِكَ، وَكُنْتُ مِنْهُ قَرِيبًا يَا قَرِيبُ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ
مُحَمَّدٌ وَآلَ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تَقْرَأَ عَلَيَّ لِمَا خُلِقْتُ لَهُ، وَلَا تَشْغَلْنِي
بِمَا قَدْ تَكَلَّفْتَهُ لِي، وَتَجْعَلْنِي مِنْ عِبَادِكَ وَرُحَدَاكَ فِي
الدُّنْيَا، وَمِمَّنْ خَلَقْتَهُ لِلْغَافِيَةِ، وَهَنَأْتَهُ بِهَا مَعَ كَرَامَتِكَ يَا
كَرِيمُ يَا عَلِيُّ يَا عَظِيمُ. إِلَهِي وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي
دَعَاكَ بِهِ أَصْفُ بْنُ بَرْخِيَا عَلَى عَرْشِ مَلِكَةِ سَبَا، فَكَانَ
أَقْلَ مِنْ لِحْظَةِ الطَّرْفِ، حَتَّى كَانَ مُصَوَّرًا بَيْنَ يَدَيْهِ، فَلَمَّا
رَأَتْهُ ﴿قَبِلَ أَهْكَذَا عَرْشِكَ فَالْتُ كَانَهُ هُوَ﴾^١ فَاسْتَجَبَتْ
دُعَاءَهُ، وَكُنْتُ مِنْهُ قَرِيبًا يَا قَرِيبُ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ
وَآلَ مُحَمَّدٍ، وَتُكْفِّرَ عَنِّي سَيِّئَاتِي، وَتَقْبَلَ مِنِّي حَسَنَاتِي،
وَتَقْبَلَ تَوْبَتِي، وَتَتُوبَ عَلَيَّ، وَتُسْعِيَ فِقْرِي، وَتَسْجُرَ
كَسْرِي، وَتُخَيِّبَ فُؤَادِي بِذِكْرِكَ، وَتُخَيِّبَنِي فِي غَافِيَةِ،

وَتُمِيتَنِي فِي غَافِيَةِ. إِلَهِي وَأَسْأَلُكَ بِالْإِسْمِ الَّذِي دَعَاكَ
بِهِ عَبْدُكَ وَنَبِيُّكَ زَكْرِيَّا عَلَيْهِ السَّلَامُ حِينَ سَأَلَكَ، دَاعِيًا
لَكَ، رَاغِبًا إِلَيْكَ، رَاغِبًا لِفَضْلِكَ، فَفَاقَمَ فِي السَّمْحَرَابِ
يُنَادِي نِدَاءً خَفِيًّا، فَقَالَ رَبِّ ﴿هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا *
يَرْتُدِّي وَيَرِثُ مِنْ آلِ يَعْقُوبَ وَاجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا﴾^١
فَوَهَبْتَ لَهُ يَحْيَى، وَاسْتَجَبْتَ لَهُ دُعَاءَهُ، وَكُنْتُ مِنْهُ قَرِيبًا
يَا قَرِيبُ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَآلَ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تُبْقِيَ
لِي أَوْلَادِي، وَأَنْ تُسَمِّتَنِي بِهِمْ، وَتَجْعَلْنِي وَإِيَّاهُمْ
مُؤْمِنِينَ لَكَ، رَاغِبِينَ فِي تَوَابِكَ، خَائِفِينَ مِنْ عِقَابِكَ،
رَاغِبِينَ لِمَا عِنْدَكَ، آيِسِينَ مِمَّا عِنْدَ غَيْرِكَ حَتَّى تُخَيِّبَنَا
حَيَوَةَ طَيِّبَةً، وَتُمِيتَنَا مَيِّتَةً طَيِّبَةً، إِنَّكَ فَعَالٌ لِمَا تُرِيدُ.
إِلَهِي وَأَسْأَلُكَ بِالْإِسْمِ الَّذِي سَأَلْتَهُ بِهِ امْرَأَةٌ فِرْعَوْنَ،
﴿إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَنَجِّنِي مِنَ
فِرْعَوْنَ وَعَمَلِهِ وَنَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ﴾^٢، فَاسْتَجَبْتَ

لَهَا دُعَائُهَا ، وَكُنْتَ مِنْهَا قَرِيبًا يَا قَرِيبُ ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ
 مُحَمَّدٌ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تُقَرَّ عَيْنِي بِالنَّظَرِ إِلَى جَنَّتِكَ ،
 وَوَجْهِكَ الْكَرِيمِ وَأَوْلِيَانِكَ ، وَتُقَرَّ جَنِي بِمُحَمَّدٍ وَآلِهِ ،
 وَتُؤَنِّسَنِي بِهِ وَبِآلِهِ ، وَبِمُصَاحِبَيْهِمْ وَمُرَافِقَيْهِمْ ، وَتُمْكِّنَ
 لِي فِيهَا ، وَتُنَجِّبَنِي مِنَ النَّارِ ، وَمَا أَعَدَّ لِأَهْلِهَا مِنَ السَّلَاسِلِ
 وَالْأَغْلَالِ ، وَالشَّدَائِدِ وَالْأَتْكَالِ ، وَأَنْوَاعِ الْعَذَابِ ،
 بِعَفْوِكَ يَا كَرِيمُ . إِلَهِي وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَيْتَكَ بِهِ
 عَبْدُكَ وَصِدِّيقُكَ مَرْيَمَ الْبَتُولَ وَأُمَّ الْمَسِيحِ الرَّسُولِ
 عَلَيْهِمَا السَّلَامُ ، إِذْ قُلْتَ ﴿ وَمَرْيَمَ إِتَمَّتْ عِمْرَانَ الَّتِي
 أَحْصَيْنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهِ مِنْ رُوحِنَا وَصَدَّقْتَ بِكَلِمَاتِ
 رَبِّهَا وَكُتِبَ عَلَيْهَا كِتَابٌ مِنَ الْقَانِتِينَ ﴾^١ فَاسْتَجَبْتَ لَهَا
 دُعَائُهَا ، وَكُنْتَ مِنْهَا قَرِيبًا يَا قَرِيبُ ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ
 مُحَمَّدٌ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تُخَصِّنَنِي بِحَضْنِكَ الْحَصِينِ ،
 وَتُحَجِّبَنِي بِحِجَابِكَ الْمُنْبِعِ ، وَتُخَرِّزَنِي بِحُرُوكِ الْوَيْثِيقِ ،

١- سورة تحریم، آیه ١٢.

وَ تَكْفِينِي بِكِفَايَتِكَ الْكُفَايَةِ ، مِنْ شَرِّ كُلِّ طَاعِ ، وَظَلَمِ كُلِّ
 بَاغِ ، وَمَكْرِ كُلِّ مَآكِرٍ ، وَغَدْرِ كُلِّ غَادِرٍ ، وَسِحْرِ كُلِّ
 سَاحِرٍ ، وَجُورِ كُلِّ سُلْطَانٍ جَائِرٍ ، بِمَنْعِكَ يَا مَنْبِعُ . إِلَهِي
 وَأَسْأَلُكَ بِالْإِسْمِ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ عَبْدُكَ وَنَبِيِّكَ ، وَصَفِيَّتِكَ
 وَخَيْرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ ، وَأَمِينِكَ عَلَيَّ وَحَيْكَ ، وَبِعَيْتِكَ إِلَى
 بَرِيَّتِكَ ، وَرَسُولِكَ إِلَى خَلْقِكَ مُحَمَّدٌ خَاصَّتْكَ وَخَالِصَتُكَ ،
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ، فَاسْتَجَبْتَ دُعَاءَهُ ، وَأَيَّدْتَهُ
 بِجُنُودٍ لَمْ يَرَوْهَا ، وَجَعَلْتَ كَلِمَتَكَ الْعُلْيَا ، وَكَلِمَةَ الَّذِينَ
 كَفَرُوا السُّفْلَى ، وَكُنْتَ مِنْهُ قَرِيبًا يَا قَرِيبُ . أَنْ تُصَلِّيَ
 عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، صَلَوةً زَاكِيَةً طَيِّبَةً ، نَامِيَةً بَاقِيَةً
 مُبَارَكَةً ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَيَّ إِبْرَاهِيمَ وَآلِ إِبْرَاهِيمَ ،
 وَبَارَكَ عَلَيْهِمْ كَمَا بَارَكْتَ عَلَيْهِمْ ، وَسَلَّمْتَ عَلَيْهِمْ كَمَا
 سَلَّمْتَ عَلَيْهِمْ ، وَزَدْتَهُمْ فَوْقَ ذَلِكَ كُلِّهِ زِيَادَةً مِنْ عِنْدِكَ ،
 وَاخْلَطْنِي بِهِمْ ، وَاجْعَلْنِي مِنْهُمْ ، وَاحْشُرْنِي مَعَهُمْ ، وَفِي
 زُمْرَتِهِمْ حَتَّى تَسْقِيَنِي مِنْ حَوْضِهِمْ ، وَتُدْخِلَنِي فِي

جَمَلْتَهُمْ، وَتَجَمَعَنِي وَإِيَّاهُمْ، وَتَوَقَّرَ عَيْنِي بِهِمْ، وَتَعَطَّيْتَنِي سُؤْلِي، وَتَبَلَّغَنِي آمَالِي فِي دِينِي وَدُنْيَايَ وَآخِرَتِي، وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي، وَتَبَلَّغَهُمْ سَلَامِي، وَتَرَدَّدَ عَلَيَّ مِنْهُمْ السَّلَامُ وَعَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ. إِلَهِي وَأَنْتَ الَّذِي تُنَادِي فِي أَنْصَافِ كُلِّ لَيْلَةٍ هَلْ مِنْ سَائِلٍ فَأُعْطِيهِ، أَمْ هَلْ مِنْ دَاعٍ فَأُجِيبُهُ، أَمْ هَلْ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ فَأُغْفِرَ لَهُ، أَمْ هَلْ مِنْ رَاجٍ فَأُبَلِّغُهُ رَجَاءَهُ، أَمْ هَلْ مِنْ مُؤَمِّلٍ فَأُبَلِّغُهُ أَمَلَهُ، هَا أَنَا سَائِلُكَ بِفِنَائِكَ، وَمِسْكِينُكَ بِسَبَابِكَ، وَضَعِيفُكَ بِبِئَابِكَ، وَفَقِيرُكَ بِبِئَابِكَ، وَمُؤَمِّلُكَ بِفِنَائِكَ، أَسْأَلُكَ نَائِلُكَ، وَأَرْجُو رَحْمَتَكَ، وَأَوْمِلُ عَفْوَكَ، وَأَلْتَمِسُ غُفْرَانَكَ، فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ. وَأَعْطِنِي سُؤْلِي، وَبَلِّغْنِي أَمَلِي، وَاجْبُرْ فَقْرِي، وَارْحَمْ عَضِيَانِي، وَاعْفُ عَنِّي ذُنُوبِي، وَفُكْ رَقَبَتِي مِنَ الْمَظَالِمِ لِعِبَادِكَ رَكِيبَتِي، وَقَوِّ ضَعْفِي، وَأَعِزِّ مَسْكِنَتِي، وَثَبِّتْ وَطْأَتِي، وَاعْفِرْ جُرْمِي، وَأَنْعِمْ بَالِي، وَأَكْثِرْ مِنَ الْحَلَالِ مَالِي، وَخِرْ لِي فِي جَمِيعِ

أُمُورِي وَأَفْعَالِي، وَرَضِّنِي بِهَا، وَارْحَمْنِي وَوَالِدَيَّ وَمَا وُلِدَا مِنْ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ، وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ، الْأَخْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأُمُوتِ، إِنَّكَ سَمِيعُ الدَّعَوَاتِ، وَالْهَمْنِي مِنْ بَرِّهِمَا مَا اسْتَحَقُّ بِهِ تَوَابِكَ وَالْجَنَّةَ، وَتَقَبَّلْ حَسَنَاتِهِمَا، وَاعْفِرْ سَيِّئَاتِهِمَا، وَاجْزِهِمَا بِأَحْسَنِ مَا فَعَلَا بِي تَوَابِكَ وَالْجَنَّةَ. إِلَهِي وَقَدْ عَلِمْتُ يَقِيناً أَنَّكَ لَا تَأْمُرُ بِالظُّلْمِ وَلَا تَرْضَاهُ، وَلَا تَمِيلُ إِلَيْهِ وَلَا تَهْوَاهُ وَلَا تُحِبُّهُ وَلَا تَغْشَاهُ، وَتَعْلَمُ مَا فِيهِ هُوَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ مِنْ ظُلْمِ عِبَادِكَ وَبَغْيِهِمْ عَلَيْنَا، وَتَعَدِّبُهُمْ بِغَيْرِ حَقٍّ وَلَا مَعْرُوفٍ، بَلْ ظُلماً وَعُدْوَاناً وَزُوراً وَبُهْتَاناً، فَإِنْ كُنْتَ جَعَلْتَ لَهُمْ مُدَّةً لَا بُدَّ مِنْ بُلُوغِهَا، أَوْ كَتَبْتَ لَهُمْ أَجَلاً يَنَالُونَهَا، فَقَدْ قُلْتَ وَقَوْلُكَ الْحَقُّ وَعَوْدُكَ الصِّدْقُ ﴿يَمْحُو اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُثَبِّتُ وَعِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ﴾^١. فَأَنَا أَسْأَلُكَ بِكُلِّ مَا سَأَلَكَ بِهِ أَنْبِيَائُكَ الْمُرْسَلُونَ وَرُسُلُكَ، وَأَسْتَلُكَ بِمَا سَأَلَكَ بِهِ عِبَادُكَ الصَّالِحُونَ، وَمَسَلَاتِكُنَّكَ

الْمَقْرَبُونَ، أَنْ تَمَحُّوْ مِنْ أُمَّ الْكِتَابِ ذَلِكَ، وَتَكْتَبَ لَهُمْ
الْأَضْمِحْلَالَ وَالْمَحَقَّ، حَتَّى تُقَرَّبَ أَجْسَالُهُمْ، وَتَقْضِيَ
مُدَّتَهُمْ، وَتُذْهِبَ أَيَّامَهُمْ، وَتُسَبِّرَ أَعْمَارَهُمْ، وَتُهْلِكَ
فُجَارَهُمْ، وَتَسْلَطَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ، حَتَّى لَا تَبْقِيَ
مِنْهُمْ أَحَدًا، وَلَا تُنَجِّيَ مِنْهُمْ أَحَدًا، وَتُفَرِّقَ جُمُوعَهُمْ،
وَتَكِلَ سِلَاحَهُمْ، وَتَسْبِدَّ شَمْلَهُمْ، وَتَقْطَعَ أَجْسَالَهُمْ،
وَتُقْصِرَ أَعْمَارَهُمْ، وَتُرْزِلَ أَقْدَامَهُمْ، وَتُظْهِرَ بِلَادَكَ
مِنْهُمْ، وَتُظْهِرَ عِبَادَكَ عَلَيْهِمْ، فَكَيْدَ غَيْرُوا سُنَّتِكَ،
وَتَقْضُوا عَهْدَكَ، وَهَتَكُوا حَرْبِكَ، وَأَتُوا عَلَى مَا نَهَيْتَهُمْ
عَنْهُ، وَعَتَوْا عَتْوًا كَبِيرًا كَبِيرًا، وَضَلُّوا ضَلَالًا بَعِيدًا.
فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَذِّنْ لِجَمْعِهِمْ بِالشَّنَاتِ،
وَلِحَبِيْبِهِمْ بِالْمَنَاتِ، وَلَا تُزْوَاجِهِمْ بِالشَّنَاتِ، وَخَلِّصْ
عِبَادَكَ مِنْ ظُلْمِهِمْ، وَأَقْبِضْ أَيْدِيَهُمْ عَنْ هَضْمِهِمْ، وَطَهِّرْ
أَرْضَكَ مِنْهُمْ، وَأَذِّنْ بِحَصْدِ نَبَاتِهِمْ، وَاسْتِطْصَالِ شَافَتِهِمْ،
وَسُنَاتِ شَمْلِهِمْ، وَهَدْمِ بُنْيَانِهِمْ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ.

وَأَسْأَلُكَ يَا إِلَهِي وَاللَّهِ كُلُّ شَيْءٍ، وَرَبِّي وَرَبَّ كُلِّ شَيْءٍ،
وَأَدْعُوكَ بِمَا دَعَاكَ بِهِ عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ، وَنَبِيَّاكَ وَصَفِيَّاكَ
مُوسَى وَهَارُونَ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ، حِينَ قَالَا، ذَاعَيْنِ لَكَ،
رَاجِعَيْنِ لِفَضْلِكَ، ﴿ رَبَّنَا إِنَّكَ آتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَمَلَأَهُ رَبِّنَا
وَأَمْوَالًا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا رَبَّنَا لِيُضِلُّوا عَنْ سَبِيلِكَ رَبَّنَا
اطْمَسْ عَلَى أَمْوَالِهِمْ وَأَشْدُدْ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوا
حَتَّى يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴾^١، فَمَنْنْتَ وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِمَا
بِالْإِجَابَةِ لَهُمَا إِلَى أَنْ قَرَعْتَ سَمْعَهُمَا بِأَمْرِكَ، فَقُلْتَ
اللَّهُمَّ رَبِّ ﴿ قَدْ أُجِيبَتْ دَعْوَتُكُمَا فَاَسْتَقِيمَا وَلَا تَسْتَبِعَانَّ
سَبِيلَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴾^٢، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ
مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تَطْمِسَ عَلَى أَمْوَالِ هُوَلَاءِ الظُّلْمَةِ، وَأَنْ
تَشْدُدَ عَلَى قُلُوبِهِمْ، وَأَنْ تُخَسِفَ بِهِمْ بَرَكَ، وَأَنْ تُغْرِقَهُمْ
فِي بَحْرِكَ، فَإِنَّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا فِيهِنَّمَا لَكَ،
وَأَرِ الْخَلْقَ قُدْرَتَكَ فِيهِمْ، وَبَطْشَتَكَ عَلَيْهِمْ، فَافْعَلْ ذَلِكَ

٢- سورة يونس، آية ٨٩.

١- سورة يونس، آية ٨٨.

بِهِمْ، وَعَجَّلْ لَهُمْ ذَلِكَ، يَا خَيْرَ مَنْ سُئِلَ، وَخَيْرَ مَنْ دُعِيَ، وَخَيْرَ مَنْ تَدَلَّلَتْ لَهُ الْوُجُوهُ، وَرُفِعَتْ إِلَيْهِ الْأَيْدِي، وَدُعِيَ بِالْأَلْسُنِ، وَشَخَّصَتْ إِلَيْهِ الْأَبْصَارُ، وَأَمَّتْ إِلَيْهِ الْقُلُوبُ، وَنَقَلَتْ إِلَيْهِ الْأَقْدَامُ، وَتَحَوَّكِمَ إِلَيْهِ فِي الْأَعْمَالِ. إِلَهِي وَأَنَا عَبْدُكَ أَسْأَلُكَ مِنْ أَسْمَائِكَ بِأَيْهَاهَا، وَكُلِّ أَسْمَائِكَ بَيْهِي، بَلْ أَسْأَلُكَ بِأَسْمَائِكَ كُلِّهَا، أَنْ تَصَلِّيَ عَلَيَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تُزَكِّمَهُمْ عَلَيَّ أُمَّ رُؤُسِهِمْ فِي رَبِّبِيهِمْ، وَتُرَدِّيَهُمْ فِي مَهْوَى حُفْرَتِيهِمْ، وَارْزُقِهِمْ بِحَجْرِهِمْ، وَذَكِّمَهُمْ بِمَشَاقِصِهِمْ، وَاجْتَبِبَهُمْ عَلَيَّ مَسْخَرِيهِمْ، وَاخْنُقُهُمْ بِوَتَرِيهِمْ، وَارْزُدْ كَيْدَهُمْ فِي نُحُورِهِمْ، وَأَوْبِقُهُمْ بِسِنْدَامَتِيهِمْ، حَتَّى يَسْتَنْخِذُوا وَيَتَضَاءُوا بَعْدَ نَحْوَتِيهِمْ، وَيَسْتَقِمِعُوا بَعْدَ اسْتِطَالَتِيهِمْ، أَدِلَاءَ مَا سُورِبْنَ فِي رِبْقِ حَبَائِلِهِمْ، الَّتِي كَانُوا يُؤَمِّلُونَ أَنْ يَرَوْنَا فِيهَا، وَتُرِينَا قُدْرَتَكَ فِيهِمْ، وَشُلْطَانَكَ عَلَيْهِمْ، وَتَأْخُذَهُمْ أَخْذَ الْقُرَى وَهِيَ ظَالِمَةٌ، إِنَّ أَخْذَكَ الْأَلِيمُ

الشَّدِيدُ، وَتَأْخُذَهُمْ يَا رَبِّ أَخْذَ عَزِيزٍ مُسْتَقْتَدِرٍ، فَإِنَّكَ عَزِيزٌ مُسْتَقْتَدِرٌ، شَدِيدُ الْعِقَابِ، شَدِيدُ الْمِحَالِ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَعَجِّلْ إِيْرَادَهُمْ عَذَابَكَ الَّذِي أَعْدَدْتَهُ لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَمْثَالِهِمْ، وَالطَّاعِينَ مِنْ نَظَرَانِهِمْ، وَارْفَعْ جَلْمَكَ عَنْهُمْ، وَاخْلُلْ عَلَيْهِمْ غَضَبِكَ الَّذِي لَا يَقُومُ لَهُ شَيْءٌ، وَأْمُرْ فِي تَعْجِيلِ ذَلِكَ عَلَيْهِمْ بِأَمْرِكَ الَّذِي لَا يُرَدُّ وَلَا يُؤَخَّرُ، فَإِنَّكَ شَاهِدُ كُلِّ نَجْوَى، وَغَالِمُ كُلِّ فَحْوَى، وَلَا تَخْفَى عَلَيْكَ مِنْ أَعْمَالِهِمْ خَافِيَةٌ، وَلَا تَذْهَبُ عَنْكَ مِنْ أَعْمَالِهِمْ خَائِنَةٌ، وَأَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ، غَالِمُ بِمَا فِي الصُّمَائِرِ وَالْقُلُوبِ. وَأَسْأَلُكَ اللَّهُمَّ وَأُنَادِيكَ بِمَا نَادَاكَ بِهِ سَيِّدِي، وَسَمَّلَكَ بِهِ نُوحٌ، إِذْ قُلْتَ تَسْبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ ﴿وَلَقَدْ نَادَانَا نُوحٌ فَلَنِعْمَ الْمُجِيبُونَ﴾^١، أَجَلِ اللَّهُمَّ يَا رَبِّ أَنْتَ نِعْمَ الْمُجِيبُ، وَنِعْمَ الْمَدْعُوُّ، وَنِعْمَ الْمَسْئُولُ، وَنِعْمَ الْمُعْطَى، أَنْتَ الَّذِي لَا تُخَيِّبُ سَائِلَكَ،

وَلَا تَرُدُّ رَاجِيكَ ، وَلَا تَطْرُدُ الْمَلِيعَ عَنِّ بَابِكَ ، وَلَا تَرُدُّ دُعَاءَ سَائِلِكَ ، وَلَا تَمْلُ دُعَاءَ مَنْ أَمَلَكَ ، وَلَا تَسْبِرْهُمُ بِكَشْرَةِ حَوَائِجِهِمْ إِلَيْكَ ، وَلَا بِقَضَائِهَا لَهُمْ ، فَإِنَّ قَضَاءَ حَوَائِجِ جَمِيعِ خَلْقِكَ إِلَيْكَ فِي أَسْرَعِ لَحْظٍ مِّنْ لَّمَحِ الطَّرْفِ ، وَأَخْفَ عَالِيكَ ، وَأَهْوَنُ عِنْدَكَ مِنْ جَنَاحِ بَعُوضَةٍ . وَحَاجَتِي يَا سَيِّدِي وَمَوْلَايَ ، وَمُعْتَمِدِي وَرَجَائِي ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تُغْفِرَ لِي ذَنْبِي ، فَقَدْ جِئْتُكَ تَقِيلَ الظَّهْرَ بِعَظِيمٍ مَا بَارَزْتُكَ بِهِ مِنْ سَيِّئَاتِي ، وَرَكِبْتِي مِنْ مَظَالِمِ عِبَادِكَ مَا لَا يَكْفِينِي ، وَلَا يُخَلِّصُنِي مِنْهَا غَيْرُكَ ، وَلَا يَقْدِرُ عَلَيْهِ ، وَلَا يَمْلِكُهُ سِوَاكَ ، فَاغْنُ يَا سَيِّدِي كَثْرَةَ سَيِّئَاتِي بِسَيِّرِ عِبْرَاتِي ، بَلْ بِقِسَاوَةِ قَلْبِي ، وَجُمُودِ عَيْنِي ، لَا بَلْ بِرَحْمَتِكَ الَّتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ ، وَأَنَا شَيْءٌ ، فَلَتَسْغُنِي رَحْمَتُكَ ، يَا رَحْمَانُ يَا رَحِيمٌ ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ . لَا تَمْتَحِنِّي فِي هَذِهِ الدُّنْيَا بِشَيْءٍ مِنَ الْمِحْنِ ، وَلَا تَسَلِّطْ عَلَيَّ مِنْ لَا يَرْحَمُنِي ، وَلَا تُهْلِكُنِي بِدُنُوبِي ، وَعَجِّلْ خَلَاصِي

مِنْ كُلِّ مَكْرُوهٍ ، وَادْفَعْ عَنِّي كُلَّ ظَلَمٍ ، وَلَا تَهْتِكْ سِتْرِي ، وَلَا تَفْضَحْنِي يَوْمَ جَمْعِكَ الْخَلَائِقَ لِلْحِسَابِ ، يَا جَزِيلَ الْعَطَاءِ وَالنُّوَابِ . أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تُحْيِيَنِي حَيَاةَ السُّعْدَاءِ ، وَتُمِيتَنِي مِيتَةَ الشُّهَدَاءِ ، وَتَقْبَلَنِي قَبُولَ الْأَوْدَاءِ ، وَتَحْفَظَنِي فِي هَذِهِ الدُّنْيَا الدِّيْنِيَّةِ ، مِنْ شَرِّ سَلَاطِينِهَا وَفُجَّارِهَا ، وَشَرَارِهَا وَمُحِبِّبِهَا ، وَالْعَامِلِينَ لَهَا وَمَا فِيهَا ، وَقِنِي شَرَّ طُغَايَاتِهَا وَحُسَادِهَا ، وَبَاغِيَ الشَّرِّكَ فِيهَا . حَسْبِيَ تَكْفِينِي مَكْرَ الْمَكْرَةِ ، وَتَقْفَأَ عَنِّي أَعْيُنَ الْكُفْرَةِ ، وَتُغْفِرَ عَنِّي أَلْسِنَ الْفَجْرَةِ ، وَتَقْبِضَ لِي عَلَيَّ أَيْدِي الظُّلْمَةِ ، وَتُوَهِّنَ عَنِّي كَيْدَهُمْ ، وَتُمِيتَهُمْ بِغَيْظِهِمْ ، وَتَسْغَلَهُمْ بِأَسْمَاعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ وَأَفْئِدَتِهِمْ ، وَتَجْعَلَنِي مِنْ ذَلِكَ كُلِّهِ فِي أَمْنِكَ وَأَمَانِكَ ، وَجَزْزِكَ وَسُلْطَانِكَ ، وَحِجَابِكَ وَكَتْفِكَ ، وَعِبَادِكَ وَجَارِكَ ، وَمِنْ جَارِ السُّوءِ وَجَلْبَسِ السُّوءِ ، إِنَّكَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ، ﴿ إِنَّ وَلِيَّيَ اللَّهُ الَّذِي نَزَّلَ الْكِتَابَ

وَهُوَ يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ ﴿١﴾. اللَّهُمَّ بِكَ أَعُوذُ، وَبِكَ أَلُوذُ،
وَلَكَ أَعْبُدُ، وَإِلَيْكَ أَرْجُو، وَبِكَ أَسْتَعِينُ، وَبِكَ أَسْتَكْفِي،
وَبِكَ أَسْتَعِيثُ، وَبِكَ أَسْتَنقِذُ، وَمِنْكَ أَسْتَسَلُّ، أَنْ تُصَلِّيَ
عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَلَا تُرَدَّنِي إِلَّا بِذَنْبٍ مَغْفُورٍ،
وَسَعِي مَشْكُورٍ، وَتَجَارَةً لَنْ تَبُورَ، وَأَنْ تَفْعَلَ بِي مَا
أَنْتَ أَهْلُهُ، وَلَا تَفْعَلَ بِي مَا أَنَا أَهْلُهُ، فَإِنَّكَ أَهْلُ التَّشْفُؤِ
وَأَهْلُ الْمَغْفِرَةِ، وَأَهْلُ الْفَضْلِ وَالرَّحْمَةِ. إِلَهِي وَقَدْ أَطَلْتُ
دُعَائِي، وَأَكْثَرْتُ خِطَابِي، وَصَبِقْتُ صَدْرِي حِدَائِي عَلَى
ذَلِكَ كُلِّهِ، وَحَمَلَنِي عَلَيْهِ، عَلِمًا مِنِّي بِأَنَّهُ يُجْزِيكَ مِنْهُ
قَدْرُ الْمِلْحِ فِي الْعَجِينِ، بَلْ يَكْفِيكَ عَزْمُ إِزَادَةٍ وَأَنْ يَقُولَ
الْعَبْدُ بِنَيْبَةٍ صَادِقَةٍ وَلِسَانٍ صَادِقٍ يَا رَبِّ، فَتَكُونَ عِنْدَ
ظَنِّ عِبْدِكَ بِكَ، وَقَدْ نَاجَاكَ بِعَزْمِ الْإِزَادَةِ قَلْبِي، فَأَسْأَلُكَ
أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تُشْفِرَنِي دُعَائِي
بِالْإِجَابَةِ مِنْكَ، وَتُبَلِّغَنِي مَا أُمَلَّتُهُ فِيكَ، مِنْتَهُ مِنْكَ وَطَوْلًا.

وَقُوَّةً وَحَوْلًا، لَا تُقِيمُنِي مِنْ مَقَامِي هَذَا إِلَّا بِقَضَاءِ جَمِيعِ
مَا سَأَلْتُكَ، فَإِنَّهُ عَلَيْكَ يَسِيرٌ، وَخَطَرُهُ عِنْدِي جَلِيلٌ كَثِيرٌ،
وَأَنْتَ عَلَيْهِ قَدِيرٌ، يَا سَمِيعُ يَا بَصِيرُ. إِلَهِي وَهَذَا مَسْأَلٌ
الْعَائِدِ بِكَ مِنَ النَّارِ، وَالنَّهَارِ بِمَنْكَ إِلَيْكَ، مِنْ ذُنُوبٍ
تَهْجَمْتُهُ، وَعُيُوبٍ فَضَحْتُهُ، فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ،
وَانظُرْ إِلَيَّ نَظْرَةَ رَحِيمَةٍ أَفُوزُ بِهَا إِلَى جَنَّتِكَ، وَاعْظِفْ عَلَيَّ
عَظْفَةً أَنْجُو بِهَا مِنْ عِقَابِكَ، فَإِنَّ الْجَنَّةَ وَالنَّارَ لَكَ وَبِيَدِكَ،
وَمَقَاتِبَهُمَا وَمَغَالِيقَهُمَا إِلَيْكَ، وَأَنْتَ عَلَى ذَلِكَ قَادِرٌ،
وَهُوَ عَلَيْكَ هَيِّنٌ يَسِيرٌ، فَافْعَلْ بِي مَا سَأَلْتُكَ يَا قَدِيرٌ، وَلَا
حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، وَحَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ
الْوَكِيلُ، نِعْمَ السَّمُولِيُّ وَنِعْمَ النَّصِيرُ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ
الْعَالَمِينَ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ. ١

فضيلت دعای ندبه

صدر الإسلام همدانى ﷺ در کتاب «تکالیف الأنام» می گوید: از

خواص خواندن دعای مبارک ندبه این است که این دعای شریف در هر مکان و موضعی با حضور قلب و اخلاص کامل و با توجه به مضامین والا، برگزیده و غیر قابل وصف و عبارات و اشارات عالی و بی شائبه آن خوانده شود حضرت صاحب العصر و الزمان ارواحنا فداه توجه و عنایت خاصی به آن مکان و محفل می نمایند، بلکه حضرت در آن محفل حاضر می شوند، چنان که در بعضی موارد و محافل اتفاق افتاده است.^۱

دعای ندبه

علامه مجلسی رحمته الله در «زاد المعاد» فرموده است: به سند معتبر از حضرت امام صادق رحمته الله روایت شده که: مستحب است دعای ندبه را در چهار عید بخوانند، یعنی در روز جمعه، عید فطر، عید قربان و عید غدیر.^۲ و در «بحار الأنوار» در کتاب مزار، دعای شریف ندبه را از سید بن طاووس رحمته الله از بعضی از علمای ما نقل می کند و می گوید: محمد بن علی بن ابوقرة می گوید: دعای ندبه را از کتاب محمد بن حسین بن سفیان بزوفری نقل نمودم، و گفته شده که این دعا برای

۱- تکالیف الأمام فی غیبة الإمام: ۱۹۷.

۲- زاد المعاد: ۴۹۱.

صاحب الزمان صلوات الله علیه است، و مستحب است در اعیاد چهارگانه خوانده شود. محدث نوری رحمته الله این دعا را در «تحیة الزائر» به نقل از «مصباح الزائر» سید بن طاووس رحمته الله و کتاب «مزار» محمد بن مشهدی با سند مذکور نقل کرده است. محدث نوری رحمته الله ضمن نقل این دعا از کتاب «المزار قدیم» می گوید: خواندن این دعا در شب جمعه همانند اعیاد چهارگانه مستحب است.^۱ و آن دعا این است:

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَي سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ
نَبِيِّهِ وَآلِهِ، وَسَلَّم تَسْلِيمًا. اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى مَا جَرَى
بِهِ قَضَاؤُكَ فِي أَوْلِيَائِكَ، الَّذِينَ اسْتَخْلَصْتَهُمْ لِنَفْسِكَ
وَدِينِكَ، إِذِ اخْتَرْتَ لَهُمْ جَزِيلَ مَا عِنْدَكَ، مِنْ النَّعِيمِ
الْمُقِيمِ، الَّذِي لَا زَوَالَ لَهُ وَلَا اضْمِحْلَالَ، بَعْدَ أَنْ شَرَطْتَ
عَلَيْهِمُ الزُّهْدَ فِي دَرَجَاتِ هَذِهِ الدُّنْيَا الدَّيْنِيَّةِ، وَرُخْرَفُهَا
وَرَبْرُجِهَا، فَشَرَطُوا لَكَ ذَلِكَ، وَعَلِمْتَ مِنْهُمْ الْوَفَاءَ بِهِ.
فَقَبِلْتَهُمْ وَقَرَّبْتَهُمْ، وَقَدَّمْتَ لَهُمُ الذِّكْرَ الْعَلِيِّ، وَالسَّنَاءَ
الْجَلِيَّةَ، وَأَهْبَطْتَ عَلَيْهِمْ مَلَائِكَتَكَ، وَكَرَّمْتَهُمْ بِوَحْيِكَ،

۱- مکیال المکارم: ۹۳/۲.

وَرَفَدْتَهُمْ بِعِلْمِكَ ، وَجَعَلْتَهُمُ الدَّرِيعَةَ إِلَيْكَ ، وَالْوَسِيلَةَ إِلَى رِضْوَانِكَ . فَبَعْضُ أَسْكَنْتَهُ جَنَّاتِكَ ، إِلَى أَنْ أُخْرِجْتَهُ مِنْهَا ، وَبَعْضُ حَمَلْتَهُ فِي فُلْكَكَ وَنَجَّيْتَهُ وَمَنْ أَمَنْ مَعَهُ مِنَ الْهَلَكَةِ بِرَحْمَتِكَ ، وَبَعْضٌ اتَّخَذْتَهُ لِنَفْسِكَ حَلِيلًا . وَسَأَلْتُ لِسَانَ صِدْقِي فِي الْآخِرِينَ فَأَجَبْتَهُ ، وَجَعَلْتَ ذَلِكَ عَلِيًّا ، وَبَعْضُ كَلَّمْتَهُ مِنْ شَجَرَةِ تَكْلِيمًا ، وَجَعَلْتَ لَهُ مِنْ أَخِيهِ رِذَاءً وَوَزِيرًا ، وَبَعْضُ أَوْلَدْتَهُ مِنْ غَيْرِ أَبِي وَأَتَيْتَهُ الْبَيْتَاتِ ، وَأَيَّدْتَهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ . وَكُلُّ شَرَعْتَ لَهُ شَرِيعَةً ، وَنَهَجْتَ لَهُ مِنْهَا جَأً ، وَتَخَيَّرْتَ لَهُ أَوْصِيَاءَ مُسْتَحْفِظًا بَعْدَ مُسْتَحْفِظٍ ، مِنْ مُدَّةٍ إِلَى مُدَّةٍ ، إِفَامَةً لِدِينِكَ ، وَحُجَّةً عَلَى عِبَادِكَ ، وَلِتَلَّا يَرُودَ الْحَقُّ عَنْ مَقَرِّهِ ، وَيَغْلِبَ السَّبَاطِلُ عَلَى أَهْلِهِ ، وَلَا يَقُولَ أَحَدٌ لَسَوْلاً أَوْ سَلْتِ إِسِينَا رَسُولًا مُنْذِرًا ، وَأَقَمْتَ لَنَا عِلْمًا هَادِيًا ، فَتَتَّبِعَ آيَاتِكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَذِلَّ وَنُخْرَى . إِلَى أَنْ انْتَهَيْتَ بِالْأَمْرِ إِلَى حَبِيبِكَ وَنَجِيبِكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فَكَانَ كَمَا انْتَجَبْتَهُ سَيِّدَ مَنْ

خَلَقْتَهُ ، وَصُومَةَ مَنِ اضْطَفَيْتَهُ ، وَأَفْضَلَ مَنِ اجْتَبَيْتَهُ ، وَأَكْرَمَ مَنِ اعْتَمَدْتَهُ ، قَدَّمْتَهُ عَلَيَّ أَنْبِيَاءِكَ ، وَبَعَثْتَهُ إِلَيَّ التَّقْلِينَ مِنْ عِبَادِكَ ، وَأَوْطَأْتَهُ مَشَارِقَكَ وَمَغَارِبَكَ ، وَسَخَّرْتَ لَهُ الْبُرَاقَ ، وَعَرَّجْتَ بِهِ إِلَيَّ سَمَاوَاتِكَ ، وَأَوْدَعْتَهُ

۱ - صاحب کتاب «مکیال المکارم» می‌فرماید: در «زاد المعاد» علامه مجلسی رحمته بجای «عرجت به» «عرجت بروحه» آمده است، و ظاهراً این تصحیف است که در کتاب «مصباح» واقع شده، و علامه مجلسی رحمته از آن نقل کرده، و بعداً شهرت پیدا کرده و دست‌اویزی برای برخی کوته‌نظران و معاندین شده که در معراج جسمانی ایجاد شبهه کنند، بدیهی است که همه نسخه‌های «تحفة الزائر» و «مصباح الزائر»، «مزار قدیم» همان عبارت صحیحی که ما در متن آوردیم؛ آورده‌اند. علاوه بر این؛ معراج جسمانی جزء ضروریات مذهب بلکه دین اسلام است، و روایات متواتره‌ای از ائمه معصومین علیهم‌السلام در مورد آن رسیده، و قرآن مجید آن را بیان فرموده است. موقعی که در این عبارت از دعا دقت و تأمل می‌کردم، ملهم شدم که خود دعا بنفسه گواه و بیانگر همان عبارت صحیحی است که ما از بزرگان و دانشمندان نقل کرده و ذکر نمودیم، و عبارت «زاد المعاد» تصحیفی بیش نیست که شاید از برخی از اهل عناد رخ داده است. چگونگی دلالت و گواه بر صحت این مطلب: اگر خردمند با دقت تمام بنگرد می‌فهمد که کنار هم بودن دو عبارت «سخرت له البراق» و «عرجت به» خود دلیل بر صحت گفته ما است؛ زیرا عروج روح که نیازی به براق ندارد، و این بر کسی که دلش از شرک و نفاق پاک است پوشیده و پنهان نیست. (مکیال المکارم: ۲/۱۰۰)

عَلِمَ مَا كَانَ وَمَا يَكُونُ، إِلَى انْقِضَاءِ خَلْقِكَ، ثُمَّ نَصَرْتَهُ بِالرُّعْبِ، وَحَفَفْتَهُ بِجَبْرِ نَيْلٍ وَمِكَائِيلَ وَالْمَسُومِينَ مِنْ مَلَائِكَتِكَ، وَوَعَدْتَهُ أَنْ تُظَهِّرَ دِينَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ، وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ. وَذَلِكَ بَعْدَ أَنْ بَوَّأْتَهُ مَبُوءًا صِدْقٍ مِنْ أَهْلِهِ، وَجَعَلْتَ لَهُ وَلَهُمْ ﴿أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِلْعَالَمِينَ﴾ فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَقَامُ إِبْرَاهِيمَ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا ﴿١﴾، وَقُلْتُ ﴿إِنَّمَا يَرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا﴾ ٢.

ثُمَّ جَعَلْتَ أَجْرَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ مَوَدَّةً فِي كِتَابِكَ فَقُلْتُ ﴿قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى﴾ ٣، وَقُلْتُ ﴿مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ﴾ ٤، وَقُلْتُ ﴿مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِلَّا مَنْ شَاءَ أَنْ يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا﴾ ٥، فَكَانُوا هُمُ السَّبِيلَ إِلَيْكَ، وَالْمَسْلُوكَ إِلَىٰ

١- سورة آل عمران، آية ٩٦، ٩٧.

٢- سورة احزاب، آية ٣٣.

٣- سورة شوري، آية ٢٣.

٤- سورة نساء، آية ٤٧.

٥- سورة فرقان، آية ٥٧.

رِضْوَانِكَ. فَلَمَّا انْقَضَتْ أَيَّامُهُ أَقَامَ وَلِيِّهُ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْكَ وَعَلَيْهِمَا وَاللَّهُمَا هَادِيًا، إِذْ كَانَ هُوَ الْمُنذِرَ وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ، فَقَالَ وَالْمَلَأَ أَمَامَهُ مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَعَلِيٌّ مَوْلَاهُ، أَللَّهُمَّ وَالِ مَنْ وَالَاهُ، وَعَادِ مَنْ عَادَاهُ، وَأَنْصُرْ مَنْ نَصَرَهُ، وَاخْذُلْ مَنْ خَذَلَهُ. وَقَالَ مَنْ كُنْتُ أَنَا نَسِيئُهُ فَعَلِيٌّ أَمِيرُهُ. وَقَالَ أَنَا وَعَلِيٌّ مِنْ شَجَرَةٍ وَاحِدَةٍ وَسَائِرُ النَّاسِ مِنْ شَجَرٍ شَتَّى، وَأَحَلَّهُ مَحَلَّ هَارُونَ مِنْ مُوسَى، فَقَالَ لَهُ أَنْتَ مِثِّي بِمَنْزِلَةِ هَارُونَ مِنْ مُوسَى إِلَّا أَنَّهُ لَا نَبِيَّ بَعْدِي، وَرَوْجَهُ ابْنَتُهُ سَيِّدَةَ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، وَأَحَلَّ لَهُ مِنْ مَسْجِدِهِ مَا حَلَّ لَهُ، وَسَدَّ الْأَبْوَابَ إِلَّا بَابَهُ. ثُمَّ أَوْدَعَهُ عِلْمَهُ وَحِكْمَتَهُ فَقَالَ أَنَا مَدِينَةُ الْعِلْمِ وَعَلِيٌّ بَابُهَا، فَمَنْ أَرَادَ الْمَدِينَةَ وَالْحِكْمَةَ فَلْيَأْتِهَا مِنْ بَابِهَا، ثُمَّ قَالَ أَنْتَ أَخِي وَوَصِيِّي وَوَارِثِي، لِحْمِكَ مِنْ لِحْمِي، وَدَمِّكَ مِنْ دَمِي، وَسِلْمِكَ سِلْمِي، وَحَرْبِكَ حَرْبِي، وَالْإِيمَانُ مُخَالِطُ لِحْمِكَ وَدَمِّكَ، كَمَا خَالِطُ لِحْمِي وَدَمِي، وَأَنْتَ عَدَاؤُ عَلِيٍّ

الْحَوْضِ خَلِيفَتِي، وَأَنْتَ تَقْضِي دِينِي، وَتُنَجِّزُ عِدَاتِي،
وَشَبَعْتُكَ عَلَى مَنَابِرٍ مِنْ نُورٍ مُبَيَّضَةٍ وَجُوهُهُمْ حَوْلِي فِي
الْجَنَّةِ وَهُمْ جِبْرَانِي. وَلَوْلَا أَنْتَ يَا عَلِيُّ لَمْ يُعْرَفِ
الْمُؤْمِنُونَ بَعْدِي، وَكَانَ بَعْدَهُ هُدًى مِنَ الضَّلَالِ، وَنُوراً
مِنَ الْعَمَى، وَحَبْلَ اللَّهِ الْمَتِينِ، وَصِرَاطَهُ الْمُسْتَقِيمِ،
لَا يُسْبِقُ بَقْرَابَةَ فِي رَجْمٍ، وَلَا بِسَابِقَةٍ فِي دِينٍ، وَلَا
يُلْحَقُ فِي مَنْقَبَةٍ مِنْ مَنَاقِبِهِ يَحْذَرُ حَذْوَ الرَّسُولِ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِمَا وَآلِهِمَا. وَيُقَاتِلُ عَلَى التَّأْوِيلِ، وَلَا تَأْخُذُهُ فِي
اللَّهِ كَوْمَةٌ لَا يَمُ، قَدْ وَتَرَ فِيهِ صَنَادِيدَ الْعَرَبِ، وَقَتَلَ
أَبْطَالَهُمْ، وَنَآوَشَ ذُؤَابَانَهُمْ، فَأَوْدَعَ قُلُوبَهُمْ أَحْقَاداً
بَدْرِيَّةً وَخَيْبَرِيَّةً وَحَسِينِيَّةً وَعَيْرَهُنَّ، فَأَصَبَّتْ عَلَى
عِدَاوَتِهِ، وَأَكْبَتْ عَلَى مُنَابَذَتِهِ حَتَّى قَتَلَ التَّسَاكِيثِينَ
وَالْقَاسِطِينَ وَالْمَارِقِينَ. وَلَمَّا قَضَى نَحْبَهُ وَقَتَلَهُ أَشَقَى
الْآخِرِينَ، يَتَّبِعُ أَشَقَى الْأَوْلِيَيْنِ، لَمْ يُمَثِّلْ أَمْرَ رَسُولِ اللَّهِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فِي الْهَادِينَ بَعْدَ الْهَادِينَ، وَالْأُمَّةُ

مُصِرَّةٌ عَلَى مَقْتِهِ، مُجْتَمِعَةٌ عَلَى قَطِيعَةِ رَجْمِهِ، وَإِقْضَاءِ
وُلْدِهِ إِلَّا الْقَلِيلَ مِمَّنْ وَفَى لِرِغَايَةِ الْحَقِّ فِيهِمْ. فَقَتَلَ مَنْ
قَتَلَ، وَسَبَّى مَنْ سَبَّى، وَأَقْصَى مَنْ أَقْصَى، وَجَرَى
الْقَضَاءَ لَهُمْ بِمَا يُرْجَى لَهُ حُسْنُ الْمَثُوبَةِ، إِذْ كَانَتْ الْأَرْضُ
لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ، وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ،
وَشُبْحَانَ رَبَّنَا إِنْ كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولاً، وَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ
وَعْدَهُ، وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ. فَعَلَى الْأَطَائِبِ مِنْ أَهْلِ
بَيْتِ مُحَمَّدٍ وَعَلِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِمَا وَآلِهِمَا فَلْيَلْبَسِكِ
الْبَاكُونَ، وَإِيَّاهُمْ فَلْيَلْبَسِكِ التَّادِيُونَ، وَلِمَنْبَلِهِمْ فَلْيَتَذَرَفِ
الدُّمُوعُ، وَلْيَضْرُخِ الصَّارِخُونَ، وَيَضِحِ الضَّاحُونَ، وَيَبْعَجِ
الْعَاجُونَ. أَيْنَ الْحَسَنُ أَيْنَ الْحُسَيْنُ، أَيْنَ أَبْنَاؤُ الْحُسَيْنِ،
صَالِحٌ بَعْدَ صَالِحٍ، وَصَادِقٌ بَعْدَ صَادِقٍ، أَيْنَ السَّبِيلُ بَعْدَ
السَّبِيلِ، أَيْنَ الْخَيْرَةُ بَعْدَ الْخَيْرَةِ، أَيْنَ الشَّمْسُ الطَّالِعَةُ،
أَيْنَ الْأَقْمَارُ الْمُنِيرَةُ، أَيْنَ الْأَنْجُمُ الرَّاهِرَةُ، أَيْنَ أَعْلَامُ
الدِّينِ وَقَوَاعِدُ الْعِلْمِ. أَيْنَ بَقِيَّةُ اللَّهِ الَّتِي لَا تَخْلُو مِنْ

الْعِتْرَةَ الْهَادِيَةَ، أَيْنَ الْمَعْدُّ لِقَطْعِ دَابِرِ الظَّلْمَةِ، أَيْنَ
الْمُنْتَظَرُ لِإِقَامَةِ الْأَمْتِ وَالْعُوجِ، أَيْنَ السُّمْرُ تَجِي لِإِزَالَةِ
الْجَوْرِ وَالْعُدْوَانِ، أَيْنَ الْمُدَّخَرُ لِتَجْدِيدِ الْقَرَائِضِ
وَالسُّنَنِ، أَيْنَ الْمُتَخَيَّرُ لِإِعَادَةِ السِّمْلَةِ وَالشَّرِيعَةِ، أَيْنَ
الْمَوْمِلُ لِإِحْيَاءِ الْكِتَابِ وَحُدُودِهِ، أَيْنَ مُحْيِي مَعَالِمِ
الدِّينِ وَأَهْلِهِ. أَيْنَ فَاصِمُ سَوَاكَةِ الْمُعْتَدِينَ، أَيْنَ هَادِمُ
أُنْبِيَةِ الشُّرُكِ وَالنَّفَاقِ، أَيْنَ مُبِيدُ أَهْلِ الْفُسُوقِ وَالْعِضْيَانِ
وَالطُّغْيَانِ، أَيْنَ حَاصِدُ فُرُوعِ الْعَيِّْ وَالشَّقَاقِ، أَيْنَ طَامِسُ
آثَارِ الرِّبْغِ وَالْأَهْوَاءِ. أَيْنَ فَاطِعُ حَبَائِلِ الْكُذْبِ وَالْإِفْتِرَاءِ،
أَيْنَ مُبِيدُ الْعُنَاةِ وَالْمَرَدَّةِ، أَيْنَ مُسْتَأْصِلُ أَهْلِ الْعِنَادِ
وَالتَّضَلُّلِ وَالْإِلْحَادِ، أَيْنَ مُعِزُّ الْأَوْلِيَاءِ وَمَذِلُّ الْأَعْدَاءِ،
أَيْنَ جَامِعُ الْكَلِمَةِ عَلَى التَّقْوَى. أَيْنَ بَابُ اللَّهِ الَّذِي مِنْهُ
يُؤْتَى، أَيْنَ وَجْهُ اللَّهِ الَّذِي إِلَيْهِ يَتَوَجَّهُ الْأَوْلِيَاءُ، أَيْنَ
السَّبَبُ الْمُتَّصِلُ بَيْنَ الْأَرْضِ وَالسَّمَاءِ، أَيْنَ صَاحِبُ يَوْمِ
الْفَتْحِ وَنَاشِرُ رَايَةِ الْهُدَى، أَيْنَ مُؤَلَّفُ شَمْلِ الصَّلَاحِ

وَالرِّضَا، أَيْنَ الطَّالِبُ بِدُحُولِ الْأَنْبِيَاءِ وَأَبْسَاءِ الْأَنْبِيَاءِ،
أَيْنَ الطَّالِبُ بِدَمِ الْمُقْتُولِ بِكَرْبَلَاءِ أَيْنَ الْمَنْصُورُ عَلَى مَنْ
اعْتَدَى عَلَيْهِ وَافْتَرَى، أَيْنَ الْمُسْتَظَرُّ الَّذِي يُجَابُ إِذَا
دَعَا، أَيْنَ صَدْرُ الْخَلَائِقِ ذُو الْبِرِّ وَالتَّقْوَى، أَيْنَ إِبْنُ النَّبِيِّ
الْمُصْطَفَى وَإِبْنُ عَلِيِّ الْمُرْتَضَى وَإِبْنُ خَدِيجَةَ الْعَرَاءِ
وَإِبْنُ فَاطِمَةَ الْكُبْرَى. يَا بِي أَنْتَ وَأُمِّي وَنَفْسِي لَكَ الْوَفَاءُ
وَالْحِمَى، يَا بِنِ السَّادَةِ الْمُقَرَّبِينَ، يَا بِنِ النَّجْبَاءِ الْأَكْرَمِينَ،
يَا بِنِ الْهُدَاةِ الْمُهْدِيِينَ، يَا بِنِ الْخَيْرَةِ الْمُهْدِيِينَ، يَا بِنِ
الْعَطَارِفَةِ الْأَنْجَبِينَ، يَا بِنِ الْأَطَائِبِ الْمُطَهَّرِينَ، يَا بِنِ
الْخَضَارِمَةِ الْمُنتَجِبِينَ، يَا بِنِ الْقَمَاقِمَةِ الْأَكْرَمِينَ. يَا بِنِ
الْبُدُورِ الْمُنْبِرَةِ، يَا بِنِ السُّرُجِ الْمُضِيئَةِ، يَا بِنِ الشُّهُبِ
التَّاقِيَةِ، يَا بِنِ الْأَنْجُمِ الرَّاهِرَةِ، يَا بِنِ السُّبُلِ الْوَاضِحَةِ،
يَا بِنِ الْأَعْلَامِ اللَّائِحَةِ، يَا بِنِ الْعُلُومِ الْكَامِلَةِ، يَا بِنِ
السُّنَنِ الْمَشْهُورَةِ، يَا بِنِ الْمَعَالِمِ الْمَأْثُورَةِ، يَا بِنِ
الْمُعْجَزَاتِ الْمَوْجُودَةِ، يَا بِنِ الدَّلَائِلِ الْمَشْهُودَةِ، يَا بِنِ

الصَّراطِ الْمُسْتَقِيمِ، يَا بَيْنَ النَّبِيِّ الْعَظِيمِ، يَا بَيْنَ مَنْ هُوَ فِي
أَمِّ الْكِتَابِ لَدَى اللَّهِ عَلِيٌّ حَكِيمٌ. يَا بَيْنَ الْآيَاتِ وَالْبَيِّنَاتِ،
يَا بَيْنَ الدَّلَائِلِ الظَّاهِرَاتِ، يَا بَيْنَ الْبَرَاهِينِ الْوَاضِحَاتِ
الْبَاهِرَاتِ، يَا بَيْنَ الْحُجُجِ الْبَالِغَاتِ، يَا بَيْنَ النَّعَمِ
السَّائِغَاتِ، يَا بَيْنَ طُهُ وَالْمُحْكَمَاتِ، يَا بَيْنَ يَسِّ وَالذَّارِيَاتِ،
يَا بَيْنَ الطُّورِ وَالْعَادِيَاتِ، يَا بَيْنَ مَنْ دَنَى فَتَدَلَّى فَكَانَ قَابَ
قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى دُنُوًّا وَاقْتِرَابًا مِنَ الْعَلِيِّ الْأَعْلَى. كَيْتَ
شِعْرِي أَيْنَ اسْتَقَرَّتْ بِكَ النَّوَى، بَلْ أَيْ أَرْضِ تُقَلِّكُ أَوْ
تُرَى، أَيْرَضُوهُ أَوْ غَيْرَهَا أَمْ ذِي طُوًى، عَزِيزٌ عَلَيَّ أَنْ
أَرَى الْخَلْقَ وَلَا تُرَى، وَلَا أَسْمَعَ لَكَ حَسْبَسًا وَلَا نَجْوَى،
عَزِيزٌ عَلَيَّ أَنْ تُحِبَّ بِكَ دُونِي أَيْبَلُوهُ وَلَا يَنَالَكَ مَسِي
ضَجِيحٌ وَلَا شَكْوَى. بِنَفْسِي أَنْتَ مِنْ مُعَيَّبٍ لَمْ يَخْلُ مِنَّا،
بِنَفْسِي أَنْتَ مِنْ نَارِحٍ مَا نَزَحَ عَنَّا، بِنَفْسِي أَنْتَ أُمْنِيَّةٌ
شَائِقٌ يَتَمَنَّى، مِنْ مُؤْمِنٍ وَمُؤْمِنَةٍ ذَكَرَا فَحَنَّا، بِنَفْسِي أَنْتَ
مِنْ عَقِيدٍ عَزَّ لَا يُسَامَى، بِنَفْسِي أَنْتَ مِنْ أَسْهَلِ مَجْدٍ

لَا يُجَارَى، بِنَفْسِي أَنْتَ مِنْ تِلَادٍ نَعَمٍ لَا تُضَاهَى، بِنَفْسِي
أَنْتَ مِنْ نَصِيفِ شَرَفٍ لَا يُسَاوَى. إِلَيَّ مَتَى أَحَارُ فِيكَ يَا
مَوْلَايَ، وَإِلَيَّ مَتَى وَأَيَّ خِطَابٍ أَصِفُ فِيكَ وَأَيَّ
نَجْوَى، عَزِيزٌ عَلَيَّ أَنْ أُجَابَ دُونَكَ وَأُنَاغَى، عَزِيزٌ عَلَيَّ
أَنْ أُبْكِيكَ وَيَخْذُلَكَ الْوَرَى، عَزِيزٌ عَلَيَّ أَنْ يَجْرِيَ عَلَيْكَ
دُونَهُمْ مَا جَرَى. هَلْ مِنْ مُعِينٍ فَطَاطِلَ مَعَهُ الْعَوِيلَ
وَالْبُكَاءَ، هَلْ مِنْ جَزُوعٍ فَاسَاعِدَ جَزَعَهُ إِذَا خَلَا، هَلْ
فَدَيْتَ عَيْنٌ فَسَاعَدَتْهَا عَيْنِي عَلَى الْقَدَى، هَلْ إِلَيْكَ يَا بَيْنَ
أَحْمَدَ سَبِيلٌ فَتُلْفَى، هَلْ يَتَّصِلُ يَوْمَنَا مِنْكَ بِغَدِهِ (بعده)
فَنَحْطَى. مَتَى نَرُدُّ مَنَاهْلَكَ الرَّوِيَّةَ فَتَرَوَى، مَتَى نَسْتَنْتَعُ
مِنْ عَذَابِ مَا يَكُ فَتَقْدُ طَالَ الصَّدَى، مَتَى نَعَادِيكَ وَتَرَاوِحَكَ
فَنُقِرَّ عَيْنًا، مَتَى تَرَانَا وَتَرَائِكَ وَقَدْ نَشَرْتَ لِسَاءَ النَّصْرِ
تُرَى. أَتَرَانَا نَحْفُ بِكَ وَأَنْتَ تَأُمُّ الْمَلَأُ وَقَدْ مَلَأْتَ
الْأَرْضَ عَدْلًا، وَأَذَقْتَ أَعْدَائِكَ هَوَانًا وَعِقَابًا، وَأَبْرَتَ
السُّعَاةَ وَجَحَدَةَ الْحَقِّ، وَقَطَّعْتَ دَابِرَ الْمُتَكَبِّرِينَ،

وَاجْتَنَنْتَ أَصُولَ الظَّالِمِينَ، وَتَحْنُ تَقُولُ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ
 الْعَالَمِينَ. اللَّهُمَّ أَنْتَ كَشَّافُ الْكُرْبِ وَالْبَلْوَى، وَإِلَيْكَ
 أَسْتَعْدِي فَعِنْدَكَ الْعُدْوَى، وَأَنْتَ رَبُّ الْآخِرَةِ وَالْدُّنْيَا،
 فَأَغِثْ يَا غِيَاثَ الْمُسْتَغِيثِينَ عِبِيدَكَ الْمُتَبَتِّلِي، وَأَرِدِ سَيِّدَهُ
 يَا شَدِيدَ الْقُوَى، وَأَزِلْ عَنْهُ بِهِ الْأَسَى وَالْجَوَى، وَبَرِّدْ
 عَلَيْهِ يَا مَنْ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى، وَمَنْ إِلَيْهِ الرُّجْعَى
 وَالْمُنْتَهَى. اللَّهُمَّ وَتَحْنُ عَسْبِيدُكَ التَّسَائِقُونَ إِلَيَّ وَلِيَّكَ
 الْمُدَّكَرِيكَ وَبَنِيَّكَ، خَلَقْتَهُ لَنَا عِصْمَةً وَمَلَاذًا، وَأَقَمْتَهُ لَنَا
 قِيَامًا وَمَعَاذًا، وَجَعَلْتَهُ لِلْمُؤْمِنِينَ مِنَّا إِمَامًا، فَسَبِّغْهُ مِنَّا
 تَحِيَّةً وَسَلَامًا، وَزِدْنَا بِذَلِكَ يَا رَبِّ إِكْرَامًا، وَاجْعَلْ
 مُسْتَقَرَّهُ لَنَا مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا، وَأَتِمِّمْ نِعْمَتَكَ بِتَقْدِيمِكَ إِيَّاهُ
 أَمَامَنَا، حَتَّى تُورِدَنَا جَنَّاتِكَ وَمُرَاقِفَةَ الشُّهَدَاءِ مِنْ
 خُلَصَائِكَ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى حُجَّتِكَ وَوَلِيِّ أَمْرِكَ، وَصَلِّ
 عَلَى جَدِّهِ مُحَمَّدٍ رَسُولِكَ السَّيِّدِ الْأَكْبَرِ، وَصَلِّ عَلَى أَبِيهِ
 السَّيِّدِ الْقُسُورِ، وَحَامِلِ اللُّوَاءِ فِي الْمَحْشَرِ، وَسَاقِي

أَوْليَائِهِ مِنْ نَهْرِ الْكَوْثَرِ، وَالْأَمِيرِ عَلَى سَائِرِ الْبَشَرِ، الَّذِي
 مَنْ آمَنَ بِهِ فَقَدْ ظَفَرَ وَشَكَرَ، وَمَنْ لَمْ يُؤْمِنْ بِهِ فَقَدْ خَطَرَ
 وَكَفَرَ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَعَلَى أُخِيهِ وَعَلَى نَجْلِهِمَا الْمَيَامِينَ
 الْعُرَيْرِ، مَا طَلَعَتْ شَمْسٌ وَمَا أَضَاءَ قَمَرٌ^١. وَعَلَى جَدَّتَيْهِ
 الصَّدِيقَةَ الْكُبْرَى، فَاطِمَةَ الرَّهْزَاءِ بِنْتَ مُحَمَّدٍ الْمُصْطَفَى،
 وَعَلَى مَنْ اصْطَفَيْتَ مِنْ آبَائِهِ السَّبْرَةَ، وَعَلَيْهِ أَفْضَلَ
 وَأَكْمَلَ وَأَتَمَّ وَأَدْوَمَ وَأَكْثَرَ وَأَوْفَرَ مَا صَلَّيْتَ عَلَى أَحَدٍ مِنْ
 أَصْفِيَائِكَ، وَخَيْرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ، وَصَلِّ عَلَيْهِ صَلَاةً لَا
 غَايَةَ لِعَدَدِهَا، وَلَا نِهَايَةَ لِمَدَدِهَا، وَلَا نَفَادَ لِأَمَدِهَا. اللَّهُمَّ

١ - فقرة اخير از دعا در كتابهاى زيادى آمده است، مانند: «اقبال الأعمال» سيد بن
 طاووس (ص ٦٠٨)، «تحفة الزائر» (چاپ سنگى بدون شموله صفحه)، «زاد المعاد»
 علامه مجلسى (ص ٥٠٢)، «الصحيفة الهادية» عالم بزرگوار شيخ ابراهيم بن محسن
 كاشانى (ص ٨٧)، «مفتاح الجنات» عالم بزرگوار سيد محسن امين (٢٥٥٣)، «تكاليف
 الأنام» صدر الإسلام همدانى (ص ١٩٥)، «عمدة الزائر» آية الله سيد حيدر كاظمى (ص
 ٣٥٨)، «فوز اكبر» علامه ميرزا محمد باقر فقيه ايمانى (ص ١٢٤)، «مكيال المكارم»
 علامه سيد محمد تقى موسى اصفهانى (٩٩/٢)، «منهاج العارفين» علامه سمنانى
 (ص ١٥٩)، ضياء الصالحين (ص ٥٤٢)، «الصحيفة الصادقية» (ص ٧٢٨)، «هدية
 الزائر» محدث قمى (ص ٦٤٨)، و ملحقات «جمال الأنسوع» نشر دار الذخائر.

وَأَقِم بِهِ الْحَقَّ، وَأَذْخِضْ بِهِ الْبَاطِلَ، وَأَدِلْ بِهِ أَوْلِيَاءَكَ،
وَأَذِلْ بِهِ أَعْدَاءَكَ، وَصَلِّ اللَّهُمَّ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُ وَصَلَّةً تُوَدِّي
إِلَى مُرَافَقَةِ سَلَفِهِ، وَاجْعَلْنَا مِمَّنْ يَأْخُذُ بِحُجْرَتِهِمْ،
وَيَمُكِّثُ فِي ظِلِّهِمْ، وَأَعِنَّا عَلَى تَأْدِيَةِ حُقُوقِهِ إِلَيْهِ،
وَالْإِجْتِهَادِ فِي طَاعَتِهِ، وَاجْتِنَابِ مَعْصِيَتِهِ. وَامْنُنْ عَلَيْنَا
بِرِضَاهُ، وَهَبْ لَنَا رَافِقَتَهُ وَرَحْمَتَهُ، وَدُعَاءَهُ وَخَيْرَهُ، مَا
تَنَالُ بِهِ سَعَةً مِنْ رَحْمَتِكَ، وَفَوْزاً عِنْدَكَ، وَاجْعَلْ صَلَاتِنَا
بِهِ مَقْبُولَةً، وَذُنُوبَنَا بِهِ مَغْفُورَةً، وَدُعَاءَنَا بِهِ مُسْتَجَاباً،
وَاجْعَلْ أَرْزَاقَنَا بِهِ مَسْبُوطَةً، وَهَمُومَنَا بِهِ مَكْفِيَةً،
وَخَوَائِجَنَا بِهِ مَقْضِيَةً، وَأَقْبِلْ إِلَيْنَا بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ.
وَأَقْبِلْ تَقَرُّبَنَا إِلَيْكَ، وَأَنْظِرْ إِلَيْنَا نَظْرَةً رَحِيمَةً نَسْتَكْمِلُ
بِهَا الْكِرَامَةَ عِنْدَكَ، ثُمَّ لَا تَصْرِفْهَا عَنَّا بِجُودِكَ، وَاسْقِنَا
مِنْ حَوْضِ جَدِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، بِكَأْسِهِ وَيَبْدِهِ رِيّاً
رَوِيّاً، هَنِيئاً سَائِغاً، لَا ظَمَأَ بَعْدَهُ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.^۱

۱- تحفة الزائر (چاپ سنگی غیر مرقم)، زاد المعاد: ۴۹۱، و در مصباح الزائر: ۴۴۶ با

دعا برای ظهور امام زمان ارواحنا فداه در روز جمعه

شیخ طوسی رحمته الله در «مصباح المتهجد» می نویسد: چون خواستی در
روز جمعه بر پیامبر صلوات الله علیه صلوات بفرستی بگو: **اللَّهُمَّ اجْعَلْ**
صَلَاتِكَ، وَصَلَوَاتِ مَلَائِكَتِكَ وَرُسُلِكَ، عَلَى مُحَمَّدٍ
وَأَلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ. یا بگو: **اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ**
وَأَلِ مُحَمَّدٍ، وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ.^۱ و روایت شده که صد مرتبه بگو:
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَأَلِ مُحَمَّدٍ، وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ.^۲

صلوات ضراب اصفهانی

سید جلیل القدر، علی بن طاووس رحمته الله می فرماید: صلوات ضراب
اصفهانی صلواتی است بر پیغمبر و آل او صلوات الله علیهم که از ناحیه مقدسه
مولای ما، حضرت صاحب العصر و الزمان ارواحنا فداه روایت شده
است...^۳ نسخه دفتری که از ناحیه حضرت بود؛ چنین بود:

ک اندکی تفاوت نقل شده است. ۱ و ۲- مصباح المتهجد: ۲۸۴ و ۲۸۷.

۳- گفتنی است که این صلوات جریان مفضل و خواندن دارد که ما آن را در «صحیفه مهدیه»

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، أَللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ
 الْمُرْسَلِينَ وَخَاتَمِ النَّبِيِّينَ وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، أَلْمُنْتَجِبِ
 فِي الْمِيثَاقِ، أَلْمُصْطَفَى فِي الظَّلَالِ، أَلْمُطَهَّرِ مِنْ كُلِّ آفَةٍ،
 أَلْبَرِيِّ مِنْ كُلِّ عَيْبٍ، أَلْمُؤَمَّلِ لِلنَّجَاةِ، أَلْمُرْتَجَى لِلشَّفَاعَةِ،
 أَلْمَفْوَضِ إِلَيْهِ دِينِ اللَّهِ، أَللَّهُمَّ شَرَّفْ بِنْيَانَهُ، وَعَظِّمْ بِرْهَانَهُ،
 وَأَفْلِحْ حُجَّتَهُ^١، وَارْزُقْ دَرَجَتَهُ، وَأَضِيئْ نُورَهُ، وَبَيِّضْ
 وَجْهَهُ، وَأَعْظِهِ الْفَضْلَ وَالْقَضِيْلَةَ، وَالْمَنْزِلَةَ وَالْوَسِيْلَةَ،
 وَالذَّرَجَةَ الرَّفِيْعَةَ، وَابْعَثْهُ مَقَاماً مَحْمُوداً يَعْطِيهِ بِهِ الْأَوْلُونَ
 وَالْآخِرُونَ. وَصَلِّ عَلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ،
 وَفَائِدِ الْعُرَى الْمُحَجَّلِينَ، وَسَيِّدِ الْوَصِيِّينَ، وَحُجَّةِ رَبِّ
 الْعَالَمِينَ. وَصَلِّ عَلَى الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ، إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ،
 وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ، وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلِّ عَلَى
 الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ، إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ، وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ،
 وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلِّ عَلَى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ، إِمَامِ

ك نقل کرده ایم، ١. أَفْلِحْ فَلَاناً عَلَى خِصْمِهِ، يَعْنِي: فَلَانِي بَرْدَشْمَنِ خُودِ بِيروز شُد.

الْمُؤْمِنِينَ، وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ، وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.
 وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ، إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ، وَوَارِثِ
 الْمُرْسَلِينَ، وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلِّ عَلَى جَعْفَرِ بْنِ
 مُحَمَّدٍ، إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ، وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ، وَحُجَّةِ رَبِّ
 الْعَالَمِينَ. وَصَلِّ عَلَى مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ، إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ،
 وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ، وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلِّ عَلَى
 عَلِيِّ بْنِ مُوسَى، إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ، وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ،
 وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ، إِمَامِ
 الْمُؤْمِنِينَ، وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ، وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.
 وَصَلِّ عَلَى عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ، إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ، وَوَارِثِ
 الْمُرْسَلِينَ، وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلِّ عَلَى الْحَسَنِ بْنِ
 عَلِيٍّ، إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ، وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ، وَحُجَّةِ رَبِّ
 الْعَالَمِينَ. وَصَلِّ عَلَى الْحَلْفِ الْهَادِي السَّهْدِيِّ، إِمَامِ
 الْمُؤْمِنِينَ، وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ، وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.
 أَللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ الْأَسْمَةِ السَّاهِدِينَ،

الْعُلَمَاءِ الصَّادِقِينَ، الْأَبْرَارِ الْمُتَّقِينَ، دَعَائِمِ دِينِكَ، وَأَنْ كَانَ تَوْحِيدِكَ، وَتَرَاجِمَةَ وَحْيِكَ، وَحُجَجَكَ عَلَى خَلْقِكَ، وَخُلَفَائِكَ فِي أَرْضِكَ، الَّذِينَ اخْتَرْتَهُمْ لِنَفْسِكَ، وَاصْطَفَيْتَهُمْ عَلَى عِبَادِكَ، وَأَرْتَضَيْتَهُمْ لِدِينِكَ، وَخَصَصْتَهُمْ بِمَعْرِفَتِكَ، وَجَلَّلْتَهُمْ بِكَرَامَتِكَ، وَعَشَّيْتَهُمْ بِرَحْمَتِكَ، وَرَبَّيْتَهُمْ بِبِنِعْمَتِكَ، وَعَدَّدْتَهُمْ بِحِكْمَتِكَ، وَأَلْبَسْتَهُمْ نُورَكَ، وَرَفَعْتَهُمْ فِي مَلَكُوتِكَ، وَحَقَّقْتَهُمْ بِمَلَائِكَتِكَ، وَشَرَّفْتَهُمْ بِنَبِيِّكَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَيْهِمْ، صَلَوةً رَاقِيَةً نَامِيَةً كَثِيرَةً دَائِمَةً طَيِّبَةً لَا يُحِيطُ بِهَا إِلَّا أَنْتَ، وَلَا يَسْعُهَا إِلَّا عِلْمُكَ، وَلَا يُحْصِيهَا أَحَدٌ غَيْرُكَ. اللَّهُمَّ وَصَلِّ عَلَى وَلِيِّكَ، الْمُخِيِّ سُنَّتِكَ، الْفَاتِمِ بِأَمْرِكَ، الدَّاعِي إِلَيْكَ، الدَّلِيلِ عَلَيْكَ، حُجَّتِكَ عَلَى خَلْقِكَ، وَخَلِيفَتِكَ فِي أَرْضِكَ، وَشَاهِدِكَ عَلَى عِبَادِكَ. اللَّهُمَّ أَعِزُّ نَصْرَهُ، وَمُدِّ فِي عُمْرِهِ، وَزَيِّنِ الْأَرْضَ بِطَوْلِ بَقَائِهِ. اللَّهُمَّ اكْفِهِ بَغْيِ الْخَاسِدِينَ، وَأَعِزَّهُ مِنْ شَرِّ الْكَافِرِينَ، وَأَزْجُرْ عَنْهُ إِزَادَةَ الظَّالِمِينَ،

وَخَلَّصَهُ مِنْ أَيْدِي الْجَبَّارِينَ. اللَّهُمَّ أَعْطِهِ فِي نَفْسِهِ وَذُرِّيَّتِهِ، وَشَبْعَتِهِ وَرَعِيَّتِهِ، وَخَاصَّتِهِ وَغَامَّتِهِ وَعَدْوَهُ وَجَمِيعِ أَهْلِ الدُّنْيَا، مَا تُقِرُّ بِهِ عَيْنُهُ، وَتَسُرُّ بِهِ نَفْسُهُ، وَبَلِّغْهُ أَفْضَلَ مَا أَمَلَهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. اللَّهُمَّ جَدِّدْ بِهِ مَا امْتَحَنَ مِنْ دِينِكَ، وَأُحْيِ بِهِ مَا بَدَّلَ مِنْ كِتَابِكَ، وَأَظْهِرْ بِهِ مَا غَيَّرَ مِنْ حُكْمِكَ، حَتَّى يَعُودَ دِينُكَ بِهِ وَعَلَى يَدَيْهِ غَضًّا جَدِيدًا خَالِصًا مُخْلِصًا لَا شَكَّ فِيهِ، وَلَا شُبْهَةَ مَعَهُ، وَلَا بَاطِلَ عِنْدَهُ، وَلَا يَدْعَةَ لَدَيْهِ. اللَّهُمَّ نَوِّرْ نُورَهُ كُلَّ ظُلْمَةٍ، وَهُدِّ بِرُكْنِهِ كُلَّ بَدْعَةٍ، وَاهْدِمِ بَعْرَهُ كُلَّ ضَلَالَةٍ، وَأَقْصِمِ بِهِ كُلَّ جَبَّارٍ، وَأَخْمِدْ بِسَيْفِهِ كُلَّ نَارٍ، وَأَهْلِكْ بِعَدْلِهِ جَوْرَ كُلِّ جَائِرٍ، وَأَجْرِ حُكْمَهُ عَلَى كُلِّ حَكَمٍ، وَأَذِلَّ بِسُلْطَانِهِ كُلَّ سُلْطَانٍ. اللَّهُمَّ أَذِلَّ كُلَّ مَنْ نَاوَاهُ، وَأَهْلِكْ كُلَّ مَنْ غَادَاهُ، وَامْكُرْ بِمَنْ كَادَهُ، وَاسْتَأْصِلْ مَنْ جَحَدَهُ حَقَّةً، وَاسْتَهَانَ بِأَمْرِهِ، وَسَعَى فِي إِطْفَاءِ نُورِهِ، وَأَرَادَ إِخْنَادَ ذِكْرِهِ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ الْمُصْطَفَى، وَعَلَى الْمُرْتَضَى، وَفَاطِمَةَ

الرَّهْرَاءِ، وَالْحَسَنِ الرَّضَا، وَالْحُسَيْنِ الْمُصْطَفَى، وَجَمِيعِ الْأَوْصِيَاءِ، مَصَابِيحِ الدُّجَى، وَأَعْلَامِ الْهُدَى، وَمَنَارِ الثَّقَفِ، وَالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى، وَالْحَبْلِ الْمَتِينِ، وَالصِّرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ. وَصَلِّ عَلَى وَلِيِّكَ وَوَلَاةِ عَهْدِكَ، وَالْأَيْمَةِ مِنْ وَوَلَدِهِ، وَمُدِّ فِي أَعْنَاقِهِمْ، وَزِدْ فِي آجَالِهِمْ، وَبَلِّغْهُمْ أَقْصَى آمَالِهِمْ، دِينًا وَدُنْيَا وَآخِرَةً، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.^۱

۳۳

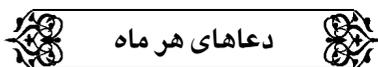
فضیلت خواندن سوره بنی اسرائیل در هر شب جمعه

در پایان این بخش فضیلت قرائت سوره بنی اسرائیل را در شب‌های جمعه نقل می‌کنیم: صاحب کتاب گرانقدر «مکیال المکارم» از کتاب «تفسیر برهان» با سند معتبر از امام صادق علیه السلام روایتی نقل می‌کند که آن حضرت فرمود: کسی که سوره بنی اسرائیل را هر شب جمعه بخواند نمی‌میرد تا این که امام زمان (صلوات الله علیه) را درک کند و از یاران او باشد.^۲

۱- مصباح المتبهج: ۴۰۶، البلد الامین: ۱۲۰، المصباح: ۷۲۵، دلائل الإمامة: ۵۴۹ و در جمال الأسبوع: ۳۰۱ با تفاوتی نقل شده است.

۲- مکیال المکارم: ۳۷۸/۲، المصباح: ۵۸۵، ثواب الأعمال: ۱۰۷.

بخش پنجم

دعاهای هر ماه

۳۴

دعای ایام ماه رجب

که از ناحیه مقدسه امام زمان ارواحنا فداء صادر شده است

ابن عباس می‌گوید: از جمله توقیعاتی که به دست جناب شیخ ابو جعفر محمد بن عثمان از ناحیه مقدسه رسیده، دعا برای هر روز ماه رجب است: **اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِمَعَانِي جَمِيعِ مَا يَدْعُوكَ بِهِ وَوَلَاةِ أَمْرِكَ، الْمَأْمُونُونَ عَلَى سِرِّكَ، الْمُسْتَبْشِرُونَ بِأَمْرِكَ، الْوَاصِفُونَ لِقُدْرَتِكَ، الْمُعْلِنُونَ لِعَظَمَتِكَ، أَسْأَلُكَ بِمَا نَطَقَ فِيهِمْ مِنْ مَشِيئَتِكَ، فَجَعَلْتَهُمْ مَعَادِنَ لِكَلِمَاتِكَ، وَأَرْكَانًا لِتَوْجِيدِكَ وَأَيَاتِكَ وَمَقَامَاتِكَ الَّتِي لَا تَعْطِيلُ لَهَا فِي كُلِّ مَكَانٍ يَعْرِفُكَ بِهَا مَنْ عَرَفَكَ، لَا فَرْقَ بَيْنَكَ وَبَيْنَهَا إِلَّا أَنَّهُمْ عِبَادُكَ وَخَلْقُكَ، فَتَقْهَا وَرَثَتُهَا**

بِيَدِكَ ، بَدُّوْهَا مِنْكَ وَعَوْدُهَا إِلَيْكَ ، أَعْضَادُ وَأَشْهَادُ وَمِنَاةٌ
وَأَذْوَادٌ وَحَفَظَةٌ وَرُؤَادٌ ، فَبِهِمْ مَلَأْتَ سَمَاءَكَ وَأَرْضَكَ
حَتَّى ظَهَرَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ . فَبِذَلِكَ أَسْأَلُكَ وَبِمَوَاقِعِ الْعِزِّ
مِنْ رَحْمَتِكَ ، وَبِمَقَامَاتِكَ وَعَلَامَاتِكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ
مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَأَنْ تَزِيدَنِي إِيمَانًا وَتَثْبِيثًا ، يَا بَاطِنًا فِي
ظُهُورِهِ وَظَاهِرًا فِي بُطُونِهِ وَمَكْتُونِهِ ، يَا مُفَرِّقًا بَيْنَ التُّورِ
وَالدِّيَّانِ ، يَا مُؤْصِفًا بَعْدَ كُنْهِهِ ، وَمَعْرُوفًا بَعْدَ شِبْهِهِ ،
حَادٍ كُلَّ مَخْدُودٍ ، وَشَاهِدٍ كُلَّ مَشْهُودٍ ، وَمُوجِدٍ كُلَّ مُوجُودٍ ،
وَمُحْصِي كُلَّ مَعْدُودٍ ، وَفَاقِدٍ كُلَّ مَفْقُودٍ ، لَيْسَ دُونَكَ مِنْ
مَعْبُودٍ أَهْلُ الْكِبَرِيَاءِ وَالْجُودِ . يَا مَنْ لَا يُكَيِّفُ بِكَيْفٍ ،
وَلَا يُؤَيِّنُ بِأَيِّنٍ ، يَا مُحْتَجِبًا عَنْ كُلِّ عَيْنٍ ، يَا دَيْمُومٌ يَا
قَبُومٌ ، وَعَالِمٌ كُلِّ مَعْلُومٍ ، صَلِّ عَلَيَّ عِبَادَكَ الْمُتَّجِبِينَ ،
وَبَشِّرْكَ الْمُحْتَجِبِينَ ، وَمَلَأْ نِكَتِكَ الْمُتَّقِبِينَ ، وَالسُّبْهَ
الصَّافِينَ الْخَافِقِينَ . وَبَارِكْ لَنَا فِي شَهْرِنَا هَذَا الْمُرَجَّبِ
الْمُكَرَّمِ ، وَمَا بَعْدَهُ مِنَ الْأَشْهُرِ الْحُرْمِ ، وَأَسْبِغْ عَلَيْنَا فِيهِ

النَّعَمِ ، وَأَجْزَلِ لَنَا فِيهِ الْقِسَمِ ، وَأَبْرَزِ لَنَا فِيهِ الْقَسَمِ ،
يَا سَمِيكَ الْأَعْظَمَ الْأَعْظَمَ الْأَجَلِّ الْأَكْرَمَ الَّذِي وَضَعْتَهُ
عَلَى النَّهَارِ فَأَضَاءَ ، وَعَلَى اللَّيْلِ فَأَظْلَمَ ، وَاعْفُؤْ لَنَا مَا
تَعَلَّمْنَا مِنَّا وَمَا لَا نَعْلَمُ ، وَاعْصِمْنَا مِنَ الذُّنُوبِ خَيْرَ الْعِصْمِ ،
وَاعْصِمْنَا كَوَافِي قَدْرِكَ ، وَامْتِنْ عَلَيْنَا بِحُسْنِ نَظْرِكَ ، وَلَا تَكِلْنَا
إِلَى غَيْرِكَ ، وَلَا تَمْنَعْنَا مِنْ خَيْرِكَ ، وَبَارِكْ لَنَا فِيمَا كَتَبْتَهُ لَنَا
مِنْ أَعْمَارِنَا ، وَأَصْلِحْ لَنَا خَبِيئَةَ أَسْرَارِنَا ، وَأَعْظِنَا مِنْكَ
الْأَمَانَ ، وَاسْتَعْمِلْنَا بِحُسْنِ الْإِيمَانِ ، وَبَلِّغْنَا شَهْرَ الصِّيَامِ ،
وَمَا بَعْدَهُ مِنَ الْأَيَّامِ وَالْأَعْوَامِ ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ١

بیان: صاحب «عمدة الزائر» در توضیح این دعای شریف می گوید: ولایة
امر، یعنی صاحبان امر که همان حضرت محمد ﷺ و اهل بیت آن
بزرگوار ﷺ می باشند، آنها هستند که به این صفات نیکو متصفانند،
و آنها دارای مقاماتی هستند که در هیچ جای تعظیلی بر آنها معنایی
ندارد، زیرا وقتی آنها خدای را با چنین معانی والایی که در نزدشان
هست بخوانند، یا به وسیله آنها دعا کنند، و در هر مکانی و به هر

١ - المصباح: ٧٠١، مصباح المنتهجد: ٨٠٣، بحر الأنوار: ٣٩٢/٩٨، إقبال الأعمال: ١٤٥.

امری بخوانند، خداوند بدون معطلی دعای آنها را مستجاب می‌کند. زیرا که مبدأ، فیض رساننده، و مورد هم قابل استجاب است، و به برکت آنان فیض به دعاکننده می‌رسد، بلکه به برکت آنان فیض به همه مخلوقات می‌رسد، و این همان سرّ و راز صلوات و درود فرستادن بر آنان و توسّل جستن به آن بزرگواران در هر حاجتی است، زیرا کسی که بر آنان درود فرستد دعای او رد نمی‌شود.^۱

دعای دیگر در ایام ماه رجب

که از ناحیه مقدسه رسیده است

این عیاش می‌گوید: توقیع دیگری که به دست جناب شیخ ابوالقاسم حسین بن روح از ناحیه مقدسه صادر شده این است که این دعا در هر روز از ماه رجب خوانده شود: **اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِالْمَوْلُودَيْنِ فِي رَجَبٍ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ الثَّانِي، وَإِبْنِهِ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ الْمُتَنَجِّبِ، وَأَتَقَرَّبُ بِهِمَا إِلَيْكَ خَيْرَ الْقَرَبِ، يَا مَنْ إِلَيْهِ الْمَعْرُوفُ طَلِبٌ، وَفِيهَا لَدَيْهِ رُغَبٌ. أَسْأَلُكَ سُؤَالَ**

۱ - عمدة الزائر: ۱۷۴.

مُعْتَرِفٍ مُذْنِبٍ قَدْ أَوْبَقْتَهُ ذُنُوبُهُ، وَأَوْتَقْتَهُ عُيُوبُهُ، فَطَالَ عَلَيَّ الْخَطَايَا ذُؤُوبُهُ، وَمِنْ الرِّزَايَا خُطُوبُهُ، يَسْأَلُكَ التَّوْبَةَ، وَحُسْنَ الْأَوْبَةِ، وَالتَّزْوِعَ عَنِ الْحَوْبَةِ، وَمِنْ النَّارِ فَكَأَنَّكَ رَقِيبَتِهِ، وَالْعَفْوَ عَمَّا فِي رِيقَتِهِ، فَأَنْتَ يَا مَسْؤُلَايَ أَعْظَمُ أَمَلِهِ وَتَقْتِهِ. اللَّهُمَّ وَأَسْأَلُكَ بِمَسَائِلِكَ الشَّرِيفَةِ، وَوَسَائِلِكَ الْمُتَنِيْقَةِ، أَنْ تَتَعَمَّدَنِي فِي هَذَا الشَّهْرِ بِرَحْمَةٍ مِنْكَ وَاسِعَةٍ، وَنِعْمَةٍ وَازِعَةٍ، وَنَفْسٍ بِمَا رَزَقْتَهَا قَانِعَةٍ إِلَى نُزُولِ الْخَافِرَةِ، وَمَحَلِّ الْأَجْرَةِ، وَمَا هِيَ إِلَيْهِ صَائِرَةٌ.^۱

دعای سوّم در ایام ماه رجب

محمّد بن عبدالرحمان تستری می‌گوید: از منطقه بنی‌رواس می‌گذشتم، یکی از برادرانم گفت: اگر میل داری با هم به مسجد صعصعه برویم و در آنجا نماز بخوانیم، چون این ماه، ماه رجب است؛ و در این ماه زیارت همچو مکان‌های شریفی که به قدم

۱ - المصباح: ۷۰۳، مصباح المنتهجد: ۸۰۵، بحار الأنوار: ۳۹۳/۹۸، إقبال الأعمال: ۱۴۶.

امامان معصومین علیهم السلام مبارک شده و در آن‌ها نماز خوانده‌اند، مستحب است، و مسجد صعصعه از جمله آنها است. راوی می‌گوید: با او به طرف مسجد به راه افتادیم، وقتی نزدیک درب مسجد رسیدیم ناگاه شتری را دیدیم که پلان بر پشت او و کنار درب مسجد خوابانیده شده بود. وارد مسجد شدیم، شخصی را دیدیم که لباس حجازی بر تن، و مانند آنها عمامه‌ای بر سر گذاشته بود، او نشسته و دعا می‌خواند، من و رفیقم آن دعا را حفظ کردیم. و دعا چنین است: (شیخ طوسی اعلی الله مقامه فرموده است: مستحب است در ماه رجب هر روز این دعا خوانده شود.) اللَّهُمَّ يَا ذَا الْمَنِّ السَّابِغَةِ، وَالْأَلَاءِ الْوَازِعَةِ، وَالرَّحْمَةِ الْوَاسِعَةِ، وَالْقُدْرَةِ الْجَامِعَةِ، وَالنَّعَمِ الْجَسِيمَةِ، وَالْمَوَاهِبِ الْعَظِيمَةِ، وَالْأَنْبَادِي الْجَمِيلَةِ، وَالْعَطَايَا الْجَزِيلَةَ. يَا مَنْ لَا يُنْعَتُ بِتَمْنِيلٍ، وَلَا يُمْتَلُ بِنَظِيرٍ، وَلَا يُغْلَبُ بِظَهِيرٍ، يَا مَنْ خَلَقَ فَرَزَقَ، وَاللَّهُمَّ فَأَنْطِقْ، وَابْتَدِعْ فَشَرِّعْ، وَعَلَا قَارَ تَفْعَ، وَقَدَّرَ فَأَحْسَنَ، وَصَوَّرَ فَأَتَقَنَ، وَاحْتَجَّ فَأَبْلَغَ، وَأَنْعَمَ فَأَسْبَغَ، وَأَعْطَى فَأَجْزَلَ، وَمَنَحَ فَأَفْضَلَ. يَا مَنْ سَمَّا فِي الْعِزِّ فَعَاتَ نَوَاطِرِ الْأُبْصَارِ، وَدَنَا فِي اللَّطْفِ فَجَارَ هَوَاجِسَ

الْأَفْكَارِ، يَا مَنْ تَوَخَّدَ بِالْمُلْكِ فَلَا نِدَّ لَهُ فِي مَلَكُوتِ سُلْطَانِهِ، وَتَفَرَّدَ بِالْأَلَاءِ وَالْكَبْرِيَاءِ، فَلَا ضِدَّ لَهُ فِي جَبْرُوتِ شَأْنِهِ، يَا مَنْ حَارَتْ فِي كِبْرِيَاءِ هَيْبَتِهِ دَقَائِقُ لَطَائِفِ الْأَوْهَامِ، وَأُنْحَسَرَتْ دُونَ إِذْرَاكِ عَظَمَتِهِ خَطَائِفُ أَبْصَارِ الْأَنْبَامِ. يَا مَنْ عَنَتِ الْوُجُوهُ لِهَيْبَتِهِ، وَخَصَعَتِ الرُّقَابُ لِعَظَمَتِهِ، وَجَلَّتِ الْقُلُوبُ مِنْ خَيْفَتِهِ، أَسْأَلُكَ بِهَذِهِ الْمِدْحَةِ الَّتِي لَا تَتَّبِعِي إِلَّا لَكَ، وَبِمَا وَأُيْتُ بِهِ عَلَى نَفْسِكَ لِذَاعِيكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ، وَبِمَا صَمِنْتَ الْإِجَابَةَ فِيهِ عَلَى نَفْسِكَ لِلدَّاعِينَ. يَا أَسْمَعَ السَّامِعِينَ، وَأَبْصَرَ النَّاطِرِينَ، وَأَسْرَعَ الْخَاسِبِينَ، يَا ذَا الْقُوَّةِ الْمَتِينِ، صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ، وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ [الْأَيْمَةَ الصَّادِقِينَ]، وَأَقْسِمُ لِي فِي شَهْرِنَا هَذَا خَيْرٌ مَا قَسَمْتَ، وَأَخْتِمُ لِي فِي قَضَائِكَ خَيْرٌ مَا حَتَمْتَ. وَأَخْتِمُ لِي بِالسَّعَادَةِ فِيمَنْ حَتَمْتَ، وَأَخِينِي مَا أَحْيَيْتَنِي مَوْفُوراً، وَأَمِثْنِي مَسْرُوراً وَمَعْفُوراً، وَتَوَلَّ أَنْتَ نَجَاتِي مِنْ مُسَائِلَةِ الْبُرْزَخِ، وَادْرَأْ

عَنِّي مُنْكَرًا وَنَكِيرًا، وَأَرِّ عَيْنِي مُبَشِّرًا وَبَشِيرًا، وَاجْعَلْ لِي إِلَى رِضْوَانِكَ وَجِنَانِكَ مَصِيرًا وَعَيْشًا قَرِيرًا، وَمُلْكًا كَبِيرًا، وَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ كَثِيرًا. آن گاه سجدۀ طولانی نمود، و برخاست و سوار شتر شد و رفت. رفیقم رو به من کرد و گفت: به نظر من او حضرت خضر علیه السلام بود، چرا نتوانستیم با او حرف بزنیم؟ گویا او زبان ما را بسته بود. از مسجد بیرون آمدیم، ابن الورداء رواسی را دیدیم، گفت: از کجا می آید؟ گفتیم: از مسجد صعصعه می آیم. او را از قضیه آگاه نمودیم. او گفت: این سوار هر دو سه روز به این مسجد می آید و با کسی حرف نمی زند. گفتیم: او کیست؟ گفت: به نظر شما چه کسی می تواند باشد؟ گفتیم: ماگمان می کنیم که او حضرت خضر علیه السلام است. گفت: به خدا سوگند؛ به نظر من، او کسی است که حضرت خضر علیه السلام نیازمند دیدار اوست. پس برگشتیم و فهمیدیم که جریان از چه قرار است و رفیقم به من گفت: به خدا قسم؛ او حضرت صاحب الزمان ارواحنا فداء بود. ^۱ بنا به روایت مرحوم سید بن طاووس این دعا از حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام نقل شده است و چون این دعا مربوط به ماه رجب می باشد، در این بخش آوردیم.

۱- المصباح: ۶۹۹، مزار شهید: ۲۷۷، بحار الأنوار: ۴۴۶/۱۰۰، إقبال الأعمال: ۱۴۳.

دعای روز سوّم شعبان

علامۀ مجلسی رحمته الله در «بحار الأنوار» می نویسد: به وکیل امام حسن عسکری علیه السلام، قاسم بن علاء همدانی این توقیع از ناحیه مقدّسه صادر شد: مولای ما، امام حسین علیه السلام در روز پنجشنبه سوّم شعبان متولّد شد، آن روز را روزه بگیر و این دعا را بخوان. ^۱ در «زادالمعاد» اضافه می کند: این امر از ناحیه مقدّسه صاحب الأمر صلوات الله علیه صادر شد: روز سوّم ماه شعبان، روز ولادت امام حسین علیه السلام است، در آن روز، روزه بگیر و این دعا را بخوان:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ الْمَوْلُودِ فِي هَذَا الْيَوْمِ، الْمَوْعُودِ بِشَهَادَتِهِ قَبْلَ اسْتِهْلَالِهِ وَوِلَادَتِهِ، بِكَتْمَةِ السَّمَاءِ وَمَنْ فِيهَا، وَالْأَرْضِ وَمَنْ عَلَيْهَا، وَلَسْمًا يَطَّأُ لَابَتَيْهَا قَسْبِيلَ الْعَبْرَةِ وَسَيِّدِ الْأُسْرَةِ، الْمَمْدُودِ بِالنُّصْرَةِ يَوْمَ الْكُرَّةِ، الْمَعْوَضِ مِنْ قَتْلِهِ أَنَّ الْأَيُّمَةَ مِنْ نَسْلِهِ، وَالشِّفَاءَ فِي تُرْبَتِهِ، وَالْفَوْزَ مَعَهُ فِي أُوبَتِهِ، وَالْأَوْصِيَاءَ مِنْ عَشْرَتِهِ،

۱- بحار الأنوار: ۳۴۷/۱۰۱.

بَعْدَ قَائِمِهِمْ وَعَيْبِيهِ، حَتَّى يَدْرِكُوا الْأَوْتَارَ، وَيَسْأَرُوا
 الثَّارَ، وَيُرْضُوا الْجَبَارَ، وَيَكُونُوا خَيْرَ أَنْصَارٍ، صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِمْ، مَعَ اخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ. اللَّهُمَّ فَبِحَقِّهِمْ إِلَيْكَ
 أَتَوْسَلُ، وَأَسْتَلُّ سُؤَالَ مُقْتَرِفٍ [وَأَمُعْتَرِفٍ، مُتْسِيءٍ إِلَى
 نَفْسِهِ، مِمَّا فَرَطَ فِي يَوْمِهِ وَأَمْسِهِ، يَسْتَلُّكَ الْعِصْمَةَ إِلَى
 مَحَلِّ رَفْسِهِ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعِزَّتِهِ، وَاحْشُرْنَا
 فِي زُهْرَتِهِ، وَبَوِّئْنَا مَعَهُ دَارَ الْكِرَامَةِ، وَمَحَلَّ الْإِقَامَةِ.
 اللَّهُمَّ وَكَمَا أَكْرَمْتَنَا بِمَعْرِفَتِهِ، فَأَكْرِمْنَا بِزُقُوتِهِ، وَارْزُقْنَا
 مُرَافَقَتَهُ وَسَابِقَتَهُ، وَاجْعَلْنَا مِمَّنْ يُسَلِّمُ لِأَمْرِهِ، وَيُكْسِرُ
 الصَّلَاةَ عَلَيْهِ عِنْدَ ذِكْرِهِ، وَعَلَى جَمِيعِ أَوْصِيَائِهِ وَأَهْلِ
 اصْطِفَائِهِ، الْمَمْدُودِينَ مِنْكَ بِالْعَدَدِ الْإِسْنِيِّ عَشْرًا،
 النَّجُومِ الزُّهْرِي، وَالْحَجَّجِ عَلَى جَمِيعِ الْبَشَرِ. اللَّهُمَّ وَهَبْ
 لَنَا فِي هَذَا الْيَوْمِ خَيْرَ مَوْهَبَةٍ، وَأَنْجِحْ لَنَا فِيهِ كُلَّ طَلِبَةٍ،
 كَمَا وَهَبْتَ الْخُسَيْنَ لِمُحَمَّدٍ جَدِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ،
 وَعَادَ فُطْرُسُ بِمَهْدِهِ، فَتَحْنُ عَائِدُونَ بِقَبْرِهِ مِنْ بَعْدِهِ،

نَشْهَدُ تَرْبَتَهُ، وَنَنْتَظِرُ أَوْبَتَهُ، آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ. ۱

فضیلت شب نیمه شعبان

سید بن طاووس رحمته الله علیه می فرماید: هر انسانی باید خدا را در این شب
 ارزنده به خاطر احسان او بوسیله امام عصر ارواحنا فداه، سیاستگری
 کرده و به ادای احترام قیام نماید، خدایی که او را از جمله رعایای او
 قرار داده، و در دفتر سپاه او ثبت نموده است، سپاهی که به یاران
 حضرت نامیده شده‌اند، و زمینه سازان اسلام و ایمان هستند، و کفر
 و طغیان و ستمگری را از بیخ و بن کنده و نابود می‌کنند. آنان
 سایبان‌های سعادت و خوشبختی را در همه جهات گیتی از
 شرق جهان تا غرب آن و تا دورترین مکان‌ها خواهند کشید، و
 آنها را در خدمت خداوند قرار خواهند داد؛ به طوری که هیچ بشری
 قادر به درک حقیقت آن نخواهد بود. و نیز در خدمت رسول
 خدا صلی الله علیه و آله - وجود نازنینی که سبب و علت سعادت و خوشبختی و
 سربلندی و ریاست این میلاد را دارد - و در خدمت پدران و نیاکان
 پاک - که همچو ولادتی را اصل و ریشه بوده و به برپایی احترام و
 عظمت آن یار و یاورند - و در خدمت خود آن حضرت صلوات الله علیه
 قرار خواهند داد، به طوری که هر بنده‌ای در برابر ارباب و مالک و

۱- زاد المعاد: ۵۷، مصباح المنتهجد: ۸۲۶، المصباح: ۷۲۰، إقبال الأعمال: ۲۰۲.

سرپرست خود با پایداری و درک سعادت و خوشبختی خدمت می‌کند. بدیهی است که قوای بشری توانایی قیام برای این حقوق بزرگ و خرسندکننده را جز با کمک الهی ندارد؛ پس بنابراین، هر بنده سعادت‌مندی با آن نیرو و کوششی که از ناحیه خداوند متعال به او احسان می‌شود بر چنین عملی اقدام می‌نماید. در اینجا دعایی را نقل می‌نماییم که در آن، خداوند را در شب نیمه شعبان به این مولود با عظمت و با قدر و منزلت سوگند می‌دهد، و آن دعا این است:

دعای شب نیمه شعبان

اللَّهُمَّ بِحَقِّ لَيْلِنَا هَذِهِ وَمَوْلُودِهَا، وَحُجَّتِكَ وَمَوْعُودِهَا،
الَّتِي قَرَنْتَ إِلَيَّ فَضْلَهَا فَضْلاً فَتَمَّتْ كَلِمَتُكَ صِدْقاً وَعَدْلاً،
لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِكَ، وَلَا مُعَقِّبَ لِآيَاتِكَ، نُورُكَ الْمُتَأَلَّقُ،
وَضِيَاؤُكَ الْمُشْرِقُ، وَالْعَلَمُ النُّورُ فِي طَخِيَاءِ الدِّيَجُورِ،
الْغَائِبِ الْمَسْتُورِ. جَلَّ مَوْلِدُهُ، وَكَرَّمَ مَحْتَدُهُ، وَالْمَلَائِكَةُ
شُهَدَاةٌ، وَاللَّهُ نَاصِرُهُ وَمُؤَيِّدُهُ، إِذَا آتَى مِيعَادَهُ، وَالْمَلَائِكَةُ
أَمْدَادُهُ، سَيِّفُ اللَّهِ الَّذِي لَا يَنْبُؤُ، وَنُورُهُ الَّذِي لَا يَسْخُبُ،

وَذُو الْحِلْمِ الَّذِي لَا يَضْبُو، مَدَارُ الدَّهْرِ، وَنَوَامِيسُ الْعَصْرِ،
وَوَلَاةُ الْأَمْرِ، وَالْمَنْزَلُ عَلَيْهِمُ الذِّكْرُ، وَمَا يَنْزِلُ فِي لَيْلَةِ
الْقَدْرِ، وَأَصْحَابُ الْحَشْرِ وَالنَّشْرِ، تَرَاجِمَةٌ وَحِيَه، وَوَلَاةُ
أَمْرِهِ وَنَهْيِهِ. اللَّهُمَّ فَصِّلْ عَلَى خَاتِمِهِمْ وَقَائِمِهِمْ، الْمَسْتُورِ
عَنْ عَوَالِمِهِمْ^۱، وَأَذْرِكْ بِنَا أَيَّامَهُ وَظُهُورَهُ وَقِيَامَهُ،
وَاجْعَلْنَا مِنْ أَنْصَارِهِ، وَأَقْرِنْ ثَارَنَا بِثَارِهِ، وَاکْتُبْنَا فِي
أَعْوَانِهِ وَخُلَصَائِهِ، وَأَخِينَا فِي دَوْلَتِهِ نَاعِمِينَ، وَبِضَحْبَتِهِ
غَانِمِينَ، وَبِحَقِّهِ قَائِمِينَ، وَمِنْ السُّوءِ سَالِمِينَ يَا أَرْحَمَ
الرُّاحِمِينَ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ
خَاتَمِ النَّبِيِّينَ وَالْمُرْسَلِينَ، وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ الصَّادِقِينَ وَعَتَرَتِهِ
النَّاطِقِينَ، وَالْعَنْ جَمِيعَ الظَّالِمِينَ، وَاحْكُمْ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ يَا
أَحْكَمَ الْحَاكِمِينَ^۲.

سزاوار است که در شب و روز نیمه شعبان صلوات ضراب اصفهانی که در ص ۱۶۷ این کتاب نقل شده، قرائت شود.

۱- عوالمهم، خ.

۲- إقبال الأعمال: ۲۱۸، زاد المعاد: ۶۳، المصباح: ۷۲۴، مصباح الزائر: ۳۱۵.

دعای افتتاح

علامه مجلسی رحمته اللہ علیہ می گوید: با سند معتبر روایت شده است که: حضرت صاحب الامر صلوات الله علیه به شیعیان نوشتند: این دعا را در هر شب از شب های ماه مبارک رمضان بخوانید؛ زیرا فرشتگان این دعا را می شنوند و برای خوانندگان آن استغفار می نمایند. و دعا چنین است: **اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَغِيثُكَ بِحَمْدِكَ، وَأَنْتَ مُسَدِّدٌ لِلصَّوَابِ بِمَنِّكَ، وَأَيُّقِنْتُ أَنَّكَ أَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ فِي مَوْضِعِ الْعَفْوِ وَالرَّحْمَةِ، وَأَشَدُّ الْمُعَاقِبِينَ فِي مَوْضِعِ النَّكَالِ وَالنِّقْمَةِ، وَأَعْظَمُ الْمُنْتَجِرِينَ فِي مَوْضِعِ الْكِبْرِيَاءِ وَالْعِظْمَةِ. اللَّهُمَّ أَذِنْتَ لِي فِي دُعَائِكَ وَمَسْئَلَتِكَ، فَاسْمَعْ يَا سَمِيعُ مِدْحَتِي، وَأَجِبْ يَا رَحِيمُ دَعْوَتِي، وَأَقِلْ يَا عَفُورُ عَثْرَتِي، فَكَمْ يَا إِلَهِي مِنْ كُرْبَةٍ قَدْ فَرَجْتَهَا، وَهَمُومٍ قَدْ كَشَفْتَهَا، وَعَثْرَةٍ قَدْ أَقْلَتَهَا، وَرَحْمَةٍ قَدْ نَشَرْتَهَا، وَحَلَقَةٍ بَلَاءٍ قَدْ فَكَّكْتُهَا. الْحَمْدُ لِلَّهِ**

الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا، وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ، وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذُّلِّ وَكَبِيرُهُ تَكْبِيرًا. الْحَمْدُ لِلَّهِ بِجَمِيعِ مَخَامِيرِهِ كُلِّهَا عَلَى جَمِيعِ نِعَمِهِ كُلِّهَا. الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَا مُضَادَّ لَهُ فِي مُلْكِهِ، وَلَا مُنَازِعَ لَهُ فِي أَمْرِهِ. الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَا شَرِيكَ لَهُ فِي خَلْقِهِ، وَلَا شَبِيهَ لَهُ فِي عَظَمَتِهِ. الْحَمْدُ لِلَّهِ الْفَاشِي فِي الْخَلْقِ أَمْرُهُ وَحَمْدُهُ، الظَّاهِرُ بِالْكَرَمِ مَجْدُهُ، وَالْبَاسِطُ بِالْجُودِ يَدُهُ، الَّذِي لَا تَنْقُصُ خَزَائِنُهُ، وَلَا تَزِيدُهُ كَثْرَةُ الْعَطَاءِ إِلَّا جُودًا وَكَرَمًا، إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْوَهَّابُ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ قَلِيلًا مِنْ كَثِيرٍ مَعَ حَاجَةٍ بِي إِلَيْهِ عَظِيمَةٍ، وَغِنَاكَ عَنْهُ قَدِيمٍ، وَهُوَ عِنْدِي كَثِيرٌ، وَهُوَ عَلَيْكَ سَهْلٌ يَسِيرٌ. اللَّهُمَّ إِنَّ عَفْوَكَ عَنِّي، وَتَجَاوُزَكَ عَن خَطِيئَتِي، وَصَفْحَكَ عَن ظُلْمِي، وَشُرْكَ عَلَيَّ قَبِيحِ عَمَلِي، وَحِلْمَكَ عَن كَثِيرِ جُرْأِي، عِنْدَ مَا كَانَ مِنِّي خَطِيئَةٌ وَعَمْدِي، أَطْمَعَنِي فِي أَنْ أَسْأَلُكَ مَا لَا أَسْتَوْجِبُهُ مِنْكَ، الَّذِي رَزَقْتَنِي مِنْ رَحْمَتِكَ، وَأَرَيْتَنِي

مِنْ قُدْرَتِكَ، وَعَرَفْتَنِي مِنْ إِجَابَتِكَ، فَصِرْتُ أَدْعُوكَ
 آمِنًا. وَأَسْتَلُّكَ مُسْتَأْنِسًا لَا خَائِفًا وَلَا وَجَلًا، مُدَلًّا عَلَيْكَ
 فِيمَا قَصَدْتُ فِيهِ إِلَيْكَ، فَإِنْ أَبْطَأَ عَنِّي عَسَيْتُ بِجَهْلِي
 عَلَيْكَ، وَلَعَلَّ الَّذِي أَبْطَأَ عَنِّي هُوَ خَيْرٌ لِي، لِعِلْمِكَ بِعَاقِبَةِ
 الْأُمُورِ. فَلَمْ أَرِ مَوْلَى كَرِيمًا أَضَيَّرَ عَلَيَّ عَبْدٌ لِنَيْمِ مِسْنِكَ
 عَلَيَّ يَا رَبِّ، إِنَّكَ تَدْعُونِي فَأَوْلِي عَنكَ، وَتَحْتَبُّ إِلَيَّ
 فَأَتَّبِعُكَ إِلَيْكَ، وَتَتَوَدَّدُ إِلَيَّ فَلَا أَقْبَلُ مِسْنَكَ، كَأَنَّ لِي
 التَّطَوُّلَ عَلَيْكَ، فَلَمْ يَسْمَعْكَ ذَلِكَ مِنَ الرَّحْمَةِ لِي،
 وَالْإِحْسَانَ إِلَيَّ، وَالتَّسْفُطَ عَلَيَّ بِجُودِكَ وَكَرَمِكَ،
 فَارْحَمْ عَبْدَكَ الْجَاهِلَ، وَجُدْ عَلَيْهِ بِفَضْلِ إِحْسَانِكَ، إِنَّكَ
 جَوَادٌ كَرِيمٌ. الْحَمْدُ لِلَّهِ مَالِكِ الْمُلْكِ، مُجْرَى السُّفْلِكِ،
 مُسْحَرِ الرِّيَّاحِ، فَالِقِ الْأَضْبَاحِ، دَيَّانِ الدِّهْنِ، رَبِّ
 الْعَالَمِينَ. الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى حَلْمِهِ بَعْدَ عِلْمِهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ
 عَلَى عَفْوِهِ بَعْدَ قُدْرَتِهِ. وَالْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى طَوْلِ أَنَاتِهِ فِي
 غَضَبِهِ، وَهُوَ قَادِرٌ عَلَى مَا يَرِيدُ. الْحَمْدُ لِلَّهِ خَالِقِ الْخَلْقِ،

بَاسِطِ الرَّزْقِ، فَالِقِ الْأَضْبَاحِ، ذِي الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ،
 وَالْفَضْلِ وَالْإِنْعَامِ، الَّذِي بَعْدَ فَلَا يُرَى، وَقَرَّبَ فَشْهَدَ
 النَّجْوَى، تَبَارَكَ وَتَعَالَى. الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَيْسَ لَهُ مُنَازِعٌ
 يُعَادِلُهُ، وَلَا شَبِيهٌ يُشَاكِلُهُ، وَلَا ظَهِيرٌ يُعَاضِدُهُ، فَهَرَّ
 بِعِزَّتِهِ الْأَعْرَاءَ، وَتَوَاضَعَ لِعَظَمَتِهِ الْعُظَمَاءَ، فَبَلَغَ بِقُدْرَتِهِ
 مَا يَشَاءُ. الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي يُجِيبُنِي حِينَ أُنَادِيهِ، وَيَسْتُرُنِي
 عَلَيَّ كُلَّ عَوْرَةٍ وَأَنَا أَعْصِيهِ، وَيُعْظِمُ النِّعْمَةَ عَلَيَّ فَلَا
 أُجَازِيهِ، فَكَمْ مِنْ مَوْهَبَةٍ هَنِيئَةٍ قَدْ أَعْطَانِي، وَعَظِيمَةٍ
 مَخُوفَةٍ قَدْ كَفَّانِي، وَبِهَجَةٍ مُوَبِقَةٍ قَدْ أَرَانِي، فَأَتْنِي عَلَيْهِ
 خَامِدًا، وَأَذْكُرُهُ مُسَبِّحًا. الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَا يُهْتَكُ حِجَابُهُ،
 وَلَا يُغْلَقُ بَابُهُ، وَلَا يُرَدُّ سَائِلُهُ، وَلَا يُخَيَّبُ آمِلُهُ. الْحَمْدُ
 لِلَّهِ الَّذِي يُؤْمِنُ الْخَائِفِينَ، وَيُنَجِّي الصَّالِحِينَ، وَيَرْفَعُ
 الْمُسْتَضْعَفِينَ، وَيَضَعُ الْمُسْتَكْبِرِينَ، وَيُسْهِلُكَ مُلُوكًا،
 وَيَسْتَخْلِفُ آخَرِينَ. وَالْحَمْدُ لِلَّهِ فَاصِمِ الْجَبَّارِينَ، مُسَبِّرِ
 الظَّالِمِينَ، مُدْرِكِ الْهَارِبِينَ، نَكَالِ الظَّالِمِينَ، صَرِيحِ

الْمُسْتَضْرَجِينَ، مَوْضِعَ حَاجَاتِ الطَّالِبِينَ، مُعْتَمِدِ الْمُؤْمِنِينَ.
 الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي مِنْ خَشْيَتِهِ تَرَعَدُ السَّمَاوَاتُ وَسُكَّاتُهَا،
 وَتَرْجُفُ الْأَرْضُ وَعُمَارُهَا، وَتَمُوجُ الْبِحَارُ وَمَنْ يَسْبِحُ
 فِي غَمْرَاتِهَا. الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا، وَمَا كُنَّا
 لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ. الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي يَخْلُقُ وَلَمْ
 يَخْلُقْ، وَيَزُوقُ وَلَا يَزُوقُ، وَيُطْعَمُ وَلَا يُطْعَمُ، وَيُسَمِّتُ
 الْأَحْيَاءَ وَيُخَيِّبُ الْمَوْتَى، وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ، بِسَيِّدِهِ
 الْخَيْرِ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ
 عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ، وَأَمِينِكَ وَصَفِيِّكَ، وَحَبِيبِكَ وَخَيْرَتِكَ
 مِنْ خَلْقِكَ، وَحَافِظِ سِرِّكَ، وَمُبَلِّغِ رِسَالَتِكَ، أَفْضَلَ
 وَأَحْسَنَ وَأَجْمَلَ وَأَكْمَلَ وَأَزْكَى وَأَنْمَى وَأَطْيَبَ وَأَطْهَرَ
 وَأَسْنَى وَأَكْتَرَّ مَا صَلَّيْتَ وَبَارَكْتَ وَتَرَحَّمْتَ، وَتَحَنَّنْتَ
 وَسَلَّمْتَ، عَلَى أَحَدٍ مِنْ عِبَادِكَ وَأَنْبِيَائِكَ وَرُسُلِكَ
 وَصَفْوَتِكَ، وَأَهْلِ الْكِرَامَةِ عَلَيْكَ مِنْ خَلْقِكَ. اللَّهُمَّ صَلِّ
 عَلَى عَلِيِّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، وَوَصِيِّ رَسُولِ رَبِّ الْعَالَمِينَ،

عَبْدِكَ وَوَلِيِّكَ، وَأَخِي رَسُولِكَ، وَحُجَّتِكَ عَلَى خَلْقِكَ،
 وَآيَتِكَ الْكُبْرَى، وَالتَّبَا الْعَظِيمِ، وَصَلِّ عَلَى الصِّدِّيقِ
 الطَّاهِرِ، فَاطِمَةَ سَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، وَصَلِّ عَلَى
 سَيِّدِي الرَّحْمَةِ، وَإِمَامِي الْهُدَى، الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ،
 سَيِّدِي شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ. وَصَلِّ عَلَى أئِمَّةِ الْمُسْلِمِينَ
 عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ، وَمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ، وَجَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ،
 وَمُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ، وَعَلِيِّ بْنِ مُوسَى، وَمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ،
 وَعَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ، وَالْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ، وَالْخَلْفِ السَّاهِدِ
 الْمَهْدِيِّ، حُجَجِكَ عَلَى عِبَادِكَ، وَأَمَنَاتِكَ فِي بِلَادِكَ،
 صَلَواتٌ كَثِيرَةٌ دَائِمَةٌ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى وَلِيِّ أَمْرِكَ، الْقَائِمِ
 الْمُؤَمَّلِ، وَالْعَدْلِ الْمُنتَظَرِ، وَحَفِّهِ بِمَلَايِكَتِكَ الْمُقَرَّبِينَ،
 وَأَيِّدُهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ، يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ. اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ
 الدَّاعِيَ إِلَى كِتَابِكَ، وَالْقَائِمَ بِدِينِكَ، اسْتَخْلِفْهُ فِي
 الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفْتَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِ، مَكِّنْ لَهُ دِينَهُ
 الَّذِي ارْتَضَيْتَهُ لَهُ، أَبَدِلْهُ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِ أَمْنًا، يَسْعُدْكَ لَا

يُشْرِكُ بِكَ شَيْئًا. اللَّهُمَّ أَعِزَّهُ وَأَعِزِّ بِهِ، وَأَنْصُرُهُ وَأَنْتَصِرْ بِهِ، وَأَنْصُرُهُ نَصْرًا عَزِيزًا، وَافْتَحْ لَهُ فَتْحًا يَسِيرًا، وَاجْعَلْ لَهُ مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَصِيرًا. اللَّهُمَّ أَظْهِرْ بِهِ دِينَكَ وَسُنَّةَ نَبِيِّكَ حَتَّى لَا يَسْتَخْفِيَ بِشَيْءٍ مِنَ الْحَقِّ مَخَافَةَ أَحَدٍ مِنَ الْخَلْقِ. اللَّهُمَّ إِنَّا نَرْعُبُ إِلَيْكَ فِي دَوْلَةِ كَرِيمَةٍ، تُعِزُّ بِهَا الْإِسْلَامَ وَأَهْلَهُ، وَتُذِلُّ بِهَا التُّغَاةَ وَأَهْلَهُ، وَتَجْعَلُنَا فِيهَا مِنَ الدُّعَاةِ إِلَى طَاعَتِكَ، وَالْقَادَةِ إِلَى سَبِيلِكَ، وَتُرْزُقُنَا بِهَا كِرَامَةَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ. اللَّهُمَّ مَا عَرَفْتَنَا مِنَ الْحَقِّ فَحَمَلْنَا، وَمَا قَصَرْنَا عَنْهُ فَبَلِّغْنَا. اللَّهُمَّ أَلِّمْنَا بِهِ شَعْنَنَا، وَاشْعَبْ بِهِ صَدْعَنَا، وَارْتُقْ بِهِ فَتْقَنَا، وَكَثِّرْ بِهِ قِلْتَنَا، وَأَعِزِّزْ بِهِ ذِلَّتَنَا، وَأَغْنِ بِهِ عَائِلَتَنَا، وَأَقْضِ بِهِ عَن مَغْرَمِنَا، وَاجْبُرْ بِهِ فَقْرَنَا، وَسُدِّ بِه خَلَّتَنَا، وَيَسِّرْ بِهِ عُسْرَنَا، وَبَيِّضْ بِهِ وُجُوهَنَا، وَفُكِّ بِه أَسْرَنَا، وَأُنْجِحْ بِه طَلِبَتَنَا، وَأُنْجِزْ بِه مَوَاعِيدَنَا، وَاشْتَجِبْ بِه دَعْوَتَنَا، وَأَعْطِنَا بِه سُؤْلَنَا، وَبَلِّغْنَا بِه مِنَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ آمَالَنَا، وَأَعْطِنَا بِه فَوَقَّ

رَغْبَتَنَا. يَا خَيْرَ الْمَسْئُولِينَ وَأَوْسَعَ الْمُعْطِينَ، إِسْفِ بِه صُدُورَنَا وَأَذْهِبْ بِه غَيْظَ قُلُوبِنَا، وَاهْدِنَا بِه لِمَا اخْتُلِفَ فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِكَ، إِنَّكَ تَهْدِي مَنْ تَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ، وَأَنْصُرْنَا بِه عَلَى عَدُوِّكَ وَعَدُوِّنَا، إِلَهَ الْحَقِّ آمِينَ. اللَّهُمَّ إِنَّا نَشْكُو إِلَيْكَ فَقَدْ نَسِينَا صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَعَجَبِيَّةَ وَلِيِّنَا، وَكَثْرَةَ عَدُوِّنَا، وَقِلَّةَ عَدَدِنَا، وَشِدَّةَ الْفِتَنِ بِنَا، وَتَظَاهَرَ الرِّمَانِ عَلَيْنَا، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَأَعِنَّا عَلَى ذَلِكَ بِفَتْحِ مَنِّكَ تَعَجَّلْهُ، وَبِضْرِّ تَكْشِيفُهُ، وَنَصْرِ تَعِزُّهُ، وَسُلْطَانِ حَقِّ تَطْهِرُهُ، وَرَحْمَةِ مَنِّكَ تَجَلِّلُنَاهَا، وَعَافِيَةِ مَنِّكَ تَلْبِسُنَاهَا، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. ۱

۴۰

دعا برای ظهور امام زمان ارواحنا فداه

در روز سیزدهم ماه مبارک رمضان

سید بزرگوار علی بن طاووس رحمته الله علیه برای این روز، این دعا را نقل کرده

است: اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَدِيْنُكَ بِطَاعَتِكَ وَوَلَايَتِكَ ، وَوَلَايَةِ مُحَمَّدٍ نَبِيِّكَ ، وَوَلَايَةِ اَمِيْرِ الْمُؤْمِنِيْنَ حَسِيْبِ نَسَبِكَ ، وَوَلَايَةِ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ ، سِبْطِيْ نَبِيِّكَ وَسَيِّدِيْ شَبَابِ اَهْلِ جَنَّتِكَ . وَادِيْنُكَ يَا رَبِّ بِوَلَايَةِ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ وَمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ وَجَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ وَمُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ وَعَلِيِّ بْنِ مُوسَى وَمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ وَعَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ وَالْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ ، وَسَيِّدِيْ وَمَوْلَايِ صَاحِبِ الزَّمَانِ . اَدِيْنُكَ يَا رَبِّ بِطَاعَتِهِمْ وَوَلَايَتِهِمْ ، وَبِالتَّسْلِيْمِ بِمَا فَضَّلْتَهُمْ ، رَاضِيًّا غَيْرَ مُنْكَرٍ وَلَا مُسْتَكْبِرٍ ، عَلَيَّ مَا اَنْزَلْتَ فِي كِتَابِكَ . اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَادْفَعْ عَنِّيْ وَلِيْبِكَ وَخَلِيْفَتِكَ وَلِسَانِكَ وَالْقَائِمِ بِقِسْطِكَ ، وَالْمُعْتَمِدِ لِحُرْمَتِكَ ، وَالْمُعَبَّرِ عَنكَ ، وَالتَّاطِقِ بِحُكْمِكَ ، وَعَيْنِكَ النَّاطِقَةِ ، وَادُّنِيْكَ السَّامِعَةَ ، وَشَاهِدِ عِبَادَتِكَ ، وَحُجَّتِكَ عَلَيَّ خَلْقِكَ ، وَالْمُجَاهِدِ فِي سَبِيْلِكَ ، وَالْمُجْتَهِدِ فِي طَاعَتِكَ . وَاجْعَلْهُ فِي وَدِيْعَتِكَ الَّتِي لَا تَضِيْعُ ، وَادِّدْهُ

بِحُنْدِكَ الْغَالِبِ ، وَأَعِنُّهُ وَأَعِنِّ عَنَّهُ ، وَاجْعَلْنِيْ وَوَالِدِيَّ وَمَا وَلَدًا وَوُلْدِيْ مِنَ الَّذِينَ يَنْصُرُوْنَهُ ، وَيَنْتَصِرُوْنَ بِسَهْلٍ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ، إِشْعَبَ بِهِ صَدْعَنَا ، وَارْتُقَ بِهِ فَتَقْنَا . اَللّٰهُمَّ اَمِتْ بِهِ الْجَوْرَ ، وَدَمْدِمْ بِمَنْ نَصَبَ لَهٗ ، وَاقْصِمْ رُؤُوسَ الضَّالِّاتِ حَتَّى لَا تَدْعَ عَلَيَّ الْاَرْضُ مِنْهُمْ دِيَّارًا . ۱

دعا برای ظهور امام زمان ارواحنا فداه

در شب بیست و سوم ماه مبارک رمضان

در برخی از نسخه‌ها، این دعای شریف برای شب بیست و سوم ماه مبارک رمضان وارد شده است: اَللّٰهُمَّ يَا ذَا الْمَجْدِ الشَّامِخِ وَالسُّلْطَانِ الْبَادِخِ ، صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَكُنْ لِيُوَلِّيْكَ وَاِبْنِ وَلِيِّكَ مُحَمَّدِ بْنِ الْحَسَنِ الْمُهْدِيِّ ، فِي هَذِهِ السَّاعَةِ وَلِيًّا وَحَافِظًا ، وَقَائِدًا وَنَاصِرًا ، وَدَلِيْلًا وَعَوْنًا ، وَعَيْنًا وَمُعِينًا ، حَتَّى تُسْكِنَهُ اَرْضَكَ طَوْعًا ، وَتُمَتِّعَهُ فِيْهَا

طَوْبًا. يَا مُدَبِّرَ الْأُمُورِ، يَا بَاعِثَ مَنْ فِي السُّبُورِ، يَا مُجْرِي الْبُحُورِ، يَا مُلِكِينَ الْحَدِيدِ لِدَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ، صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَافْعَلْ بِي كَذَا وَكَذَا. و بجای «کذا و کذا» حاجت خود را طلب می کنی.^۱

دعای دیگر برای ظهور آن حضرت ارواحنا فداه

در شب بیست و سوم ماه مبارک رمضان

علامه مجلسی رحمته الله فرموده است که محمد بن عیسی بن عبید با سند خود از یکی از معصومین علیهم السلام نقل کرده که فرمود: این دعا را شب بیست و سوم ماه مبارک رمضان در حال برخاستن و نشستن و در همه حالات تکرار می کنی، و نیز در همه روزها و شبهای این ماه، و هر قدر که می توانی و هر موقع از دوران زندگی به یادت آمد، می خوانی. پس از تمجید و حمد خدای متعال و درود بر پیغمبر و آل او علیهم السلام می گوئی: **اللَّهُمَّ كُنْ لَوْلِيَّكَ الْقَائِمُ بِأَمْرِكَ، مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ الْمَهْدِيُّ، عَلَيْهِ وَعَلَى آبَائِهِ**

۱ - منهاج العارفين : ۲۲۴.

أَفْضَلُ الصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ، فِي هَذِهِ السَّاعَةِ وَفِي كُلِّ سَاعَةٍ، وَوَلِيًّا وَحَافِظًا وَقَائِدًا وَنَاصِرًا وَدَلِيلًا وَمُؤَيِّدًا، حَتَّى تُسَكِّنَهُ أَرْضَكَ طَوْعًا، وَتُمَتِّعَهُ فِيهَا طَوْلًا وَعَرَضًا، وَتَجْعَلَهُ وَذُرِّيَّتَهُ مِنَ الْأَيْمَةِ الْوَارِثِينَ. اللَّهُمَّ انصُرْهُ وَأَنْتَصِرْ بِهِ، وَاجْعَلِ النَّصْرَ مِنْكَ عَلَيَّ يَدِي، وَاجْعَلِ النَّصْرَ لَهُ وَالسَّفَتْحَ عَلَيَّ وَجْهِي، وَلَا تُوجِبْ الْأَمْرَ إِلَيَّ غَيْرِهِ. اللَّهُمَّ أَظْهِرْ بِهِ دِينَكَ وَسُنَّةَ نَبِيِّكَ، حَتَّى لَا يَسْتَخْفِيَ بِشَيْءٍ مِنَ الْحَقِّ مَخَافَةَ أَحَدٍ مِنَ الْخَلْقِ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَرْغَبُ إِلَيْكَ فِي دَوْلَةٍ كَرِيمَةٍ تُعَزِّبُ بِهَا الْأِسْلَامَ وَأَهْلَهُ، وَتُذِلُّ بِهَا التَّفَاقُقَ وَأَهْلَهُ، وَتَجْعَلُنَا فِيهَا مِنَ الدُّعَاةِ إِلَى طَاعَتِكَ، وَالْقَادَةِ إِلَى سَبِيلِكَ، وَآتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً، وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ، وَاجْمَعْ لَنَا خَيْرَ الدَّارَيْنِ، وَأَفْضِ عَنَّا جَمِيعَ مَا تُحِبُّ فِيهِمَا، وَاجْعَلْ لَنَا فِي ذَلِكَ الْخَيْرَةِ بِرَحْمَتِكَ وَمَنِّكَ فِي غَافِيَةٍ، آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ، وَزِدْنَا مِنْ فَضْلِكَ وَيَدِكَ الْمَلَأَ.

فَإِنَّ كُلَّ مُعْطٍ يَنْقُصُ مِنْ مُلْكِهِ، وَعَطَاؤُكَ يَزِيدُ فِي مُلْكِكَ. ۱

دعای سوّم برای ظهور آن حضرت ارواحنا فداه

در شب بیست و سوّم ماه مبارک رمضان

از امامان معصوم علیهم السلام چنین نقل شده است: این دعا را در شب بیست و سوّم ماه مبارک رمضان در حال سجده، برخاستن و نشستن، و در همه حالات تکرار می‌کنی، و نیز در همه اوقات این ماه، و هر قدر که می‌توانی و هر موقع از دوران زندگی به یادت آمد، می‌خوانی، پس از تمجید خداوند و درود بر پیامبر صلی الله علیه و آله می‌گویی: **اللَّهُمَّ كُنْ لَوْلِيِّكَ الْحَجَّجَةَ بْنِ الْحَسَنِ، صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَعَلَى آبَائِهِ، فِي هَذِهِ السَّاعَةِ وَفِي كُلِّ سَاعَةٍ، وَلِيًّا وَحَافِظًا، وَقَائِدًا وَنَاصِرًا، وَدَلِيلاً وَعَيْنًا، حَتَّى تُسَكِّنَهُ أَرْضَكَ طَوْعًا، وَتُمَتِّعَهُ فِيهَا طَوِيلًا.** ۲

۱- بحار الأنوار: ۲۴۹/۹۷، إقبال الأعمال: ۳۵۷.

۲- مصباح المنتهج: ۶۳۰، المصباح: ۷۷۹.

دعای روز عید غدیر

کسی که آن را بخواند مانند کسی است که زیر پرچم حضرت قائم عجل الله تعالی فرجه و در خیمه آن حضرت باشد

علامه مجلسی رحمته الله با سند خود از شیخ مفید رحمته الله چنین روایت می‌کند: ابو هارون عبدی می‌گوید: روز هیجدهم ذی الحجه محضر امام صادق علیه السلام شرفیاب شدم، حضرت روزه بود، فرمود: امروز، روزی است که خداوند متعال احترام آن را برای مؤمنان بزرگ شمرده است، زیرا که در این روز خداوند دین را برای آنها کامل و نعمت را تمام نموده است. عهد و پیمانی که در آفرینش اولی از آنها گرفته بود و وقت آن را از یاد آنها برده بود، در این روز تجدید کرده، و توفیق پذیرش آن را داده است، و آنها را جزو کسانی که این امر را منکر شدند، قرار نداده است. عرض کردم: فدایت گردم؛ پاداش روزه امروز چیست؟ فرمود: امروز، روز عید و روز شادی و سرور است، و روزه آن به جهت سپاسگزاری از خداوند متعال است؛ زیرا پاداش روزه امروز معادل روزه شصت ماه از ماه‌های حرام است. کسی که در این روز دو رکعت نماز بخواند - در هر ساعتی که بخواهد، و بهتر این است که نزدیک ظهر باشد، و آن ساعتی است که در غدیر

ختم امیر مؤمنان علیؑ بر مردم امیر شد؛ زیرا در این وقت به کنار غدیر خم رسیدند - سپس سجده کند و در سجده صد مرتبه بگوید: شُکراً لله و سر از سجده بردارد، و این دعا را بخواند:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ يَا لَكَ الْحَمْدُ، وَحَدِّكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، وَأَنْتَ وَاحِدٌ أَحَدٌ صَمَدٌ، لَمْ تَلِدْ وَلَمْ تُوَلَدْ، وَلَمْ يَكُنْ لَكَ كُفُوًا أَحَدٌ، وَأَنْ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ، يَا مَنْ هُوَ كُلَّ يَوْمٍ فِي شَأْنٍ، كَمَا كَانَ مِنْ شَأْنِكَ أَنْ تَفْضَلْتَ عَلَيَّ، يَا مَنْ جَعَلْتَنِي مِنْ أَهْلِ إِجَابَتِكَ، وَأَهْلِ دِينِكَ وَأَهْلِ دَعْوَتِكَ، وَوَقَّعْتَنِي لِذَلِكَ فِي مُبْتَدَأِ خَلْقِي، تَفْضُلاً مِنْكَ وَكَرَمًا وَجُودًا. ثُمَّ أَرَدْتُ الْفَضْلَ فَضْلاً، وَالْجُودَ جُودًا، وَالْكَرَمَ كَرَمًا، رَأْفَةً مِنْكَ وَرَحْمَةً إِلَيَّ أَنْ جَدَّدْتَ ذَلِكَ الْعَهْدَ لِي تَجْدِيدًا بَعْدَ تَجْدِيدِكَ خَلْقِي، وَكُنْتُ نَسِيًّا مَنَسِيًّا نَاسِيًّا سَاهِيًّا غَافِلًا، فَأَتَمَمْتَ نِعْمَتَكَ يَا مَنْ ذَكَرْتَنِي ذَلِكَ، وَمَنَنْتَ بِهِ عَلَيَّ، وَهَدَيْتَنِي لَهُ. فَلْيَكُنْ مِنْ شَأْنِكَ يَا إِلَهِي وَسَيِّدِي وَمَوْلَايَ، أَنْ تُسَمِّئَ لِي ذَلِكَ.

وَلَا تُسَلِّبْنِيهِ، حَتَّى تَتَوَقَّأَنِي عَلَيَّ ذَلِكَ وَأَنْتَ عَسَى رَاضٍ، فَإِنَّكَ أَحَقُّ الْمُتَعَمِّينَ أَنْ تُتِمَّ نِعْمَتَكَ عَلَيَّ. اللَّهُمَّ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا، وَأَجَبْنَا دَاعِيكَ بِمَتْنِكَ، فَسَلِّكَ الْحَمْدُ غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ، آمَنَّا بِاللَّهِ، وَحَدَّهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَبِرَسُولِهِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَصَدَّقْنَا وَأَجَبْنَا دَاعِيَّ اللَّهِ، وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فِي مُسْأَلَةِ مَوْلَانَا وَمَوْلَى الْمُؤْمِنِينَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ، عَبْدِ اللَّهِ وَأَخِي رَسُولِهِ، وَالصِّدِّيقِ الْأَكْبَرِ، وَالْحُجْبَةِ عَلَيَّ بِرَبِّيهِ، الْمُوَيَّدِ بِهِ نَبِيِّهِ وَدِينَهُ الْحَقِّ الْمُبِينِ، عَلَمًا لِدِينِ اللَّهِ، وَخَازِنًا لِعِلْمِهِ، وَعَيْنَبَةَ غَيْبِ اللَّهِ، وَمَوْضِعَ سِرِّ اللَّهِ، وَأَمِينِ اللَّهِ عَلَيَّ خَلْقِهِ، وَشَاهِدَهُ فِي بَرِيَّتِهِ. اللَّهُمَّ رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ أَنْ آمِنُوا بِرَبِّكُمْ، فَأَمَّنَّا رَبَّنَا، فَاعْفُؤْنَا ذُنُوبَنَا، وَكُفْرَ عَنَّا سَبِّاتِنَا، وَتَوَقَّأْنَا مَعَ الْأَبْرَارِ * رَبَّنَا وَآتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَى رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا

يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ ۱. فَأَمَّا رَبَّنَا بِسْمَنِكَ
وَلُطْفِكَ، أَجَبْنَا دَاعِيكَ، وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ وَصَدَقْنَا
وَصَدَقْنَا مَوْلَى الْمُؤْمِنِينَ، وَكَفَرْنَا بِالْجِبْتِ وَالطَّاغُوتِ،
فَوَلَّيْنَا مَا تَوَلَّيْنَا، وَآخَشَرْنَا مَعَ أَيْتِنَا، فَإِنَّا بِهِمْ مُؤْمِنُونَ
مُوقِنُونَ، وَلَهُمْ مُسْلِمُونَ. آمَنَّا بِسِرِّهِمْ وَعَلَانِيَتِهِمْ،
وَشَاهِدِهِمْ وَغَايِبِهِمْ، وَحَيْثِهِمْ وَمَسْبِيهِمْ، وَرَضِينَا بِهِمْ
أَيْمَةً، وَقَادَةَ وَسَادَةً، وَحَسْبُنَا بِهِمْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ اللَّهِ دُونَ
خَلْقِهِ، لَا نَتَّبَعِي بِهِمْ بَدَلًا، وَلَا نَتَّخِذُ مِنْ دُونِهِمْ وَلِجَّةً.
وَبَرَّيْنَا إِلَى اللَّهِ مِنْ كُلِّ مَنْ نَصَبَ لَهُمْ حَرْبًا، مِنْ الْجِنِّ
وَالْإِنْسِ، مِنَ الْأَوْلِيَانِ وَالْآخِرِينَ، وَكَفَرْنَا بِالْجِبْتِ
وَالطَّاغُوتِ، وَالْأَوْثَانِ الْأَرْبَعَةِ، وَأَشْيَاعِهِمْ وَأَتْبَاعِهِمْ،
وَكُلِّ مَنْ وَالَاهُمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ، مِنْ أَوَّلِ الدَّهْرِ إِلَى
آخِرِهِ. اللَّهُمَّ إِنَّا نَشْهَدُكَ أَنَّا نَدِينُ بِمَا دَانَ بِهِ مُحَمَّدٌ وَأَلُّ
مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ، وَقَوْلُنَا مَا قَالُوا، وَدِينُنَا

۱-سوره آل عمران، آیه ۱۹۳، ۱۹۴.

مَا دَانُوا بِهِ، مَا قَالُوا بِهِ قُلْنَا، وَمَا دَانُوا بِهِ دِنًا، وَمَا
أَنْكَرُوا أَنْكَرْنَا، وَمَنْ وَالُوا وَالَيْنَا، وَمَنْ عَادُوا عَادَيْنَا،
وَمَنْ لَعَنُوا لَعَنَّا وَمَنْ تَبَرَّءُوا مِنَّا تَبَرَّأْنَا مِنْهُ، وَمَنْ تَرَخَّمُوا
عَلَيْهِ تَرَخَّمْنَا عَلَيْهِ، آمَنَّا وَسَلَّمْنَا وَرَضِينَا، وَاتَّبَعْنَا مَوْلَانَا
صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ. اللَّهُمَّ فَتَمِّمْ لَنَا ذَلِكَ وَلَا تَسْلُبْنَاهُ،
وَاجْعَلْهُ مُسْتَقَرًّا ثَابِتًا عِنْدَنَا، وَلَا تَجْعَلْهُ مُسْتَعَارًا، وَأَحِينَا
مَا أَحْيَيْتَنَا عَلَيْهِ، وَأَمْتِنَا إِذَا أَمْتِنَا عَلَيْهِ، أَلْ مُحَمَّدٍ أَيْمَتُنَا،
فِيهِمْ نَأْتُمُّ، وَإِيَّاهُمْ نُوَالِي، وَعَدُوَّهُمْ عَدُوُّ اللَّهِ نَعَادِي،
فَاجْعَلْنَا مَعَهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ، فَإِنَّا
بِذَلِكَ رَاضُونَ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. پس از آن سجده نماید
و صد مرتبه الْحَمْدُ لِلَّهِ، و صد مرتبه شُكْرًا لِلَّهِ بگوید. حضرت
فرمود: هر کس این عمل را انجام دهد مانند کسی است که در این
روز مبارک خدمت حضرت رسول خدا ﷺ حاضر شده و با آن
حضرت بر ولایت امیر مؤمنان علیؑ بیعت نموده است، و مقام
و درجه او در بهشت با مقام راستگویان است؛ کسانی که خدا و
پیامبر را در این روز بر موالات آن حضرت تصدیق نمودند؛ و

مانند کسی است که با پیامبر خدا ﷺ و امیر مؤمنان علی ﷺ و امام حسن و امام حسین ﷺ حاضر بوده و ایشان را درک نموده است؛ و مانند کسی است که زیر پرچم حضرت قائم ارواحنا فداه بوده و در زیر خیمه آن حضرت یعنی نجباء و نقباء می باشد.^۱

۴۵

تسبیح حضرت امام زمان ارواحنا فداه

از روز هیجدهم تا آخر هر ماه

علامه مجلسی رحمته الله علیه در «بحار الأنوار» ضمن نقل تسبیح چهارده معصوم علیهم السلام از «دعوات راوندی» تسبیح مولایمان امام زمان ارواحنا فداه را چنین نقل می نماید: **سُبْحَانَ اللَّهِ عَدَدَ خَلْقِهِ ، سُبْحَانَ اللَّهِ رِضَى نَفْسِهِ ، سُبْحَانَ اللَّهِ مِدَادَ كَلِمَاتِهِ ، سُبْحَانَ اللَّهِ زِيَةَ عَرْشِهِ ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ مِثْلَ ذَلِكَ .**^۲

این دعا از روز هیجدهم تا آخر هر ماه خوانده می شود.

۱- بحار الأنوار: ۲۹۸/۹۸، زاد المعاد: ۲۴۱.

۲- دعوات راوندی: ۹۴، بحار الأنوار: ۲۰۷/۹۴.

بخش ششم

دعاهایی که مخصوص روز
معینی از ایام هفته نیست

۴۶

دعای عهد

حضرت امام صادق علیه السلام می فرماید: کسی که چهل بامداد، خدای را با دعای عهد بخواند از یاوران قائم ما خواهد بود، و اگر پیش از ظهور آن حضرت بمیرد، خداوند او را از قبر بیرون می آورد، و به هر کلمه از کلمات آن دعا، هزار حسنه به او عطا می فرماید، و هزار گناه از گناهان او را محو می کند، و آن دعا این است: **اَللّٰهُمَّ رَبَّ النُّوْرِ الْعَظِيْمِ ، وَرَبَّ الْكُرْسِيِّ الرَّفِيْعِ ، وَرَبَّ الْبَحْرِ الْمَسْجُوْرِ ، وَمُنْزِلَ التَّوْرِيَةِ وَالْاِنْجِيْلِ وَالزَّبُوْرِ ،**

۱- بحار الأنوار: ۴۱/۹۴.

وَرَبِّ الظِّلِّ وَالْخُرُورِ، وَمُنزَلِ الْقُرْآنِ الْعَظِيمِ، وَرَبِّ
 الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ، وَالْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ. اللَّهُمَّ إِنِّي
 أَسْأَلُكَ بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ، وَبِنُورِ وَجْهِكَ الْمُنِيرِ، وَمُلْكِكَ
 الْقَدِيمِ، يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ، أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي أَشْرَقَتْ بِهِ
 السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُونَ، وَبِاسْمِكَ الَّذِي يَصْلُحُ بِهِ الْأَوْلُونَ
 وَالْآخِرُونَ، يَا حَيًّا قَبْلَ كُلِّ حَيٍّ، وَيَا حَيًّا بَعْدَ كُلِّ حَيٍّ، وَيَا
 حَيًّا حِينَ لَا حَيٍّ، يَا مُخَيِّي الْمَوْتَى وَمُمِيتِ الْأَحْيَاءِ، يَا
 حَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ. اللَّهُمَّ بَلِّغْ مَوْلَانَا الْإِمَامَ السَّهَادِيَّ
 الْمُهَدِّيَّ الْقَائِمَ بِأَمْرِكَ، صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَعَلَى آبَائِهِ
 الطَّاهِرِينَ، عَن جَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ، فِي
 مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَمَغَارِبِهَا، سَهْلِهَا وَجَبَلِهَا، وَبَرِّهَا
 وَبَحْرِهَا، وَعَنِّي وَعَن وَالِدِيَّ، مِنَ الصَّلَوَاتِ زِنَةَ عَرْشِ
 اللَّهِ، وَمِذَاكَ كَلِمَاتِهِ، وَمَا أَحْضَاهُ عِلْمُهُ، وَأَخَاطُ بِهِ كِتَابَهُ.
 اللَّهُمَّ إِنِّي أُجَدِّدُ لَهُ فِي صَبِيحَةِ يَوْمِي هَذَا، وَمَا عِشْتُ
 مِنْ أَيَّامِي، عَهْدًا وَعَقْدًا وَبَيْعَةً لَهُ فِي عُنُقِي، لَا أَحُولُ

عَنْهَا، وَلَا أَرْوُلُ أَبَدًا. اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنْ أَنْصَارِهِ
 وَأَعْوَانِهِ، وَالذَّالِّينَ عَنْهُ، وَالْمُسَارِعِينَ إِلَيْهِ فِي قَضَائِهِ
 حَوَائِجِهِ، وَالْمُمْتَثِلِينَ لِأَوْامِرِهِ، وَالْمُحَامِلِينَ عَنْهُ،
 وَالسَّابِقِينَ إِلَى إِرَادَتِهِ، وَالْمُسْتَشْهِدِينَ بَيْنَ يَدَيْهِ. اللَّهُمَّ
 إِنَّ حَالَ بَيْنِي وَبَيْنَهُ الْمَوْتُ، الَّذِي جَعَلْتَهُ عَلَى عِبَادِكَ
 حَتْمًا مَقْضِيًّا، فَأَخْرِجْنِي مِنْ قَبْرِي، مُؤْتِرًا كَفْنِي،
 شَاهِرًا سِنْفِي، مُجَرِّدًا قَنَاتِي، مُلْتَبِّيًا دَعْوَةَ الدَّاعِي، فِي
 الْحَاضِرِ وَالْبَادِي. اللَّهُمَّ ارِنِي الطَّلْعَةَ الرَّشِيدَةَ، وَالنُّعْرَةَ
 الْحَمِيدَةَ، وَارْحُلْ نَاطِرِي بِنَظْرَةِ مَنِّي إِلَيْهِ، وَعَجِّلْ
 فَرَجَهُ، وَسَهِّلْ مَخْرَجَهُ، وَأَوْسِعْ مَنَهْجَهُ، وَأَسْأَلُكَ بِرَبِّ
 مَحَجَّتِهِ، وَأَنْفَذِ أَمْرَهُ، وَأَشْدُدْ أَرْزَهُ. وَعَاغُرِ اللَّهُمَّ بِهِ
 بِلَادَكَ، وَأَخِي بِهِ عِبَادَكَ، فَسَائِكَ قُلْتَ وَقَوْلُكَ الْحَقُّ
 ﴿ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي
 النَّاسِ﴾^١، فَأَظْهِرِ اللَّهُمَّ لَنَا وَلِئِكَ، وَابْنَ بِنْتِ نَسَبِكَ،

الْمَسْمَى بِاسْمِ رَسُولِكَ، حَتَّى لَا يَطْفُرَ بِشَيْءٍ مِنَ الْبَاطِلِ إِلَّا مَرْقَهُ، وَيُحِقَّ الْحَقَّ وَيُحَقِّقَهُ. وَاجْعَلْهُ اللَّهُمَّ مَفْرَعًا لِمَطْلُومِ عِبَادِكَ، وَنَاصِرًا لِمَنْ لَا يَجِدُ لَهُ نَاصِرًا غَيْرَكَ، وَمُجَدِّدًا لِمَا عَطَلَّ مِنْ أَحْكَامِ كِتَابِكَ، وَمُشَيِّدًا لِمَا وَرَدَ مِنْ أَعْلَامِ دِينِكَ، وَسُنَنِ نَبِيِّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَاجْعَلْهُ اللَّهُمَّ مِمَّنْ حَصَّنْتَهُ مِنْ بَأْسِ الْمُعْتَدِينَ. اللَّهُمَّ وَسِّرْ نَبِيَّكَ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ بِرُؤْيَيْتِهِ، وَمَسْنُ تَبِعَهُ عَلَى دَعْوَتِهِ، وَارْحَمْ اسْتِكَانَتَنَا بَعْدَهُ. اللَّهُمَّ اكْشِفْ هَذِهِ الْعَمَّةَ عَنْ هَذِهِ الْأُمَّةِ بِحُضُورِهِ، وَعَجِّلْ لَنَا ظُهُورَهُ، إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ بَعِيدًا، وَتَرِيَهُ قَرِيبًا، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. آنگاه سه مرتبه دست بر ران راست خود می‌زنی و در هر مرتبه می‌گویی: اَلْعَجَل، اَلْعَجَل، يَا مَوْلَايَ يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ^۱.

۱- مفاتیح الجنان: ۱۰۶۱، زاد المعاد: ۴۸۸، البلد الأمين: ۱۲۴، مصباح الزائر: ۴۵۵، المصباح: ۷۲۹، الصحیفه الصادقیه: ۲۰۴، باب السعادة: ۲۱۴.

دعای عهد دیگر

جابر بن یزید جعفی گوید: امام باقر علیه السلام فرمود: هر کس این دعا را در عمر خود یک مرتبه بخواند، این عهد و پیمان در پوستی نوشته می‌شود و در دیوان و دفتر حضرت قائم (صلوات الله علیه) بالا برده می‌شود، هنگامی که قائم ما قیام کند او را به نام خود و نام پدرش می‌خوانند، آنگاه این نوشته را به او می‌دهند و می‌گویند: این نوشته را بگیر، این عهد و پیمانی است که در دنیا با ما پیمان بستنی، و این همان کلام خدای متعال است که می‌فرماید: ﴿إِلَّا مَنْ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا﴾^۱، یعنی... مگر کسی که در پیشگاه خدای رحمان پیمان بسته باشد. این دعا را با طهارت می‌خوانی، می‌گویی: اَللَّهُمَّ يَا إِلَهَ الْإِلَهِيَّةِ، يَا وَاحِدٌ، يَا أَحَدٌ، يَا آخِرَ الْآخِرِينَ، يَا قَاهِرَ الْفَاهِرِينَ، يَا عَلِيٌّ يَا عَظِيمٌ، أَنْتَ الْعَلِيُّ الْأَعْلَى، عَلَوْتَ فَوْقَ كُلِّ عُلُوٍّ، هَذَا يَا سَيِّدِي عَهْدِي وَأَنْتَ مُنْجِرٌ وَعُدِّي، فَصِلْ يَا مَوْلَايَ

۱- سورة مريم، آیه ۸۷.

عَهْدِي، وَأُنَجِّزُ وَعْدِي، آمَنْتُ بِكَ. وَأَسْأَلُكَ بِحِجَابِكَ
 الْعَرَبِيِّ، وَبِحِجَابِكَ الْعَجَمِيِّ، وَبِحِجَابِكَ السُّرْيَانِيِّ، وَبِحِجَابِكَ
 الْهِنْدِيِّ، وَأُثْبِتُ مَعْرِفَتَكَ بِالْعِنَايَةِ الْأُولَى، فَإِنَّكَ أَنْتَ
 اللَّهُ لَا تُرَى، وَأَنْتَ بِالْمَنْظَرِ الْأَعْلَى. وَأَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ
 بِرَسُولِكَ الْمُنْدَرِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَبِعَلِيِّ أَمِيرِ
 الْمُؤْمِنِينَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ الْهَادِي، وَبِالْحَسَنِ السَّيِّدِ
 وَبِالْحُسَيْنِ الشَّهِيدِ سِبْطِيِّ نَسِيكَ، وَبِإِلْحَسَنِ السَّبْتُولِ،
 وَبِعَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ زَيْنِ الْعَابِدِينَ ذِي الثَّقَاتِ، وَمُحَمَّدِ
 بْنِ عَلِيِّ الْبَاقِرِ عَنِ عِلْمِكَ، وَبِجَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ الصَّادِقِ،
 الَّذِي صَدَّقَ بِمِثْلِكَ وَبِمِيعَادِكَ، وَبِمُوسَى بْنِ جَعْفَرِ
 الْحَضَوْرِ الْقَائِمِ بَعْدَكَ، وَبِعَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرَّضَا
 الرَّضَا بِحُكْمِكَ، وَبِمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ الْحَجْرِ الْفَاضِلِ،
 الْمُرْتَضَى فِي الْمُؤْمِنِينَ، وَبِعَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدِ الْأَمِينِ
 الْمُؤْتَمَنِ، هَادِي الْمُسْتَرَشِدِينَ، وَبِالْحَسَنِ بْنِ عَلِيِّ

الطَّاهِرِ الرَّكِّيِّ، خَزَائِنَةِ الْوَصِيِّينَ. وَأَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِالْأَمَامِ
 الْقَائِمِ الْعَدْلِ الْمُتَنْظِرِ الْمَهْدِيِّ، إِسَامِينَا وَإِسْنِ إِسَامِينَا
 صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ. يَا مَنْ جَلَّ فَعَظَمَ وَ [هُوَ] أَهْلُ
 ذَلِكَ فَعَفَى وَرَحِمَ، يَا مَنْ قَدَّرَ فَلَطَّفَ، أَشْكُو إِلَيْكَ ضَعْفِي،
 وَمَا قَصُرَ عَنْهُ عَمَلِي مِنْ تَوْحِيدِكَ، وَكُنْهِ مَعْرِفَتِكَ، وَأَتَوَجَّهُ
 إِلَيْكَ بِالتَّسْمِيَةِ الْبَيْضَاءِ، وَبِالْوَحْدَانِيَّةِ الْكُبْرَى، الَّتِي قَصُرَ
 عَنْهَا مَنْ أَدْبَرَ وَتَوَلَّى. وَأَمَنْتُ بِحِجَابِكَ الْأَعْظَمِ، وَبِكَلِمَاتِكَ
 الثَّامَّةِ الْعُلْيَا، الَّتِي خَلَقْتَ مِنْهَا دَارَ الْبَلَاءِ، وَأَخْلَقْتَ مِنْ
 أَحَبِّتَ جَنَّةَ الْمَأْوَى، وَأَمَنْتُ بِالسَّابِقِينَ وَالصَّادِقِينَ،
 أَصْحَابِ الْيَمِينِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ، [وَ] الَّذِينَ خَلَطُوا عَمَلًا
 ضَالِحًا وَآخَرَ سَيِّئًا أَلَّا تَوْلِيَنِي غَيْرَهُمْ، وَلَا تُفَرِّقَ بَيْنِي
 وَبَيْنَهُمْ عَدَاً إِذَا قَدَّمْتَ الرِّضَا بِفَضْلِ الْقَضَاءِ. آمَنْتُ
 بِسِرِّهِمْ وَعَلَانِيَتِهِمْ وَخَوَاتِيمِ أَعْمَالِهِمْ، فَإِنَّكَ تَخْتِمُ عَلَيْهَا
 إِذَا شِئْتَ، يَا مَنْ أَتَحَفَّنِي بِالْإِقْرَارِ بِالْوَحْدَانِيَّةِ، وَحَبَانِي
 بِمَعْرِفَةِ الرُّبُوبِيَّةِ، وَخَلَّصَنِي مِنَ الشُّكِّ وَالْعَمَى، رَضِيتُ

بِكَ رَبًّا، وَبِالْأَصْفِيَاءِ حُجَجًا، وَبِالْمُخْجُوبِينَ أَنْبِيَاءَ،
وَبِالرُّسُلِ أَدْلَاءَ، وَبِالْمُتَّقِينَ أَمْزَاءَ، وَسَامِعًا لَكَ مُطِيعًا ١.

دعاى زمان غيبت

سيد جليل القدر، على بن طاووس رحمته الله در كتاب ارزشمند «جمال
الأسبوع» مى نويسد: ... امام رضا عليه السلام به شيعيان خود امر مى فرمود كه
با اين دعا براى صاحب الامر امام زمان صلوات الله عليه دعا كنند: **اللَّهُمَّ**
ادْفَعْ عَنِّي وَلِيِّكَ وَخَلِيفَتِكَ، وَحُجَّتِكَ عَلَى خَلْقِكَ،
وَلِسَانِكَ الْمُعَبَّرِ عَنكَ بِإِذْنِكَ، النَّاطِقِ بِحُكْمَتِكَ، وَعَيْنِكَ
النَّاظِرَةِ عَلَى بَرِّيَّتِكَ، وَشَاهِدِكَ عَلَى خَلْقِكَ، أَلْجَحْجَاحِ
الْمُجَاهِدِ، أَلْعَائِدِ بِكَ عِنْدَكَ. وَأَعِدَّهُ مِنْ شَرِّ جَمِيعِ مَا
خَلَقْتَ وَبَرَأْتَ، وَأَنْشَأْتَ وَصَوَّرْتَ، وَاحْفَظْهُ مِنْ بَيْنِ
يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ، وَعَنْ يَمِينِهِ وَعَنْ شِمَالِهِ، وَمِنْ فُسُوقِهِ

١ - مهج الدعوات: ٣٩٨، بحر الأنوار: ٣٣٧/٩٥، نجم الناقب: ٧٨٢.

وَمِنْ تَحْتِهِ بِحِفْظِكَ الَّذِي لَا يُضِيعُ مَنْ حَفِظْتَهُ بِهِ، وَاحْفَظْ
فِيهِ رَسُولَكَ وَأَبَاءَهُ، أَيْمَتَكَ وَدَعَائِمَ دِينِكَ. وَاجْعَلْهُ فِي
وَدِيعَتِكَ الَّتِي لَا تَضِيعُ، وَفِي جِوَارِكَ الَّذِي لَا يُخْفَرُ،
وَفِي مَنَعِكَ وَعِزِّكَ الَّذِي لَا يُفْهَرُ، وَأَمِنَهُ بِأَمَانِكَ الْوَثِيقِ،
الَّذِي لَا يُخَذَلُ مَنْ آمَنَتْهُ بِهِ، وَاجْعَلْهُ فِي كَنَفِكَ الَّذِي
لَا يُرَامُ مَنْ كَانَ فِيهِ، وَأَيِّدْهُ بِتَنْصُرِكَ الْعَزِيزِ، وَأَيِّدْهُ
بِحُنْدِكَ الْغَالِبِ، وَقَوِّدْ بِقَوَّتِكَ، وَأَزِدْهُ بِمَلَائِكَتِكَ،
وَوَالِ مَنْ وَالِ الْإِلَهَ، وَعَادِ مَنْ عَادَاهُ، وَأَلْبِسْهُ دِرْعَكَ
الْحَصِيْبَةَ، وَحَقِّقْ بِالْمَلَائِكَةِ حَقًّا. **اللَّهُمَّ وَبَلِّغْهُ أَفْضَلَ مَا**
بَلَّغْتَ الْقَائِمِينَ بِقِسْطِكَ مِنْ أَتْبَاعِ النَّبِيِّينَ. اللَّهُمَّ اشْعَبْ
بِهِ الصَّدْعَ، وَارْتُقِ بِهِ الْفَتَقَ، وَأَمِتْ بِهِ الْجُورَ، وَأَظْهِرْ بِهِ
الْعَدْلَ، وَزَيِّنْ بِطُولِ بَقَائِهِ الْأَرْضَ، وَأَيِّدْهُ بِالتَّنْصُرِ،
وَأَنْصُرْهُ بِالرُّعْبِ، وَقَوِّ نَاصِرِيهِ، وَاحْذَلْ خَادِلِيهِ،
وَدَمِّدْ عَلَى مَنْ نَصَبَ لَهُ، وَدَمَّرْ مَنْ غَشَّهَ. واقْتُلْ بِهِ
جِبَابِرَةَ الْكُفْرِ، وَعُمُدَهُ وَدَعَائِمَهُ، وَأَقْصِمْ بِهِ رُؤُوسَ

الضَّالَّةِ وَشَارِعَةَ السَّبَدِ، وَمُحِبَّةَ السُّنَّةِ، وَمُؤَيَّةَ
الْبَاطِلِ، وَذَلَّلْ بِهِ الْجَبَّارِينَ، وَأَبْرِ بِهِ الْكَافِرِينَ وَجَمِيعَ
الْمُلْجِدِينَ، فِي مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَمَغَارِبِهَا، وَبَرِّهَا
وَبَحْرِهَا، وَسَهْلِهَا وَجَبَلِهَا، حَتَّى لَا تَدَعَ مِنْهُمْ دِيَاراً،
وَلَا تُبْقِيَ لَهُمْ آثَاراً. اللَّهُمَّ طَهِّرْ مِنْهُمْ بِلَادَكَ، وَاشْفِ
مِنْهُمْ عِبَادَكَ، وَأَعِزِّ بِهِ الْمُؤْمِنِينَ، وَأَخِي بِهِ سُنَّ
الْمُرْسَلِينَ، وَدَارَسَ حِكْمَةَ النَّبِيِّينَ، وَجَدَّدْ بِهِ مَا امْتَحَى
مِنْ دِينِكَ، وَبَدِّلْ مِنْ حُكْمِكَ، حَتَّى تُعِيدَ دِينَكَ بِهِ، وَعَلَى
يَدَيْهِ غَضّاً مَخْضاً صَاحِباً، لَا عِوَجَ فِيهِ، وَلَا بَدْعَةَ مَعَهُ،
وَحَتَّى تُنِيرَ يَعْدِلُهُ ظِلْمَ الْجَوْرِ، وَتُطْفِئَ بِهِ نيرانَ الْكُفْرِ،
وَتُوضِحَ بِهِ مَعَايِدَ الْحَقِّ وَمَجْهُولَ الْعَدْلِ. فَسَائِتُهُ عَبْدُكَ
الَّذِي اسْتَخْلَصْتَهُ لِنَفْسِكَ، وَاصْطَفَيْتَهُ مِنْ خَلْقِكَ،
وَاصْطَفَيْتَهُ عَلَى عِبَادِكَ، وَائْتَمَنْتَهُ عَلَى غَيْبِكَ، وَعَصَمْتَهُ
مِنَ الذُّنُوبِ، وَبَرَّأْتَهُ مِنَ الْعُيُوبِ، وَطَهَّرْتَهُ مِنَ الرَّجْسِ،
وَسَلَّمْتَهُ مِنَ الدَّنَسِ. اللَّهُمَّ فَإِنَّا نَشْهَدُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ،

وَيَوْمَ خُلُولِ الطَّامَةِ، أَنَّهُ لَمْ يُذْنِبْ ذَنْباً وَلَا أَتَى حَوْباً،
وَلَمْ يَزِ تَكَبُّ مَعْصِيَةٍ، وَلَمْ يُضَيِّعْ لَكَ طَاعَةً، وَلَمْ يَهْتِكْ
لَكَ حُرْمَةً، وَلَمْ يُبَدِّلْ لَكَ قَرِيضَةً، وَلَمْ يُعَيِّرْ لَكَ شَرِيعةً،
وَأَنَّهُ الْهَادِيَ الْمَهْدِيَّ الطَّاهِرُ النَّقِيُّ الرَّضِيُّ الرَّكِيَّ.
اللَّهُمَّ أَعْطِهِ فِي نَفْسِهِ وَأَهْلِهِ، وَوَلَدِهِ وَذُرِّيَّتِهِ، وَأُمَّتِهِ وَجَمِيعَ
رَعِيَّتِهِ، مَا تُقَرُّ بِهِ عَيْنُهُ، وَتَسْرُّ بِهِ نَفْسُهُ، وَتَجْمَعُ لَهُ مِلْكُ
الْمَمْلُكَاتِ كُلِّهَا، قَرِيبِهَا وَبَعِيدِهَا، وَعَزِيزِهَا وَذَلِيلِهَا، حَتَّى
يَجْرِيَ حُكْمُهُ عَلَى كُلِّ حُكْمٍ، وَيَعْلَبَ بِحَقِّهِ كُلُّ بَاطِلٍ. اللَّهُمَّ
اسْلُكْ بِنَا عَلَى يَدَيْهِ مِنْهَاجَ الْهُدَى، وَالْمَحَجَّةَ الْعَظْمَى،
وَالطَّرِيقَةَ الْوُشْطَى، الَّتِي يَرْجِعُ إِلَيْهَا الْعَالِي، وَيَلْحَقُ بِهَا
التَّالِي، وَقَوْنَا عَلَى طَاعَتِهِ، وَتَبَتْنَا عَلَى مُشَايَعَتِهِ، وَآمَنَّا
عَلَيْنَا بِمُنَابَعَتِهِ، وَاجْعَلْنَا فِي حَزْبِهِ الْقَوَامِينَ بِأَمْرِهِ، الْصَّابِرِينَ
مَعَهُ، الْطَّالِبِينَ رِضَاكَ بِمُنَاصَحَتِهِ، حَتَّى تَحْشُرْنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ
فِي أَنْصَارِهِ وَأَعْوَانِهِ وَمُؤَيَّةِ سُلْطَانِهِ. اللَّهُمَّ وَاجْعَلْ ذَلِكَ لَنَا
خَالِصاً مِنْ كُلِّ شَكٍّ وَشُبْهَةٍ وَرِيَاءٍ وَسَمْعَةٍ، حَتَّى لَا نَعْتَمِدَ

بِهِ غَيْرِكَ، وَلَا تَطْلُبْ بِهِ إِلَّا وَجْهَكَ، وَحَتَّى تُجَلِّنَا مَحَلَّهُ،
وَتَجْعَلْنَا فِي الْجَنَّةِ مَعَهُ، وَأَعِدْنَا مِنَ السَّامَةِ وَالْكَسَلِ
وَالْفَتْرَةِ، وَاجْعَلْنَا مِمَّنْ تَنْتَصِرُ بِهِ لِدِينِكَ، وَتُعَزُّ بِه نَصْرًا
وَلِيًّا، وَلَا تَسْتَبِدِلْ بِنَا غَيْرَنَا، فَإِنَّ اسْتِبْدَالَكَ بِنَا غَيْرَنَا
عَلَيْكَ يَسِيرٌ، وَهُوَ عَلَيْنَا عَسِيرٌ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى وِلَاةِ عَهْدِهِ،
وَالْأَيْمَةِ مِنْ وُلْدِهِ، وَبَلِّغْهُمْ أَمَالَهُمْ، وَزِدْ فِي آجَالِهِمْ،
وَأَعِزِّ نَصْرَهُمْ، وَتَمِّمْ لَهُمْ مَا أَسْنَدْتَ إِلَيْهِمْ فِي أَمْرِكَ
لَهُمْ، وَتَبَّتْ دَعَائِمُهُمْ، وَاجْعَلْنَا لَهُمْ أَعْوَانًا، وَعَلَى دِينِكَ
أَنْصَارًا، فَإِنَّهُمْ مَعَادِنُ كَلِمَاتِكَ، وَأَزْكَانُ تَوْحِيدِكَ، وَدَعَائِمُ
دِينِكَ، وَوِلَاةُ أَمْرِكَ، وَخَالِصَتُكَ مِنْ عِبَادِكَ، وَصَفْوَتُكَ
مِنْ خَلْقِكَ، وَأَوْلِيَاؤُكَ وَسَلَائِلُ أَوْلِيَاؤِكَ، وَصَفْوَةُ أَوْلَادِ
رُسُلِكَ، وَالسَّلَامُ عَلَيْهِمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ ۱.

۱- جمال الأسبوع: ۳۰۷، و در مصباح المنهج: ۴۰۹، المصباح: ۷۲۶، و البلد
الأمين: ۱۲۲ با اندکی تفاوت، و سيد في در مصباح الزائر: ۴۵۷ با تفاوت زيادی
نقل کرده است.

دعای معرفت در زمان غیبت

سید بزرگوار، علی بن طاووس علیه السلام در کتاب «جمال الأسبوع»
می فرماید: این دعای شریف، به دو طریق از محمد بن همام روایت
شده است. وی می گوید: این دعا را شیخ ابو عمرو عمری علیه السلام - از نواب
چهارگانه حضرت صاحب الزمان ارواحنا فداه - به من املاء کرد، و امر
نمود که آن را بخوانم: اللَّهُمَّ عَرَّفْنِي نَفْسَكَ، فَإِنَّكَ إِنْ لَمْ
تُعَرِّفْنِي نَفْسَكَ لَمْ أَعْرِفْكَ، وَلَمْ أَعْرِفْ رَسُولَكَ. اللَّهُمَّ
عَرِّفْنِي رَسُولَكَ، فَإِنَّكَ إِنْ لَمْ تُعَرِّفْنِي رَسُولَكَ لَمْ أَعْرِفْ
حُجَّتَكَ. اللَّهُمَّ عَرِّفْنِي حُجَّتَكَ، فَإِنَّكَ إِنْ لَمْ تُعَرِّفْنِي
حُجَّتَكَ ضَلَلْتُ عَنْ دِينِي. اللَّهُمَّ لَا تُمْنِنِي مِيتَةً جَاهِلِيَّةً،
وَلَا تُزِعْ قَلْبِي بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنِي. اللَّهُمَّ فَكَمَا هَدَيْتَنِي
لِوِلَايَةِ مَنْ فَرَضْتَ طَاعَتَهُ عَلَيَّ مِنْ وِلَاةِ أَمْرِكَ بَعْدَ
رَسُولِكَ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَيْهِ وَآلِهِ، حَتَّى وَالَيْتُ وِلَاةَ أَمْرِكَ
أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ، وَالْحَسَنَ وَالْحُسَيْنَ

وَعَلِيًّا وَمُحَمَّدًا وَجَعْفَرًا وَمُوسَى وَعَلِيًّا وَمُحَمَّدًا وَعَلِيًّا
وَالْحَسَنَ وَالْحُجَّةَ الْقَاتِمَ الْمَهْدِيَّ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِمْ
أَجْمَعِينَ. اللَّهُمَّ تَبَيَّنِي عَلَى دِينِكَ، وَاسْتَعْمِلْنِي بِطَاعَتِكَ،
وَلْيَنْ قَلْبِي لَوْلِيِّ أَمْرِكَ، وَغَافِنِي مِمَّا امْتَحَنَتْ بِهِ خَلْقَكَ،
وَتَبَيَّنِي عَلَى طَاعَةِ وَلِيِّ أَمْرِكَ، الَّذِي سَتَرْتَهُ عَن خَلْقِكَ،
فِيَاذَنِكَ غَابَ عَن بَرِّيَّتِكَ، وَأَمْرِكَ يَنْتَظِرُ، وَأَنْتَ الْعَالَمُ
غَيْرُ مُعَلِّمٍ بِالْوَقْتِ الَّذِي فِيهِ صَلَاحُ أَمْرٍ وَلِيَّتِكَ، فِي الْأَذْنِ
لَهُ بِإِظْهَارِ أَمْرِهِ وَكُشْفِ سِرِّهِ. وَصَبِّرْ نِي عَلَى ذَلِكَ، حَتَّى
لَا أَحِبَّ تَعْجِيلَ مَا أَخَّرْتَ، وَلَا تَأْخِيرَ مَا عَجَّلْتَ، وَلَا
أَكْشِفَ عَمَّا سَتَرْتَ، وَلَا أَيُحِثَّ عَمَّا كَتَمْتَ، وَلَا أَنَا زِعَاكَ
فِي تَدْبِيرِكَ، وَلَا أَقُولَ لِمَ وَكَيْفَ وَمَا بَالُ وَلِيِّ الْأَمْرِ
لَا يَظْهَرُ وَقَدْ امْتَلَأَتِ الْأَرْضُ مِنِّ الْجَوْرِ، وَأَفْرُصَ
أُمُورِي كُلَّهَا إِلَيْكَ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ أَنْ تُرِينِي وَلِيِّ
أَمْرِكَ ظَاهِرًا نَافِذَ الْأَمْرِ، مَعَ عِلْمِي بِأَنَّ لَكَ السُّلْطَانَ
وَالسُّدْرَةَ، وَالْبُرْهَانَ وَالْحُجَّةَ، وَالْمَسِيئَةَ وَالْحَوْلَ

وَالقُوَّةَ، فَافْعَلْ ذَلِكَ بِي وَبِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ، حَتَّى نَسْتَنْظِرَ
إِلَى وَلِيِّكَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ، ظَاهِرِ الْمَقَالَةِ، وَاضِحِ
الدَّلَالَةِ، هَادِيًا مِنَ الضَّلَالَةِ، شَافِيًا مِنَ الْجَهَالَةِ، وَأَبْرَزُ
يَا رَبِّ مُشَاهَدَتَهُ، وَتَبَيَّنْتُ قَوَاعِدَهُ، وَاجْعَلْنَا مِمَّنْ تَقَرُّ
عَيْنُهُ بِرُؤْيَيْهِ، وَأَقِمْنَا بِخِدْمَتِهِ، وَتَوَقَّفْنَا عَلَى مِلَّتِهِ،
وَاحْشُرْنَا فِي زُمْرَتِهِ. اللَّهُمَّ أَعِذْهُ مِن شَرِّ جَمِيعِ مَا خَلَقْتَ
وَبَرَأْتَ، وَذَرَأْتَ وَأَنْشَأْتَ وَصَوَّرْتَ، وَاحْفَظْهُ مِن بَيْنِ
يَدَيْهِ وَمِن خَلْفِهِ، وَعَن يَمِينِهِ وَعَن شِمَالِهِ، وَمِن قَسْوِقِهِ
وَمِن تَحْتِهِ، بِحِفْظِكَ الَّذِي لَا يَضِيْعُ مَن حَفِظْتَهُ بِهِ،
وَاحْفَظْ فِيهِ رَسُولَكَ وَوَصِيَّ رَسُولِكَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ.
اللَّهُمَّ وَمَدِّ فِي عُمُرِهِ، وَزِدْ فِي أَجَلِهِ، وَأَعِزَّهُ عَلَى مَا
وَلَّيْتَهُ وَاسْتَرْعَيْتَهُ، وَزِدْ فِي كَرَامَتِكَ لَهُ، فَإِنَّهُ السَّهَادِيُّ
الْمَهْدِيُّ، وَالْقَائِمُ الْمُهْتَدِيُّ، الطَّاهِرُ التَّقِيُّ الرَّكِيْبِيُّ النَّقِيُّ
الرَّضِيُّ الْمَرْضِيُّ الصَّابِرُ الشَّكُورُ الْمُجْتَهِدُ. اللَّهُمَّ
وَلَا تَسْلُبْنَا الْيَقِينَ لِطَوْلِ الْأَمَدِ فِي غَيْبَتِهِ، وَانْقِطَاعِ خَبْرِهِ

عَنَا ، وَلَا تُنْسِنَا ذِكْرَهُ وَانْتَظَرَهُ ، وَالْإِيمَانَ بِهِ ، وَقُوَّةَ
الْيَقِينِ فِي ظُهُورِهِ ، وَالِدُعَاءَ لَهُ وَالصَّلَاةَ عَلَيْهِ ، حَتَّى
لَا يُقْتَنَطْنَا طَوْلُ غَيْبَتِهِ مِنْ [ظُهُورِهِ] قِيَامِهِ ، وَيَكُونَ
يَقِينُنَا فِي ذَلِكَ كَيَقِينُنَا فِي قِيَامِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَأَلِهِ ، وَمَا جَاءَ بِهِ مِنْ وَحْيِكَ وَتَسْزِيلِكَ . وَقَوِّ قُلُوبَنَا
عَلَى الْإِيمَانِ بِهِ ، حَتَّى تَسْلُكَ بِنَا عَلَى يَدَيْهِ مِنْهَاجَ الْهُدَى
وَالْمَحَجَّةَ الْعَظْمَى ، وَالطَّرِيقَةَ الْوَسْطَى ، وَقَوِّنَا عَلَى
طَاعَتِهِ ، وَتَبَتُّنَا عَلَى مُتَابَعَتِهِ ، وَاجْعَلْنَا فِي حِرْزِهِ وَأَعْوَانِهِ
وَأَنْصَارِهِ ، وَالرَّاضِينَ بِفِعْلِهِ ، وَلَا تَسْلُبْنَا ذَلِكَ فِي حَيَاتِنَا ،
وَلَا عِنْدَ وَفَاتِنَا ، حَتَّى تَتَوَفَّانَا وَنَحْنُ عَلَى ذَلِكَ لَا شَاكِينَ
وَلَا نَاكِلِينَ ، وَلَا مُرْتَابِينَ وَلَا مُكَدِّبِينَ . اللَّهُمَّ عَجِّلْ
فَرَجَهُ ، وَأَيِّدْهُ بِالنَّصْرِ ، وَأَنْصُرْ نَاصِرِيهِ ، وَاخْذُلْ
خَاذِلِيهِ ، وَدَمِّدْ عَلَى مَنْ نَصَبَ لَهُ وَكَذَّبَ بِهِ ، وَأَطْهَرِ بِهِ
الْحَقَّ ، وَأَمِتْ بِهِ الْجُورَ ، وَاسْتَنْقِذْ بِهِ عِبَادَكَ الْمُؤْمِنِينَ
مِنَ الدُّلِّ ، وَأَنْعَشْ بِهِ الْبِلَادَ ، وَاقْتُلْ بِهِ جَبَابِرَةَ الْكُفْرَةِ ،

وَأَقْصِمُ بِهِ رُؤُوسَ الصَّلَاةِ ، وَذَلِّلْ [بِهِ] الْجَبَّارِينَ
وَالْكَافِرِينَ . وَأَيِّزْ بِهِ الْمُنَافِقِينَ وَالنَّاسِكِينَ ، وَجَمِيعَ
الْمُخَالِفِينَ وَالْمُلْجِدِينَ ، فِي مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَمَغَارِبِهَا ،
وَبَرِّهَا وَبَحْرِهَا ، وَسَهْلِهَا وَجَبَلِهَا ، حَتَّى لَا تَدْعَ مِنْهُمْ
دِيَارًا ، وَلَا تَبْقِيَ لَهُمْ آثَارًا ، وَطَهِّرْ مِنْهُمْ بِلَادَكَ ، وَاشْفِ
مِنْهُمْ صُدُورَ عِبَادِكَ . وَجَدِّدْ بِهِ مَا امْتَحَنَ مِنْ دِينِكَ ،
وَأَصْلِحْ بِهِ مَا بُدِّلَ مِنْ حُكْمِكَ ، وَغَيِّرْ مِنْ سُنَّتِكَ ، حَتَّى
يَعُودَ دِينُكَ بِهِ وَعَلَى يَدَيْهِ غَضًّا جَدِيدًا صَحِيحًا لَا عَوَجَ
فِيهِ ، وَلَا بَدْعَةَ مَعَهُ ، حَتَّى تُطْفِئَ بِعَدْلِهِ نيرانَ الْكَافِرِينَ ،
فَإِنَّهُ عَبْدُكَ الَّذِي اسْتَخْلَصْتَهُ لِنَفْسِكَ ، وَارْتَضَيْتَهُ لِنَصْرَةِ
دِينِكَ ، وَاصْطَفَيْتَهُ بِعِلْمِكَ ، وَعَصَمْتَهُ مِنَ الدُّنُوبِ ،
وَبَرَّأْتَهُ مِنَ الْغُيُوبِ ، وَأَطْلَعْتَهُ عَلَى الْغُيُوبِ ، وَأَنْعَمْتَ
عَلَيْهِ ، وَطَهَّرْتَهُ مِنَ الرَّجْسِ ، وَتَقَيَّتَهُ مِنَ الدُّنْسِ . اللَّهُمَّ
فَضِّلْ عَلَيْهِ وَعَلَى آبَائِهِ الْأَيِّمَةِ الطَّاهِرِينَ ، وَعَلَى شَيْعَتِهِ
الْمُتَتَّبِعِينَ ، وَبَلِّغْهُمْ مِنْ أَمْسَالِهِمْ أَفْضَلَ مَا يَأْمُلُونَ ،

وَجْعَلْ ذَلِكَ مِنَّا خَالِصاً مِنْ كُلِّ شَكٍّ وَشُبْهَةٍ وَرِيَاءٍ
 وَسَمْعَةٍ، حَتَّى لَا تُرِيدَ بِهِ غَيْرَكَ، وَلَا تَطْلُبَ بِهِ إِلَّا وَجْهَكَ.
 اللَّهُمَّ إِنَّا نَشْكُو إِلَيْكَ فَقَدْ نَبَّيْنَا، وَغَيَّبْنَا، وَوَسَّيْنَا، وَشَدَدْنَا
 الزَّمَانَ عَلَيْنَا، وَوَقَّعْنَا الْفِتْنَ بِنَا، وَتَطَاهَرَ الْأَعْدَاءُ
 [عَلَيْنَا]، وَكَثُرَتْ عَدُوَّنَا، وَقَلَّتْ عَدَدُنَا. اللَّهُمَّ فَفَرِّجْ ذَلِكَ
 بِفَتْحِ مِنْكَ تُعَجِّلُهُ، وَتَضَرِّ مِنْكَ تُعْرِضُهُ، وَإِمَامِ عَدْلٍ
 تُظَهِّرُهُ، إِلَهَ الْحَقِّ [آمِينَ] رَبِّ الْعَالَمِينَ. اللَّهُمَّ إِنَّا
 نَسْأَلُكَ أَنْ تَأْتِنَا لَوْلِيَّتِكَ فِي إِظْهَارِ عَدْلِكَ فِي عِبَادِكَ،
 وَقَتْلِ أَعْدَائِكَ فِي بِلَادِكَ، حَتَّى لَا تَدَعِ لِلْجَوْرِ يَا رَبِّ
 دِعَامَةً إِلَّا قَصَمْتَهَا، وَلَا بَقِيَّةً إِلَّا أَفْنَيْتَهَا، وَلَا قُوَّةً إِلَّا
 أَوْهَنْتَهَا، وَلَا زُكْنًا إِلَّا هَدَمْتَهُ، وَلَا حِدًّا إِلَّا فَالْتَهُ، وَلَا
 سِلَاحًا إِلَّا أَكَلْتَهُ، وَلَا رَأْيَةً إِلَّا نَكَسْتَهَا، وَلَا شَجَاعًا إِلَّا
 قَتَلْتَهُ، وَلَا جَيْشًا إِلَّا خَذَلْتَهُ. وَارْزُقْهُمْ يَا رَبِّ بِحَجَرِكَ
 الدَّامِعِ، وَاحْضِرْهُمْ بِسَيْفِكَ الْفَاطِعِ، وَبِأَسْكَ الَّذِي
 لَا تَرُدُّهُ عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ، وَعَذِّبْ أَعْدَاءَكَ، وَأَعْدَاءَ

دینک و أعداء رسولک صلواتک علیه و آله، بید و لیتک،
 و اییدی عبادک المؤمنین. اللَّهُمَّ اكْفِ وَلِيَّتِكَ وَحُجَّتَكَ فِي
 أَرْضِكَ هَوْلَ عَدُوِّهِ، وَكَيْدَ مَنْ كَادَهُ، وَامْكُرْ بِمَنْ مَكَرَ
 بِهِ، وَاجْعَلْ دَائِرَةَ السُّوءِ عَلَى مَنْ أَرَادَ بِهِ سُوءًا، وَاقْطَعْ
 عَنْهُمْ مَادَتَهُمْ، وَأَرْعِبْ لَهُ قُلُوبَهُمْ، وَزَلْزِلْ [لَهُ] أَقْدَامَهُمْ،
 وَخَذِّمْ جَهْرَةً وَبَغْتَةً، وَشَدِّدْ عَلَيْهِمْ عَذَابَكَ،
 وَأَخْزِهِمْ فِي عِبَادِكَ، وَالْعَنْهُمْ فِي بِلَادِكَ، وَأَشْكِنُهُمْ
 أَشْفَلَ نَارِكَ، وَأَحْطِ بِهِمْ أَشَدَّ عَذَابِكَ، وَأَضْلِلِهِمْ نَارًا،
 وَاحْشُ قُبُورَ مَوْتَاهُمْ نَارًا، وَأَضْلِلِهِمْ حَرَّ نَارِكَ، فَابْتِئَهُمْ
 أَضَاعُوا الصَّلَاةَ، وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ، وَأَضَلُّوا عِبَادَكَ.
 اللَّهُمَّ وَأَخِي بُولِيَّتِكَ الْقُرْآنَ، وَأَرِنَا نُورَهُ سَرْمَدًا، لَا ظُلْمَةَ
 فِيهِ، وَأَخِي [إِيهِ] الْقُلُوبَ الْمَيِّتَةَ، وَاشْفِ بِهِ الصُّدُورَ
 الْوَاغِرَةَ، وَاجْمَعْ بِهِ الْأَهْوَاءَ الْمُخْتَلِفَةَ عَلَى الْحَقِّ، وَأَقِمْ
 بِهِ الْحُدُودَ الْمُعْطَلَةَ، وَالْأَحْكَامَ الْمُهْمَلَةَ، حَتَّى لَا يَبْقَى
 حَقٌّ إِلَّا ظَهَرَ، وَلَا عَدْلٌ إِلَّا زَهَرَ، وَاجْعَلْنَا يَا رَبِّ مِنْ

أَعْوَانِهِ وَمُقَوِّبَةِ سُلْطَانِهِ وَالْمُؤْتَمِرِينَ لِأَمْرِهِ، وَالرَّاضِينَ بِفِعْلِهِ، وَالْمُسْلِمِينَ لِأَحْكَامِهِ، وَمِمَّنْ لَا حَاجَةَ بِهِ إِلَى التَّيِّبَةِ مِنْ خَلْقِكَ، أَنْتَ يَا رَبَّ الَّذِي تَكْشِفُ الضَّرَّ، وَتُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاكَ، وَتُنَجِّي مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ، فَاكْشِفِ الضَّرَّ عَنِّي وَلِيَّتِكَ، وَاجْعَلْهُ خَلِيفَتَكَ فِي أَرْضِكَ كَمَا ضَمِنْتَ لَهُ. اللَّهُمَّ وَلَا تَجْعَلْنِي مِنْ خُصَمَاءِ آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ، وَلَا تَجْعَلْنِي مِنْ أَعْدَاءِ آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ، وَلَا تَجْعَلْنِي مِنْ أَهْلِ الْحَتَقِ وَالْعَيْظِ عَلَى آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ، فَإِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ ذَلِكَ فَأَعِزَّنِي، وَأَسْتَجِيرُ بِكَ فَأَجِزْنِي. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاجْعَلْنِي بِهِمْ فَائِزاً عِنْدَكَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ، آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ.^۱

۱- جمال الأسبوع: ۲۱۵، و در مصباح المستهجد: ۴۱۱، و مصباح الزائر: ۴۲۵ با اندکی تفاوت نقل شده است.

دعای دیگر در زمان غیبت

سید بزرگوار، علی بن طاووس علیه السلام در «مهج الدعوات» می‌فرماید: با سند خود از محمد بن احمد جعفی روایت می‌کنم که او در ضمن حدیثی در غیبت حضرت مهدی ارواحنا فداه از ائمه معصومین علیهم السلام نقل می‌کند و می‌گوید: عرض کردم: شیعیان شما در آن زمان چگونه رفتار کنند؟ حضرت فرمود: **علیکم بالدعاء و انتظار الفرج**: بر شما باد به دعا و انتظار فرج؛ زیرا به زودی برای شما نشانه‌ای آشکار خواهد شد، چون آن نشانه آشکار شد خدای را حمد و سپاس نمائید، و به آنچه آشکار شده جنگ بزنید. عرض کردم: چه دعایی بخوانیم؟ حضرت فرمود: می‌گویی: **اللَّهُمَّ أَنْتَ عَرَفْتَنِي نَفْسِكَ، وَعَرَفْتَنِي رَسُولَكَ، وَعَرَفْتَنِي مَلَائِكَتَكَ وَعَرَفْتَنِي نَبِيِّكَ، وَعَرَفْتَنِي وَلَا أَمْرَكَ. اللَّهُمَّ لَا أَخَذَ إِلَّا مَا أُعْطِيتَ، وَلَا وَاقِي إِلَّا مَا وَقَيْتَ. اللَّهُمَّ لَا تُغَيِّبْنِي عَن مَنَازِلِ أَوْلِيَائِكَ، وَلَا تُزِغْ قَلْبِي بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنِي. اللَّهُمَّ اهْدِنِي لِوَلَايَةِ مَنْ افْتَرَضْتَ طَاعَتَهُ.**^۱

۱- مهج الدعوات: ۳۹۵.

دعای دیگری نیز در زمان غیبت

شیخ کلینی رحمه الله در ضمن حدیثی از زراره از امام صادق علیه السلام روایت می‌کند که حضرت فرمود: آن جوان ناگزیر از غیبت است. گفتیم: برای چه غیبت می‌کند؟ حضرت فرمود: به جهت ترس - بعد اشاره به شکم مبارک خود فرمود، یعنی به جهت ترس از کشته شدن - و اوست که همه در انتظار او به سر می‌برند، و اوست که در تولد او مردم تردید می‌نمایند، برخی می‌گویند: هنوز متولد نشده، و برخی دیگر می‌گویند: پدر او از دنیا رفت و فرزندی از خود باقی نگذاشت، و بعضی دیگر می‌گویند: دو سال، پیش از مرگ پدرش متولد شد. زراره گوید: عرض کردم: اگر آن زمان را درک کردم چه دعایی را بخوانم؟ حضرت فرمود: خدای را به این دعا بخوان: **اللَّهُمَّ عَرَّفْنِي نَفْسَكَ، فَإِنَّكَ إِنْ لَمْ تُعَرِّفْنِي نَفْسَكَ لَمْ أَعْرِفَكَ. اللَّهُمَّ عَرَّفْنِي نَبِيِّكَ، فَإِنَّكَ إِنْ لَمْ تُعَرِّفْنِي نَبِيِّكَ لَمْ أَعْرِفْهُ [قَطُّ]. اللَّهُمَّ عَرِّفْنِي حُجَّتَكَ، فَإِنَّكَ إِنْ لَمْ تُعَرِّفْنِي حُجَّتَكَ صَلَّيْتُ عَنْ دِينِي**.^۱

۱- جمال الأسبوع: ۳۱۴.

دعای غریق در زمان غیبت

سید بزرگوار، علی بن طاووس رحمه الله در «مهج الدعوات» می‌فرماید: عبدالله بن سنان گوید: حضرت امام صادق علیه السلام فرمود: به زودی شبهای دامن‌گیر شما می‌شود، در آن موقع نه پرچی است که راه را برای شما نشان دهد، و نه امامی است که شما را هدایت کند، در آن دوران کسی نجات پیدا نمی‌کند مگر آن که دعای غریق را بخواند. عرض کردم: دعای غریق چگونه است؟ فرمود: می‌گویی: **«يَا اللَّهُ يَا رَحْمَانُ يَا رَحِيمُ، يَا مُقَلَّبَ الْقُلُوبِ نَبَّيْتُ قَلْبِي عَلَى دِينِكَ»**. عرض کردم: **يَا مُقَلَّبَ الْقُلُوبِ وَالْأَبْصَارِ، نَبَّيْتُ قَلْبِي عَلَى دِينِكَ**. فرمود: خداوند متعال «مقلَّب القلوب والأبصار» است، ولی همان طوری که من می‌گویم بگو: **يَا مُقَلَّبَ الْقُلُوبِ نَبَّيْتُ قَلْبِي عَلَى دِينِكَ**. سید رحمه الله می‌فرماید: شاید جهت این که حضرت فرمود نگو: «والأبصار» این باشد که دگرگونی دل‌ها و چشم‌ها از شدت ترس و هراس، در روز قیامت است، ولی در زمان غیبت فقط دل‌ها از ترس دگرگون می‌گردد نه چشم‌ها.^۱

۱- مهج الدعوات: ۳۹۶.

دعای نجات از فتنه‌های آخر الزمان

در کتاب «سلاح المؤمنین» این دعا برای رهایی و نجات از فتنه‌های آخر الزمان نقل شده است: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ، (یا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ هفت مرتبه گفته شود). اللَّهُمَّ عَمِّ أَعْدَاءِ آلِ نَبِيِّكَ وَظَالِمِيهِمْ وَأَعْدَاءِ شِبَعَتِهِمْ، وَأَعْدَاءِ سَوَابِغِهِمْ بِالشَّرِّ عَمَّا، وَطَمَّهِمْ بِالشَّرِّ طَمًّا، وَاطْرُقُهُمْ بِبَلِيَّةٍ لَا أُحْتَلُّهَا، وَسَاعَةَ لَا مَنجَى مِنْهَا، وَانْتَقِمْ مِنْهُمْ انْتِقَامًا عَاجِلًا، وَأَحْرِقْ قُلُوبَهُمْ بِنَارِ غَضَبِكَ. اللَّهُمَّ شَتَّتْ شَمْلَهُمْ، وَفَرَّقْ جَمْعَهُمْ، وَقَلِّبْ تَدْبِيرَهُمْ، وَكَسِّسْ أَعْلَامَهُمْ، وَخَرَّبْ بُنْيَانَهُمْ، وَقَرَّبْ أَجَالَهُمْ، وَأَلْقِ بِأَسْهُمِ بَيْنَهُمْ، وَاجْعَلْنَا مِنْ بَيْنِهِمْ سَالِمِينَ، وَخُذْهُمْ أَخَذَ عَزِيزٍ مُقْتَدِرٍ. اللَّهُمَّ أَلْقِ الْأَوْجَاعَ وَالْأَسْقَامَ فِي أَبْدَانِهِمْ، وَضَيِّقْ مَسَالِكَهُمْ، وَاسْلُبْهُمْ مَمَالِكَهُمْ، وَحَيِّرْهُمْ فِي سُبُلِهِمْ، وَاقْطَعْ عَنْهُمْ أَلْمَدَدَ،

وَانْقُصْ مِنْهُمْ الْعُدَدَ. اللَّهُمَّ وَاحْفَظْ مَوْلِيَ آلِ بَيْتِ نَبِيِّكَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ مِنْ شُرُورِهِمْ، وَسَلِّمْهُمْ مِنْ مَكْرِهِمْ، وَخَذِّعِهِمْ وَضَرِّهِمْ، وَأَنْصُرْهُمْ عَلَيْهِمْ بِبَصْرِكَ، وَاجْمَعْ كَلِمَتَهُمْ، وَأَلْفْ جَمْعَهُمْ، وَدَبِّرْ أَمْرَهُمْ، وَعَرِّفْهُمْ مَا يَجْهَلُونَ، وَعَلِّمْهُمْ مَا لَا يَعْلَمُونَ، وَبَصِّرْهُمْ مَا لَا يُبْصِرُونَ، وَأَعْلِ كَلِمَتَهُمْ، وَاجْعَلْهَا الْغُلْبَا، وَاجْعَلْ كَلِمَةَ الْأَعْدَاءِ السُّغْلَى. ۱

دعای فرج (الهی عظم البلاء)

مرحوم کفعمی در «البلد الامین» می‌گوید: این دعا را مولای ما، حضرت صاحب الزمان صلوات الله علیه برای کسی که در زندان محبوس بود تعلیم فرمود و او خلاص شد: إِلَهِي عَظُمَ الْبَلَاءُ، وَبَرِحَ الْخَفَاءُ، وَأُنْكَشَفَ الْغِطَاءُ، وَانْقَطَعَ الرَّجَاءُ، وَضَاقَتِ الْأَرْضُ، وَمُنِعَتِ السَّمَاءُ، وَأَنْتَ الْمُسْتَعَانُ، وَإِلَيْكَ الْمُشْتَكِي، وَعَلَيْكَ الْمُعْوَلُ فِي الشَّدَّةِ وَالرَّخَاءِ. اللَّهُمَّ

صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، أَوْلَى الْأُمَمِ الَّذِينَ فَرَضْتَ عَلَيْنَا طَاعَتَهُمْ، وَعَرَفْتَنَا بِذَلِكَ مَنَزَلَتَهُمْ، فَفَرِّحْ عَنَّا بِحَقِّهِمْ فَرَجاً عاجلاً قريباً كَلِمَحِ الْبَصَرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ، يَا مُحَمَّدُ يَا عَلِيُّ، يَا عَلِيُّ يَا مُحَمَّدُ، إِكْفِيَانِي فَيَاكُمَا كَافِيَانِ، وَأَنْصُرَانِي فَيَاكُمَا نَاصِرَانِ، يَا مَوْلَانَا يَا ضَاحِبَ الزَّمَانِ، أَلْعَوْتُ الْعَوْتَ الْعَوْتُ، أَدْرِكُنِي أَدْرِكُنِي أَدْرِكُنِي، أَلْسَاعَةَ السَّاعَةِ السَّاعَةَ، أَلْعَجَلَ الْعَجَلَ الْعَجَلَ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ ١.

دعا در ساعت مخصوص به آن حضرت ارواحنا فداه

در کتاب «مفتاح الفلاح» این دعا را برای ساعت مخصوص به آن حضرت - از هنگام زردی آفتاب تا غروب آن - نقل کرده است: **اللَّهُمَّ يَا خَالِقَ السَّقْفِ الْمَرْفُوعِ، وَالْمِهَادِ الْمَوْضُوعِ، وَرَازِقِ**

۱ - البلد الأمين: ۶۰۷، مزار شهید: ۲۳۱، المصباح: ۲۳۵، منهاج العارفين: ۴۸۳.

الْعَاصِي وَالْمُطِيعِ، الَّذِي لَيْسَ لَهُ مِنْ دُونِهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ. أَسْأَلُكَ بِأَسْمَائِكَ الَّتِي إِذَا سُمِّيَتْ عَلَيَّ طَوَارِقِ الْعُسْرِ عَادَتْ يُسْرًا، وَإِذَا وُضِعَتْ عَلَيَّ الْجِبَالُ كَانَتْ هِبَاءً مَنُورًا، وَإِذَا رُفِعَتْ إِلَيَّ السَّمَاءُ تَفْتَحَتْ لَهَا الْمَغَالِقُ، وَإِذَا هُبِطَتْ إِلَى ظُلُمَاتِ الْأَرْضِ اتَّسَعَتْ لَهَا الْمَضَائِقُ، وَإِذَا دُعِيَتْ بِهَا الْمَوْتَى انْتَشَرَتْ مِنَ اللَّحُودِ، وَإِذَا نُودِيَتْ بِهَا الْمَعْدُومَاتُ حَرَجَتْ إِلَى الْوُجُودِ، وَإِذَا دُكِرَتْ عَلَيَّ الْقُلُوبُ وَجِلَتْ خُشُوعًا، وَإِذَا قُرِعَتْ الْأَسْمَاعُ فَاضَتْ الْعُيُونُ دُمُوعًا. أَسْأَلُكَ بِمُحَمَّدٍ رَسُولِكَ الْمَوْيَّدِ بِالْمُعْجَزَاتِ، الْمَبْعُوثِ بِمُحْكَمِ الْآيَاتِ، وَيَأْمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ، الَّذِي اخْتَرْتَهُ لِمُؤَاخَاتِهِ وَوَصِيَّتِهِ، وَاصْطَفَيْتَهُ لِمُصَافَاتِهِ وَمُصَاهَرَتِهِ. وَبِضَاحِبِ الزَّمَانِ الْمَهْدِيِّ، الَّذِي تَجَمَّعَ عَلَيَّ طَاعَتِهِ الْأَرَاءُ الْمُتَفَرِّقَةَ، وَتَوَلَّفَ بِهِ بَيْنَ الْأَهْوَاءِ الْمُخْتَلِفَةَ، وَتَسْتَخْلِصُ بِهِ حُقُوقَ أَوْلِيَائِكَ، وَتَنْتَقِمُ بِهِ مِنْ شَرِّ أَعْدَائِكَ،

بِحَقَائِقِ الْحَقِّ مِنْ حَقِّ حَقِّكَ، بِمَكْنُونِ السِّرِّ مِنْ سِرِّ
سِرِّكَ، بِمَعَاوِدِ الْعِزِّ مِنْ عِزِّ عِزِّكَ، بِحَنِينِ أَنْبِيَنِ تَسْكِينِ
الْمُرِيدِينَ، بِحَرَافَاتِ خَضَعَاتِ زَفَرَاتِ الْخَائِنِينَ، بِأَمَالِ
أَعْمَالِ أَقْوَالِ الْمُجْتَهِدِينَ، بِتَخَشُّعِ تَخَضُّعِ تَقَطُّعِ
مَرَاذَاتِ الصَّابِرِينَ، بِتَعَبُّدِ تَهَجُّدِ تَمَجُّدِ تَجَلُّدِ الْغَائِدِينَ.
اللَّهُمَّ ذَهَلَتْ الْعُقُولُ، وَانْحَسَرَتِ الْأَبْصَارُ، وَضَاعَتِ
الْأَفْهَامُ، وَحَارَتِ الْأَوْهَامُ، وَقَصُرَتِ الْخَوَاطِرُ، وَبَعُدَتِ
الظُّنُونُ عَنْ إِذْرَاكِ كُنْهِ كَيْفِيَّةِ مَا ظَهَرَ مِنْ بَوَادِي عَجَائِبِ
أَصْنَافِ بَدَائِعِ قُدْرَتِكَ، دُونَ الْبُلُوغِ إِلَى مَعْرِفَةِ تَلَا لُسُو
لَمَعَانِ بُرُوقِ سَمَائِكَ. اللَّهُمَّ مُحَرِّكَ الْحَرَكَاتِ، وَمُبْدِي
نَهَائِيَةِ الْغَايَاتِ، وَمُخْرِجِ يَنَابِيعِ تَفْرِيعِ قُضْبَانِ النَّبَاتِ، يَا
مَنْ شَقَّ صَمَّ جَلَامِيدِ الصُّخُورِ الرَّاسِيَاتِ، وَأَنْبَعَ مِنْهَا مَاءً
مَعِيناً حَيَاةً لِمَخْلُوقَاتِ، فَأَحْيَى مِنْهَا الْحَيَوَانَ وَالنَّبَاتِ،
وَعَلِمَ مَا اخْتَلَجَ فِي سِرِّ أَفْكَارِهِمْ مِنْ نُطْقِ إِشَارَاتِ
خَفِيَّاتِ لُغَاتِ التَّمَلِّ السَّارِحَاتِ. يَا مَنْ سَبَّحَتْ وَهَلَّلَتْ

وَقَدَّسَتْ وَكَبَّرَتْ وَسَجَدَتْ لِجَلَالِ جَمَالِ أَقْوَالِ عَظِيمِ
عِزَّةِ جَبْرُوتِ مَلَكُوتِ سُلْطَنِيَّةِ مَلَائِكَةِ السَّبْعِ السَّمَاوَاتِ،
يَا مَنْ دَارَتْ فَأَضَاءَتْ وَأَنَارَتْ لِدَوَامِ دَيْمُومِيَّتِهِ النُّجُومِ
الرَّاهِرَاتِ، وَأَخْصَى عَدَدَ الْأَخْيَاءِ وَالْأَمْوَاتِ، صَلَّ عَلَى
مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ خَيْرِ الْبَرِيَّاتِ، وَافْعَلْ بِي كَذَا وَكَذَا.
و به جای «کذا و کذا» حاجات خود را مسألت می کنی.^۱

دعای دیگر از امام زمان عجل الله تعالی فرجه

این دعای شریف نیز از وجود مبارک حضرت صاحب الزمان ارواحنا
فداء روایت شده است: اللَّهُمَّ ارْزُقْنَا تَوْفِيقَ الطَّاعَةِ، وَبُعْدَ
الْمَعْصِيَةِ، وَصِدْقَ النَّيِّةِ، وَعِرْفَانَ الْحُرْمَةِ، وَأَكْرَمَنَا
بِالْهُدَى وَالْإِسْتِقَامَةِ، وَسَدِّدْ أَلْسِنَتَنَا بِالصَّوَابِ وَالْحِكْمَةِ،
وَأَمَلْأ قُلُوبَنَا بِالْعِلْمِ وَالْمَعْرِفَةِ، وَطَهِّرْ بَطُونَنَا مِنَ الْحَرَامِ
وَالشُّبْهِةِ، وَاكْفِفْ أَيْدِيَنَا عَنِ الظُّلْمِ وَالسَّرْقَةِ، وَاعْظُضْ

۱- المصباح: ۳۵۴، البلد الأمين: ۴۷۹.

أَبْصَارَنَا عَنِ الْفُجُورِ وَالْخِيَانَةِ، وَاشْدُدْ أَسْمَاعَنَا عَنِ
اللُّغْوِ وَالْغَيْبَةِ. وَتَفَضَّلْ عَلَيَّ عَلَمَانِنَا بِالزُّهْدِ وَالنَّصِيحَةِ،
وَعَلَى الْمُتَعَلِّمِينَ بِالْجُهْدِ وَالرَّغْبَةِ، وَعَلَى الْمُسْتَمِيعِينَ
بِالِاتِّبَاعِ وَالْمَوْعِظَةِ، وَعَلَى مَرْضَى الْمُسْلِمِينَ بِالشِّفَاءِ
وَالرَّاحَةِ، وَعَلَى مَوْتَاهُمْ بِالرَّأْفَةِ وَالرَّحْمَةِ، وَعَلَى
مَشَايخِنَا بِالْوَفَارِ وَالسَّكِينَةِ، وَعَلَى الشَّبَابِ بِالإِنَابَةِ
وَالتَّوْبَةِ، وَعَلَى النِّسَاءِ بِالحَيَاءِ وَالْعِفَّةِ، وَعَلَى الأَغْنِيَاءِ
بِالتَّوَّاضِعِ وَالسَّعَةِ، وَعَلَى الْفُقَرَاءِ بِالصَّبْرِ وَالْقِنَاعَةِ،
وَعَلَى العُزَاةِ بِالنَّصْرِ وَالْعَلَبَةِ، وَعَلَى الأَسْرَاءِ بِالإِخْلَاصِ
وَالرَّاحَةِ، وَعَلَى الأَمْرَاءِ بِالعَدْلِ وَالشَّفَقَةِ، وَعَلَى الرَّعِيَّةِ
بِالإِنصَافِ وَحُسْنِ السِّيَرَةِ، وَبَارِكْ لِلْحُجَّاجِ وَالزُّوَّارِ فِي
الرَّادِ وَالتَّفَقُّةِ، وَأَقْضِ مَا أُوجِبْتَ عَلَيْهِمْ مِنْ الْحَجِّ
وَالْعُمْرَةِ، بِفَضْلِكَ وَرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ^۱.

۱- البلد الأمين: ۴۸۰، المصباح: ۳۷۴.

دعای «یا نور النور» از امام زمان عجل الله تعالی فرجه

این دعا را مرحوم کفعمی در «المصباح» از مولای ما امام زمان ارواحنا
فداء نقل کرده است: يَا نُوْرَ النُّوْرِ، يَا مُدَبِّرَ الأُمُوْر، يَا بَاعِثَ
مَنْ فِي القُبُوْرِ، صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاجْعَلْ لِي
وَلِشِيعَتِي مِنَ الصَّبِيْحِ فَرْجًا، وَمِنْ أَلْهَمٍ مَخْرَجًا، وَأَوْسِعْ
لَنَا المَنْهَجَ، وَأَطْلِقْ لَنَا مِنْ عِنْدِكَ مَا يُفْرِّجُ، وَافْعَلْ بِنَا مَا
أَنْتَ أَهْلُهُ يَا كَرِيْمٌ^۱. روایت شده: کسی که این دعا را اختیار
نماید، یعنی آن را دعای خود قرار داده و بخواند با صاحب الأمر
صلوات الله علیه محشور می شود.^۲

دعای دیگر از امام زمان ارواحنا فداء برای رفع مشکلات

این دعای شریف برای رفع مشکلات، در کتاب «قصص الأنبياء» از

۱- المصباح: ۴۰۷، جنات الخلود: ۴۱، ضیاء الصالحین: ۵۲۳، الجنة الواقية والجنة

الباقية (مخطوط): ۵۹. ۲- منتخب الأثر: ۵۲۱.

مولای ما صاحب الزمان ارواحنا فداه نقل شده است: **يَا مَنْ إِذَا تَضَايَقَتِ الْأُمُورُ فَتَحَ لَنَا بَاباً لَمْ تَذْهَبِ إِلَيْهِ الْأَوْهَامُ، فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَافْتَحْ لِي مُورِي الْمُتَضَايِقَةِ بَاباً لَمْ يَذْهَبِ إِلَيْهِ وَهُمْ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ**.^۱

در «التحفة الرضوية» از مرحوم علامه سید حسن، فرزند مرحوم آیه الله سید علی آقاشیرازی^{رحمته} نقل کرده است که این دعا از حضرت حجت عجل الله تعالی فرجه وارد شده و فرموده است: این دعا پس از نمازهای یومیه و مواقع دیگر برای رسیدن به حوایج مهم خوانده می شود، و آن دعا این است: **يَا مَنْ إِذَا تَضَايَقَتِ الْأُمُورُ فَتَحَ لَهَا بَاباً لَمْ تَذْهَبِ إِلَيْهِ الْأَوْهَامُ، صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَافْتَحْ لِي مُورِي الْمُتَضَايِقَةِ بَاباً لَمْ يَذْهَبِ إِلَيْهِ وَهُمْ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ**.^۲

۱- قصص الأنبياء: ۳۶۳.

۲- التحفة الرضوية: ۱۱۴.

دعای مهم دیگر از امام زمان عجل الله تعالی فرجه

برای برآورده شدن حاجت‌ها

در کتاب «الکلم الطیب» می نویسد: این دعای عظیم الشأن از حضرت صاحب الزمان ملوات الله علیه برای کسی که چیزی از او گم شده یا حاجت مهمی داشته باشد روایت شده است و هر کس حاجت مهمی دارد این دعا را زیاد بخواند: **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، أَنْتَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، مُبْدِيُ الْخَلْقِ وَمُعِيدُهُمْ، وَأَنْتَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، مُدَبِّرُ الْأُمُورِ، وَبَاعِثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ، وَأَنْتَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْفَاقِضُ الْبَاسِطُ، وَأَنْتَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، وَارِثُ الْأَرْضِ وَمَنْ عَلَيْهَا. أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي إِذَا دُعِيتَ بِهِ أَجَبْتَ، وَإِذَا سُئِلْتَ بِهِ أَعْطَيْتَ، وَأَسْأَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ، وَبِحَقِّهِمُ الَّذِي أَوْجَبْتَهُ عَلَيَّ نَفْسِكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تَقْضِيَ لِي حَاجَتِي، أَلْسَاعَةَ السَّاعَةِ.**

يَا سَيِّدَاهُ، يَا مَوْلَاهُ، يَا غِيَاثَاهُ، أَسْتَلِكُ بِكُلِّ اسْمٍ سَمَّيْتَهُ بِهِ نَفْسَكَ، وَاسْتَأْتِزْتُ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تُعَجِّلَ خَلَاصَنَا مِنْ هَذِهِ الشَّدَّةِ، يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ وَالْأَبْصَارِ، يَا سَمِيعَ الدُّعَاءِ، إِنَّكَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ١.

دعای امام عصر عجل الله تعالی فرجه

برای شفاء از بیماری‌ها

محدث نوری علیه السلام می‌گوید: شیخ جلیل القدر کفعمی علیه السلام در کتاب «البلد الامین» از حضرت مهدی صلوات الله علیه نقل می‌کند: اگر بیماری این دعا را در ظرف تازه‌ای با تربت امام حسین علیه السلام بنویسد و آن را بشوید و آبش را بخورد، از بیماری شفا پیدا می‌کند. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، بِسْمِ اللَّهِ دَوَاءً، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ شِفَاءً، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ كِفَاءً، هُوَ الشَّافِي شِفَاءً، وَهُوَ

الْكَافِي كِفَاءً، أَذْهِبِ الْبَأْسَ بِرَبِّ النَّاسِ، شِفَاءً لَا يُعَادِرُهُ سُمٌّْ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ النَّجَبَاءِ ١.

دعای دیگری از امام زمان عجل الله تعالی فرجه

برای رهایی از سختی‌ها و مشکلات

در کتاب «الکلم الطیب» می‌نویسد: نسخه‌ای به خط یکی از سادات بزرگوار و مورد اطمینان دیدم که در آن نوشته بود: در ماه رجب سال هزار و نود و سه هجری قمری از برادر دانشمند، اسماعیل بن حسین جابری انصاری شنیدم که می‌گفت: شیخ متقی حاج علی‌با مکی گوید: برای احقاق حقی در میان عده‌ای از دشمنان گرفتار شدم، ترسیدم که جانم با خطر مرگ مواجه شود، از این جهت خیلی ناراحت بودم. روزی دعایی را در جیب خود پیدا کردم، تعجب کردم؛ زیرا که من از کسی دعا نگرفته بودم. از این جریان در تحیر بودم شبی در عالم خواب شخصی را که در لباس افراد شایسته و زهاد بود دیدم، او می‌گفت: فلان دعا را ما به تو دادیم، آن را بخوان

تا از شدت و پریشانی نجات پیدا کنی. من که این گوینده را نمی‌شناختم به همین جهت، تعجبم زیادتر شد، دفعه بعد حضرت امام زمان ارواحنا فداه را در خواب دیدم. حضرتش فرمود: دعایی را که به تو دادم بخوان، و به هر کسی که خواستی یاد بده. دفعات متعددی این دعا را خواندم و به زودی گشایشی در کارم پیدا شد، و این عمل را تجربه کردم، پس از مدتی دعا را گم کردم، خیلی ناراحت و متأسف شدم و از بدی عمل خود نادم و پشیمان بودم. ناگاه شخصی آمد و به من گفت: دعای تو در فلان جا افتاده است، من نمی‌دانستم که آنجا رفته باشم، به آن مکان رفتم و دعا را برداشتم، و به شکرانه آن، سجده شکر بجای آوردم، و آن دعا این است: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، رَبِّ أَسْأَلُكَ مَدَدًا رُوْحَانِيًّا تَقْوَى بِهِ قُوَايَ الْكَلْبِيَّةَ وَالْجَزْيِيَّةَ، حَتَّى أَفْهَرَ بِمَبَادِي نَفْسِي كُلَّ نَفْسٍ فَاهِرَةٍ، فَتَنْقِضَ لِي إِشَارَةَ دَقَائِقِهَا، إِنَّقِبَاضًا تَسْقُطُ بِهِ قُوَاهَا، حَتَّى لَا يَبْقَى فِي الْكَوْنِ دُوْرُوحٌ إِلَّا وَنَارٌ فَهْرِي قَدْ أَحْرَقَتْ ظُهُورَهُ. يَا شَدِيدُ، يَا شَدِيدُ، يَا ذَا الْبَطْشِ الشَّدِيدِ، يَا فَاهِرُ يَا قَهَّارُ، أَسْأَلُكَ بِمَا أَوْدَعْتَهُ عِزْرَائِيلَ مِنْ أَسْمَانِكَ الْقَهْرِيَّةِ، فَانْفَعَلْتَ لَهُ النَّفْسُ

بِالْقَهْرِ، أَنْ تُودِعَنِي هَذَا السَّرِّ فِي هَذِهِ السَّاعَةِ، حَتَّى أَلَيِّنَ بِهِ كُلَّ صَعْبٍ، وَأُدْلِلَ بِهِ كُلَّ مَتَبِعٍ، بِقُوَّتِكَ يَا ذَا الْقُوَّةِ الْمُتَمَيِّنِ. این دعا هنگام سحر - در صورت امکان - سه مرتبه، و هنگام صبح سه مرتبه و هنگام شب نیز سه مرتبه خوانده می‌شود، و اگر کارش بسیار مشکل بود، پس از خواندن آن سی مرتبه بگوید: يَا رَحْمَانُ يَا رَحِيمُ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، أَسْأَلُكَ اللَّطْفَ بِمَا جَرَتْ بِهِ الْمَقَادِيرُ.^۱

حرز امام زمان عجل الله تعالی فرجه

سید بزرگوار علی بن طاووس رحمته الله علیه در «مهج الدعوات»، و مرحوم کفعمی در «البلد الامین» این حرز را نقل کرده‌اند: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، يَا مَالِكَ الرَّقَابِ، وَهَارِمَ الْأَخْرَابِ، يَا مُفْتَحَ الْأَبْوَابِ، يَا مُسَبِّبَ الْأَسْبَابِ، سَبِّبْ لَنَا سَبَبًا لَا نَسْتَطِيعُ لَهُ طَلَبًا، بِحَقِّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ

۱ - الکلم الطیب: ۱۰، جته الماوی: ۲۲۵، دار السلام: ۲۸۸/۱.

صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ^۱.

دعای شیعه هنگام خروج حضرت قائم ارواحنا فداه

پیغمبر اکرم ﷺ فرمودند: هرگاه اراده داری که خداوند تو را از غرق شدن، سوختن و دزدی محفوظ نگه دارد، وقتی که صبح نمودی بگو: بِسْمِ اللَّهِ مَا شَاءَ اللَّهُ، لَا يَصْرِفُ السُّوءَ إِلَّا اللَّهُ، بِسْمِ اللَّهِ مَا شَاءَ اللَّهُ، لَا يَسُوقُ الْخَيْرَ إِلَّا اللَّهُ، بِسْمِ اللَّهِ مَا شَاءَ اللَّهُ، مَا يَكُونُ مِنْ نِعْمَةٍ فَمِنْ اللَّهِ، بِسْمِ اللَّهِ مَا شَاءَ اللَّهُ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، بِسْمِ اللَّهِ مَا شَاءَ اللَّهُ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ. زیرا کسی که این دعا را هنگام صبح سه مرتبه بخواند از غرق شدن، سوختن و دزدی تا هنگام شب در امان است، و هر کس آن را سه مرتبه هنگام شب بخواند تا صبح از آن بلاها در امان است.

۱- مهج الدعوات: ۶۴، المصباح: ۴۰۷.

و هنگام جدا شدن از یکدیگر این کلمات را می خوانند و این دعا شعار شیعه من است و به وسیله این دعا دشمنان من از اولیای من در روزی که قائم آنان قیام کند، شناخته می شوند.^۱

صلوات بر حضرت فاطمه زهرا

(اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى فَاطِمَةَ وَأَبِيهَا...)

یکی از صلواتهای مجرب و مؤثر در گرفتن حاجت‌ها صلوات حضرت فاطمه زهرا ﷺ است به این گونه که پانصد و سی مرتبه بگوید: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى فَاطِمَةَ وَأَبِيهَا وَبَعْلِهَا وَبَنِيهَا [وَالسِّرِّ الْمُسْتَوْدَعِ فِيهَا] بَعْدَ مَا أَحَاطَ بِهِ عِلْمُكَ. این ختم در کتب قدیمه دعا ذکر نشده و از زمان شیخ اعظم انصاری ﷺ در میان زبان‌ها معروف شده است. ما به خاطر دو جهت این صلوات را نقل نمودیم: ۱- اگرچه این صلوات در کتب قدیمه وجود ندارد و از مرحوم شیخ انصاری شنیده شده ولی به خاطر ارتباطی که آن بزرگوار با حضرت بقیة الله ارواحنا فداه داشته است به احتمال قوی این

۱- بحر الأنوار: ۲۴/۳۹، مکیال المکارم: ۱۹۳/۱.

دعا از حضرت صاحب الامر ارواحنا فداء صادر شده است. ۲ - مقصود از «السز المستودع فیها» حضرت حجّت عجل الله تعالی فرجه می باشد. ۱

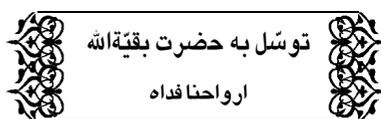
فضیلت سوره های «مستباحات»

جناب جابر جعفی می گوید: از امام باقر علیه السلام شنیدم که می فرمود: هر کس هنگام شب پیش از آن که بخوابد: سوره های «مستباحات» را بخواند، نمی میرد تا این که حضرت قائم (صلوات الله علیه) را درک کند، و اگر بمیرد در جوار پیامبر صلی الله علیه و آله قرار می گیرد. ۲ مؤلف گوید: درباره «آیه الکرسی» و آیه شریفه «نور» و آیه «رَبِّ أَدْخِلْنِي» و آیات دیگر ختوماتی ذکر شده است که مناسب با این موضوع است، ولی از نقل آن ها صرف نظر نمودیم. باید توجه داشته باشیم که عالی ترین راه برای تشرف به محضر مقدّس حضرت بقیة الله الأعظم ارواحنا فداء جلب توجه و رضایت کامل آن بزرگوار می باشد.

۱- رجوع کنید به: «الصحيفة المباركة المهدية».

۲- نواب الأعمال: ۱۱۸.

بخش هفتم

دعای توسل

معروف به دعای توسل خواجه نصیر علیه السلام

این دعا را سید بزرگوار، علی بن طاووس علیه السلام در «مهج الدعوات» نقل نموده است: ۱ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَرَزِدْ وَبَارِكْ عَلَى النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الْعَرَبِيِّ الْهَاشِمِيِّ الْقُرَشِيِّ الْمَكِّيِّ الْمَدَنِيِّ الْأَبْطَحِيِّ التَّهَامِيِّ، أَلَسَّيْدِ الْجَبَّيِّ، أَلَسَّرَاجِ الْمُضِيِّ، أَلَكُوكِبِ الدَّرِيِّ، أَلَسَّيْدِ الْوَفَّارِ وَالسَّكِينَةِ، أَلَمَدْفُونِ بِالْمَدِينَةِ، أَلَعَبْدِ الْمُؤَيَّدِ، وَالرُّسُولِ

۱- بنابر نقلی این دعا را امام زمان ارواحنا فداء به خواجه نصیرالدین طوسی علیه السلام در عالم رؤیا تعلیم نمودند. جریان آن را در «صحیفه مهدیه ص ۳۳۷» نقل نموده ایم.

الْمُسَدَّدِ، الْمُضْطَفَى الْأَمَجِدِ، الْمَحْمُودِ الْأَحْمَدِ، حَبِيبِ
إِلَهِ الْعَالَمِينَ، وَسَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ، وَخَاتَمِ النَّبِيِّينَ، وَشَفِيعِ
الْمُذْنِبِينَ، وَرَحْمَةِ الْعَالَمِينَ، أَبِي الْقَاسِمِ مُحَمَّدٍ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ. الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا الْقَاسِمِ يَا
رَسُولَ اللَّهِ، يَا إِمَامَ الرَّحْمَةِ، يَا شَفِيعَ الْأُمَّةِ، يَا حُجَّةَ اللَّهِ
عَلَى خَلْقِهِ، يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا
وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللَّهِ، وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا فِي
الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، يَا وَجْهًا عِنْدَ اللَّهِ، إِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ.
اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَزِدْ وَبَارِكْ عَلَى السَّيِّدِ الْمُطَهَّرِ،
وَإِلْمَامِ الْمُطَهَّرِ، وَالشُّجَاعِ الْغَضَنَفَرِ، أَبِي شُبَيْرِ وَشَبْرَ،
فَاسِمِ طُوبَى وَسَقَرِ، الْأَنْزَعِ الْبُطِينِ، الْأَشْجَعِ الْمَتِينِ،
الْأَشْرَفِ الْمَكِينِ، الْعَالِمِ الْمُبِينِ، النَّاصِرِ الْمُعِينِ، وَلِيِّ
الدِّينِ، الْوَالِيِّ الْوَلِيِّ، السَّيِّدِ الرَّضِيِّ، الْإِمَامِ الْوَصِيِّ،
الْحَاكِمِ بِالنَّصِّ الْجَلِيِّ، الْمَخْلِصِ الصَّفِيِّ، الْمَدْفُونِ
بِالْعَرِيِّ، كَيْتِ بَنِي غَالِبٍ، مَظْهَرِ الْعَجَائِبِ، وَمُظْهَرِ

الْعَرَائِبِ، وَمَمَرِّقِ الْكُنَائِبِ، وَالشَّهَابِ الثَّاقِبِ، وَالْهَزَبِ
السَّالِبِ، نُقْطَةِ دَائِرَةِ الْمَطَالِبِ، أَسَدِ اللَّهِ الْغَالِبِ، غَالِبِ
كُلِّ غَالِبٍ، وَمَطْلُوبِ كُلِّ طَالِبٍ، صَاحِبِ الْمَفَاخِرِ
وَالْمَنَاقِبِ، إِمَامِ الْمَشَارِقِ وَالْمَغَارِبِ، مَوْلَانَا وَمَوْلَى
الْكَوْتَيْنِ، الْإِمَامِ أَبِي الْحَسَنِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ
أَبِي طَالِبٍ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ. الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا
أَبَا الْحَسَنِ، يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ، يَا عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ، يَا
أَخَ الرَّسُولِ، يَا زَوْجَ الْبُتُولِ، يَا أَبَا السَّبْطَيْنِ، يَا حُجَّةَ اللَّهِ
عَلَى خَلْقِهِ، يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا، إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا
وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللَّهِ، وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا فِي
الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، يَا وَجْهًا عِنْدَ اللَّهِ، إِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ.
اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَزِدْ وَبَارِكْ عَلَى السَّيِّدَةِ الْجَلِيلَةِ
الْحَمِيلَةِ، الْمَعْصُومَةِ الْمَطْلُومَةِ، الْكَرِيمَةِ النَّسِيلَةِ،
الْمَكْرُوبَةِ الْعَلِيلَةِ، ذَاتِ الْأَخْزَانِ الطَّوِيلَةِ فِي الْمُدَّةِ
الْقَلِيلَةِ، الرَّضِيَّةِ الْحَلِيمَةِ، الْعَقِيمَةِ السَّلِيمَةِ، الْمَجْهُولَةِ

قَدْرًا، وَالْمَخْفِيَّةَ قَبْرًا، أَلَمَدْفُونَةً سِرًّا، وَالْمَعْصُوبَةَ
جَهْرًا، سَيِّدَةَ النَّسَاءِ، الْأَنْبِيَّةِ الْحَوَازِيَّةِ، أُمُّ الْأَيْمَةِ النَّبِيَّةِ
النُّجَبَاءِ، بِنْتُ خَيْرِ الْأَنْبِيَاءِ، الطَّاهِرَةِ الْمُطَهَّرَةِ، أَلَسْتُولِ
الْعَدْرَاءِ، فَاطِمَةَ النَّبِيِّ الرَّهَاءِ عَلَيْهَا السَّلَامُ. أَلصَّلَاةُ
وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى ذُرِّيَّتِكَ يَا فَاطِمَةَ الرَّهَاءِ، يَا بِنْتَ
مُحَمَّدِ رَسُولِ اللَّهِ، أَيُّهَا النَّبِيُّ، يَا قُرَّةَ عَيْنِ الرَّسُولِ، يَا
بَضْعَةَ النَّبِيِّ، يَا أُمَّ السَّبْطِيِّينَ، يَا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ، يَا
سَيِّدَتَنَا وَمَوْلَاتَنَا، إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ
إِلَى اللَّهِ، وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ،
يَا وَجِيهَةَ عِنْدَ اللَّهِ، إِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ. أَللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ
وَزِدْ وَبَارِكْ عَلَى السَّيِّدِ الْمُجْتَبَى، وَالْإِمَامِ الْمُرْتَجَى،
سَبْطِ الْمُصْطَفَى، وَابْنِ الْمُرْتَضَى، عِلْمِ الْهُدَى، الْعَالِمِ
الرَّفِيعِ، ذِي الْحَسَبِ الْمَنِيِّ، وَالْفَضْلِ الْجَمِيعِ، وَالشَّرَفِ
الرَّفِيعِ، أَلشَّفِيعِ ابْنِ الشَّفِيعِ، أَلْمَقْتُولِ بِالسَّمِّ النَّقِيعِ،
أَلْمَدْفُونِ بِأَرْضِ النَّبِيعِ، الْعَالِمِ بِأَلْفَرَائِضِ وَالسُّنَنِ،

صَاحِبِ الْجُودِ وَالْمِنَنِ، كَاشِفِ الضَّرِّ وَالْبَلْوَى وَالْمِحَنِ،
مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ، الَّذِي عَجَزَ عَنْ عَدِّ مَدَائِحِهِ لِسَانُ
اللُّسَنِ، الْإِيمَانِ بِالْحَقِّ الْمُؤْتَمَنِ، أَبِي مُحَمَّدٍ الْحَسَنِ
(صَلَوَاتُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ عَلَيْهِ) . أَلصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا
أَبَا مُحَمَّدٍ، يَا حَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ، أَيُّهَا الْمُجْتَبَى، يَا بِنْتَ رَسُولِ
اللَّهِ، يَا بِنْتَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، يَا بِنْتَ فَاطِمَةَ الرَّهَاءِ، يَا حُجَّةَ
اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ، يَا سَيِّدَةَ شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ، يَا سَيِّدَتَنَا
وَمَوْلَانَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللَّهِ،
وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، يَا
وَجِيهَةَ عِنْدَ اللَّهِ، إِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ. أَللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَزِدْ
وَبَارِكْ عَلَى السَّيِّدِ الرَّاهِدِ، وَالْإِمَامِ الْعَاوِدِ، الرَّكَعِ
السَّاجِدِ، وَلِيِّ الْمَلِكِ الْمَاجِدِ، وَقَتِيلِ الْكَافِرِ الْمَجَادِ،
رَيْنِ الْمُنَابِرِ وَالْمَسَاجِدِ، صَاحِبِ الْمِحْنَةِ وَالْكَرْبِ وَالْبَلَاءِ،
أَلْمَدْفُونِ بِأَرْضِ كَرْبَلَاءَ، سَبْطِ رَسُولِ الشَّقَلِينِ، وَنُورِ
الْعَيْنَيْنِ، مَوْلَانَا وَمَوْلَى الْكُونَيْنِ، الْإِيمَانِ بِالْحَقِّ أَبِي عَبْدِ

اللَّهِ الْحُسَيْنِ (صَلَوَاتُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ عَلَيْهِ) . اَلصَّلَاةُ
وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا اَبَا عَبْدِ اللَّهِ ، يَا حُسَيْنَ بْنَ عَلِيٍّ ، أَيُّهَا
الشَّهِيدُ يَا بْنَ رَسُولِ اللَّهِ ، يَا بْنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ، يَا بْنَ
فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ ، يَا سَيِّدَ شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ ، يَا حُجَّةَ اللَّهِ
عَلَى خَلْقِهِ ، يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا
وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللَّهِ ، وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا فِي
الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ، يَا وَجِيهًا عِنْدَ اللَّهِ ، إِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ .
اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَرُدِّ وَبَارِكْ عَلَى أَبِي الْاِثْمَةِ ، وَسِرَاجِ
الْاُئِمَّةِ ، وَكَاشِفِ الْعَمَةِ ، وَمُحْيِي السُّنَّةِ ، وَسَيِّئِ الْهَمَّةِ ،
وَرَفِيعِ الرَّتَبَةِ ، وَأَنْبَسِ الْكُرْبَةِ ، وَصَاحِبِ النُّدْبَةِ ،
الْمَدْفُونِ بِأَرْضِ طَبِيبَةَ ، الْمُبْرِّءِ مِنْ كُلِّ شَيْئٍ ، وَأَفْضَلِ
الْمُجَاهِدِينَ ، وَأَكْمَلِ الشَّاكِرِينَ وَالْحَامِدِينَ ، شَمْسِ نَهَارِ
الْمُسْتَغْفِرِينَ ، وَقَمَرِ لَيْلَةِ الْمُتَهَجِّدِينَ ، الْاِمَامِ بِالْحَقِّ زَيْنِ
الْعَابِدِينَ ، أَبِي مُحَمَّدٍ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ (صَلَوَاتُ اللَّهِ
وَسَلَامُهُ عَلَيْهِمَا) . اَلصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا اَبَا مُحَمَّدٍ ،

يَا عَلِيَّ بْنَ الْحُسَيْنِ ، يَا زَيْنَ الْعَابِدِينَ ، أَيُّهَا السَّجَادُ يَا بْنَ
رَسُولِ اللَّهِ ، يَا بْنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ، يَا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ ،
يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى
اللَّهِ ، وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ، يَا
وَجِيهًا عِنْدَ اللَّهِ ، إِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ . اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَرُدِّ
وَبَارِكْ عَلَى قَمَرِ الْاِقْفَانِ ، وَنُورِ الْاَنْوَارِ ، وَقَائِدِ الْاَخْبَارِ ،
وَسَيِّدِ الْاَبْرَارِ ، وَالطَّهْرِ الطَّاهِرِ ، وَالتَّبَذْرِ الْبَاهِرِ ، وَالتَّجْمِ
الرَّاهِرِ ، وَالتَّبَحْرِ الرَّاحِرِ ، وَالدَّرِّ الْفَاجِرِ ، اَلْمَلَكَبِ الْبَالِقِرِ ،
السَّيِّدِ الْوَجِيهِ ، الْاِمَامِ النَّبِيهِ ، الْمَدْفُونِ عِنْدَ جَدِّهِ وَأَبِيهِ ،
الْحَبْرِ الْمَلِيٍّ عِنْدَ الْعَدُوِّ وَالْوَلِيِّ ، الْاِمَامِ بِالْحَقِّ الْاَزَلِيِّ ،
أَبِي جَعْفَرٍ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ . اَلصَّلَاةُ
وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا اَبَا جَعْفَرٍ يَا مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ ، أَيُّهَا الْبَاقِرُ
يَا بْنَ رَسُولِ اللَّهِ ، يَا بْنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ، يَا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَى
خَلْقِهِ ، يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا
بِكَ إِلَى اللَّهِ ، وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا فِي الدُّنْيَا

وَالْآخِرَةَ، يَا وَجِيهًا عِنْدَ اللَّهِ، إِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ. اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَزِدْ وَبَارِكْ عَلَيَّ السَّيِّدِ الصَّادِقِ الصِّدِّيقِ، الْعَالِمِ الْوَثِيقِ، الْحَلِيمِ الشَّفِيقِ، الْهَادِي إِلَى الطَّرِيقِ، السَّاقِي شِبَعَتَهُ مِنَ الرَّحِيقِ، وَمُبْلِعِ أَعْدَائِهِ إِلَى الْحَرْبِيقِ، صَاحِبِ الشَّرَفِ الرَّفِيعِ، وَالْحَسَبِ الْمُنِيعِ، وَالْفَضْلِ الْجَمِيعِ، الشَّفِيعِ ابْنِ الشَّفِيعِ، الْمَدْفُونِ بِالتَّبَعِ، الْمَهْدَبِ الْمُؤَيَّدِ، الْإِمَامِ الْمُجَدِّدِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ (صَلَوَاتُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ عَلَيْهِ). اَلصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، يَا جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ، أَيُّهَا الصَّادِقُ يَا بَيْنَ رَسُولِ اللَّهِ، يَا بَيْنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، يَا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ، يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا، يَا تَوْجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللَّهِ، وَقَدَمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، يَا وَجِيهًا عِنْدَ اللَّهِ، إِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ. اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَزِدْ وَبَارِكْ عَلَيَّ السَّيِّدِ الْمَعْصُومِ، وَالْإِمَامِ الْمَظْلُومِ، وَالشَّهِيدِ الْمَسْمُومِ، وَالْغَرِيبِ الْمَعْمُومِ، وَالْقَتِيلِ الْمَحْرُومِ، عَالِمِ عِلْمِ الْمَكْتُومِ، بَدْرِ النُّجُومِ، شَمْسِ الشُّمُوسِ، وَأَنْبَسِ النَّفُوسِ، الْمَدْفُونِ بِأَرْضِ طُوسِ، الرَّضِيِّ الْمُتَرْضَى، الْمُرْتَجَى الْمُجْتَبَى، الْإِمَامِ بِالْحَقِّ أَبِي الْحَسَنِ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا (صَلَوَاتُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ عَلَيْهِ). اَلصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ

قُرَيْشٍ، صَاحِبِ الشَّرَفِ الْأَنْوَرِ، وَالْمَجْدِ الْأَظْهَرِ، وَالْجَبِينِ الْأَظْهَرِ [الْأَزْهَرِخ]، الْإِمَامِ بِالْحَقِّ أَبِي إِبْرَاهِيمَ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ (صَلَوَاتُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ عَلَيْهِ). اَلصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا إِبْرَاهِيمَ، يَا مُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ، أَيُّهَا الْكَاطِمُ، وَأَيُّهَا الْعَبْدُ الصَّالِحُ، يَا بَيْنَ رَسُولِ اللَّهِ، يَا بَيْنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، يَا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ، يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا، إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللَّهِ، وَقَدَمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، يَا وَجِيهًا عِنْدَ اللَّهِ، إِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ. اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَزِدْ وَبَارِكْ عَلَيَّ السَّيِّدِ الْمَعْصُومِ، وَالْإِمَامِ الْمَظْلُومِ، وَالشَّهِيدِ الْمَسْمُومِ، وَالْغَرِيبِ الْمَعْمُومِ، وَالْقَتِيلِ الْمَحْرُومِ، عَالِمِ عِلْمِ الْمَكْتُومِ، بَدْرِ النُّجُومِ، شَمْسِ الشُّمُوسِ، وَأَنْبَسِ النَّفُوسِ، الْمَدْفُونِ بِأَرْضِ طُوسِ، الرَّضِيِّ الْمُتَرْضَى، الْمُرْتَجَى الْمُجْتَبَى، الْإِمَامِ بِالْحَقِّ أَبِي الْحَسَنِ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا (صَلَوَاتُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ عَلَيْهِ). اَلصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ

عَلَيْكَ يَا أَبَا الْحَسَنِ، يَا عَلِيَّ بْنَ مُوسَى الرَّضَا، يَا بَيْنَ رَسُولِ اللَّهِ، يَا بَيْنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، يَا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ، يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللَّهِ، وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ خَاجَاتِنَا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، يَا وَجِيهًا عِنْدَ اللَّهِ، إِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ. اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَزِدْ وَبَارِكْ عَلَى السَّيِّدِ الْعَادِلِ الْعَالِمِ، الْعَامِلِ الْكَامِلِ، الْفَاضِلِ الْبَادِلِ، الْأَجْوَدِ الْجَوَادِ، الْعَارِفِ بِأَسْرَارِ الْمُبْدِئِ وَالْمَعَادِ وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ، مَنَاصِ الْمُحِبِّينَ يَوْمَ يُنَادِ الْمُنَادُ، الْمَذْكُورِ فِي الْهِدَايَةِ وَالْإِرْشَادِ، الْمَدْفُونِ بِأَرْضِ بَغْدَادَ، السَّيِّدِ الْعَرَبِيِّ، وَالْإِمَامِ الْأَحْمَدِيِّ، وَالثَّوْرِ الْمُحَمَّدِيِّ، الْمُلَقَّبِ بِالتَّقِيِّ، الْإِمَامِ بِالْحَقِّ أَبِي جَعْفَرٍ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ. الْصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا جَعْفَرٍ، يَا مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ، أَيُّهَا النَّبِيُّ الْجَوَادُ، يَا بَيْنَ رَسُولِ اللَّهِ، يَا بَيْنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، يَا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ، يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا

بِكَ إِلَى اللَّهِ، وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ خَاجَاتِنَا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، يَا وَجِيهًا عِنْدَ اللَّهِ، إِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ. اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَزِدْ وَبَارِكْ عَلَى الْإِمَامَيْنِ الْهُدَامَيْنِ، السَّيِّدَيْنِ السَّنَدَيْنِ، الْفَاضِلَيْنِ الْكَامِلَيْنِ، الْبَادِلَيْنِ الْعَادِلَيْنِ، الْعَالَمَيْنِ الْعَامِلَيْنِ، الْأَوْزَعَيْنِ الْأَطْهَرَيْنِ، الثَّوْرَيْنِ النَّبِيِّينِ، وَالشَّمْسَيْنِ الْقَمَرَيْنِ، الْكَوْكَبَيْنِ الْأَسْعَدَيْنِ، وَارْتِي الْمَشْعَرَيْنِ، وَأَهْلِي الْحَرَمَيْنِ، كَهْفِي الثَّقَيْنِ، عَوْتِي الْوَرِيِّ، بَدْرِي الدُّجِيِّ، طَوْدِي النَّهْئِيِّ، عِلْمِي الْهُدِيِّ، الْمَدْفُوعَيْنِ بِسَرِّ مَنْ رَأَى، كَاشِفِي الْبَلْوَى وَالْمَحْنِ، صَاحِبِي الْجُودِ وَالْمِنَّةِ، الْإِمَامَيْنِ بِالْحَقِّ أَبِي الْحَسَنِ عَلِيٍّ بْنِ مُحَمَّدٍ النَّقِيِّ وَأَبِي مُحَمَّدٍ الْحَسَنِ (صَلَوَاتُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ عَلَيْهِمَا). الْصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمَا يَا أَبَا الْحَسَنِ وَيَا أَبَا مُحَمَّدٍ، وَيَا عَلِيَّ بْنَ مُحَمَّدٍ وَيَا حَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ، أَيُّهَا النَّبِيُّ الْهَادِي وَأَيُّهَا الرَّكْبِيُّ الْعَسْكَرِيُّ، يَا بَيْنَ رَسُولِ اللَّهِ، يَا بَيْنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، يَا حُجَّةَ اللَّهِ

عَلَى الْخَلْقِ أَجْمَعِينَ، يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا
وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكُمْ إِلَى اللَّهِ، وَقَدَّمْنَا كَمَا بَيْنَ يَدَيْ
خَاجَاتِنَا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، يَا وَجْهَيْنِ عِنْدَ اللَّهِ، إِشْفَعَا
لَنَا عِنْدَ اللَّهِ. اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَزِدْ وَبَارِكْ عَلَى صَاحِبِ
الدَّعْوَةِ النَّبَوِيَّةِ، وَالصَّوْلَةِ الْحَيْدَرِيَّةِ، وَالْعِصْمَةِ الْفَاطِمِيَّةِ،
وَالْحِلْمِ الْحَسَنِيَّةِ، وَالشُّجَاعَةِ الْحُسَيْنِيَّةِ، وَالْعِبَادَةِ
السَّجَّادِيَّةِ، وَالْمَأَثَرِ الْبَاقِرِيَّةِ، وَالْأَثَارِ الْجَعْفَرِيَّةِ،
وَالْعُلُومِ الْكَاطِمِيَّةِ، وَالْحُجُجِ الرَّضَوِيَّةِ، وَالْجُودِ التَّقْوِيَّةِ،
وَالتَّفَاوُتِ التَّقْوِيَّةِ، وَالْهَيْبَةِ الْعَسْكَرِيَّةِ، وَالْغَيْبَةِ الْإِلَهِيَّةِ،
الْفَائِمِ بِالْحَقِّ، وَالِدَّاعِي إِلَى الصِّدْقِ الْمُطْلَقِ، كَلِمَةِ اللَّهِ
وَأَمَانِ اللَّهِ وَحُجَّةِ اللَّهِ، الْغَالِبِ بِأَمْرِ اللَّهِ، وَالذَّابِّ عَنِ حَرَمِ
اللَّهِ، إِمَامِ السِّرِّ وَالْعَلَنِ، دَافِعِ الْكُزْبِ وَالْمِحَنِ، صَاحِبِ
الْجُودِ وَالْمِنَنِ، الْإِمَامِ بِالْحَقِّ أَبِي الْفَاسِمِ مُحَمَّدِ بْنِ
الْحَسَنِ، صَاحِبِ الْعَصْرِ وَالزَّمَانِ، وَخَلِيفَةِ الرَّحْمَانِ،
وَإِمَامِ الْإِنْسِ وَالْجَانِّ (صَلَوَاتُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ عَلَيْهِ).

الصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ عَلَيْكَ يَا وَصِيَّ الْحَسَنِ، وَالْخَلْفَ
الصَّالِحَ، يَا إِمَامَ زَمَانِنَا، الْفَائِمِ الْمُنْتَظَرَ الْمَهْدِيَّ، يَا
سَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى
اللَّهِ، وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ خَاجَاتِنَا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، يَا
وَجْهِيَّ عِنْدَ اللَّهِ، إِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ. أَنْ كَاهِ حَاجَاتِ
خود را از خداوند متعال بخواهد و دستهای خود را به طرف آسمان
بلند نموده و بگوید: یا ساداتي و موالی، اني توجَّهتُ بِكُمْ،
أَنْتُمْ أَنْتُمِي وَعُدَّتِي لِيَوْمِ فُقْرِي وَفَاقَتِي وَخَاجَتِي إِلَى
اللَّهِ، وَتَوَسَّلْتُ بِكُمْ إِلَى اللَّهِ، وَبِحَبْلِكُمْ وَبِسُقْرَبِكُمْ أَرْجُو
النَّجَاةَ مِنَ اللَّهِ، فَكُونُوا عِنْدَ اللَّهِ تَعَالَى رَجَائِي، يَا سَادَاتِي
يَا أَوْلِيَاءِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكُمْ أَجْمَعِينَ. اللَّهُمَّ إِنَّ هَؤُلَاءِ
أَيُّمَّتْنَا وَسَادَتْنَا وَقَادَتْنَا وَكُتِبَتْ لَنَا وَشَفَعَاءُنَا، بِهِمْ أَسْوَلُنِي
وَمِنْ أَعْدَائِهِمْ أَتَبَرَّئُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ. اللَّهُمَّ وَالِ مَنْ
وَالَاهُمْ، وَعَادِ مَنْ غَادَاهُمْ، وَأَنْصُرْ مَنْ نَصَرَهُمْ، وَاخْذُلْ
مَنْ خَذَلَهُمْ، وَالْعَنْ عَلَى مَنْ ظَلَمَهُمْ، وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ،

وَأَهْلِكَ عَدُوَّهُمْ مِنَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ مِنَ الْأَوْلِيَيْنِ وَالْآخِرِينَ،
 آمِينَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ. اللَّهُمَّ ارْزُقْنَا فِي الدُّنْيَا زِيَارَتَهُمْ،
 وَفِي الْآخِرَةِ شَفَاعَتَهُمْ، وَاحْشُرْنَا مَعَهُمْ وَفِي زُمْرَتِهِمْ
 وَتَحْتَ لُؤَائِهِمْ، وَلَا تَفَرِّقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ طَرْفَةَ عَيْنٍ أَبَدًا
 فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.^۱

دعای توسل به حضرت بقیة الله عجل الله تعالی فرجه

در کتاب «قبس المصباح» دعای توسل به حضرت بقیة الله ارواحنا فداه
 - که دعایی است مختصر - چنین نقل شده است: اللَّهُمَّ إِنِّي
 أَسْأَلُكَ بِحَقِّ وَكَفَيْتِي وَحُجَّتِكَ صَاحِبِ الزَّمَانِ إِلَّا أَعْنَتَنِي بِهِ
 عَلَى جَمِيعِ أُمُورِي، وَكَفَيْتَنِي بِهِ مَوْنَةَ كُلِّ مُؤَدٍّ وَطَاعِ
 وَبَاغٍ، وَأَعْنَتَنِي بِهِ، فَقَدْ بَلَغَ مَجْهُودِي، وَكَفَيْتَنِي كُلَّ
 عَدُوٍّ وَهُمْ [وَعَمَّ] أَوْدِينَ، وَوُلْدِي وَجَمِيعِ أَهْلِي وَإِخْوَانِي،

وَمَنْ يُعِينِي أَمْرُهُ وَخَاصَّتِي، آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ.^۱ در
 کتاب «جَنَاتِ الْخُلُودِ» می‌گوید: غلبه و پیروزی بر دشمنان در روز
 نبرد و غیر آن، و پرداخت قرضها همه و همه بستگی دارد که بدین
 طریق به حضرت بقیة الله ارواحنا فداه متوسل شوی.^۲
 در آن کتاب پس از ذکر این نکته، دعای مذکور را نقل کرده است.

توسل دیگر به حضرت بقیة الله ارواحنا فداه

در مشکلات (یا فارس الحجاز)

روایت شده است: اگر مؤمنی که امری از امور دنیوی یا آخروی بر
 او سخت شده، به صحرا رود و این دعا را هفتاد مرتبه بخواند،
 امداد و کمکی از جانب حضرت بقیة الله ارواحنا فداه به او می‌رسد.
 يَا فَارِسَ الْحِجَازِ أَدْرِكْنِي، يَا أَبَا صَالِحِ الْمَهْدِيِّ أَدْرِكْنِي،
 يَا أَبَا الْقَاسِمِ أَدْرِكْنِي أَدْرِكْنِي وَلَا تَدْعُنِي، فَاتِي عَاجِزٌ
 ذَلِيلٌ.^۳

توسل دیگر به حضرت بقیة الله ارواحنا فداه

(یا صاحب الزمان)

روایت شده: هر کس همتی یا غمی داشته باشد یا در شدتی درماند
هفتاد مرتبه بگوید: «یا الله یا محمد یا علی یا فاطمة یا
صاحب الزمان، ادرکني ولا تهلكني».^۱

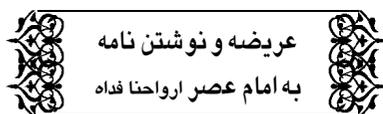
توسل دیگر به آن حضرت ارواحنا فداه

در کتاب «التحفة الرضویة» می نویسد: بعد از نماز مغرب بر پیغمبر و
آل او علیهم السلام صد مرتبه صلوات می فرستی، سپس هفتاد مرتبه می گویی:
یا الله یا محمد یا علی یا فاطمة یا حسن یا حسین، یا
صاحب الزمان، ادرکني یا صاحب الزمان. آن گاه صد مرتبه
دیگر بر پیغمبر گرامی صلوات الله علیه صلوات می فرستی، سپس حاجت خود را
مسألت می کنی. صاحب کتاب «التحفة الرضویة» در ادامه می نویسد:
سید علامه پدر بزرگوارم گفته: این عمل برای امور مهم مجرب است.^۲

۱- منهاج العارفين: ۴۸۳.

۲- التحفة الرضویة: ۱۵۰.

بخش هشتم

از انواع توسلات و استغاثه‌های مؤثر، نوشتن عریضه به محضر والای
مولای کریم حضرت بقیة الله ارواحنا فداه است، این کار جداً آثار
شگفت‌انگیزی دارد، زیرا که مولای ما حضرت بقیة الله ارواحنا فداه -
چنان که در روایات وارد شده - بر دوستان خود رأفت و رحمت زیادی
دارد. مؤلف بارها به محضر حضرتش عریضه نوشته و آثار عجیبی از
آن مشاهده کرده است.

کیفیت نوشتن نامه به محضر امام عصر عجل الله فرجه

متنی که می آوریم در کاغذی بنویسد و در ضریح یکی از ائمه
معصومین علیهم السلام بیندازد، این عریضه به محضر مبارک حضرت بقیة
الله ارواحنا فداه می رسد، و آن حضرت شخصاً حاجت او را برآورده
می کند، در کاغذ چنین بنویسد: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ،
كَتَبْتُ يَا مَوْلَايَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْكَ مُسْتَعِينًا، وَشَكَوْتُ مَا
نَزَلَ بِي مُسْتَجِيرًا بِاللَّهِ عَزَّوَجَلَّ، ثُمَّ يَكُ مِنْ أَمْرِ قَدْ دَهَمَنِي،

وَأَشْعَلَ قَلْبِي ، وَأَطَالَ فِكْرِي ، وَسَلَبَنِي بَعْضَ لُبِّي ، وَعَيَّرَ حَظِيرَ نِعْمَةِ اللَّهِ عِنْدِي ، أَسْلَمَنِي عِنْدَ تَخَلُّلِ وُرُودِهِ الْخَلِيلُ ، وَتَبَرَّأَ مِنِّي عِنْدَ تَرَائِي إِيْقَابِهِ إِلَيَّ الْحَمِيمُ ، وَعَجَزَتْ عَنِّ دِفَاعِهِ حِبْلَتِي ، وَخَانَنِي فِي تَحْمِيلِهِ صَبْرِي وَقُوَّتِي . فَلَجَأْتُ فِيهِ إِلَيْكَ ، وَتَوَكَّلْتُ فِي الْمَسْأَلَةِ لِلَّهِ جَلَّ تَنَاؤُهُ عَلَيْهِ وَعَلَيْكَ فِي دِفَاعِهِ عَنِّي ، عَلِمًا بِمَكَانِكَ مِنَ اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ . وَلِي التَّدْبِيرُ وَمَالِكِ الْأُمُورِ ، وَاتَّقَا بِكَ فِي الْمُسَارَعَةِ فِي الشَّفَاعَةِ إِلَيْهِ جَلَّ تَنَاؤُهُ فِي أَمْرِي ، مُسْتَيْقِنًا لِإِجَابَتِهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى إِيَّاكَ بِإِعْطَائِي سُؤْلِي . وَأَنْتَ يَا مَسْئُولِي جَدِيرٌ بِتَحْقِيقِ ظَنِّي وَتَصُدِّيقِ أَمْلِي فِيكَ فِي أَمْرٍ كَذَا وَكَذَا ، بِهِ جَاءَ « كَذَا وَكَذَا » حَاجَتِ خُودِ رَا بِنُوبِسِدْ ، فِيمَا لَا طَاقَةَ لِي بِحَمْلِهِ ، وَلَا صَبْرَ لِي عَلَيْهِ ، وَإِنْ كُنْتُ مُسْتَحِقًّا لَهُ وَلَا ضَعْفًا فِيهِ بِقَبِيحِ أَعْمَالِي وَتَقْرِيْبِي فِي الْوَأْجِبَاتِ الَّتِي لِلَّهِ عَزَّ وَجَلَّ ، فَأَغْنِنِي يَا مَوْلَايَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْكَ عِنْدَ اللَّهْفِ ، وَقَدِّمِ الْمَسْأَلَةَ لِلَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فِي أَمْرِي ، قَبْلَ حُلُولِ التَّلَفِّ ، وَشِمَاتَةِ الْأَعْدَاءِ ،

فَبِكَ بُسِطَتِ النِّعْمَةُ عَلَيَّ . وَاسْأَلِ اللَّهَ جَلَّ جَلَالُهُ لِي نَضْرًا عَزِيزًا ، وَفَتْحًا قَرِيبًا ، فِيهِ بُلُوعُ الْأَمَالِ ، وَخَيْرُ السَّمَادِي ، وَخَوَاتِيمِ الْأَعْمَالِ ، وَالْأَمْنُ مِنَ الْمَخَافِ فِي كُلِّ حَالٍ ، إِنَّهُ جَلَّ تَنَاؤُهُ لِمَا يَشَاءُ فَعَالٌ ، وَهُوَ حَسْبِي وَنِعْمَ الْوَكِيلُ فِي الْمُبْدَاءِ وَالْمَأَلِ . يَا أَنْ نُوْشْتَه رَا تَا كَرْدَه وَا زِ خَا كِ نَظِيْفِي كِلِّ بَسَا زِدْ وَا نْ رَا دِرْ مِيَا نْ كِلِّ قَرَارْ دَهْد ، أَنْ كَا ه بَرِ بَالَايْ نَهْرِ يَا چِشْمَه (بَا چَاه) آمَدَه وَا يَكِيْ اَزْ نَايِبَانْ حَضْرَتِ بَقِيَّةِ اللَّهِ اِرْوَا حْنَا نَدَاه - عَشْمَانِ بِنِ سَعْدِ عُمَرَى ، مُحَمَّدِ بِنِ عَشْمَانِ ، حَسِيْنِ بِنِ رُوحِ وَا عَلِيِّ بِنِ مُحَمَّدِ سَمْرِي ؑ - رَا مَوْرِدْ خَطَابِ قَرَارِ دَا دَه وَا بَكُوَيْدِ : يَا فُلَانُ بِنَ فُلَانٍ ، سَلَامٌ عَلَيْكَ ، أَشْهَدُ أَنَّ وَفَاتَكَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ، وَأَنَّكَ حَيٌّ عِنْدَ اللَّهِ مَرْرُوقٌ ، وَقَدْ خَاطَبْتُكَ فِي حَيَاتِكَ الَّتِي لَكَ عِنْدَ اللَّهِ جَلَّ وَعَزَّ وَهُدْرَهُ رُقْعَتِي وَحَاجَتِي إِلَى مَوْلَانَا عَلَيْهِ السَّلَامُ ، فَسَلِّمْهَا إِلَيْهِ ، فَأَنْتَ الثَّقَةُ الْأَمِينُ .

سپس عریضه را در نهر یا چاه یا چشمه بیاندارد ، که ان شاء الله تعالی حاجت او برآورده می شود. ^۱ مرحوم علامه مجلسی می گوید:

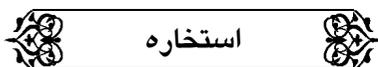
۱- المصباح : ۵۳۱ ، البلد الأمين : ۲۲۷ ، منهاج العارفين : ۴۴۸ .

هنگام انداختن عریضه چنین تصوّر کند که نامه را به نایب خاصّ تسلیم می‌نماید.^۱ محدث نوری رحمته الله علیه می‌گوید: از این خبر شریف استفاده می‌شود که چهار نایب بزرگوار همچنان که در دوران غیبت صغری میان مردم و آن حضرت در عرض حوائج و عریضه‌ها و گرفتن جواب و ابلاغ توقیعات واسطه بودند در غیبت کبری نیز در رکاب همایونی آن حضرت بوده، و به این منصب بزرگ مفتخر و سرافرازند. بدیهی است که خوان احسان، جود، کرم، فضل و نعمت‌های حضرت بقیّة الله ارواحنا فداء در هر نقطه‌ای از نقاط گیتی برای همگان گسترده است، پریشانی که در مانده، گمشده‌ای که حیران و متحیر است می‌تواند از درب هدایت آن - که برای همگان باز است - وارد شده و با صدق نیت، صفای باطن و پاکی سرشت او را بخواند، و از لطف حضرتش جواب دریافت کند که اگر تشنه علم و دانش است شربت علمش بچشند، و اگر گم‌گشته راه است راهنمائی‌ش نمایند و اگر بیمار است لباس عافیتش پوشند. چنان که با تأمل در حکایات و قصه‌ها نیز این مطلب به دست می‌آید که حضرت بقیّة الله ارواحنا فداء همواره در میان مردم حاضر و بر احوال آنها ناظر، و بر کشف بلا یا قادر است و ایشان بر همه اسرار و پنهانیا دانا هستند.^۲

۱- بحار الأنوار: ۳۰/۹۴.

۲- نجم الثاقب: ۷۹۰.

بخش نهم

استخاره

استخاره اول

در یک کتاب قدیمی چنین نوشته شده بود: استخاره منسوب به مولای ما حضرت بقیّة الله ارواحنا فداء به این ترتیب است: اول سوره «حمد» را بخوان تا به آیه شریفه ﴿إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ﴾ برسی، سپس سه مرتبه بر محمد و آل محمد صلوات بفرست و سه مرتبه بگو: «يَا مَنْ يَعْلَمُ إِهْدِنَا مَنْ لَا يَعْلَمُ». پس از آن قبضه‌ای از تسبیح را بگیر و دو تا دو تا بشمار، اگر یکی باقی ماند کار خیر است و آن را انجام بده، و اگر دو تا باقی ماند انجام نده. و اگر می‌خواهی خوبی عمل و بدی آن را بدانی، دوباره استخاره نموده و ترک آن عمل را قصد نما، اگر در استخاره اولی به اصل عمل امر شده و در استخاره دومی از آن نهی گردیده آن کار خیلی خوب است، و اگر در استخاره دومی نیز امر شده آن کار، خوب متوسط است. و همچنین اگر در استخاره اولی از اصل کار نهی شده و در ترکش امر شده، باید

از آن کار جداً دست بکشد، و اگر در ترک آن کار نیز نهی باشد، اجتناب از آن کار مثل استخاره قبلی نیست.

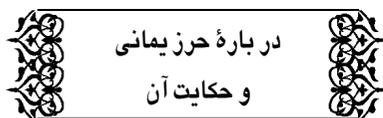
۷۵

استخاره دوّم

شیخ بزرگوار و فقیه عالی مقام، شیخ محمد حسن نجفی رحمته الله صاحب جواهر در «جواهر الکلام» می نویسد: نزد بعضی از اهل زمان ما، استخاره ای معمول شده، که ای بسا این استخاره به مولای ما حضرت قائم ارواحنا فداء نسبت داده می شود، و آن استخاره چنین است: پس از قرائت و دعا قبضه ای از تسبیح را گرفته و هشت هشت بشمارد، اگر یکی باقی ماند نسبتاً خوب است، و اگر دو تا باقی ماند یک نهی دارد، و اگر سه تا باقی ماند اختیار دارد؛ زیرا فعل و ترک آن مساوی است، و اگر چهار تا باقی ماند دو تا نهی دارد. و اگر پنج تا باقی ماند، برخی می گویند: سختی و زحمت دارد، و برخی دیگر می گویند: در آن کار ملامت است، و اگر شش تا باقی ماند خیلی خوب است باید در آن کار عجله کند، و اگر هفت تا باقی ماند حکمش مثل حکم پنج تایی است - یعنی دو عقیده یا دو روایت درباره آن وجود دارد - و اگر هشت تا باقی ماند، چهار نهی دارد.^۱

۱ - الباقیات الصالحات حاشیة کتاب مفاتیح الجنان: ۴۱۱.

بخش دهم

از باب دهم کتاب «صحیفه مهدیه» حرز یمانی را انتخاب نمودیم و آن دعایی است که از حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام نقل شده و هنگامی که امیر اسحاق استرآبادی آن را می خوانده است، امام زمان عجل الله تعالی فرجه اشتباهات وی را تصحیح فرمودند.

حکایت حرز یمانی

محدث نوری رحمته الله در این باره در کتاب «دار السلام» می نویسد: امیر اسحاق استرآبادی می گوید: در راه مکه خستگی راه ناتوانم کرد، و از حرکت باز ایستادم و از کاروان عقب ماندم، و اماندگی من؛ مرا از زندگی نا امید کرد، دست از دنیا شستم و مانند کسی که جان می سپارد به پشت خوابیدم، و شروع به گفتن شهادتین نمودم. ناگاه در بالینم مولای ما و مولای جهانیان خلیفه خدا بر مردمان، حضرت بقیة الله ارواحنا فداء جلوه گر شد و فرمود: ای اسحاق؛ برخیز. برخاستم، تشنگی بر من چیره شده بود، آبم داد، و

سوار بر مرکب خود نمود. همين طوری که راه می پیمودیم من «حرز یمانی» را می خواندم، حضرت اشتباهات مرا تصحیح می فرمود، تا اینکه حرز تمام شد، ناگاه متوجه شدم که در سرزمین ابطلح (مکه) هستیم، از مرکب پائین آمدم و آن حضرت را ندیدم.

حرز یمانی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، اَللّٰهُمَّ اَنْتَ الْمَلِكُ الْحَقُّ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا اَنْتَ، وَاَنَا عَبْدُكَ، ظَلَمْتُ نَفْسِي، وَاَعْتَرَفْتُ بِذَنْبِي، وَلَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا اَنْتَ، فَاعْفُرْ لِي يَا عَفُوْرُ يَا سَكُوْرُ. اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَحْمَدُكَ، وَاَنْتَ لِلْحَمْدِ اَهْلٌ، عَلَيَّ مَا حَصَصْتَنِي بِهِ مِنْ مَوَاهِبِ الرَّغَائِبِ، وَمَا وَصَلَ اِلَيَّ مِنْ فَضْلِكَ السَّابِغِ، وَمَا اَوْلَيْتَنِي بِهِ مِنْ اِحْسَانِكَ اِلَيَّ، وَبَوَّأْتَنِي بِهِ مِنْ مَطْنَةِ الْعَدْلِ، وَاَنْلَتَنِي مِنْ مَنِّكَ الْوَاصِلِ اِلَيَّ، وَمِنَ الدَّفْعِ عَنِّي، وَالتَّوْفِيقِ لِي، وَالْاِجَابَةِ لِدُعَائِي حَيْثُ اُنَاجِبُكَ دَاعِيًا. وَاَدْعُوْكَ مُضَامًا، وَاَسْأَلُكَ

فَأَجِدُكَ فِي الْمَوَاطِنِ كُلِّهَا لِي جَابِرًا، وَفِي الْأُمُورِ نَاطِرًا، وِلِدْتُوْبِي غَافِرًا، وِلَعُوْرَاتِي سَاتِرًا، لَمْ أَغْدَمْ خَيْرَكَ طَرْفَةَ عَيْنٍ مُنْذُ اَنْزَلْتَنِي دَارَ الْاِخْتِيَارِ ١، لِيَنْظُرَ مَا اَقْدَمَ لِدَارِ الْقَرَارِ، فَاَنَا عَتَبْتُكَ مِنْ جَمِيعِ الْاَفَاتِ وَالْمَصَائِبِ، فِي اللُّوْازِبِ وَالْعُمُومِ الَّذِي سَاوَرْتَنِي فِيهَا الْهُمُومُ، بِمَعَارِيضِ اَصْنَافِ الْبَلَاءِ، وَمَصْرُوفِ جُهْدِ الْقَضَاءِ، لَا اَذْكُرُ مِنْكَ اِلَّا الْجَمِيْلَ، وَلَا اَرَى مِنْكَ غَيْرَ التَّفْضِيْلِ. خَيْرُكَ لِي شَامِلٌ، وَفَضْلُكَ عَلَيَّ مُسْتَوَاتِرٌ، وَنِعْمَتُكَ عِنْدِي مُتَّصِلَةٌ، وَسَوَابِقُ لَمْ تُحَقِّقْ حِذَارِي، بَلْ صَدَّقْتَ رَجَائِي، وَصَاحَبْتَ اَسْفَارِي، وَاَكْرَمْتَ اَحْضَارِي، وَشَفَيْتَ اَمْرَاضِي وَاَوْهَانِي، وَعَافَيْتَ مُنْقَلَبِي وَمَثْوَايَ، وَلَمْ تُشْمِتْ بِي اَعْدَائِي، وَرَمَيْتْ مَنْ رَمَانِي، وَكَفَيْتَنِي مَوْوَنَةً مِنْ عَادَانِي. فَحَمْدِي لَكَ وَاَصِلْ، وَتَنَائِي عَلَيْنِكَ دَائِمٌ، مِنَ الدَّهْرِ اِلَى الدَّهْرِ،

بِأَلْوَانِ التَّسْبِيحِ، خَالِصاً لِدِكْرِكَ، وَمَرْضِيّاً لَكَ بِسَاصِعِ التَّوْحِيدِ^١، وَإِمْحَاضِ التَّمَجِيدِ بِطَوْلِ التَّعْدِيدِ، وَمَسْرِيَّةِ أَهْلِ الْمَزِيدِ، لَمْ تُعَنْ فِي قُدْرَتِكَ، وَلَمْ تُشَارَكَ فِي إِلَهِيَّتِكَ، وَلَمْ تُعَلِّمْ لَكَ مَا يَبِيَّهُ فَتَكُونُ لِلْأَشْيَاءِ الْمُخْتَلِفَةِ مُجَانِساً، وَلَمْ تُعَايِنِ إِذْ حَبَسْتَ الْأَشْيَاءَ عَلَى الْغُرَائِزِ، وَلَا خَرَقْتَ الْأَوْهَامَ حُجْبِ الْغُيُوبِ، فَتَعْتَقِدُ فِيكَ مَحْدُوداً فِي عَظَمَتِكَ، فَلَا يَبْلُغُكَ بَعْدُ الْهَمَمُ، وَلَا يَسْأَلُكَ غَوْصُ الْفِكْرِ، وَلَا يَنْتَهِي إِلَيْكَ نَظَرُ نَاطِرٍ فِي مَسْجِدِ جَبَرُوتِكَ. إِزْتَفَعَتْ عَنِ صِفَةِ الْمَخْلُوقِينَ صِفَاتُ قُدْرَتِكَ، وَعَسَلَا عَنْ ذَلِكَ كِبْرِيَاءُ عَظَمَتِكَ، لَا يَنْقُصُ مَا أَرَدْتَ أَنْ يَزْدَادَ، وَلَا يَزْدَادُ مَا أَرَدْتَ أَنْ يَنْقُصَ، لِأَحَدٍ خَضَرَكَ حِينَ بَرَأْتَ النُّفُوسَ، كَلَّتِ الْأَوْهَامُ عَنْ تَفْسِيرِ صِفَتِكَ، وَأَنْحَسَرَتْ الْعُقُولُ عَنْ كُنْهِ عَظَمَتِكَ، وَكَيْفَ تُوصَفُ وَأَنْتَ الْجَبَّارُ

١- این کلمه به تعبيرات مختلف وارد شده: بضایع التَّوْحِيدِ، بسایع التَّوْحِيدِ، بسنايع التَّوْحِيدِ، ولی نسخهای که در متن ذکر کرده‌ایم صحیح‌تر است.

الْقُدُّوسُ، الَّذِي لَمْ تَزَلْ أَرْلِيّاً دَائِماً فِي الْغُيُوبِ وَخَدَاكَ لَيْسَ فِيهَا غَيْرُكَ وَلَمْ يَكُنْ لَهَا سِوَاكَ. خَارَ فِي مَلَكُوتِكَ عَمِيقَاتِ مَذَاهِبِ التَّنْكِيرِ، فَتَوَاضَعَتِ الْمُلُوكُ لِهَيْبَتِكَ، وَعَنَتِ الْوُجُوهُ بِذُلِّ الْأَشْتِكَاتِيَةِ لَكَ، وَأَنْقَادَ كُلِّ شَيْءٍ لِعَظَمَتِكَ، وَاسْتَسَلَّمَ كُلُّ شَيْءٍ لِقُدْرَتِكَ، وَخَضَعَتْ لَكَ الرَّقَابُ، وَكَلَّ دُونَ ذَلِكَ تَحْبِيرُ اللُّغَاتِ، وَضَلَّ هُنَالِكَ التَّدْبِيرُ فِي تَضَارِيفِ الصُّغَاتِ، فَمَنْ تَفَكَّرَ فِي ذَلِكَ رَجَعَ طَرَفُهُ إِلَيْهِ حَسِيراً، وَعَقَلُهُ مَسْهُوراً، وَتَفَكَّرَهُ مُتَحَيِّراً. اَللّهُمَّ فَالِكَ الْحَمْدُ مُتَوَاتِراً مُتَوَالِياً مُتَّسِقاً مُسْتَوْتِقاً، يَدُومُ وَلَا يَبِيدُ غَيْرَ مَفْقُودٍ فِي السَّمَلَكُوتِ، وَلَا مَطْمُوسٍ فِي الْمَعَالِمِ، وَلَا مُسْتَنْقِصٍ فِي الْعِرْفَانِ، وَلَكَ الْحَمْدُ مَا لَا تُحْصِي مَكَارِمُهُ فِي اللَّيْلِ إِذَا أَدْبَرَ، وَالصُّبْحِ إِذَا أَسْفَرَ، وَفِي الْبَرَارِيِّ وَالْبِحَارِ، وَالْعُدُودِ وَالْأَصَالِ، وَالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ، وَفِي الظُّهَائِرِ وَالْأَشْحَارِ. اَللّهُمَّ بِنُورِ فَهْمِكَ قَدْ أَحْضَرْتَنِي الرَّغْبَةَ، وَجَعَلْتَنِي مِنْكَ فِي وِلَايَةِ الْعِصْمَةِ لَمْ

أَبْرَحَ فِي سُبُوغِ نِعْمَاتِكَ، وَتَتَابِعِ آلَاتِكَ مَحْفُوظًا لَكَ فِي
الْمُنْعَةِ وَالِدَّفَاعِ مَحْوَطًا بِكَ فِي مَثْوَايَ وَمُنْقَلَبِي، وَلَمْ
تُكَلِّفْنِي فَوْقَ طَاقَتِي، إِذْ لَمْ تَرْضَ مِنِّي إِلَّا طَاعَتِي،
وَلَيْسَ شُكْرِي وَإِنْ أَبْلَغْتُ فِي الْمَقَالِ وَبَالَغْتُ فِي الْفِعَالِ
يَبَالِغُ أَدَاءِ حَقِّكَ، وَلَا مُكَافِئًا لِمَفْضَلِكَ، لِأَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ
الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، لَمْ تَغِبْ وَلَا تَغِيبُ عَنْكَ غَائِبَةٌ،
وَلَا تَخْفَى عَلَيْكَ خَافِيَةٌ، وَلَمْ تَضِلْ لَكَ فِي ظِلْمِ الْخَفِيَّاتِ
ضَالَّةٌ، إِنَّمَا أَمْرُكَ إِذَا أَرَدْتَ شَيْئًا أَنْ تَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ.
اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ مِثْلَ مَا حَمِدْتَ بِهِ نَفْسَكَ، وَحَمْدِكَ بِهِ
الْحَامِدُونَ، وَمَسْجِدُكَ بِهِ الْمُتَمَجِّدُونَ، وَكَبْرُكَ بِهِ
الْمُكَبَّرُونَ، وَعَظَمَتُكَ بِهِ الْمُعَظَّمُونَ، حَتَّى يَكُونَ لَكَ مِنِّي
وَحْدِي بِكُلِّ طَرْفَةِ عَيْنٍ، وَأَقْلَمٌ مِنْ ذَلِكَ مِثْلُ حَمْدِ
الْحَامِدِينَ، وَتَوْحِيدِ أَصْنَافِ الْمُخْلِصِينَ، وَتَقْدِيرِ
أَجْنَاسِ الْعَارِفِينَ، وَتِنَاءِ جَمِيعِ الْمُهَلَّلِينَ، وَمِثْلُ مَا أَنْتَ
بِهِ عَارِفٌ مِنْ جَمِيعِ خَلْقِكَ مِنَ الْحَيَوَانِ، وَأَرْعَبُ إِلَيْكَ

فِي رَغْبَةٍ مَا أَنْطَقْتَنِي بِهِ مِنْ حَمْدِكَ، فَمَا أَيْسَرَ مَا كَلَّفْتَنِي
بِهِ مِنْ حَقِّكَ، وَأَعْظَمَ مَا وَعَدْتَنِي عَلَيَّ شُكْرِكَ. ابْتَدَأْتَنِي
بِالنِّعَمِ فَضْلًا وَطَوْلًا، وَأَمَرْتَنِي بِالشُّكْرِ حَقًّا وَعَدْلًا،
وَوَعَدْتَنِي عَلَيْهِ أَضْعَافًا وَمَزِيدًا، وَأَعْطَيْتَنِي مِنْ رِزْقِكَ
اعْتِنَارًا وَفَضْلًا، وَسَأَلْتَنِي مِنْهُ يَسِيرًا صَغِيرًا، وَأَعْظَيْتَنِي
مِنْ جُهْدِ الْبَلَاءِ وَلَمْ تُسَلِّمْنِي لِلشُّؤْمِ مِنْ بَلَاءِكَ مَعَ مَا
أَوْلَيْتَنِي مِنَ الْعَافِيَةِ، وَسَوَّغْتَ مِنْ كَرَاسِمِ النَّحْلِ،
وَضَاعَفْتَ لِي الْفَضْلَ مَعَ مَا أَوْدَعْتَنِي مِنَ الْمَحَجَّةِ
الشَّرِيفَةِ، وَبَسَّرْتَ لِي مِنَ الدَّرَجَةِ الْعَالِيَةِ الرَّفِيعَةِ،
وَاصْطَفَيْتَنِي بِأَعْظَمِ النَّبِيِّينَ دَعْوَةً، وَأَفْضَلِهِمْ شَفَاعَةً،
مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ. اللَّهُمَّ فَاغْفِرْ لِي مَا لَا يَسْعُهُ
إِلَّا مَغْفِرَتُكَ، وَلَا يَسْمَحُهُ إِلَّا عَفْوُكَ، وَلَا يُكَفِّرُهُ إِلَّا
فَضْلُكَ، وَهَبْ لِي فِي يَوْمِي يَقِينًا تَهَوُّنٌ عَلَيَّ بِهِ
مُصِيبَاتِ الدُّنْيَا وَأَخْزَانَهَا بِشَوْقِ إِلَيْكَ، وَرَغْبَةٍ فِيهَا
عِنْدَكَ، وَاكْتُبْ لِي عِنْدَكَ الْمَغْفِرَةَ، وَبَلِّغْنِي الْكَرَامَةَ،

وَارْزُقْنِي شُكْرَ مَا أَنْعَمْتَ بِهِ عَلَيَّ، فَإِنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ الْوَاحِدُ
الرَّفِيعُ الْبَدِيءُ الْبَدِيعُ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ، الَّذِي لَيْسَ لِأَمْرِكَ
مُدْفَعٌ، وَلَا عَنْ قَضَائِكَ مُمْتَنِعٌ، أَشْهَدُ أَنَّكَ رَبِّي وَرَبُّ
كُلِّ شَيْءٍ، فَاطِرُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، غَالِمُ الْغَيْبِ
وَالشَّهَادَةِ، الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الثَّبَاتَ فِي
الْأَمْرِ، وَالْعَزِيمَةَ عَلَى الرَّشْدِ، وَالشُّكْرَ عَلَى نِعْمَتِكَ،
أَعُوذُ بِكَ مِنْ جَوْرِ كُلِّ جَائِرٍ، وَبِعِي كُلِّ بَاغٍ، وَحَسَدِ كُلِّ
حَاسِدٍ، بِكَ أَصُولُ عَلَى الْأَعْدَاءِ، وَبِكَ أَرْجُو وَلَايَةَ
الْأَحِبَّاءِ مَعَ مَا لَا أَسْتَطِيعُ إِحْصَاءَهُ، وَلَا تَعْدِيْدَهُ مِنْ عَوَائِدِ
فَضْلِكَ، وَطَرْفِ رِزْقِكَ، وَالْوَالَانَ مَا أَوْلَيْتَ مِنْ إِزْفَادِكَ،
فَإِنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، الْفَاشِي فِي الْخَلْقِ
رِفْدَكَ، الْبَاسِطُ بِالْجُودِ يَدَكَ، وَلَا تُضَادُّ فِي حُكْمِكَ،
وَلَا تُنَازِعْ فِي أَمْرِكَ، تَمْلِكُ مِنَ الْأَنْامِ مَا تَشَاءُ،
وَلَا يَمْلِكُونَ إِلَّا مَا تُرِيدُ. ﴿ قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي
الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ، وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ، وَتَعَزُّ مَنْ

تَشَاءُ وَتُدَلُّ مَنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرِ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ﴿ تُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَتُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ
وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ
وَتَرْزُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿ ١. أَنْتَ الْمُنْعِمُ الْمُفْضِلُ
الْخَالِقُ الْبَارِي الْقَادِرُ الْقَاهِرُ الْمُقَدِّسُ فِي نُورِ الْقُدْسِ،
تَرَدَّيْتَ بِالْمَجْدِ وَالْعِزِّ، وَتَعَظَّمْتَ بِالْكَبْرِيَاءِ، وَتَعَشَّيْتَ
بِالنُّورِ وَالنِّبَاهِ، وَتَجَلَّلْتَ بِالْمَهَابَةِ وَالسَّنَاءِ، لَكَ الصَّنُّ
الْقَدِيمُ، وَالسُّلْطَانُ الشَّامِخُ، وَالْجُودُ الْوَاسِعُ، وَالْقُدْرَةُ
الْمُقْتَدِرَةُ، جَعَلْتَنِي مِنْ أَفْضَلِ بَنِي آدَمَ، وَجَعَلْتَنِي سَمِيعاً
بَصِيراً، صَاحِباً سَوِيّاً مُعَافاً، لَمْ تَشْغَلْنِي بِسُقْطَانٍ فِي
بَدْنِي، وَلَمْ تَتَنَعَكَ كِرَامَتِكَ إِيسَى، وَحَسُنَ صَنِيعَكَ
عِنْدِي، وَفَضْلُ إِنْعَامِكَ عَلَيَّ، أَنْ وَسَّعْتَ عَلَيَّ فِي
الدُّنْيَا، وَفَضَّلْتَنِي عَلَى كَثِيرٍ مِنْ أَهْلِهَا، فَجَعَلْتَ لِي سَمْعاً
يَسْمَعُ آيَاتِكَ، وَفُؤَاداً يَعْرِفُ عَظَمَتِكَ، وَأَنَساً بِفَضْلِكَ

حَامِدٌ، وَيَجْهَدُ يَتَّقِنِي لَكَ شَاكِرٌ، وَيَحَقِّقُ شَاهِدٌ. فَإِنَّكَ
حَيٌّ قَبْلَ كُلِّ حَيٍّ، وَحَيٌّ بَعْدَ كُلِّ حَيٍّ، وَحَيٌّ لَمْ تَرِثِ
الْحَيَاةَ مِنْ حَيٍّ، وَلَمْ تَقْطَعْ خَيْرَكَ عَنِّي طَرْفَةَ عَيْنٍ فِي كُلِّ
وَقْتٍ، وَلَمْ تُنْزِلْ بِي عُقُوبَاتِ النَّقْمِ، وَلَمْ تُغَيِّرْ عَلَيَّ
دَفَائِقَ الْعِصْمِ، فَلَوْ لَمْ أَذْكَرْ مِنْ إِحْسَانِكَ إِلَّا عَفْوَكَ،
وَإِجَابَةَ دُعَائِي حِينَ رَفَعْتُ رَأْسِي بِتَحْمِيدِكَ وَتَمْجِيدِكَ،
وَفِي قِسْمَةِ الْأَرْزَاقِ حِينَ قَدَّرْتَ، فَلَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ مَا
حَفَظَهُ عِلْمُكَ، وَعَدَدَ مَا أَحَاطَتْ بِهِ قُدْرَتُكَ، وَعَدَدَ مَا
وَسَعَتْهُ رَحْمَتُكَ. اللَّهُمَّ فَتَمِّمْ إِحْسَانَكَ فِيمَا بَقِيَ، كَمَا
أَحْسَنْتَ فِيمَا مَضَى، فَإِنِّي أَسْأَلُ إِلَيْكَ بِتَوْحِيدِكَ
وَتَمْجِيدِكَ، وَتَحْمِيدِكَ وَتَهْلِيلِكَ، وَتَكْبِيرِكَ وَتَعْظِيمِكَ،
وَيَسُورِكَ وَرَأْفَتِكَ، وَرَحْمَتِكَ وَعُلُوكَ، وَجَمَالَكَ
وَجَلَالَكَ، وَبَهَائِكَ وَسُلْطَانِكَ، وَقُدْرَتِكَ وَيُمُحَمَّدٍ وَآلِهِ
الطَّاهِرِينَ، أَلَّا تَحْرِمَنِي رِفْدَكَ وَقَوَائِدَكَ، فَإِنَّهُ
لَا يَغْتَرِبُكَ لِكَثْرَةِ مَا يَتَدَفَّقُ بِهِ عَوَائِقُ الْبُخْلِ، وَلَا يَنْقُصُ

جُودَكَ تَقْصِيرٌ فِي شُكْرِ نِعْمَتِكَ، وَلَا تُفْنِي خَزَائِنَ
مَوَاهِبِكَ النَّعْمِ، وَلَا تَخَافُ ضَيْمَ إِسْلَاقٍ فَتُكْذِبِي
وَلَا يَلْحَقُكَ خَوْفٌ عَدَمٍ فَيَنْقُصَ فَيْضُ فَضْلِكَ. اللَّهُمَّ
ارْزُقْنِي قَلْبًا خَاشِعًا، وَيَقِينًا صَادِقًا، وَلِسَانًا ذَاكِرًا،
وَلَا تُؤْمِنِّي مَكْرَكَ، وَلَا تَكْشِفْ عَنِّي سِتْرَكَ، وَلَا تُنْسِنِي
ذِكْرَكَ، وَلَا تُبَاعِدْنِي مِنْ جِوَارِكَ، وَلَا تَقْطَعْ عَنِّي مِنْ
رَحْمَتِكَ، وَلَا تُؤْيِسْنِي مِنْ رَوْحِكَ، وَكُنْ لِي أَنْبَسًا مِنْ
كُلِّ وَحْشَةٍ، وَأَعْصِمْنِي مِنْ كُلِّ هَلَكَةٍ، وَنَجِّنِي مِنْ كُلِّ
بَلَاءٍ، فَإِنَّكَ لَأَتْخَلِفُ الْمِبْعَادَ. اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي وَلَا تَضْعِفْنِي،
وَارْزُقْنِي وَلَا تَنْقُصْنِي، وَارْحَمْنِي وَلَا تُعَذِّبْنِي، وَأَنْصُرْنِي
وَلَا تَخْذُلْنِي، وَأَثِرْنِي وَلَا تُؤَثِّرْ عَلَيَّ، وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ
وَأَلِ مُحَمَّدٍ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ، وَسَلِّمْ تَسْلِيمًا كَثِيرًا^١.

١ - بحار الأنوار: ٢٤٠/٩٥، و مبعج الدعوات با تفاوتى اندك.

بخش یازدهم

استحباب زیارت حضرت بقیة الله ارواحنا فداء

در هر زمان و مکان

علامه مجلسی رحمته الله علیه می‌گوید: زیارت حضرت بقیة الله ارواحنا فداء در هر مکان و هر زمانی مستحب است، و فضیلت آن در سرداب مقدس و کنار قبرهای مطهر اجداد و نیاکان طاهرین او علیهم السلام بیشتر است. زیارت آن حضرت در اوقات شریف بویژه شب میلاد با سعادت آن حضرت یعنی شب نیمه شعبان - بنا بر صحیح‌ترین روایت - و شب قدر که ملائکه و روح به خدمتش فرود می‌آیند، مناسب‌تر است.^۱ به این دو نکته توجه کنید: ۱ - هنگام تشرّف به اماکن مقدسه و حرم‌های مطهر اهل بیت علیهم السلام بهترین موقعیت از لحاظ مکان و حال زائر برای دعا نمودن برای تعجیل ظهور امام زمان ارواحنا فداء وجود دارد؛ بنابراین، زائرین محترم باید به این وظیفه اساسی خود توجه داشته باشند. ۲ - چون انسان از هر کجاکه بخواهد می‌تواند

۱ - بحار الأنوار: ۱۱۹/۱۰۲.

امام زمان ارواحنا فداء را زیارت کند، سزاوار است پس از خواندن زیارت در مشاهد مشرفه، به امام عصر ارواحنا فداء توجه نموده و با خواندن زیارت آن حضرت، قلب خود را صفا بخشیده و وظیفه خود را انجام دهد.

زیارت حضرات معصومین علیهم السلام

و هدیه ثواب آن به پیشگاه حضرت بقیة الله ارواحنا فداء

انسان می تواند ثواب زیارت را به پیشگاه پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله یا یکی از ائمه معصومین علیهم السلام هدیه کند. شیخ طوسی رحمته الله علیه باسند خود از داود صرمی روایت می کند که داود صرمی می گوید: به محضر شریف حضرت امام هادی علیه السلام عرض کردم: من پدر بزرگوار شما را زیارت کردم و ثواب آن را برای شما قرار دادم (آیا این عمل جائز است؟) حضرت فرمود: برای تو از ناحیه خدا اجر و پاداش بزرگ، و از طرف ما سپاسگزاری است.^۱ بنابراین اکنون که شیعیان در دوران غیبت امام زمان ارواحنا فداء، در هجران آن بزرگوار به سر می برند و در عصر حضور و ظهور حضرتش نیستند و نمی توانند همیشه در مکان های مقدسی که مربوط به آن بزرگوار است مانند سرداب مقدس، مسجد کوفه، مسجد سهله و مسجد جمکران و... شرفیاب

۱- مفتاح الجنات: ۵۳۱/۱.

شوند؛ می توانند این کمبود و خسارت را با اهداء ثواب زیارت اماکن مقدسه دیگر به آن حضرت جبران کنند. و همچنین با خواندن زیارت های آن بزرگوار در حرم و زیارتگاهی که هستند به تقرب خود نزد خداوند مهربان بیفزایند و عنایات آن حضرت را به سوی خود جلب نمایند. تاکنون افراد بسیاری از دوستان خاندان وحی در سرداب مقدس و همچنین اماکن مقدسه دیگر مورد عنایت امام زمان ارواحنا فداء قرار گرفته اند که در کتاب های متعدد ذکر شده است. اکنون بعضی از زیارت های آن حضرت را نقل می کنم:

زیارت آل یس

شیخ بزرگوار، ابو منصور طبرسی رحمته الله علیه در کتاب «الإحتجاج» می نویسد: محمد بن حمیری رحمته الله علیه گوید: پس از پاسخ پرسش هایی از ناحیه مقدسه حضرت جنین صادر شد: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، لَا لِأَمْرِهِ تَعْقُلُونَ، وَلَا مِنْ أَوْلِيَائِهِ تَقْبَلُونَ، حِكْمَةٌ بِالِغَةِ فَمَا تُغْنِي التُّدْرُ عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ، أَلَسَلَامٌ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ؛ «نه در امر او تعقل می نمایید، و نه از اولیای او

می پذیرید، حکمتی رساست، ترساندن نذیران و ترسانندگان برای گروهی که ایمان نمی آورند کفایت نمی کند، سلام بر ما و بر بندگان شایسته خدا». هر گاه خواستید به وسیله ما به سوی خداوند متعال و ما توجه کنید، بگویید چنان که خداوند متعال فرموده است: ﴿سَلَامٌ عَلٰی آلِ یَسَ ۙ﴾^۱، اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ يَا ذَاعِيَ اللَّهِ وَرَبَّنَايَ آيَاتِهِ، اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ يَا بَابَ اللَّهِ وَدَيَانَ دِينِهِ، اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ يَا خَلِيفَةَ اللَّهِ وَنَاصِرَ حَقِّهِ، اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ وَدَلِيلَ إِزَادَتِهِ، اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ يَا تَالِيَّ كِتَابِ اللَّهِ وَتَرْجُمَانَهُ، اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ فِي أَنَاءِ لَيْلِكَ وَأَطْرَافِ نَهَارِكَ. اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ يَا بَقِيَّةَ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ، اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ يَا مِيثَاقَ اللَّهِ الَّذِي أَخَذَهُ وَوَكَّدَهُ، اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ يَا وَعْدَ اللَّهِ الَّذِي ضَمِنَهُ، اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ أَيُّهَا الْعَلَمُ الْمَنْصُوبُ، وَالْعِلْمُ الْمَضْبُوبُ، وَالْعَوْتُ وَالرَّحْمَةُ الْوَاسِعَةُ، وَعَدَا غَيْرِ مَكْذُوبٍ. اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ حِينَ تَقُومُ، اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ حِينَ

۱-سوره صافات، آیه ۱۳۰.

تَقْعُدُ، اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ حِينَ تَقْرَأُ وَتُبَيِّنُ، اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ حِينَ تُصَلِّي وَتَقُتُّ، اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ حِينَ تَزُكِعُ وَتَسْجُدُ. اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ حِينَ تُهَلِّلُ وَتُكَبِّرُ، اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ حِينَ تَحْمَدُ وَتَسْتَغْفِرُ، اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ حِينَ تُصْبِحُ وَتُمْسِي، اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ فِي اللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّى، اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ أَيُّهَا الْإِنَامُ الْمَأْمُونُ، اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ أَيُّهَا الْمُقَدَّمُ الْمَأْمُولُ، اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ بِجَوَامِعِ السَّلَامِ. أَشْهَدُكَ يَا مَوْلَايَ أَنِّي أَشْهَدُ أَنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحَدَّهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، لَا حَسِيبَ إِلَّا هُوَ وَأَهْلُهُ، وَأَشْهَدُكَ يَا مَوْلَايَ أَنَّ عَلِيًّا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ حُجَّتَهُ، وَالْحَسَنَ حُجَّتَهُ، وَالْحُسَيْنَ حُجَّتَهُ، وَعَلِيَّ بْنَ الْحُسَيْنِ حُجَّتَهُ، وَمُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ حُجَّتَهُ، وَجَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ حُجَّتَهُ، وَمُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ حُجَّتَهُ، وَعَلِيَّ بْنَ مُوسَى حُجَّتَهُ، وَمُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ حُجَّتَهُ، وَعَلِيَّ بْنَ مُحَمَّدٍ حُجَّتَهُ، وَالْحَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ حُجَّتَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّكَ حُجَّةُ اللَّهِ. أَنْتُمْ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ،

وَأَنَّ رَجَعْتَكُمْ حَقٌّ لَا رَيْبَ فِيهَا يَوْمَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيمَانُهَا
لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيمَانِهَا خَيْرًا، وَأَنَّ
الْمَوْتَ حَقٌّ، وَأَنَّ نَاكِرًا وَنَكِيرًا حَقٌّ، وَأَشْهَدُ أَنَّ النَّشْرَ
حَقٌّ، وَالْبَعْثَ حَقٌّ، وَأَنَّ الصِّرَاطَ حَقٌّ، وَالْمِرْصَادَ حَقٌّ،
وَالْمِيزَانَ حَقٌّ، وَالْحَشَرَ حَقٌّ، وَالْحِسَابَ حَقٌّ، وَالسَّجَنَةَ
وَالنَّارَ حَقٌّ، وَالْوَعْدَ وَالْوَعْدَ بِهِمَا حَقٌّ. يَا مَوْلَايَ شَقِيَّ مَنْ
خَالَفَكَ، وَسَعَدَ مَنْ أَطَاعَكَ، فَاشْهَدْ عَلَيَّ مَا أَشْهَدُكَ
عَلَيْهِ، وَأَنَا وَلِيُّ لَكَ، بَرِيءٌ مِنْ عَدُوِّكَ، فَالْحَقُّ مَا
رَضَيْتُمُوهُ، وَالْبَاطِلُ مَا سَخَطْتُمُوهُ، وَالْمَعْرُوفُ مَا أَمَرْتُمْ
بِهِ، وَالْمُنْكَرُ مَا نَهَيْتُمْ عَنْهُ، فَانْفَسِي مُؤْمِنَةً بِاللَّهِ وَحَدَّةً لَا
شَرِيكَ لَهُ، وَبِرِّسُولِهِ وَيَأْمُرُ الْمُؤْمِنِينَ وَبِكُمْ يَا مَوْلَايَ
أَوْلِيكُمْ وَأَخْرِكُمْ، وَنُصْرَتِي مُعَدَّةٌ لَكُمْ، وَمَوَدَّتِي خَالِصَةٌ
لَكُمْ آمِينَ آمِينَ. وپس از آن، این دعا خوانده شود: اللَّهُمَّ إِنِّي
أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ نَبِيِّ رَحْمَتِكَ وَكَلِمَةِ نُورِكَ،
وَأَنْ تَمْلَأَ قَلْبِي نُورَ الْيَقِينِ، وَصَدْرِي نُورَ الْإِيمَانِ،

وَفِكْرِي نُورَ النَّبِيَّاتِ، وَعَزْمِي نُورَ الْعِلْمِ، وَقُوَّتِي نُورَ
الْعَمَلِ، وَلِسَانِي نُورَ الصِّدْقِ، وَدِهْنِي نُورَ الْبَصَائِرِ مِنْ
عِنْدِكَ، وَبَصْرِي نُورَ الضِّيَاءِ، وَسَمْعِي نُورَ الْحِكْمَةِ،
وَمَوَدَّتِي نُورَ الْمُؤَالَاةِ لِمُحَمَّدٍ وَآلِهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ، حَتَّى
أَلْفَاكَ وَقَدْ وَقَيْتُ بِعَهْدِكَ وَمِيثَاقِكَ، فَتَغَشَّيْنِي رَحْمَتَكَ،
يَا وَلِيَّيَ يَا حَمِيدُ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ حُجَّتِكَ فِي أَرْضِكَ،
وَخَلِيفَتِكَ فِي بِلَادِكَ، وَالدَّاعِي إِلَى سَبِيلِكَ، وَالسَّقَائِمِ
بِقِسْطِكَ، وَالنَّائِرِ بِأَمْرِكَ، وَلِيَّيَ الْمُؤْمِنِينَ، وَبَوَارِ الْكَافِرِينَ،
وَمُجَلِّي الظُّلْمَةَ، وَمُنْبِرِ الْحَقِّ، وَالنَّاطِقِ بِالْحِكْمَةِ وَالصِّدْقِ،
وَكَلِمَتِكَ الثَّامَّةِ فِي أَرْضِكَ، الْمُرْتَقِبِ الْخَائِفِ، وَالْوَلِيِّ
النَّاصِحِ، سَفِينَةِ النِّجَاةِ، وَعَلَمِ الْهُدَى، وَنُورِ أَنْبَارِ الْوَرَى،
وَخَيْرِ مَنْ تَقَمَّصَ وَازْتَدَى، وَمُجَلِّي الْعَمَى، الَّذِي يَمْلَأُ
الْأَرْضَ عَدْلًا وَقِسْطًا، كَمَا مَلَأْتَ ظُلْمًا وَجَوْرًا، إِنَّكَ عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ وَآلِيكَ وَابْنِ أَوْلِيَابِكَ،
الَّذِينَ فَرَضْتَ طَاعَتَهُمْ، وَأَوْجَبْتَ حَقَّهُمْ، وَأَذْهَبْتَ عَنْهُمْ

الرَّجْسِ، وَطَهَّرْتَهُمْ تَطْهِيراً. اللَّهُمَّ انصُرْهُ، وَاَنْتَصِرْ بِسِه
 لِدِينِكَ، وَاَنْصُرْ بِهِ اَوْلِيَاكَ وَاَوْلِيَايَاكَ، وَشَيْعَتَهُ وَاَنْصَارَهُ،
 وَاَجْعَلْنَا مِنْهُمْ. اللَّهُمَّ اَعِزَّهُ مِنْ شَرِّ كُلِّ بَاغٍ وَطَاغٍ، وَمِنْ شَرِّ
 جَمِيعِ خَلْقِكَ، وَاَحْفَظْهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ، وَعَنْ يَمِينِهِ
 وَعَنْ شِمَالِهِ، وَاَحْرُسْهُ وَاَمْتَعَهُ مِنْ اَنْ يُوْصَلَ اِلَيْهِ بِسُوءٍ،
 وَاَحْفَظْ فِيهِ رَسُوْلَكَ وَاَلَّ رَسُوْلِكَ، وَاَظْهِرْ بِهِ الْعَدْلَ، وَاَيِّدْهُ
 بِالنَّصْرِ، وَاَنْصُرْ ناصِرِيهِ، وَاخْذُلْ خَاذِلِيهِ، (وَأَقْصِمُ قَاصِمِيهِ)،
 وَاَقْصِمُ بِهِ جَبَابِرَةَ الْكُفْرِ، وَاَقْتُلْ بِهِ الْكُفْرَ وَالْمُنَافِقِينَ
 وَجَمِيعَ الْمُلْحِدِينَ، حَيْثُ كَانُوا مِنْ مَشَارِقِ الْأَرْضِ
 وَمَغَارِبِهَا، بَرِّهَا وَبَحْرِهَا، وَاَمْلَأْ بِهَا الْأَرْضَ عَدْلًا، وَاَظْهِرْ
 بِهِ دِينَ نَبِيِّكَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ. وَاَجْعَلْنِي اللَّهُمَّ مِنْ
 أَنْصَارِهِ وَأَعْوَانِهِ، وَأَتْبَاعِيهِ وَشَيْعَتِيهِ، وَأَرِنِي فِي آلِ مُحَمَّدٍ
 عَلَيْهِمُ السَّلَامُ مَا يَأْمُلُونَ، وَفِي عَدُوِّهِمْ مَا يَحْذَرُونَ، إِلَهَ
 الْحَقِّ آمِينَ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. ۱

زیارت ندبه

عَلَّامَةُ مَجْلِسِي ﷺ می گوید: ابو علی حسن بن اشناس نقل می کند
 که: ابو مفضل محمد بن عبدالله شیبانی گوید: ابو جعفر، محمد بن
 عبدالله بن جعفر حمیری - که در همه روایاتش به او اجازه داده -
 چنین نقل کرده است: پس از پاسخ مسابلی در مورد نماز و توجه از
 ناحیه مقدسه - که خدا نگهدار آن باشد - چنین صادر شد:
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، لَا لِأَمْرِ اللَّهِ تَعْقُلُونَ، وَلَا مِنْ
 أَوْلِيَائِهِ تَقْبَلُونَ، حِكْمَةً بِالْعَهْدِ فَمَا تُغْنِي الْآيَاتُ وَالنُّذُرُ
 عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ، وَالسَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ
 الصَّالِحِينَ. «نه در امر او تعقل می نمایند، و نه از اولیای او می پذیرید،
 حکمتی رسا است، ترساندن نذیران و ترسانندگان برای گروهی که ایمان
 نمی آورند کفایت نمی کند، سلام بر ما و بر بندگان شایسته خدا». هر گاه
 خواستید به وسیله ما به سوی خداوند متعال و ما توجه کنید،
 بگویند چنان که خداوند متعال فرموده است: ﴿سَلَامٌ عَلَيَّ أَلِ
 يَاسِينَ﴾، ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْمُبِينُ، وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ،

لِمَنْ يَهْدِيهِ صِرَاطَهُ الْمُسْتَقِيمَ، قَدْ آتَاكُمْ اللَّهُ يَا آلَ يَاسِينَ
خِلَافَتَهُ، وَعَلِمَ مَجَارِي أَمْرِهِ، فِيمَا قَضَاهُ وَدَبَّرَهُ وَرَتَّبَهُ
وَأَزَادَهُ فِي مَلَكُوتِهِ، فَكَشَفَ لَكُمْ الْغِطَاءَ، وَأَنْتُمْ خَزَنَتُهُ
وَشُهَدَاؤُهُ، وَعَلَمَاؤُهُ وَأَمْنَاؤُهُ، سَاسَةَ الْعِبَادِ، وَأَرْكَانَ
الْبِلَادِ، وَقَضَاةَ الْأَحْكَامِ، وَأَبْوَابَ الْإِيمَانِ، وَسُلَالَةَ
النَّبِيِّينَ، وَصَفْوَةَ الْمُرْسَلِينَ، وَعَشْرَةَ خَيْرَةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.
وَمِنْ تَقْدِيرِهِ مَنَاحِجَ الْعَطَاءِ بِكُمْ إِنْغَادَهُ مَحْتَوِماً مَقْرُوناً،
فَمَا شَيْءٌ مِنْهُ إِلَّا وَأَنْتُمْ لَهُ السَّبَبُ، وَإِلَيْهِ السَّبِيلُ، خِيَارُهُ
لِوَالِيكُمْ نِعْمَةً، وَأَنْتِغَامُهُ مِنْ عَدُوِّكُمْ سَخِطَةً، فَلَا نَسَاءَةَ
وَلَا مَفْرَعٍ إِلَّا أَنْتُمْ، وَلَا مَذْهَبَ عَنْكُمْ، يَا أَعْيُنَ اللَّهِ
النَّاظِرَةِ، وَحَمَلَةَ مَعْرِفَتِهِ، وَمَسَاكِينَ تَوْحِيدِهِ فِي أَرْضِهِ
وَسَمَائِهِ. وَأَنْتَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ وَبَيْتَهُ كَمَالُ نِعْمَتِهِ، وَوَارِثُ
أَنْبِيَائِهِ وَخُلَفَائِهِ مَا بَلَّغْنَا مِنْ دَهْرِنَا، وَصَاحِبُ الرَّجْعَةِ
لِوَعْدِ رَبِّنَا الَّتِي فِيهَا دَوْلَةُ الْحَقِّ وَفَرَجُنَا وَنَصْرُ اللَّهِ لَنَا
وَعِزُّنَا. أَلَسْلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْعَلَمُ الْمَنْصُوبُ، وَالْعِلْمُ

الْمَضْبُوبُ، وَالْعَوْتُ وَالرَّحْمَةُ الْوَاسِعَةُ، وَعُدْداً غَيْرَ
مُكْذُوبٍ، أَلَسْلَامُ عَلَيْكَ يَا صَاحِبَ الْمَرْأَى وَالْمَسْمَعِ،
الَّذِي يَعْينُ اللَّهُ مَوَاقِفَهُ، وَيَبِيدُ اللَّهُ عُيُودَهُ، وَيَقْدِرُ اللَّهُ
سُلْطَانَهُ. أَنْتَ الْحَلِيمُ الَّذِي لَا تُعْجَلُهُ الْعَصِيَّةُ^١، وَالكَرِيمُ
الَّذِي لَا تُبْخِلُهُ الْحَفِظَةُ، وَالْعَالِمُ الَّذِي لَا تُجْهَلُهُ الْحَمِيَّةُ،
مُجَاهِدُكَ فِي اللَّهِ ذَاتُ مَشِيئَةِ اللَّهِ، وَمُقَارَعَتُكَ فِي اللَّهِ
ذَاتُ انْتِقَامِ اللَّهِ، وَصَبْرُكَ فِي اللَّهِ ذُو أُنَاةِ اللَّهِ، وَشُكْرُكَ لِلَّهِ
ذُو مَزِيدِ اللَّهِ وَرَحْمَتِهِ. أَلَسْلَامُ عَلَيْكَ يَا مَحْفُوظاً بِاللَّهِ، اللَّهُ
نُورُ أَمَامِهِ وَوَرَائِهِ، وَيَمِينِهِ وَشِمَالِهِ، وَفَوْقِهِ وَتَحْتِهِ، يَا
مَحْرُوزاً فِي قُدْرَةِ اللَّهِ، اللَّهُ نُورُ سَمْعِهِ وَبَصَرِهِ، وَيَا وَعْدَ
اللَّهِ الَّذِي ضَمِنَهُ، وَيَا مِيثَاقَ اللَّهِ الَّذِي أَخَذَهُ وَوَكَّدَهُ.
أَلَسْلَامُ عَلَيْكَ يَا دَاعِيَ اللَّهِ وَرَبَّائِي آيَاتِهِ، أَلَسْلَامُ عَلَيْكَ
يَا بَابَ اللَّهِ وَدَيَّانَ دِينِهِ، أَلَسْلَامُ عَلَيْكَ يَا خَلِيفَةَ اللَّهِ
وَنَاصِرَ حَقِّهِ. أَلَسْلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ وَدَلِيلَ إِزَادَتِهِ،

السلام عليك يا تالي كتاب الله وترجمانه، السلام عليك في آناء ليلك وأطراف نهارك. السلام عليك يا بعية الله في أرضيه، السلام عليك حين تقوم، السلام عليك حين تقعد، السلام عليك حين تقرأ وتبين، السلام عليك حين تصلي وتقت، السلام عليك حين تزرع وتسجد، السلام عليك حين تعود وتسيح، السلام عليك حين تهلل وتكبر، السلام عليك حين تحمد وتستغفر، السلام عليك حين تمجد وتمدح، السلام عليك حين تمني وتضح، السلام عليك في الليل إذا يغشى، و[في] النهار إذا تجلى، والآخرة والأولى. السلام عليكم يا حجاج الله ورعاتنا، وهداتنا ودعاتنا، وقادتنا وأيمتنا، وسادتنا ومواليها، السلام عليكم أنتم نورنا، وأنتم جاهنا أوقات صلواتنا (صلواتنا)، وعصمتنا بكم لصدائنا وصلاتنا، وصيامنا واستغفارنا، وسائر أعمالنا، السلام عليك أيها الإمام المأمون، السلام

عليك أيها الإمام المقدم المأمول، السلام عليك بجوامع السلام. أشهدك يا مولاي آتي أشهد أن لا إله إلا الله، وحده وحده وحده، لا شريك له، وأن محمدا عبده ورسوله، لا حبيب إلا هو وأهله، وأن أمير المؤمنين حجته، وأن الحسن حجته، وأن الحسين حجته، وأن علي بن الحسين حجته، وأن محمد بن علي حجته، وأن جعفر بن محمد حجته، وأن موسى بن جعفر حجته، وأن علي بن موسى حجته، وأن محمد بن علي حجته، وأن الحسن بن علي حجته، وأنت حجته، وأن الأنبياء دعاة وهداة رشديكم. أنتم الأول والآخرة وخاتمته، وأن رجعتكم حق لا شك فيها يوم لا ينفع نفساً إيمانها لم تكن آمنت من قبل أو كسبت في إيمانها خيراً، وأن الموت حق، وأشهد أن منكرًا وتكبيراً حق، وأن النضر حق والسبعث حق، وأن الصراط حق، والمرصاد حق، وأن الميزان حق والحساب

حَقٌّ، وَأَنَّ الْجَنَّةَ وَالنَّارَ حَقٌّ، وَالْجَزَاءَ بِهِنَّ لِسُوءِ عِدِّ
وَالسُّوءِ عَيْدِ حَقٌّ. وَأَنْتُمْ لِمَشْفَاعَةِ حَقٌّ، لَا تُرَدُّونَ
وَلَا تُسَبِّقُونَ بِمَشِيئَةِ اللَّهِ، وَيَأْمُرُهُ تَعْمَلُونَ، وَاللَّهُ الرَّحْمَنُ
وَالْكَلِمَةُ الْعُلْيَا، وَيَبْدِيهِ الْحُسْنَى، وَحُجَّةَ اللَّهِ النَّعْمَى
(الْعُظْمَى)، خَلَقَ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ لِعِبَادَتِهِ، أَرَادَ مِنْ عِبَادِهِ
عِبَادَتَهُ فَشَقِيٌّ وَسَعِيدٌ، قَدْ شَقِيَ مَنْ خَالَفَكُمْ، وَسَعِدَ مَنْ
أَطَاعَكُمْ. وَأَنْتَ يَا مَوْلَايَ فَاشْهَدْ بِمَا أَشْهَدْتُكَ عَلَيْهِ،
تَحْرُزُهُ وَتَحْفَظُهُ لِي عِنْدَكَ، أَمُوتَ عَلَيْهِ، وَأَنْشُرْ عَلَيْهِ،
وَأَقِفْ بِهِ وَلِيًّا لَكَ، بَرِيئًا مِنْ عَدُوِّكَ، مَا قَبْلًا لِمَنْ أَبْغَضَكَ،
وَأَدَاً لِمَنْ أَحْبَبَكَ، فَالْحَقُّ مَا رَضِيْتُمُوهُ، وَالْبَاطِلُ مَا
سَخِطْتُمُوهُ، وَالْمَعْرُوفُ مَا أَمَرْتُمْ بِهِ، وَالْمُنْكَرُ مَا نَهَيْتُمْ
عَنْهُ، وَالْقَضَاءُ الْمُنْتَبِتُ مَا اسْتَأْتَرْتَ بِهِ مَشِيئَتَكُمْ،
وَالْمَمْنُوحُ مَا لَا اسْتَأْتَرْتَ بِهِ سُنَّتَكُمْ. فَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ
لَا شَرِيكَ لَهُ، مُحَمَّدٌ عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، عَلِيُّ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ
حُجَّتُهُ، الْحَسَنُ حُجَّتُهُ، الْحُسَيْنُ حُجَّتُهُ، عَلِيُّ حُجَّتُهُ،

مُحَمَّدٌ حُجَّتُهُ، جَعْفَرٌ حُجَّتُهُ، مُوسَى حُجَّتُهُ، عَلِيُّ حُجَّتُهُ،
مُحَمَّدٌ حُجَّتُهُ، عَلِيُّ حُجَّتُهُ، الْحَسَنُ حُجَّتُهُ، أَنْتَ حُجَّتُهُ،
أَنْتُمْ حُجَّتُهُ وَبِرَاهِيئِهِ. أَنَا يَا مَوْلَايَ مُسْتَبَشِرٌ بِالْبَيْعَةِ
الَّتِي أَخَذَ اللَّهُ عَلَيَّ شَرْطَهُ قِتَالاً فِي سَبِيلِهِ اشْتَرَى بِهِ
أَنْفُسَ الْمُؤْمِنِينَ، فَتَفْسَى مُؤْمِنَهُ بِاللَّهِ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ،
وَبِرَسُولِهِ وَيَأْمُرُ الْمُؤْمِنِينَ، وَبِكُمْ يَا مَوْلَايَ، أَوْلَكُمْ
وَأَخْرِكُمْ، وَنُصْرَتِي لَكُمْ مُعَدَّةٌ، وَمَوَدَّتِي خَالِصَةٌ لَكُمْ،
وَبِرَاتِنِي مِنْ أَعْدَائِكُمْ أَهْلِ الْحِرْدَةِ وَالْجِدَالِ ثَابِتَةٌ،
لِنَارِكُمْ أَنَا وَلِيِّ وَحِيدٌ، وَاللَّهُ إِلَهُ الْحَقِّ يَجْعَلُنِي كَذَلِكَ،
أَمِينٌ أَمِينٌ. مَنْ لِي إِلَّا أَنْتَ فِيمَا دَنْتَ، وَاعْتَصَمْتُ بِكَ
فِيهِ، تَحْرُسُنِي فِيمَا تَقَرَّبْتُ بِهِ إِلَيْكَ، يَا وَفَايَةَ اللَّهِ وَسِرَّهُ
وَبَرَكَتَهُ، أَغْنِنِي [أَذْنِي، أَعْنِي] أَدْرِكُنِي، صَلِّنِي بِكَ
وَلَا تَقْطَعْنِي. اَللَّهُمَّ إِلَيْكَ بِهِمْ تَوَسَّلِي وَتَسْقُرِّي. اَللَّهُمَّ
صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَصَلِّنِي بِهِمْ وَلَا تَقْطَعْنِي. اَللَّهُمَّ
بِحُجَّتِكَ وَأَعِصْمِنِي، وَسَلَامُكَ عَلَيَّ أَلِيسَ، مَوْلَايَ أَنْتَ

الْجَاهُ عِنْدَ اللَّهِ رَبِّكَ وَرَبِّي، [إِنَّهُ حَمِيدٌ مَجِيدٌ]. پس از آن؛
این دعا خوانده شود: اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي خَلَقْتَهُ
مِنْ كُلِّكَ (ذَلِكَ) فَاسْتَعْرِ فِيكَ، فَلَا يَخْرُجُ مِنْكَ اِلَى شَيْءٍ اَبَدًا،
اَيَا كَيْنُوْنَ اَيَا مَكْنُوْنَ، اَيَا مُتَعَالٍ، اَيَا مُتَقَدِّسٍ، اَيَا مُتَرَحِّمٍ،
اَيَا مُتَرَتِّفٍ، اَيَا مُتَحَنِّنٍ. اَسْأَلُكَ كَمَا خَلَقْتَهُ غَضًا اَنْ تُصَلِّيَ
عَلَيَّ مُحَمَّدٍ نَبِيِّ رَحْمَتِكَ، وَكَلِمَةً تُورِكَ، وَوَالِدًا هُدَاةٍ
رَحْمَتِكَ، وَامَلًا قَلْبِي نُوْرَ الْيَقِيْنِ، وَصَدْرِي نُوْرَ الْاِيْمَانِ،
وَفِكْرِي نُوْرَ الثَّبَاتِ، وَعَزْمِي نُوْرَ التَّوْفِيْقِ، وَذِكَايِي نُوْرَ
الْعِلْمِ، وَقُوَّتِي نُوْرَ الْعَمَلِ، وَلِسَانِي نُوْرَ الصِّدْقِ، وَدَيْنِي
نُوْرَ الْبَصَائِرِ مِنْ عِنْدِكَ، وَبَصْرِي نُوْرَ الضِّيَاءِ، وَسَمْعِي
نُوْرَ وَعْيِ الْحِكْمَةِ، وَمَوَدَّتِي نُوْرَ الْمُوَالَاةِ لِمُحَمَّدٍ وَآلِهِ
عَلَيْهِمُ السَّلَامُ، وَيَقِيْنِي قُوَّةَ الْبِرَاءَةِ مِنْ اَعْدَاءِ مُحَمَّدٍ
وَاعْدَاءِ آلِ مُحَمَّدٍ، حَتَّى اَلْفَاكَ وَقَدْ وَقَيْتُ بِعَهْدِكَ
وَمِيثَاقِكَ، فَلْتَسْعِنِي رَحْمَتَكَ، يَا وِلِيَّيْ يَا حَمِيْدُ، بِمِرْآةِ
وَمَسْمَعِكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ دُعَائِي، قُوَّتِي مُجْتَرَاتٍ اِجَابَتِي،

أَعْتَصِمُ بِكَ، مَعَكَ مَعَكَ سَمْعِي وَرِضَائِي يَا كَرِيْمُ. ۱

زیارت امام زمان ارواحنا فداه در روز جمعه

این زیارت را سید بن طاووس رحمته الله علیه در «جمال الأسبوع» نقل کرده است:
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا
عَيْنَ اللَّهِ فِي خَلْقِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نُورَ اللَّهِ الَّذِي يَهْتَدِي
بِهِ الْمُهْتَدُونَ، وَيُفْرَجُ بِهِ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ
أَيُّهَا الْمُهَذَّبُ الْخَائِفُ. السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا السُّلَيْمِيُّ
النَّاصِحُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا سَفِينَةَ النَّجَاةِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا
عَيْنَ الْحَيَاةِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ وَعَلَى آلِ
بَيْتِكَ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ عَجَلَ اللَّهُ لَكَ مَا
وَعَدَكَ مِنَ النَّصْرِ وَظُهُورِ الْأَمْرِ. السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا
مَوْلَايَ، أَنَا مَوْلَاكَ، عَارِفٌ بِأَوْلَاكَ وَأُخْرَاكَ، أَتَقَرَّبُ اِلَى

اللَّهُ تَعَالَى بِكَ وَبِآلِ بَيْتِكَ، وَأَنْتَ ظُهُورُكَ وَظُهُورَ الْحَقِّ عَلَى يَدَيْكَ، وَأَسْتَلُّ اللَّهُ أَنْ يُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ يَجْعَلَنِي مِنَ الْمُتَنْظِرِينَ لَكَ، وَالتَّابِعِينَ وَالتَّاصِرِينَ لَكَ عَلَى أَعْدَائِكَ، وَالْمُسْتَشْهَدِينَ بَيْنَ يَدَيْكَ فِي جُمْلَةِ أَوْلِيَائِكَ. يَا مَوْلَايَ يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ، صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْكَ وَعَلَى آلِ بَيْتِكَ، هَذَا يَوْمُ الْجُمُعَةِ، وَهُوَ يَوْمُكَ الْمَتَوَقَّعُ فِيهِ ظُهُورُكَ، وَالْفَرَجُ فِيهِ لِلْمُؤْمِنِينَ عَلَى يَدَيْكَ، وَقَتْلُ الْكَافِرِينَ بِسَيْفِكَ، وَأَنَا يَا مَوْلَايَ فِيهِ ضَيْفُكَ وَجَارُكَ، وَأَنْتَ يَا مَوْلَايَ كَرِيمٌ مِنْ أَوْلَادِ الْكِرَامِ، وَمَأْمُورٌ بِالضِّيَافَةِ وَالْإِحَارَةِ، فَأَضْفِنِي وَأَجْرُنِي، صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْكَ وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِكَ الطَّاهِرِينَ. سید بزرگوار، علی بن طاووس رحمته الله علیه گوید: من بعد از این زیارت؛ حضرت را در برابر خود تصور می‌کنم و اشاره به حضرتش نموده و می‌گویم:

نَزِيلُكَ حَيْثُ مَا اتَّجَهْتُ رِكَابِي

وَضَيْفُكَ حَيْثُ كُنْتُ مِنَ الْبِلَادِ

هر کجا که راحله من روی آورد به سوی تو فرود می‌آیم، و در هر شهری از شهرها باشم مهمان تو هستم.^۱

زیارت حضرت بقیة الله ارواحنا فداء

که در مشکلات و موارد ترسناک خوانده می‌شود

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مُحَمَّدَ بْنَ الْحَسَنِ الْحُجَّةَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صَاحِبَ الْأَمْرِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صَاحِبَ التَّدْبِيرِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَانَا يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْأِمَامُ الْمُتَنْظِرُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْقَائِمُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْخَلْفُ الصَّالِحُ لِلْأَيِّمَةِ الْمُعْضُومِينَ الْمُطَهَّرِينَ. السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا إِمَامَ الْمُسْلِمِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَلِيَّ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَلِيفَةَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا فِلْدَةَ كَبِدِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، السَّلَامُ

عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ. السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَضْعَةَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ. السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا جَادَةَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا غَوْتَ الْمُسْتَغِيثِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا غَوْتَ الْمَلْهُوفِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَوْنَ الْمَظْلُومِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا قُطْبَ الْعَالَمِ. السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا إِمَامَ الْمَسِيحِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَدِيلَ الْخَيْرِ، أَدْرِكُنِي، أَدْرِكُنِي، أَدْرِكُنِي، أَعِنِّي وَلَا تَعِنِ عَلَيَّ، وَأَنْصُرْنِي وَلَا تَنْصُرْ عَلَيَّ، كُنْ مَعِي وَلَا تُفَارِقْنِي، تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ شَاكِرًا وَمُصَلِّيًا وَهُوَ حَسْبِي وَنِعْمَ الْوَكِيلُ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ۱.

زیارت ناحیه مقدسه

علامه مجلسی رحمته در «بحار الأنوار» می‌نویسد: شیخ مفید رحمته روایت می‌کند: هرگاه خواستی در روز عاشورا، حضرت امام حسین علیه السلام را

زیارت کنی در کنار قبر مطهر آن حضرت بایست و بگو: السَّلَامُ عَلَى آدَمَ صِفْوَةَ اللَّهِ مِنْ خَلْقَتِهِ، السَّلَامُ عَلَى شَيْثٍ وَلِيِّ اللَّهِ وَخَيْرَتِهِ، السَّلَامُ عَلَى إِدْرِيسَ الْقَائِمِ لِلَّهِ بِحُجَّتِهِ، السَّلَامُ عَلَى نُوحِ الْمُجَابِ فِي دَعْوَتِهِ، السَّلَامُ عَلَى هُودِ الْمَمْدُودِ مِنَ اللَّهِ بِمَعُونَتِهِ، السَّلَامُ عَلَى ضَالِحِ الَّذِي تَوَجَّهَ اللَّهُ بِكَرَامَتِهِ، السَّلَامُ عَلَى إِبْرَاهِيمَ الَّذِي حَبَاهُ اللَّهُ بِخَلَّتِهِ، السَّلَامُ عَلَى إِسْمَاعِيلَ الَّذِي قَدَّاهُ اللَّهُ بِذَبْحِ عَظِيمٍ مِنْ جَنَّتِهِ. السَّلَامُ عَلَى إِسْحَاقَ الَّذِي جَعَلَ اللَّهُ النَّبُوَّةَ فِي ذُرِّيَّتِهِ، السَّلَامُ عَلَى يَعْقُوبَ الَّذِي رَدَّ اللَّهُ عَلَيْهِ بَصَرَهُ بِرَحْمَتِهِ، السَّلَامُ عَلَى يُوسُفَ الَّذِي نَجَّاهُ اللَّهُ مِنَ الْجُبِّ بِعَظَمَتِهِ. السَّلَامُ عَلَى مُوسَى الَّذِي فَلَقَ اللَّهُ الْبَحْرَ لَهُ بِقُدْرَتِهِ، السَّلَامُ عَلَى هَارُونَ الَّذِي خَصَّ اللَّهُ بِسُبُوتِهِ، السَّلَامُ عَلَى شُعَيْبَ الَّذِي نَصَرَهُ اللَّهُ عَلَى أُمَّتِهِ، السَّلَامُ عَلَى دَاوُدَ الَّذِي تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِ مِنْ خَطِيئَتِهِ. السَّلَامُ عَلَى سُلَيْمَانَ الَّذِي ذَلَّتْ لَهُ الْجِنُّ بِعِزَّتِهِ، السَّلَامُ عَلَى أَيُّوبَ

الَّذِي شَفَاهُ اللهُ مِنْ عِلَّتِهِ ، السَّلَامُ عَلَى يُونُسَ الَّذِي أَنْجَرَ
 اللهُ لَهُ مَضْمُونَ عِدَّتِهِ ، السَّلَامُ عَلَى عَزِيرِ الَّذِي أَحْيَاهُ اللهُ
 بَعْدَ مَيِّتِيهِ ، السَّلَامُ عَلَى زَكْرِيَّا الصَّابِرِ فِي مِحْنَتِيهِ ،
 السَّلَامُ عَلَى يَحْيَى الَّذِي أَرْزَلَهُ اللهُ بِشَهَادَتِهِ ، السَّلَامُ
 عَلَى عِيسَى رُوحِ اللهِ وَكَلِمَتِهِ . السَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدٍ حَبِيبِ
 اللهِ وَصَفْوَتِهِ ، السَّلَامُ عَلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي
 طَالِبٍ الْمَخْضُوعِ بِأَخْوَتِهِ ، السَّلَامُ عَلَى فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ
 ابْنَتِيهِ ، السَّلَامُ عَلَى أَبِي مُحَمَّدٍ الْحَسَنِ وَصِيِّ أَبِيهِ
 وَخَلِيفَتِيهِ ، السَّلَامُ عَلَى الْحُسَيْنِ الَّذِي سَمَحَتْ نَفْسُهُ
 بِمُهْجَتِيهِ ، السَّلَامُ عَلَى مَنْ أَطَاعَ اللهُ فِي سِرِّهِ وَعَلَانِيَتِهِ ،
 السَّلَامُ عَلَى مَنْ جَعَلَ اللهُ الشَّفَاءَ فِي تَوْبَتِهِ ، السَّلَامُ عَلَى
 مَنْ الْإِجَابَةُ تَحْتَ قُبَّتِيهِ ، السَّلَامُ عَلَى مَنْ الْأَنْمَةُ مِنْ
 ذُرِّيَّتِيهِ . السَّلَامُ عَلَى ابْنِ خَاتَمِ الْأَنْبِيَاءِ ، السَّلَامُ عَلَى ابْنِ
 سَيِّدِ الْأَوْصِيَاءِ ، السَّلَامُ عَلَى ابْنِ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ ،
 السَّلَامُ عَلَى ابْنِ حَدِيجَةَ الْكُبْرَى ، السَّلَامُ عَلَى ابْنِ

سِدْرَةَ الْمُتْنَتَيْنِ ، السَّلَامُ عَلَى ابْنِ جَنَّةِ الْمَأْوَى ، السَّلَامُ
 عَلَى ابْنِ زَمْرَمَ وَالصَّفَا . السَّلَامُ عَلَى الْمُرْمَلِ بِالْدمَاءِ ،
 السَّلَامُ عَلَى الْمَهْشُوكِ الْخِيَاءِ ، السَّلَامُ عَلَى خَامِسِ
 أَصْحَابِ أَهْلِ الْكِسَاءِ ، السَّلَامُ عَلَى غَرِيبِ الْغُرَبَاءِ ،
 السَّلَامُ عَلَى شَهِيدِ الشُّهَدَاءِ ، السَّلَامُ عَلَى قَسْبَلِ
 الْأَدْعِيَاءِ ، السَّلَامُ عَلَى سَاكِنِ كَرْبَلَاءِ ، السَّلَامُ عَلَى مَنْ
 بَكَتُهُ مَلَائِكَةُ السَّمَاءِ ، السَّلَامُ عَلَى مَنْ ذُرِّيَّتُهُ الْأَرْكَانِيَاءُ .
 السَّلَامُ عَلَى يَعْسُوبِ الدِّينِ ، السَّلَامُ عَلَى مَنْزِلِ
 الْبِرَاهِينِ ، السَّلَامُ عَلَى الْأَيْمَةِ الشَّادَاتِ ، السَّلَامُ عَلَى
 الْجُيُوبِ الْمُضَرَّجَاتِ ، السَّلَامُ عَلَى الشَّفَاهِ الذَّابِلَاتِ ،
 السَّلَامُ عَلَى النَّفُوسِ الْمُضْطَلَّمَاتِ ، السَّلَامُ عَلَى الْأَزْوَاجِ
 الْمُخْتَلَسَاتِ ، السَّلَامُ عَلَى الْأَجْسَادِ الْغَارِيَاتِ ، السَّلَامُ
 عَلَى الْجُسُومِ الشَّاحِنَاتِ ، السَّلَامُ عَلَى الدَّمَاءِ السَّائِلَاتِ ،
 السَّلَامُ عَلَى الْأَعْضَاءِ الْمُتَقَطَّعَاتِ ، السَّلَامُ عَلَى الرُّؤُوسِ
 الْمُشَالَاتِ ، السَّلَامُ عَلَى النَّسْوَةِ الْبَارِزَاتِ . السَّلَامُ

عَلَى حُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى آبَائِكَ
الطَّاهِرِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى أُمَّتِكَ الْمُسْتَشْهِدِينَ،
السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى ذُرِّيَّتِكَ النَّاصِرِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ
وَعَلَى الْمَلَائِكَةِ الْمُضَاجِعِينَ، السَّلَامُ عَلَى الْقَتِيلِ
الْمَظْلُومِ، السَّلَامُ عَلَى أُخِيهِ الْمَسْمُومِ، السَّلَامُ عَلَى
عَلِيِّ الْكَبِيرِ، السَّلَامُ عَلَى الرَّضِيعِ الصَّغِيرِ. السَّلَامُ عَلَى
الْأَبْدَانِ السَّلْبِيَّةِ، السَّلَامُ عَلَى الْعِزَّةِ الْقَرِيبَةِ (الغَرِيبَةِ)،
السَّلَامُ عَلَى الْمُجَدَّلِينَ فِي السِّقْلَاتِ، السَّلَامُ عَلَى
النَّازِحِينَ عَنِ الْأَوْطَانِ، السَّلَامُ عَلَى الْمَدْفُونِينَ بِبِلَا
أَكْفَانِ، السَّلَامُ عَلَى الرُّؤُوسِ الْمُفَرَّقَةِ عَنِ الْأَبْدَانِ،
السَّلَامُ عَلَى الْمُخْتَسِبِ الصَّابِرِ، السَّلَامُ عَلَى الْمَظْلُومِ
بِلَا نَاصِرٍ، السَّلَامُ عَلَى سَاكِنِ التُّرْبَةِ الزَّاكِيَةِ، السَّلَامُ
عَلَى صَاحِبِ الْقُبَّةِ السَّامِيَّةِ. السَّلَامُ عَلَى مَنْ طَهَّرَهُ
الْجَلِيلُ، السَّلَامُ عَلَى مَنْ افْتَحَرَ بِهِ جَبْرَيْلُ، السَّلَامُ عَلَى
مَنْ نَاغَاهُ فِي الْمَهْدِ مِيكَائِيلُ، السَّلَامُ عَلَى مَنْ نَكَّشَتْ

ذِمَّتُهُ، السَّلَامُ عَلَى مَنْ هَتَكَتْ حُرْمَتُهُ، السَّلَامُ عَلَى مَنْ
أُرِيقُ بِالظُّلْمِ دَمُهُ، السَّلَامُ عَلَى الْمُعْسَلِ بِدَمِ الْجِرَاحِ،
السَّلَامُ عَلَى الْمُجَرَّعِ بِكَأْسَاتِ الرِّمَاحِ، السَّلَامُ عَلَى
الْمُضَامِ الْمُسْتَبَاحِ، السَّلَامُ عَلَى الْمُنْخَوْرِ فِي الْوَرَى،
السَّلَامُ عَلَى مَنْ دَفَنَهُ أَهْلُ الْقُرَى. السَّلَامُ عَلَى الْمَقْطُوعِ
الْوَتِينَ، السَّلَامُ عَلَى الْمُخَامِي بِبِلَا مُعِينِ، السَّلَامُ عَلَى
الشَّيْبِ الْخَضِيبِ، السَّلَامُ عَلَى الْخَدِّ الثَّرِيبِ، السَّلَامُ
عَلَى الْبَدَنِ السَّلِيبِ، السَّلَامُ عَلَى الشَّعْرِ الْمَقْرُوعِ
بِالْقَضِيبِ، السَّلَامُ عَلَى الرَّأْسِ الْمَرْفُوعِ، السَّلَامُ عَلَى
الْأَجْسَامِ الْعَارِيَةِ فِي السِّقْلَاتِ، تَنْهَشُهَا الذُّنَابُ
الْعَادِيَاتُ، وَتَخْتَلِفُ إِلَيْهَا السِّبَاعُ الضَّارِيَاتُ. السَّلَامُ
عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ وَعَلَى الْمَلَائِكَةِ الْمَرْفُوفِينَ حَوْلَ قُبَّتِكَ،
الْحَاقِقِينَ بِسُتْرَتِكَ، الْطَائِفِينَ بِعَرَصَتِكَ، الْوَارِدِينَ
لِزِيَارَتِكَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ فَإِنِّي قَصَدْتُ إِلَيْكَ، وَرَجَوْتُ
الْفَوْزَ لَدَيْكَ. السَّلَامُ عَلَيْكَ سَلَامَ الْعَارِفِ بِحُرْمَتِكَ،

الْمُخْلِصِ فِي وَلَايَتِكَ، أَلْمُتَّقِرِبِ إِلَى اللَّهِ بِمَحَبَّتِكَ،
 الْبَرِيِّ مِنْ أَعْدَائِكَ، سَلَامَ مَنْ قَلْبُهُ بِمُضَابِكَ مَسْفُوحٌ،
 وَدَمْعُهُ عِنْدَ ذِكْرِكَ مَسْفُوحٌ، سَلَامَ الْمَمْجُوعِ الْحَزِينِ
 الْوَالِيهِ الْمُسْتَكِينِ، سَلَامَ مَنْ لَوْ كَانَ مَعَكَ بِالطُّفُوفِ
 لَوْ قَاكَ بِنَفْسِهِ حَسَدَ الشُّيُوفِ، وَبَدَلَ حُشَاشَتَهُ دُونَكَ
 لِلْحُتُوفِ، وَجَاهَدَ بَيْنَ يَدَيْكَ، وَتَصَرَكَ عَلَى مَنْ بَغَى
 عَلَيْكَ، وَفَدَاكَ بِرُوحِهِ وَجَسَدِهِ وَمَالِهِ وَوَلَدِهِ، وَرُوحَهُ
 لِرُوحِكَ فِدَاءً، وَأَهْلُهُ لِأَهْلِكَ وَفَاءً. فَلَمَّ أَنْ خَرَّتْ نِي
 الدُّهُورِ، وَعَاقَبِي عَنْ نَصْرِكَ الْمَقْدُورِ، وَلَمْ أَكُنْ لِمَنْ
 خَارِبَكَ مُحَارِباً، وَلِمَنْ نَصَبَ لَكَ الْعَدَاوَةَ مُنَاصِباً،
 فَلَأَنْدُبْتُكَ صَبَاحاً وَمَسَاءً، وَلَا بُكَيْنَ لَكَ بَدَلَ الدُّمُوعِ
 دَمًا، حَسْرَةً عَلَيْكَ، وَتَأْسَفًا عَلَى مَا دَهَاكَ، وَتَلَهْفًا حَتَّى
 أَمُوتَ بِلُوعَةِ الْمُضَابِ، وَغَضَبَةِ الْإِكْتِيَابِ. أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ
 أَقَمْتَ الصَّلَاةَ، وَآتَيْتَ الزَّكَاةَ، وَأَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ،
 وَنَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَالْعُدْوَانِ، وَأَطَعْتَ اللَّهَ وَمَا عَصَيْتَهُ،

وَتَمَسَّكَتَ بِهِ وَبَحَبَلَهُ فَأَرْضَيْتَهُ وَخَشَيْتَهُ، وَرَأَقَبْتَهُ
 وَاسْتَجَيْتَهُ، وَسَنَنْتَ السُّنْنَ، وَأَطَقَاتِ الْفِتَنِ، وَدَعَوْتَ
 إِلَى الرَّشَادِ، وَأَوْضَحْتَ سُبُلَ السَّدَادِ، وَجَاهَدْتَ فِي اللَّهِ
 حَقَّ الْجِهَادِ. وَكُنْتَ لِلَّهِ طَائِعاً، وَلِجَدِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِ وَآلِهِ تَائِعاً، وَلِقَوْلِ أَبِيكَ سَامِعاً، وَإِلَى وَصِيَّتِهِ أَخِيكَ
 مُسَارِعاً، وَلِعِمَادِ الدِّينِ زَافِعاً، وَلِسَطْعَانِ زَامِعاً،
 وَلِلطُّغَاةِ مُقَارِعاً، وَلِلْأُمَّةِ نَاصِحاً، وَفِي غَمَزَاتِ الْمَوْتِ
 نَسَائِحاً، وَلِلْفُشَاقِ مُكَافِحاً، وَبِحُجُجِ اللَّهِ قَائِماً،
 وَلِلْإِسْلَامِ وَالْمُسْلِمِينَ رَاجِعاً، وَلِلْحَقِّ نَاصِراً، وَعِنْدَ
 الْبَلَاءِ صَابِراً، وَلِلدِّينِ كَالِيئاً، وَعَنْ حَوَازِيهِ مُرَامِباً.
 تَحُوطُ الْهُدَى وَتَنْصُرُهُ، وَتَبْسُطُ الْعَدْلَ وَتَنْشُرُهُ،
 وَتَنْصُرُ الدِّينَ وَتُظْهِرُهُ، وَتَكْفُ الْعَايَةَ وَتَرْجُرُهُ، وَتَأْخُذُ
 لِلدِّيْنِ مِنَ الشَّرِيفِ، وَتُسَاوِي فِي الْحُكْمِ بَيْنَ الْقَوِيِّ
 وَالضَّعِيفِ. كُنْتُ رَبِيعَ الْأَيْثَامِ، وَعِصْمَةَ الْأَنْسَامِ، وَعِزَّ
 الْإِسْلَامِ، وَمَعْدِنَ الْأَحْكَامِ، وَحَلِيفَ الْإِنْعَامِ، سَالِكاً

طَرَاتِقَ جَدِّكَ وَأَبِيكَ، مُشْبِهًا فِي الْوَصِيَّةِ لِأَخِيكَ، وَفِي الدَّمِّ، رَضِيَ الشَّيْمِ، ظَاهِرَ الْكَرَمِ، مُتَهَجِّدًا فِي الظُّلْمِ، قَوِيمَ الطَّرَائِقِ، كَرِيمَ الْخَلَائِقِ، عَظِيمَ السَّوَابِقِ، شَرِيفَ النَّسَبِ، مُنِيفَ الْحَسَبِ، رَفِيعَ الرُّتَبِ، كَثِيرَ الْمَنَاقِبِ، مَحْمُودَ الصَّرَائِبِ، جَزِيلَ الْمَوَاهِبِ. حَلِيمَ رَشِيدٍ مُنِيبٍ، جَوَادٍ عَلِيمٍ شَدِيدٍ، إِسَامٍ شَهِيدٍ، أَوَاهُ مُنِيبٍ، حَسِيبٍ مَهِيبٍ. كُنْتَ لِلرَّسُولِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَوَلَدِهِ، وَلِلْقُرْآنِ سَنَدًا، وَلِلْأُمَّةِ عَضُدًا، وَفِي الطَّاعَةِ مُجْتَهِدًا، حَافِظًا لِلْعَهْدِ وَالْمِيثَاقِ، نَاكِبًا عَنِ سَبِيلِ الْفُسَاقِ، [وَ] بِإِذْنِ اللَّهِ لِلْمَجْهُودِ، طَوِيلَ الرُّكُوعِ وَالسُّجُودِ. زَاهِدًا فِي الدُّنْيَا زُهْدَ الرَّاجِلِ عَنهَا، نَاطِرًا إِلَيْهَا بِعَيْنِ الْمُسْتَوْحِشِينَ مِنْهَا، آمَالِكَ عَنهَا مَكْفُوفَةً، وَهَمَّتِكَ عَنِ زِينَتِهَا مَصْرُوفَةً، وَأَلْحَاطَكَ عَنِ بَهْجَتِهَا مَطْرُوفَةً، وَرَغَبَتِكَ فِي الْآخِرَةِ مَعْرُوفَةً. حَتَّى إِذَا الْجُورُ مَدَّ بَاعَهُ، وَأَشْفَرَ الظُّلْمَ قِنَاعَهُ، وَدَعَا الْعُيُ أَتْبَاعَهُ، وَأَنْتَ فِي حَرَمِ جَدِّكَ

فَاطِنٌ، وَلِلظَّالِمِينَ مُبَايِنٌ، جَلِيسُ الْبَيْتِ وَالْمِخْرَابِ، مُعْتَرِلٌ عَنِ اللَّذَاتِ وَالشَّهَوَاتِ، تُنَكِّرُ الْمُنْكَرَ بِقَلْبِكَ وَلِسَانِكَ، عَلَى حَسَبِ طَاقَتِكَ وَإِمْكَانِكَ، ثُمَّ اقْتَضَاكَ الْعِلْمُ لِلْإِنْكَارِ، وَلِزِمَكَ أَنْ تُجَاهِدَ الْفُجَّارَ، فَيَبْرُتَ فِي أَوْلَادِكَ وَأَهَالِيكَ، وَشِبَعَتِكَ وَمَوَالِيكَ، وَصَدَعْتَ بِالْحَقِّ وَالْبَيِّنَةِ، وَدَعَوْتَ إِلَى اللَّهِ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ، وَأَمَرْتَ بِإِقَامَةِ الْحُدُودِ، وَالطَّاعَةِ لِلْمَعْمُودِ، وَنَهَيْتَ عَنِ الْخَبَائِثِ وَالطُّغْيَانِ، وَوَجَّهْتَهُ بِالظُّلْمِ وَالسُّعْدِوَانِ. فَجَاهَدْتَهُمْ بَعْدَ الْإِطْعَامِ لَهُمْ، وَتَأَكِيدُ الْحُجَّةَ عَلَيْهِمْ، فَتَنَكَّرُوا ذِمَامَكَ وَبَيْعَتَكَ، وَأَسْخَطُوا رَبَّكَ وَجَدَّكَ، وَبَدُّوْكَ بِالْحَرْبِ، فَتَبَّتْ لِلطُّغْيَانِ وَالصَّرْبِ، وَطَحْنَتْ جُنُودَ الْفُجَّارِ، وَاقْتَحَمَتْ قَسْطَلَ الْعُبَارِ، مُجَالِدًا بِسَيْدِ الْفِقَارِ، كَأَنَّكَ عَلِيٌّ الْمُخْتَارُ. فَلَمَّا رَأَوْكَ ثَابِتَ الْجَاشِ، غَيْرَ خَائِفٍ وَلَا خَاشِ، نَصَبُوا لَكَ غَوَائِلَ مَكْرِهِمْ، وَقَاتَلُوا بِكَيْدِهِمْ وَسَرِّهِمْ، وَأَمَرَ اللَّعِينُ جُنُودَهُ، فَمَنَعُواكَ

الماء ووروده، وناجزوك القتال، وعاجلوك النزال،
ورشقوك بالسهم والنبال، وبسطوا إليك أكف
الإضطلام، ولم يزعوا لك ذماماً، ولا راقبوا فيك
آثاماً، في قتلهم أولياءك، ونهبهم رجالك، وأنت مُقَدَّم
في الهبوات، ومُحتملٌ للأذيات، قد عَجَبت من صبرك
ملائكة السماوات. فأخذوا بك من كل الجهات،
وأثخنوك بالجراح، وحالوا بينك وبين الرواح، ولم
يبق لك ناصر، وأنت مُحتسبٌ صابر، تدب عن
نسوتك وأولادك، حتى نكسوك عن جوادك، فهويت
إلى الأرض جريحاً، تطؤك الخيول بحوافرها، وتغلوك
الطغاة بيواترها. قد رشح للموت جبينك، واختلفت
بالإقباض والإنبساط شمائلك ويمينك، تدير طرفاً
خنياً إلى رحك وبيتك، وقد شعلت بنفسك عن ولدك
وأهالك، وأسرع فرسك شارداً، إلى خيامك قاصداً،
مُحجماً باكباً، فلما رأين النساء جوادك مخرباً،

ونظرن سرجك عليه ملوياً، برزن من الخدور،
ناشرات الشعور على الخدود، لأطنات الوجوه
سافرات، وبالعويل داعيات، وبعد العز مدللات،
وإلى مصرعك مُبادرات. والشمر جالس على صدرك،
ومولع سيفه على نحرِك، قابض على شبيبتك بيده،
ذابح لك بمهته، قد سكنت حواشك، وخفيت
أنفاسك، ورفع على القنارة رأسك، وسبي أهلك
كالعبيد، وصعدوا في الحديد، فوق أفتاب المطيات،
تلفح وجوههم حرُّ الهاجرات، يساقون في البراري
والقلوات، أيديهم مغلولة إلى الأعناق، يطاف بهم في
الأشواق. فالويل للعصاة الفساق، لقد قتلوا بقتلك
الإسلام، وعطلوا الصلاة والصيام، ونقضوا السنن
والأحكام، وهدموا قواعد الإيمان، وحرّفوا آيات
القرآن، وهملجوا في السبعي والعذوان. لقد أصبح
رسول الله صلى الله عليه وآله مؤثراً، وعاد كتاب الله

عَزَّ وَجَلَّ مَهْجُوراً، وَعُودِرَ الْحَقُّ إِذْ قُهِزَتْ مَسْهُوراً،
وَقَدَّ يَفْقَدُ التَّكْبِيرَ وَالتَّهْلِيلَ، وَالتَّخْرِيمَ وَالتَّحْلِيلَ،
وَالتَّنْزِيلَ وَالتَّأْوِيلَ، وَظَهَرَ بَعْدَكَ التَّغْيِيرُ وَالتَّيْدِيلُ،
وَالْأَلْحَادُ وَالتَّعْطِيلُ، وَالْأَهْوَاءُ وَالْأَضَالِيلُ، وَالْفِتْنُ
وَالْبَاطِيلُ. فَفَاقَ نَاعِيكَ عِنْدَ قَبْرِ جَدِّكَ الرَّسُولِ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَآلِهِ، فَتَعَاكَ إِلَيْهِ بِالدَّمْعِ الْهَطُولِ، فَائِلًا يَا رَسُولَ
اللَّهِ قَتَلَ سِنْطُكَ وَفَتَاكَ، وَاسْتَبِيحَ أَهْلُكَ وَحِمَاكَ، وَسَبَّيْتَ
بَعْدَكَ ذُرَارِيكَ، وَوَقَعَ الْمَخْذُورُ بِعِزَّتِكَ وَذَوِيكَ.
فَانزَعَجَ الرَّسُولُ، وَبَكَى قَلْبُهُ الْمَهُولُ، وَعَزَّاهُ بِكَ
الْمَلَائِكَةُ وَالْأَنْبِيَاءُ، وَفَجَعَتْ بِكَ أُمَّكَ الزَّهْرَاءُ،
وَاحْتَلَفَتْ جُنُودُ الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ، تُعَزِّي أَبَاكَ
أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ، وَأَقِيمَتْ لَكَ الْمَنَاتِمَ فِي أَعْلَى عِلِّيِّينَ،
وَلَطَمَتْ عَلَيْكَ الْحُورُ الْعِينُ، وَبَكَتِ السَّمَاءُ وَسُكَّانُهَا،
وَالْجِنَانُ وَخُرَّانُهَا، وَالْهَضَابُ وَأَقْطَارُهَا، وَالْبِحَارُ
وَحِينَانُهَا، وَالْجِنَانُ وَوِلْدَانُهَا، وَالسَّيِّئُ وَالْمَقَامُ،

وَالْمَشْعَرُ الْحَرَامُ، وَالْحِلُّ وَالْأَحْرَامُ^١. أَللَّهُمَّ فَبِحُرْمَةِ هَذَا
الْمَكَانِ الْمُتَيْفِ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاحْشُرْنِي
فِي ذِمَّتِهِمْ، وَأَدْخِلْنِي الْجَنَّةَ بِسَفَاعَتِهِمْ. أَللَّهُمَّ إِنِّي
أَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ يَا أَسْرَعَ الْخَاسِبِينَ، وَيَا أَكْرَمَ الْأَكْرَمِينَ،
وَيَا أَحْكَمَ الْحَاكِمِينَ، بِمُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ، رَسُولِكَ إِلَى
الْعَالَمِينَ أَجْمَعِينَ، وَيَا خِيَةَ وَابْنَ عَمِّهِ الْأَنْزَعَ السَّبْطِينَ،
الْعَالِمِ الْمَكِينِ، عَلِيِّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، وَبِسَفَاظِمَةِ سَيِّدَةِ
نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، وَبِإِلْحَسَنِ الزَّكِيِّ عِصْمَةِ الْمُتَّقِينَ.
وَيَا أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْحُسَيْنِ أَكْرَمَ الْمُسْتَشْهِدِينَ، وَيَا وُلَادِهِ
الْمَقْتُولِينَ، وَبِعِزَّتِهِ الْمَظْلُومِينَ، وَبِعَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ
زَيْنِ الْعَابِدِينَ، وَبِمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ قَبْلَةَ الْأَوَابِينَ، وَجَعْفَرَ
بْنَ مُحَمَّدٍ أَصَدِّقِ الصَّادِقِينَ، وَمُوسَى بْنِ جَعْفَرَ مُظْهِرِ
الْبُرَاهِينِ، وَعَلِيِّ بْنِ مُوسَى نَاصِرِ الدِّينِ، وَمُحَمَّدِ بْنِ
عَلِيٍّ قُدْوَةِ الْمُتَهْتِدِينَ، وَعَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ أَزْهَدِ الرَّاهِدِينَ،

١- أحرام - جمع حرم -: به اطراف خانه خدا گفته می شود.

وَالْحَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ وَارِثَ الْمُسْتَخْلَفِينَ، وَالْحَجَّةَ عَلَيَّ
الْخَلْقِ أَجْمَعِينَ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ،
الصَّادِقِينَ الْأَبْرَارَ، آلَ طَهٍ وَيَسَ، وَأَنْ تُجْعَلَنِي فِي
الْقِيَامَةِ مِنَ الْأَمِينِ الْمُطْمَئِنِّينَ الْفَائِزِينَ الْفَرِحِينَ
الْمُسْتَبْشِرِينَ. اللَّهُمَّ اكْتُبْنِي فِي الْمُسْلِمِينَ، وَالْحَقَنِي
بِالصَّالِحِينَ، وَاجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ،
وَانصُرْنِي عَلَى الْبَاغِينَ، وَاكْفِنِي كَيْدَ الْخَاسِدِينَ،
وَاصْرِفْ عَنِّي مَكْرَ الْمَاكِرِينَ، وَاقْبِضْ عَنِّي أَيْدِي
الظَّالِمِينَ، وَاجْمَعْ بَيْنِي وَبَيْنَ السَّادَةِ الْمَيَامِينَ، فِي أَعْلَى
عَالِيَيْنَ، مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ، مِنَ النَّبِيِّينَ
وَالصَّادِقِينَ، وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ
الرَّاحِمِينَ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَقْسِمُ عَلَيْكَ بِسَبْيِكَ الْمَعْصُومِ،
وَبِحُكْمِكَ الْمَحْتُومِ، وَنَهْيِكَ الْمَكْتُومِ، وَبِهَذَا الْقَبْرِ
الْمَلُومِ، الْمَوْسَدِ فِي كَنَفِهِ، الْإِمَامِ الْمَعْصُومِ الْمَقْتُولِ
الْمَظْلُومِ، أَنْ تَكْشِفَ مَا بِي مِنَ الْعُيُوبِ، وَتَصْرِفَ عَنِّي

شَرِّ الْقَدَرِ الْمُحْتُومِ، وَتَجِيرَنِي مِنَ النَّارِ ذَاتِ السَّيْمُومِ.
اللَّهُمَّ جَلِّلِنِي بِبِنْعَمَتِكَ، وَرَضِّنِي بِقِسْمِكَ، وَتَعَمَّدْنِي
بِحُودِكَ وَكَرَمِكَ، وَبَاعِدْنِي مِنْ مَكْرِكَ وَنِقْمَتِكَ. اللَّهُمَّ
اغصِّمْنِي مِنَ الرَّكْلِ، وَسَدِّدْنِي فِي الْقَوْلِ وَالْعَمَلِ،
وَأَفْسَحْ لِي فِي مُدَّةِ الْأَجَلِ، وَأَغْفِنِي مِنَ الْأَوْجَاعِ
وَالْعَلَلِ، وَبَلِّغْنِي بِمَوَالِيَّ وَبِفَضْلِكَ أَفْضَلَ الْأَمَلِ. اللَّهُمَّ
صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاقْبَلْ تَوْبَتِي، وَارْحَمْ
عَبْرَتِي، وَأَقْلِبْ عَثْرَتِي، وَنَفْسِ كُرْبَتِي، وَاعْفُ لِي
خَطِيئَتِي، وَأَضِلِّحْ لِي فِي دُرِّيَّتِي. اللَّهُمَّ لَا تَدَعْ لِي فِي
هَذَا الْمَشْهَدِ الْمُعْظَمِ، وَالْمَحَلِّ الْمَكْرَمِ ذَنْبًا إِلَّا غَفَرْتَهُ،
وَلَا عَيْبًا إِلَّا سَتَرْتَهُ، وَلَا عَمَّا إِلَّا كَشَفْتَهُ، وَلَا رِزْقًا إِلَّا
بَسَطْتَهُ، وَلَا جَاهًا إِلَّا عَمَّرْتَهُ، وَلَا فَسَادًا إِلَّا أَصْلَحْتَهُ، وَلَا
أَمَلًا إِلَّا بَلَّغْتَهُ، وَلَا دُعَاءً إِلَّا أَجَبْتَهُ، وَلَا مَضِيحًا إِلَّا فَرَّجْتَهُ،
وَلَا شَمَلًا إِلَّا جَمَعْتَهُ، وَلَا أَمْرًا إِلَّا أَتَمَّمْتَهُ، وَلَا مَسَالًا إِلَّا
كَثَّرْتَهُ، وَلَا خُلُقًا إِلَّا حَسَّنْتَهُ، وَلَا إِتْفَاقًا إِلَّا أَخْلَفْتَهُ، وَلَا

حَالاً إِلَّا عَمَّرْتَهُ، وَلَا حُسُوداً إِلَّا قَمَعْتَهُ، وَلَا عَدُوًّا إِلَّا
 أَرَدَيْتَهُ، وَلَا شَرًّا إِلَّا كَفَيْتَهُ، وَلَا مَرَضاً إِلَّا شَفَيْتَهُ، وَلَا
 بَعِيداً إِلَّا أَدْنَيْتَهُ، وَلَا شَغْناً إِلَّا لَمَمْتَهُ، وَلَا سُؤْلاً إِلَّا
 أَعْطَيْتَهُ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ الْعَاجِلَةِ، وَفَوَابِ الْآجِلَةِ.
 اللَّهُمَّ أَغْنِنِي بِحِلَالِكَ عَنِ الْحَرَامِ، وَبِفَضْلِكَ عَنِ جَمِيعِ
 الْأَنْامِ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْماً نَافِعاً، وَقَلْباً خَاشِعاً وَيَقِيناً
 شَافِئاً، وَعَمَلاً زَاكِياً، وَصَبِراً جَمِلاً، وَأَجْراً جَزِياً. اللَّهُمَّ
 ارزُقْنِي شُكْرَ نِعْمَتِكَ عَلَيَّ، وَرِزْقَ إِحْسَانِكَ وَكَرَمِكَ إِلَيَّ،
 وَاجْعَلْ قَوْلِي فِي النَّاسِ مَسْمُوعاً، وَعَمَلِي عِنْدَكَ مَرْفُوعاً،
 وَأَثْرِي فِي الْخَيْرَاتِ مَثْبُوعاً، وَعَدْوِي مَقْمُوعاً. اللَّهُمَّ
 صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ الْأَخْيَارِ، فِي أَنْاءِ اللَّيْلِ
 وَأَطْرَافِ النَّهَارِ، وَاكْفِنِي شَرَّ الْأَشْرَارِ، وَطَهِّرْ نِيَّ مِّنَ
 الذُّنُوبِ وَالْأَوْزَارِ، وَأَجْزِنِي مِّنَ النَّارِ، وَأَجِلْنِي دَارَ
 الْقَرَارِ، وَأَغْفِرْ لِي وَلِجَمِيعِ إِخْوَانِي فِيكَ وَأَخَوَاتِي
 الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

آن گاه رو به طرف قبله نموده، و دو رکعت نماز بخوان، در رکعت اول
 سوره «انبیاء» و در رکعت دوم سوره «حشر» را بخوان، و در قنوت این
 دعا را بخوان: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
 الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ،
 وَالْأَرْضِينَ السَّبْعِ، وَمَا فِيهِنَّ وَمَا بَيْنَهُنَّ، خِلَافاً
 لِأَعْدَائِهِ، وَتَكْذِيباً لِمَنْ عَدَلَ بِهِ، وَإِقْرَاراً لِرُبُوبِيَّتِهِ،
 وَخُضُوعاً لِعِزَّتِهِ، الْأَوَّلُ بَعْدَ الْأَوَّلِ، وَالْآخِرُ إِلَى غَيْرِ
 آخِرٍ، الظَّاهِرُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ بِقُدْرَتِهِ، الْبَاطِنُ دُونَ كُلِّ
 شَيْءٍ بِعِلْمِهِ وَطُفِهِ، لَا تَقِفُ الْعُقُولُ عَلَى كُنْهِ عَظَمَتِهِ،
 وَلَا تُدْرِكُ الْأَوْهَامُ حَقِيقَةَ مَا هَيْبَتِهِ، وَلَا تَتَصَوَّرُ الْأَنْفُسُ
 مَعَانِي كَيْفِيَّتِهِ، مُطْلِعاً عَلَى الضَّمَائِرِ، غَارِفاً بِالسَّرَائِرِ،
 يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ. اللَّهُمَّ إِنِّي
 أَشْهَدُكَ عَلَى تَصَدِيقِي رَسُولِكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ،
 وَإِيمَانِي بِهِ، وَعِلْمِي بِمَنْزِلَتِهِ، وَإِنِّي أَشْهَدُ أَنَّهُ النَّبِيُّ
 الَّذِي نَطَقَتِ الْحِكْمَةُ بِفَضْلِهِ، وَبَشَّرَتِ الْأَنْبِيَاءُ بِهِ،

وَدَعَتْ إِلَى الْأَقْرَارِ بِمَا جَاءَ بِهِ ، وَحَثَّتْ عَلَى تَصَدِيقِهِ
 يَقُولُهُ تَعَالَى ﴿ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَةِ
 وَالْإِنْجِيلِ يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ
 وَيُجِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ وَيَضَعُ
 عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ ﴾ ١ . فَصَلِّ
 عَلَى مُحَمَّدٍ رَسُولِكَ إِلَى السَّقَلَيْنِ ، وَسَيِّدِ الْأَنْبِيَاءِ
 الْمُصْطَفَيْنِ ، وَعَلَى أَخِيهِ وَابْنِ عَمِّهِ الَّذِينَ لَمْ يُشْرِكَا بِكَ
 طَوْفَةَ عَيْنٍ أَبَدًا ، وَعَلَى فاطمة الزهراء سَيِّدَةِ نِسَاءِ
 الْعَالَمِينَ ، وَعَلَى سَيِّدِي سَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ الْحَسَنِ
 وَالْحُسَيْنِ ، صَلَاةً خَالِدَةً الدَّوَامِ ، عَدَدَ قَطْرِ الرَّهَامِ ،
 وَزِنَةَ الْجِبَالِ وَالْأَكَامِ مَا أَوْرَقَ السَّلَامُ ، وَاخْتَلَفَ الضِّيَاءِ
 وَالظَّلَامِ ، وَعَلَى آلِهِ الطَّاهِرِينَ ، الْأَنْبِيَاءِ الْمُهْتَدِينَ ،
 الَّذِينَ دِينَهُ عَنِ الدِّينِ ، عَلِيٍِّّ وَمُحَمَّدٍ وَجَعْفَرٍ وَمُوسَى
 وَعَلِيٍِّّ وَمُحَمَّدٍ وَعَلِيٍِّّ وَالْحَسَنِ وَالْحُجَّةِ الْقَوَامِ بِالْقِسْطِ

١- سورة اعراف، آية ١٥٧.

وَسَلَالَةِ السَّبْطِ . اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ هَذَا الْإِمَامِ ،
 فَرْجًا قَرِيبًا ، وَصَبْرًا جَمِيلًا ، وَنَصْرًا عَزِيزًا ، وَغَنَى عَنِ
 الْخَلْقِ ، وَثَبَاتًا فِي الْهُدَى ، وَالتَّوْفِيقَ لِمَا تُحِبُّ
 وَتَرْضَى ، وَرِزْقًا وَاسِعًا حَلَالًا ، طَيِّبًا مَرِيبًا ، دَارًا سَائِعًا ،
 فَاضِلًا مُفَضَّلًا ، صَبًا صَيًّا ، مِنْ غَيْرِ كَدٍّ وَلَا تَكْدٍ وَلَا مِثْنَةٍ
 مِنْ أَحَدٍ ، وَغَافِيَةً مِنْ كُلِّ بَلَاءٍ وَسُغْمٍ وَمَرَضٍ ، وَالشُّكْرَ
 عَلَى الْغَافِيَةِ وَالنَّعْمَاءِ ، وَإِذَا جَاءَ الْمَوْتُ فَاقْبِضْنَا عَلَى
 أَحْسَنِ مَا يَكُونُ لَكَ طَاعَةً ، عَلَى مَا أَمَرْتَنَا مُحَافِظِينَ ،
 حَتَّى تُؤَدِّيَنَا إِلَى جَنَّاتِ النَّعِيمِ ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ
 الرَّاحِمِينَ . اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَوْجِشْنِي
 مِنَ الدُّنْيَا ، وَانْسِنِي بِالْآخِرَةِ ، فَإِنَّهُ لَا يُوجِشُ مِنَ الدُّنْيَا
 إِلَّا خَوْفُكَ ، وَلَا يُؤْنِسُ بِالْآخِرَةِ إِلَّا رَجَاؤُكَ . اللَّهُمَّ لَكَ
 الْحُجَّةُ لَا عَلَيْكَ ، وَإِلَيْكَ الْمُشْتَكَى لَا مِنْكَ ، فَصَلِّ عَلَى
 مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَأَعِنِّي عَلَى نَفْسِي الظَّالِمَةِ الْعَاصِيَةِ ،
 وَسَهْوَتِي الْغَالِبَةِ ، وَاخْتِمْ لِي بِالْغَافِيَةِ . اللَّهُمَّ إِنَّ

اسْتَغْفَارِي إِيَّاكَ وَأَنَا مُصِرٌّ عَلَى مَا نَهَيْتَ قَلَّةَ حَيَاءٍ ،
وَتَرْكِي الْأِسْتِغْفَارَ مَعَ عِلْمِي بِسَعَةِ حِلْمِكَ تَضْيِيعٌ لِحَقِّ
الرَّجَاءِ . اللَّهُمَّ إِنَّ ذُنُوبِي تُؤْيِسُنِي أَنْ أَرْجُوكَ ، وَإِنَّ
عِلْمِي بِسَعَةِ رَحْمَتِكَ يَمْنَعُنِي أَنْ أَخْشَاكَ ، فَصَلِّ عَلَيَّ
مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَصَدِّقْ رَجَائِي لَكَ ، وَكُذِّبْ خَوْفِي
مِنْكَ ، وَكُنْ لِي عِنْدَ أَحْسَنِ ظَنِّي بِكَ ، يَا أَكْرَمَ الْأَكْرَمِينَ .
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَيِّدْنِي بِالْعِصْمَةِ ،
وَأَنْطِقْ لِسَانِي بِالْحِكْمَةِ ، وَاجْعَلْنِي مِمَّنْ يَنْدَمُ عَلَيَّ مَا
ضَيَعَهُ فِي أَمْسِهِ ، وَلَا يَغِينُ حَظَّهُ فِي يَوْمِهِ ، وَلَا يَهْمُ
لِرِزْقِ غَدِهِ . اللَّهُمَّ إِنَّ الْغَيْبَ مِنْ اسْتِغْنَى بِكَ وَافْتَقَرَ إِلَيْكَ ،
وَالْفَقِيرَ مِنْ اسْتِغْنَى بِخَلْقِكَ عَنْكَ ، فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ
وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَعْنِنِي عَن خَلْقِكَ بِكَ ، وَاجْعَلْنِي مِمَّنْ
لَا يَبْسُطُ كَفًّا إِلَّا إِلَيْكَ . اللَّهُمَّ إِنَّ الشَّقِيَّ مَنْ قَنَطَ وَأَمَامَهُ
التَّوْبَةُ ، وَوَرَاءَهُ الرَّحْمَةُ ، وَإِنْ كُنْتُ ضَعِيفَ الْعَمَلِ فَإِنِّي
فِي رَحْمَتِكَ قَوِيٌّ الْأَمَلِ ، فَهَبْ لِي ضَعْفَ عَمَلِي لِقُوَّةِ

أَمَلِي . اللَّهُمَّ إِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ أَنَّ مَا فِي عِبَادِكَ مَنْ هُوَ أَفْسَى
قَلْبًا مِنِّي ، وَأَعْظَمُ مِنِّي ذَنْبًا ، فَإِنِّي أَعْلَمُ أَنَّهُ لَا مَوْلَى
أَعْظَمُ مِنْكَ طَوْلًا ، وَأَوْسَعُ رَحْمَةً وَعَفْوًا ، فَيَا مَنْ هُوَ
أَوْحَدٌ فِي رَحْمَتِهِ ، إِغْفِرْ لِمَنْ لَيْسَ بِأَوْحَدٍ فِي خَطِيئَتِهِ .
اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَمَرْتَنَا فَعَصَيْنَا ، وَنَهَيْتَ فَمَا اتْتَهَيْنَا ، وَذَكَرْتَ
فَقَتْنَا سَيْنًا ، وَبَصَّرْتَ فَتَعَامَيْنَا ، وَحَدَّرْتَ فَتَعَدَّيْنَا ، وَمَا كَانَ
ذَلِكَ جَزَاءَ إِحْسَانِكَ إِلَيْنَا ، وَأَنْتَ أَعْلَمُ بِمَا أَعْلَمْنَا وَأَخْفَيْنَا ،
وَأَخْبِرُ بِمَا نَأْتِي وَمَا أَتَيْنَا ، فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ،
وَلَا تُؤَاخِذْنَا بِمَا أَخْطَأْنَا وَنَسِينَا ، وَهَبْ لَنَا حُقُوقَكَ لَدَيْنَا ،
وَأْتِمِّ إِحْسَانَكَ إِلَيْنَا ، وَأَسْئَلُ رَحْمَتَكَ عَلَيْنَا . اللَّهُمَّ إِنَّا
نَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِهَذَا الصِّدِّيقِ الْأِمَامِ ، وَنَسْأَلُكَ بِالْحَقِّ
الَّذِي جَعَلْتَهُ لَهُ ، وَلِجَدِّهِ رَسُولِكَ ، وَلِأَبُوَيْهِ عَلِيِّ وَفَاطِمَةَ
أَهْلِ بَيْتِ الرَّحْمَةِ ، إِذْ رَارَ الرَّزْقِ الَّذِي بِهِ قِوَامُ حَيَاتِنَا ،
وَصَلَاحُ أَحْوَالِ عِيَالِنَا ، فَأَنْتَ الْكَرِيمُ الَّذِي تُعْطِي مِنْ
سَعَةٍ ، وَتَمْنَعُ مِنْ قُدْرَةٍ ، وَنَحْنُ نَسْأَلُكَ مِنْ الرَّزْقِ مَا

يَكُونُ صَلَاحًا لِلدُّنْيَا، وَبَلَاغًا لِلْآخِرَةِ. اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاعْفِرْ لَنَا وَلِوَالِدَيْنَا، وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنَاتِ، وَالْمُسْلِمِيْنَ وَالْمُسْلِمَاتِ، اَلْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ، وَآتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً، وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ. آن گاه که نماز را تمام کردی و خواستی تسبیح بگویی گونه خود را بر خاک بگذار و چهل مرتبه بگو: «سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ»، و از خداوند متعال بخواه که مصونیتی بر پاکی از گناهان به تو عطا کند، و از مهالک نجات دهد، گناهان تو را بیامرزد و به انجام اعمال نیکو موفق نماید، و آن را به سبب تقربتی که به وسیله آن حضرت به سوی خدا بدست می آوری و آبرویی که در نزد او پیدا می کنی بپذیرد، و در بالاسر آن حضرت بایست و همان طوری که بیان کردیم دو رکعت نماز بخوان. آن گاه خود را به روی قبر شریف ببنداز و آن را ببوس و بگو: زَادَ اللَّهُ فِي شَرَفِكُمْ، وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، و بر خود و پدر و مادر و هر کسی که دوست داری دعا نما. ۱ علامه مجلسی رحمته می گوید: مؤلف کتاب شریف «المزار الكبير» گفته است: زیارت دیگری در روز عاشورا از ناحیه مقدسه به سوی یکی از تواب

صادر شده است که می گوید: در کنار قبر شریف می ایستی و می گویی: اَلسَّلَامُ عَلٰى اَدَمَ صَفْوَةَ اللَّهِ مِنْ خَلْقَتِهِ، بعد زیارت را تا آخر همان طوری که ما نقل کردیم، آورده است. بنابراین؛ روشن است که این زیارت؛ هم از علماء نقل شده و هم توسط راویان روایت شده است، و محتمل است که مخصوص روز عاشورا نباشد بلکه می توان آن را در همه اوقات خواند، چنان که سید مرتضی رحمته چنین نقل کرده است. ۱ آیه الله سید احمد مستنبط رحمته می نویسد: روایت زیارت ناحیه مقدسه دلالت ندارد که مخصوص به روز عاشورا باشد. ۲

زیارت رجبیه

که در حریمهای مطهر اهل بیت علیهم السلام در ماه رجب خوانده می شود

نایب بزرگوار حضرت بقیة الله ارواحنا نداء؛ ابوالقاسم حسین بن روح رحمته می فرماید: هر کس به حرم یکی از آل محمد علیهم السلام مشرف شود و با این زیارت، آن حضرت را زیارت کند هنوز به وطن خود باز نگشته حاجت او برآورده، و دعای دینی و دنیوی او مستجاب می گردد. بنابراین؛ هرگاه خواستید در حرم یکی از امامان

معصوم علیه السلام این زیارت را بخوانی، روبروی قبر شریف بایست و بگو:
 الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَشْهَدُنَا مَشْهَدًا أَوْلِيَّائِهِ فِي رَجَبٍ،
 وَأَوْجَبَ عَلَيْنَا مِنْ حَقِّهِمْ مَا قَدْ وَجَبَ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ
 مُحَمَّدٍ الْمُتَنَجِّبِ، وَعَلَى أُوصِيَّائِهِ الْحُجْبِ. اللَّهُمَّ فَكُنَا
 أَشْهَدُنَا مَشْهَدَهُمْ، فَأَنْجِزْ لَنَا مَوْعِدَهُمْ، وَأُورِدْنَا
 مَوْرِدَهُمْ غَيْرَ مُحَلِّطِينَ عَنَّا وَرِدِّ فِي دَارِ الْمَقَامَةِ وَالْخُلْدِ،
 وَالسَّلَامَ عَلَيْكُمْ إِنِّي قَصَدْتُكُمْ، وَاعْتَمَدْتُكُمْ بِمَسْأَلَتِي
 وَحَاجَتِي، وَهِيَ فَكَأَنَّكَ رَقِيبِي مِنَ النَّارِ، وَالْمَقَرُّ مَعَكُمْ
 فِي دَارِ الْقَرَارِ، مَعَ شَيْعَتِكُمُ الْأَبْرَارِ، وَالسَّلَامَ عَلَيْكُمْ بِمَا
 صَبَرْتُمْ فَبِنِعْمِ عَفْوِي الدَّارِ. أَنَا سَائِلُكُمْ وَأَمْلِكُكُمْ فَبِمَا
 إِلَيْكُمْ التَّسْفُوفُ، وَعَلَيْكُمْ التَّعْوِيفُ، فَسَبِّحُوا يَجْبُرُ
 الْمَهْيِضُ، وَيُشْفَى الْمَرِيضُ، وَمَا تَزْدَادُ الْأَرْحَامُ وَمَا
 تَغِيضُ، إِنِّي بِسِرِّكُمْ مُؤْمِنٌ، وَلِقَوْلِكُمْ مُسَلِّمٌ، وَعَلَى اللَّهِ
 بِكُمْ مُتَّسِمٌ فِي رَجْعِي بِحَوَائِجِي، وَقَضَائِهَا وَإِمْضَائِهَا،
 وَإِنْجَاحِهَا وَإِبْرَاجِهَا، وَيَسْؤُونِي لَدَيْكُمْ وَصَلَاحِهَا.

وَالسَّلَامَ عَلَيْكُمْ سَلَامَ مُودِّعٍ، وَلَكُمْ حَوَائِجَهُ مُودِّعٍ،
 يَسْأَلُ اللَّهُ إِلَيْكُمْ الْمَرْجِعَ، وَسَعِيَهُ إِلَيْكُمْ غَيْرَ مُنْقَطِعٍ، وَأَنْ
 يَرْجِعَنِي مِنْ حَضْرَتِكُمْ خَيْرَ مَرْجِعٍ، إِلَى جَنَابِ مُسْرِعٍ،
 وَخَفِضٍ [عَيْشٍ] مُوسِعٍ، وَدَعَاةٍ وَمَهْلٍ إِلَى حَبِيبِ الْأَجَلِ،
 وَخَيْرِ مَصْبِرٍ وَمَحَلٍّ فِي النَّعِيمِ الْأَزَلِ، وَالْعَيْشِ الْمُقْتَبِلِ،
 وَدَوَامِ الْأَكْلِ، وَشُرْبِ الرَّحِيقِ وَالسَّلْسَلِ، وَعَلَّ وَنَهَلَ،
 لَا سَأَمَ مِنْهُ وَلَا مَلَلَ، وَرَحْمَةَ اللَّهِ وَبَرَكَاتَهُ وَتَحِيَّاتَهُ عَلَيْكُمْ،
 حَتَّى الْعُودِ إِلَى حَضْرَتِكُمْ، وَالْفَوْزِ فِي كَرَّتِكُمْ، وَالْحَشْرِ
 فِي زُمَرَتِكُمْ، وَالسَّلَامَ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةَ اللَّهِ وَبَرَكَاتَهُ
 عَلَيْكُمْ، وَصَلَوَاتَهُ وَتَحِيَّاتَهُ، وَهُوَ حَسْبُنَا وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ۱.

زیارت حضرت صاحب الزمان ارواحنا فداه

در سرداب مقدس

زیارتی برای حضرت بقیة الله ارواحنا فداه نقل شده که معروف به

۱ - مصباح‌المتجهّد: ۸۲، مصباح‌الزائر: ۴۹۳، المزار الکبیر: ۲۰۳، اقبال‌الأعمال: ۱۲۴.

زیارت ندبه است^۱. این زیارت از ناحیه مقدسه به سوی محمد بن عبدالله حمیری علیه السلام صادر شده، و به خواندن آن در سرداب مقدس سفارش شده است^۲.

زیارت دَوْمَ حضرت صاحب الزمان ارواحنا فداء

زیارت دیگری که مولای ما حضرت بقیة الله ارواحنا فداء در این مکان مقدس با آن زیارت می‌شود؛ چنین است: دو رکعت نماز می‌خواند و پس از آن می‌گوید: سَلَامُ اللَّهِ الْكَامِلِ التَّامُّ...^۳.

زیارت سَوْمَ حضرت بقیة الله صلوات الله علیه

در کتاب «مصباح الزائر» زیارت دیگری نیز چنین نقل شده است:
السَّلَامُ عَلَى الْحَقِّ الْجَدِيدِ، وَالْعَامِلِ الَّذِي لَا يَسْبُدُ^۵،

۱- این زیارت در ص ۲۸۹ این کتاب نقل شده است.

۲- مصباح الزائر: ۴۳۰.

۳- این زیارت را نیز در ص ۹۰ این کتاب نقل نمودیم.

۴- مصباح الزائر: ۴۳۵.

۵- در مزار شهید چنین آمده است: وَالْعَالِمِ الَّذِي عَلَّمَهُ لَا يَسْبُدُ.

السَّلَامُ عَلَى مُخَيَّبِي الْمُؤْمِنِينَ، وَمُبِيرِ الْكُافِرِينَ، السَّلَامُ عَلَى مَهْدِيِّ الْأُمَمِ، وَجَامِعِ الْكَلِمِ، السَّلَامُ عَلَى خَلْفِ السَّلَفِ، وَصَاحِبِ الشَّرَفِ، السَّلَامُ عَلَى حُجَّةِ الْمَعْبُودِ، وَكَلِمَةِ الْمُخْمُودِ، السَّلَامُ عَلَى مُسْعِرِ الْأَوْلِيَاءِ، وَمُذِلِّ الْأَعْدَاءِ. السَّلَامُ عَلَى وَاثِثِ الْأَنْبِيَاءِ، وَخَاتَمِ الْأَوْصِيَاءِ، السَّلَامُ عَلَى الْقَائِمِ الْمُتَنْظَرِ، وَالْعَدْلِ الْمُشْتَهَرِ، السَّلَامُ عَلَى السَّيْفِ الشَّاهِرِ، وَالْقَمَرِ الرَّاهِرِ، السَّلَامُ عَلَى شَمْسِ الظَّلَامِ، وَبَدْرِ التَّنَامِ، السَّلَامُ عَلَى رَبِيعِ الْأَنَامِ، وَفِطْرَةِ الْأَنْبِيَاءِ، السَّلَامُ عَلَى صَاحِبِ الصَّمْضَامِ، [وَ] فَلَاقِ الْهَامِ، السَّلَامُ عَلَى الدَّيْنِ الْمَأْتُورِ، وَالْكِتَابِ الْمَشْطُورِ. السَّلَامُ عَلَى بَقِيَّةِ اللَّهِ فِي بِلَادِهِ، وَحُجَّتِهِ عَلَى عِبَادِهِ، أَلْمُنْتَهَى إِلَيْهِ مَوَارِيثُ الْأَنْبِيَاءِ، وَكَذَيْهِ مَوْجُودُ آثَارِ الْأَصْفِيَاءِ، أَلْمُؤْتَمَنِ عَلَى السَّرِّ، وَالْوَلِيِّ لِلْأُمَمِ، أَلْمَهْدِيِّ الَّذِي وَعَدَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ بِهِ الْأُمَمَ أَنْ يَجْمَعَ بِهِ الْكَلِمَ، وَيَلْمَّ بِهِ الشَّعْتَ، وَيَمْلَأَ بِهِ

الْأَرْضَ قِسْطاً وَعَدْلًا، وَيُمْكِّنْ لَهُ، وَيُنْجِزْ بِهِ وَعَدَدَ الْمُؤْمِنِينَ. أَشْهَدُ يَا مَوْلَايَ أَنَّكَ وَالْأَنْبِيَاءُ مِنْ آبَائِكَ أَيْمَتِي وَمَوَالِيَّ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهَادُ، أَسْأَلُكَ يَا مَوْلَايَ أَنْ تَسْأَلَ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي صَلَاحِ شَأْنِي، وَقَضَاءِ حَوَائِجِي، وَعُفْرَانِ ذُنُوبِي، وَالْأَخْذِ بِيَدِي فِي دِينِي وَدُنْيَايَ وَآخِرَتِي، لِي وَإِلِخْوَانِي وَإِخْوَتِي الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ كَافَّةً، إِنَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ.^۱ سپس دوازده رکعت نماز زیارت بخوان و بعد از هر دو رکعت تسبیح حضرت فاطمه زهرا علیها السلام را بخوان و بعد از آن بگو:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى حُجَّتِكَ فِي أَرْضِكَ، وَخَلِيفَتِكَ فِي بِلَادِكَ، أَلْدَاعِي إِلَى سَبِيلِكَ، وَالْقَائِمِ الصَّادِعِ بِالْحِكْمَةِ، وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَالصَّادِقِ، وَكَلِمَتِكَ وَعَيْنِيكَ وَعَيْنِكَ فِي أَرْضِكَ، الْمَمْتَرِّقِ الْخَائِفِ، الْوَلِيِّ النَّاصِحِ، سَفِينَةِ النَّجَاةِ، وَعَلَمِ الْهُدَى، وَتُورِ أَبْصَارِ الْوَرَى، وَخَيْرِ مَنْ

۱ - مصباح الزائر: ۴۴۱، مزار شهید: ۲۳۰.

تَقَمَّصَ وَارْتَدَى، وَالْوِثْرِ السُّمُوتُورِ، وَمُسْفَرِّجِ الْكَرْبِ، وَمُزِيلِ الْهَمِّ، وَكَاشِفِ الْبَلْوَى. صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَعَلَى آبَائِهِ الْأَيْمَةِ الْهَادِينَ، وَالْقَادَةِ السَّمَامِينَ، مَا طَلَعَتْ كَوَاكِبُ الْأَشْحَارِ، وَأَوْرَقَتِ الْأَشْجَارُ، وَأُيُنَعَتِ الْأَنْمَارُ، وَاخْتَلَفَ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ، وَعَرَدَتِ الْأَطْيَارُ. اللَّهُمَّ انْفَعْنَا بِحُبِّهِ، وَاحْشُرْنَا فِي زُمْرَتِهِ وَتَحْتَ لُؤَائِهِ، إِلَهَ الْحَقِّ آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ.^۱

ذکر صلوات بر امام زمان ارواحنا فداه

پس از زیارت آن حضرت، این صلوات را بخوان: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ، وَصَلِّ عَلَى وَلِيِّ الْحَسَنِ وَوَصِيِّهِ وَوَارِثِهِ، الْقَائِمِ بِأَمْرِكَ، وَالْغَائِبِ فِي خَلْقِكَ، وَالْمُنْتَظَرِ لِإِذْنِكَ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيْهِ، وَقَرِّبْ بُعْدَهُ، وَأَنْجِزْ وَعْدَهُ.

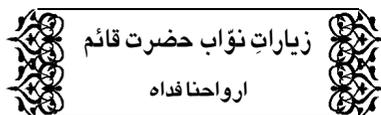
۱ - مصباح الزائر: ۴۴۲. زیاراتی را که نقل نمودیم خواندن آنها در سرداب مقدس

تأکید شده است و ظاهراً اختصاص به آن مکان شریف ندارد ولی در بعضی از

زیارات دیگر تصریح شده است که خواندن آنها اختصاص به سرداب مقدس دارد.

وَأَوْفِ عَهْدَهُ، وَاحْشِفْ عَنْ بَأْسِهِ حِجَابَ الْغَيْبَةِ، وَأَظْهِرْ
 يَظْهُورِهِ صَحَائِفَ الْمِخْنَةِ، وَقَدِّمْ أَمَامَهُ الرُّعْبَ، وَتَبَيَّنْ
 بِهِ الْقَلْبَ، وَأَقِمْ بِهِ الْحَزْبَ، وَأَيِّدْهُ بِجُنْدٍ مِنَ السَّمَلَائِكَةِ
 مُسَوِّمِينَ، وَسَلِّطْهُ عَلَى أَعْدَاءِ دِينِكَ أَجْمَعِينَ. وَالْهَيْمَةُ أَنْ
 لَا يَدْعَ مِنْهُمْ رُكْنًا إِلَّا هَدَّهَ، وَلَا هَامًا إِلَّا قَدَّهَ، وَلَا كَيْدًا إِلَّا
 رَدَّهَ، وَلَا فَاسِقًا إِلَّا حَدَّهَ، وَلَا فِرْعَوْنَ إِلَّا أَهْلَكَهَ، وَلَا
 سِئْرًا إِلَّا هَتَكَهَ، وَلَا عِلْمًا إِلَّا نَكَّسَهُ، وَلَا سُلْطَانًا إِلَّا
 كَبَسَهُ، وَلَا رُمْحًا إِلَّا قَصَفَهُ، وَلَا مُطْرِدًا إِلَّا حَرَقَهُ، وَلَا
 جُنْدًا إِلَّا فَرَقَهُ، وَلَا مَيْتِرًا إِلَّا أَخْرَقَهُ، وَلَا سَيْفًا إِلَّا كَسَرَهُ،
 وَلَا صَنْمًا إِلَّا رَضَّهَ، وَلَا دَمًا إِلَّا أَرَاقَهُ، وَلَا جَوْرًا إِلَّا
 أَبَادَهُ، وَلَا حِصْنَ إِلَّا هَدَمَهُ، وَلَا بَابًا إِلَّا رَدَمَهُ، وَلَا قَضْرًا
 إِلَّا أَخْرَبَهُ، وَلَا مَسْكَنًا إِلَّا فَتَّسَهُ، وَلَا سَهْلًا إِلَّا وَطَّسَهُ،
 وَلَا جَبَلًا إِلَّا صَعَدَهُ، وَلَا كَنْزًا إِلَّا أَخْرَجَهُ، بِرَحْمَتِكَ يَا
 أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ۱.

بخش دوازدهم

و بعضی از دعاهایی که اصحاب آن بزرگوار
 نقل نموده‌اند

زیارت نواب امام زمان ارواحنا فداه

شیخ طوسی رحمته الله در کتاب «تهذیب الأحکام» و سید بزرگوار علی بن
 طاووس رحمته الله در کتاب «مصباح الزائر» فرموده‌اند: مستحب است که
 نایبان حضرت، یا زبارتی که منسوب به شیخ ابوالقاسم حسین بن
 روح رحمته الله است؛ زیارت شوند. بنابراین؛ در کنار مرقد عثمان بن
 سعید رحمته الله می‌ایستی و می‌گویی: أَلَسَّلَامُ عَلَيَّ رَسُولَ اللَّهِ،
 أَلَسَّلَامُ عَلَيَّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ، أَلَسَّلَامُ
 عَلَيَّ خَدِيجَةَ الْكُبْرَى، أَلَسَّلَامُ عَلَيَّ فَاطِمَةَ الزُّهْرَاءِ،

السَّلَامُ عَلَى الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ، السَّلَامُ عَلَى الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ، السَّلَامُ عَلَى عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ بْنِ عَلِيٍّ، السَّلَامُ عَلَى عَلِيِّ بْنِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ. السَّلَامُ عَلَى مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ، السَّلَامُ عَلَى عَلِيِّ بْنِ مُوسَى، السَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ، السَّلَامُ عَلَى عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ، السَّلَامُ عَلَى الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ، السَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ الْحَسَنِ الْمَهْدِيِّ صَاحِبِ الزَّمَانِ. السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عُثْمَانَ بْنَ سَعِيدٍ، أَشْهَدُ أَنَّكَ بَابُ الْمَوْلَى، أَدَيْتَ عَنْهُ وَأَدَيْتَ إِلَيْهِ، مَا خَالَفْتَهُ وَلَا خَالَفْتَ عَلَيْهِ، قُتِمَتْ خَاصًّا، وَأَنْصَرَفَتْ سَابِقًا، جِئْتُكَ عَارِفًا بِالْحَقِّ الَّذِي أَنْتَ عَلَيْهِ، وَأَنْتَ مَا خُنْتَ فِي التَّأْدِيَةِ وَالسَّفَارَةِ. السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنْ بَابِ مَا أَوْسَعَكَ، وَمِنْ سَفِيرٍ مَا أَمَّاكَ، وَمِنْ ثِقَةٍ مَا أَمَّاكَ، أَشْهَدُ أَنَّ اللَّهَ اخْتَصَّكَ بِنُورِهِ حَتَّى غَايَبَتْ الشَّخْصُصُ، فَأَدَيْتَ عَنْهُ وَأَدَيْتَ إِلَيْهِ. أَنْ كَاهِ دَوْبَارَهُ بَرِيعِغَمْبَرٍ وَالثَّمَّةِ مَعْصُومِينَ عليه السلام وَحَضْرَتِ بَقِيَّةِ اللَّهِ أَرَوَّاحِنَا فِدَاهِ سَلَامٍ

می‌نمایی و می‌گویی: جِئْتُكَ مُخْلِصًا بِتَوْحِيدِ اللَّهِ وَمُسْوَالَةِ أَوْلِيَائِهِ، وَالْبِرَاءَةِ مِنْ أَعْدَائِهِمْ وَمِنَ الَّذِينَ خَالَفُوكَ، يَا حُجَّةَ الْمَوْلَى، وَبِكَ اللَّهُمَّ تَوَجَّهِي، وَبِهِمْ إِلَيْكَ تَوَسَّلِي. سپس دعا می‌کنی و حاجات خود را از خدا مسألت می‌نمایی. پس از آن، نایبان دیگر حضرت را نیز چنین زیارت می‌کنی، و عوض «یا عثمان بن سعید» نایبی را که می‌خواهی زیارت کنی، نام می‌بری.^۱

دعای سمات

که از نایب دَوْمِ جناب محمد بن عثمان علیه السلام روایت شده است محمد بن علی گوید: در مجلس جناب محمد بن عثمان بن سعید عمری اسدی متجی علیه السلام حضور داشتم ... ایشان فرمودند: مفضل بن عمر جعفری این دعا را از حضرت امام صادق علیه السلام نقل کرده و در آخر روایت می‌گوید: مستحب است این دعا در آخرین ساعات روز جمعه خوانده شود. شیخ طوسی علیه السلام می‌گوید: دعای سمات که از عمری نقل شده مستحب است در ساعات آخر روز جمعه خوانده

۱- مفتاح الجنات: ۴۶۲/۱ به نقل از مصباح الزائر: ۵۱۴.

شود. اكنون متن دعا را طبق روايت مرحوم كفعمي مى آوريم:
 اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْعَظِيمِ الْعَظِيمِ، الْأَعَزِّ الْأَجَلِّ
 الْأَكْرَمِ، الَّذِي إِذَا دُعِيَ بِهِ عَلَى مَغَالِقِ أَبْوَابِ السَّمَاءِ
 يَلْفُتِحُ بِالرَّحْمَةِ انْفُتِحَتْ، وَإِذَا دُعِيَ بِهِ عَلَى مَضَائِقِ
 أَبْوَابِ الْأَرْضِ لِلْفَرَجِ بِالرَّحْمَةِ انْفَرَجَتْ، وَإِذَا دُعِيَ بِهِ
 عَلَى الْعُسْرِ لِلْيُسْرِ تَبَسَّرَ، وَإِذَا دُعِيَ بِهِ عَلَى الْأَمْوَاتِ
 لِلنُّشُورِ انْتَشَرَتْ، وَإِذَا دُعِيَ بِهِ عَلَى كَشْفِ الْبَأْسَاءِ
 وَالضَّرَائِ انْكَشَفَتْ. وَيَجْلَلُ نُورَ وَجْهِكَ الْكَرِيمِ أَكْرَمِ
 الْوُجُوهِ، وَأَعَزُّ الْوُجُوهِ، الَّذِي عَنَتَ لَهُ الْوُجُوهُ،
 وَخَضَعَتْ لَهُ الرَّقَابُ، وَخَشَعَتْ لَهُ الْأَصْوَاتُ، وَوَجَلَتْ
 لَهُ الْقُلُوبُ مِنْ مَخَافَتِكَ، وَيَقْوَتِكَ الَّتِي بِهَا تُمْسِكُ
 السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِكَ وَتُمْسِكُ
 السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَا. وَبِمَشِيئَتِكَ الَّتِي دَانَ لَهَا
 الْعَالَمُونَ، وَبِكَلِمَتِكَ الَّتِي خَلَقْتَ بِهَا السَّمَاوَاتِ
 وَالْأَرْضَ، وَبِحِكْمَتِكَ الَّتِي صَنَعْتَ بِهَا الْعَجَائِبَ،

وَخَلَقْتَ بِهَا الظُّلْمَةَ وَجَعَلْتَهَا لَيْلًا، وَجَعَلْتَ اللَّيْلَ سَكْنًا،
 وَخَلَقْتَ بِهَا النُّورَ وَجَعَلْتَهُ نَهَارًا، وَجَعَلْتَ النَّهَارَ نُشُورًا
 مُبْصِرًا، وَخَلَقْتَ بِهَا الشَّمْسَ وَجَعَلْتَ الشَّمْسَ ضِيَاءً،
 وَخَلَقْتَ بِهَا الْقَمَرَ وَجَعَلْتَ الْقَمَرَ نُورًا، وَخَلَقْتَ بِهَا
 الْكَوَاكِبَ وَجَعَلْتَهَا نُجُومًا وَبُرُوجًا، وَمَصَابِيحَ وَزِينَةً
 وَرُجُومًا لِلشَّيَاطِينِ. وَجَعَلْتَ لَهَا مَشَارِقَ وَمَغَارِبَ،
 وَجَعَلْتَ لَهَا مَسَطَالِعَ وَمَسْجَرِي، وَجَعَلْتَ لَهَا فَلَكًا
 وَمَسَابِيحَ، وَقَدَّرْتَهَا فِي السَّمَاءِ مَنَازِلَ فَأَحْسَنْتَ
 تَقْدِيرَهَا، وَصَوَّرْتَهَا فَأَحْسَنْتَ تَصْوِيرَهَا، وَأَخْصَيْتَهَا
 بِأَسْمَائِكَ إِحْصَاءً، وَدَبَّرْتَهَا بِحِكْمَتِكَ تَدْبِيرًا فَأَحْسَنْتَ
 تَدْبِيرَهَا، وَسَخَّرْتَهَا بِسُلْطَانِ اللَّيْلِ وَسُلْطَانِ النَّهَارِ
 وَالسَّاعَاتِ، وَعَدَدِ السَّنِينَ وَالْحِسَابِ، وَجَعَلْتَ رُؤْيَهَا
 لِجَمِيعِ النَّاسِ مَرَأًى وَاحِدًا. وَأَسْأَلُكَ اللَّهُمَّ بِمَجْدِكَ
 الَّذِي كَلَّمْتَ بِهِ عَبْدَكَ وَرَسُولَكَ مُوسَى بْنَ عِمْرَانَ عَلَيْهِ
 السَّلَامُ فِي الْمُقَدَّسِينَ، فَوْقَ إِحْسَاسِ الْكَرُّوبِيِّينَ، فَوْقَ

عَمَانِمِ التُّورِ، فَوْقَ تَابُوتِ الشَّهَادَةِ فِي عَمُودِ النَّارِ،
وَفِي طُورِ سَيْنَاءَ، وَفِي جَبَلِ حُورَيْثَ فِي الْوَادِ
الْمُقَدَّسِ، فِي الْبُقْعَةِ الْمُبَارَكَةِ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ
مِنَ الشَّجَرَةِ، وَفِي أَرْضِ مِصْرَ بِسَمْعِ آيَاتِ بَيِّنَاتٍ .
وَيَوْمَ فَرَقْتَ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ الْبَحْرَ، وَفِي الْمُتَّبِجِسَاتِ
الَّتِي صَنَعْتَ بِهَا الْعَجَائِبَ فِي بَحْرِ سُوفٍ، وَعَقَدْتَ مَاءَ
الْبَحْرِ فِي قَلْبِ الْعُغْرِ كَالْحِجَارَةِ، وَجَاوَزْتَ بِبَنِي
إِسْرَائِيلَ الْبَحْرَ، وَتَمَّتْ كَلِمَتُكَ الْحُسْنَى عَلَيْهِمْ بِمَا
صَبَرُوا، وَأَوْرَثْتَهُمْ مَشَارِقَ الْأَرْضِ وَمَغَارِبَهَا الَّتِي
بَارَكْتَ فِيهَا لِلْعَالَمِينَ، وَأَعْرَفْتَ فِرْعَوْنَ وَجُنُودَهُ
وَمَرَاكِبَهُ فِي الْيَمِّ. وَبِاسْمِكَ الْعَظِيمِ الْأَعْظَمِ الْأَعْظَمِ
الْأَعْظَمِ، الْأَعَزُّ الْأَجَلُّ الْأَكْرَمُ، وَبِمَجْدِكَ الَّذِي تَجَلَّيْتَ بِهِ
لِمُوسَى كَلِيمِكَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي طُورِ سَيْنَاءَ، وَلَا إِِبْرَاهِيمَ
خَلِيلِكَ عَلَيْهِ السَّلَامُ مِنْ قَبْلُ فِي مَسْجِدِ الْخَيْفِ،
وَلَا إِسْحَاقَ صَفِيكَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي بَيْتِ شَيْعٍ، وَلِيعْقُوبَ

نَبِيِّكَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي بَيْتِ إِبْرَاهِيمَ، وَأَوْفَيْتَ لِإِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ
السَّلَامُ بِمِيقَاتِكَ، وَلَا إِسْحَاقَ عَلَيْهِ السَّلَامُ بِحَلْفِكَ،
وَلِيعْقُوبَ بِشَهَادَتِكَ، وَلِلْمُؤْمِنِينَ بِوَعْدِكَ، وَلِلدَّاعِينَ
بِأَسْمَائِكَ فَأَجَبْتَ. وَبِمَجْدِكَ الَّذِي ظَهَرَ لِمُوسَى بْنِ
عِمْرَانَ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَلَى قُبَّةِ الرُّمَّانِ وَبِآيَاتِكَ الَّتِي
وَقَعْتَ عَلَى أَرْضِ مِصْرَ بِمَجْدِ الْعُرَّةِ وَالسَّعَلِيَّةِ، بِآيَاتِ
عَزِيزَةٍ، وَبِسُلْطَانِ الْقُوَّةِ، وَبِعَزَّةِ الْقُدْرَةِ، وَبِشَأْنِ الْكَلِمَةِ
الشَّامَةِ، وَبِكَلِمَاتِكَ الَّتِي تَمَفَّضْتَ بِهَا عَلَى أَهْلِ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، وَأَهْلِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، وَبِرَحْمَتِكَ
الَّتِي مَنَنْتَ بِهَا عَلَى جَمِيعِ خَلْقِكَ، وَبِاسْتِطَاعَتِكَ الَّتِي
أَقَمْتَ بِهَا عَلَى الْعَالَمِينَ. وَبِنُورِكَ الَّذِي قَدَّخَرْنَا مِنْ فِرْعَوْنَ
طُورِ سَيْنَاءَ، وَبِعِلْمِكَ وَجَلَالِكَ وَكِبَرِيَانِكَ وَعِزَّتِكَ
وَجَبُّوتِكَ الَّتِي لَمْ تَسْتَقْبَلْهَا الْأَرْضُ، وَانْحَفَضَتْ لَهَا
السَّمَاوَاتُ، وَانْتَزَجَتْ لَهَا الْعُمُقُ الْأَكْبَرُ، وَرَكَدَتْ لَهَا
الْبِحَارُ وَالْأَنْهَارُ، وَخَضَعَتْ لَهَا الْجِبَالُ، وَسَكَنَتْ لَهَا

الأَرْضُ بِمَنَّا كَيْبَهَا، وَاسْتَسَلَمَتْ لَهَا الْخَلَائِقُ كُلُّهَا، وَخَفَّتْ لَهَا الرِّيَّاحُ فِي جَرَّيَانِهَا، وَخَمَدَتْ لَهَا النَّبْرَانُ فِي أَوْطَانِهَا، وَبَسُلْطَانِكَ الَّذِي عُرِفَتْ لَكَ بِهِ الْعَلْبَةُ دَهْرَ الدُّهُورِ، وَحُمِدَتْ بِهِ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ضَيْبِ، وَبِكَلِمَتِكَ كَلِمَةَ الصَّدَقِ الَّتِي سَبَقَتْ لِابْنِنَا آدَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَذُرِّيَّتِهِ بِالرَّحْمَةِ. وَأَسْأَلُكَ بِكَلِمَتِكَ الَّتِي غَلَبَتْ كُلَّ شَيْءٍ، وَبِنُورِ وَجْهِكَ الَّذِي تَجَلَّيْتَ بِهِ لِلْجِبَلِ فَجَعَلْتَهُ دَكَاً وَخَرَّ مُوسَى صَعَقاً، وَبِمَجْدِكَ الَّذِي ظَهَرَ عَلَى طُورِ سَيْنَاءَ فَكَلَّمْتَ بِهِ عَبْدَكَ وَرَسُولَكَ مُوسَى بْنَ عِمْرَانَ. وَبِطُلْعَتِكَ فِي سَاعِبِرٍ، وَظُهُورِكَ فِي جَبَلِ فَارَانَ بِرَبَوَاتِ الْمُقَدَّسِينَ، وَجُنُودِ الْمَلَائِكَةِ الصَّاقِبِينَ، وَخُشُوعِ الْمَلَائِكَةِ الْمُسَبِّحِينَ، وَبِيزِ كَاتِبِكَ الَّتِي بَارَكْتَ فِيهَا عَلَى إِبْرَاهِيمَ خَلِيلِكَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي أُمَّةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَبَارَكْتَ لِإِسْحَاقَ صَبِيَّتِكَ فِي أُمَّةِ عِيسَى عَلَيْهِمَا السَّلَامُ، وَبَارَكْتَ لِيَعْقُوبَ إِسْرَائِيلِكَ فِي أُمَّةِ

مُوسَى عَلَيْهِمَا السَّلَامُ، وَبَارَكْتَ لِحَبِيبِكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فِي عِنْتَرَتِهِ وَذُرِّيَّتِهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَأُمَّتِهِ. اللَّهُمَّ وَكَمَا غَبْنَا عَنْ ذَلِكَ وَلَمْ نَشْهَدْهُ، وَآمَنَّا بِهِ وَلَمْ نَرَهُ صِدْقاً وَعَدَلاً، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تُبَارِكَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَتَرَحَّمْ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا فَضَّلَ مَا صَلَّيْتَ وَبَارَكْتَ وَتَرَحَّمْتَ عَلَيَّ إِبْرَاهِيمَ وَآلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، فَعَالَ لِمَا تُرِيدُ، وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. * * * بعد از آن می گوئی: اللَّهُمَّ بِحَقِّ هَذَا الدُّعَاءِ، وَبِحَقِّ هَذِهِ الْأَسْمَاءِ الَّتِي لَا يَعْلَمُ تَفْسِيرَهَا وَلَا يَعْلَمُ بِإِطْنِهَا غَيْرُكَ، [صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَ] [أَفْعَلْ بِي مَا أَنْتَ أَهْلُهُ، وَلَا تَفْعَلْ بِي مَا أَنَا أَهْلُهُ،] وَانْتَقِمْ لِي مِنَ ظَالِمِي، وَعَجِّلْ فَرَجَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَهَلَاكَ أَعْدَائِهِمْ مِنَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ، وَاعْفِرْ لِي مِنْ

١ - البلد الأمين: ١٣٤، جمال الأسبوع: ٢٢١، المصباح: ٥٥٩، مصباح المتعجذ:

٤١٦، الصحيفة الصادقية: ٩٣٠.

ذُنُوبِي مَا تَقَدَّمَ مِنْهَا وَمَا تَأَخَّرَ، وَوَسَّعْ عَلَيَّ مِنْ حَلَالِ رِزْقِكَ، وَاجْعَلْ لِي مَوَدَّةَ إِنْسَانٍ سَوِيٍّ [وَجَارٍ سَوِيٍّ وَقَرِيبٍ سَوِيٍّ] وَسُلْطَانَ سَوِيٍّ، إِنَّكَ عَلِيُّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. ^۱ و سپس بگو: اللَّهُمَّ بِحَقِّ هَذَا الدُّعَاءِ تَفَضَّلْ عَلَيَّ فَقَرَاءِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِالْغِنَاءِ وَالثَّرْوَةِ، وَعَلَيَّ مَرْضَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِالشِّفَاءِ وَالصَّحَّةِ، وَعَلَيَّ أَحِبَاءِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِاللُّطْفِ وَالْكَرَامَةِ، وَعَلَيَّ أَمْوَاتِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِالمَغْفِرَةِ وَالرَّحْمَةِ، وَعَلَيَّ مُسَافِرِي الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِالرِّدِّ إِلَى أَوْطَانِهِمْ سَالِمِينَ غَانِمِينَ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ وَعَثَرْتِهِ الطَّاهِرِينَ، وَسَلَّمْ تَسْلِيمًا كَثِيرًا. ^۲ در «جمال الصالحين» این دعا را ذکر نموده: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحُرْمَةِ هَذَا الدُّعَاءِ، وَبِمَا فَاتَ مِنْهُ مِنَ الْأَسْمَاءِ،

۱- المجموع الرائق: ۲۵۸/۱.

۲- بحار الأنوار: ۱۰۱/۹۰.

وَبِمَا يَشْتَمِلُ عَلَيْهِ مِنَ التَّمْسِيرِ وَالتَّدْبِيرِ الَّذِي لَا يُحِيطُ بِهِ إِلَّا أَنْتَ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَأَلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تُعَجِّلَ فَرَجَهُمْ فِي عَافِيَةٍ، وَتُهْلِكَ أَعْدَائَهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، وَأَنْ تُرْزُقَنَا بِهِمْ خَيْرَ مَا نَرْجُو، وَخَيْرَ مَا لَنْرَجُو، وَتَصْرِفَ بِهِمْ عَنَّا شَرَّ مَا نَخْذَرُ، وَشَرَّ مَا لَنْخْذَرُ، إِنَّكَ عَلِيُّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، وَأَنْتَ أَكْرَمُ الْأَكْرَمِينَ. ^۱

دعای حضرت خضر علیه السلام

معروف به دعای کمیل ^۲

مستحب است دعای کمیل در شب نیمه شعبان و شب های جمعه

۱- مکیال المکارم: ۳۳/۲.

۲- دعای کمیل از حضرت خضر علیه السلام می باشد که حضرت امیرالمؤمنین علی علیه السلام آن را به جناب کمیل تعلیم فرموده اند؛ به این جهت به دعای کمیل معروف شده است. لازم به ذکر است که دعاهاى حضرت خضر و حضرت الیاس علیهما السلام - که آن دو بزرگوار از همراهان حضرت بقیة الله ارواحنا فداه هستند - و سایر یاران آن حضرت مانند حضرت عیسی بن مریم علیهما السلام زیاد است، ما به جهت اختصار به ذکر این دعا اكتفا کردیم.

خوانده شود: **اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِرَحْمَتِكَ الَّتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ، وَبِقُوَّتِكَ الَّتِي قَهَرْتَ بِهَا كُلَّ شَيْءٍ، وَخَضَعَ لَهَا كُلُّ شَيْءٍ، وَذَلَّ لَهَا كُلُّ شَيْءٍ، وَبِحَبْرُوتِكَ الَّتِي غَلَبْتَ بِهَا كُلَّ شَيْءٍ، وَبِعِزَّتِكَ الَّتِي لَا يَقُومُ لَهَا شَيْءٌ، وَبِعَظَمَتِكَ الَّتِي مَلَأَتْ كُلَّ شَيْءٍ، وَبِسُلْطَانِكَ الَّتِي عَلَا كُلُّ شَيْءٍ، وَبِرَوْحِكَ الَّتِي بَعْدَ فَنَاءِ كُلِّ شَيْءٍ، وَبِأَسْمَائِكَ الَّتِي مَلَأَتْ أَرْكَانَ كُلِّ شَيْءٍ، وَبِعِلْمِكَ الَّتِي أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ، وَبِنُورِ وَجْهِكَ الَّتِي أَضَاءَ لَهُ كُلُّ شَيْءٍ، يَا نُورَ يَا قُدُّوسَ، يَا أَوَّلَ الْأَوَّلِينَ، وَيَا آخِرَ الْآخِرِينَ. اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الَّتِي تَهْتِكُ الْعِصَمَ. اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الَّتِي تُنَزِلُ النِّقَمَ. اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الَّتِي تُغَيِّرُ النَّعَمَ. اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الَّتِي تُخْسِرُ الدُّعَاءَ. اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي كُلَّ ذَنْبٍ أَذْنَبْتُهُ، وَكُلَّ خَطِيئَةٍ أَخْطَأْتُهَا. اللَّهُمَّ إِنِّي أَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِذِكْرِكَ، وَأَسْتَشْفِعُ بِكَ**

إِلَى نَفْسِكَ، وَأَسْأَلُكَ بِجُودِكَ أَنْ تُدْنِيَنِي مِنْ قُرْبِكَ، وَأَنْ تُوزِعَنِي شُكْرَكَ، وَأَنْ تُلْهِمَنِي ذِكْرَكَ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ سُؤَالَ خَاضِعٍ مُتَذَلِّلٍ خَاشِعٍ أَنْ تُسَامِحَنِي وَتَرْحَمَنِي وَتَجْعَلَنِي بِقِسْمِكَ رَاضِيًا قَانِعًا، وَفِي جَمِيعِ الْأَحْوَالِ مُتَوَاضِعًا. اللَّهُمَّ وَأَسْأَلُكَ سُؤَالَ مَنْ اشْتَدَّتْ فُاقَتُهُ، وَأَنْزَلَ بِكَ عِنْدَ الشَّدَائِدِ حَاجَتَهُ، وَعَظَّمَ فِيْنَا عِنْدَكَ رَغْبَتَهُ. اللَّهُمَّ عَظِّمْ سُلْطَانَكَ، وَعَلَا مَكَانَكَ، وَخَفِي مَكْرُوكَ، وَظَهَرَ أَمْرَكَ، وَعَلَبَ قَهْرَكَ، وَجَرَتْ قُدْرَتُكَ، وَلَا يُمَكِّنُ الْفِرَارُ مِنْ حُكُومَتِكَ. اللَّهُمَّ لَا أَحَدٌ لِدُنُوبِي غَافِرًا، وَلَا لِقَبَائِحِي سَاتِرًا، وَلَا لِشَيْءٍ مِنْ عَمَلِي الْقَبِيحِ بِالْحَسَنِ مُبَدِّلًا غَيْرَكَ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ وَبِحَمْدِكَ، ظَلَمْتُ نَفْسِي، وَتَجَرَّأْتُ بِجَهْلِي، وَسَكَنْتُ إِلَى قَدِيمِ ذِكْرِكَ لِي، وَمَتَّكَ عَلَيَّ. اللَّهُمَّ مَوْلَايَ كَمْ مِنْ قَسِيحِ سَرَّزْتَهُ، وَكَمْ مِنْ فَادِحِ مِنَ الْبَلَاءِ أَقْلَتَهُ، وَكَمْ مِنْ عِشَارٍ وَقَيْتَهُ، وَكَمْ مِنْ مَكْرُوهٍ دَفَعْتَهُ، وَكَمْ مِنْ تَسَاءٍ جَمِيلٍ

لَسْتُ أَهْلًا لَهُ نَشْرَتَهُ . اللَّهُمَّ عَظْمَ بِلَانِي ، وَأَفْرَطَ بِي
سَوْءِ خَالِي ، وَقَصْرَتَ بِي أَعْمَالِي ، وَقَعَدَتَ بِي أَغْلَالِي ،
وَحَبَسَنِي عَنِ نَفْعِي بَعْدُ أَمَلِي ، وَخَدَعْتَنِي الدُّنْيَا
بِعُورِهَا ، وَنَفْسِي بِجِنَائِيَّتِهَا ، وَمِطَالِي يَا سَيِّدِي ،
فَأَسْأَلُكَ بِعِزَّتِكَ أَنْ لَا يَحْجُبَ عَنْكَ دُعَائِي سُوءَ عَمَلِي
وَفِعَالِي ، وَلَا تَفْضُخْنِي بِخَفِيِّ مَا أَطَّلَعْتَ عَلَيْهِ مِنْ سِرِّي ،
وَلَا تُعَاجِلْنِي بِالْعُقُوبَةِ عَلَيَّ مَا عَمِلْتُهُ فِي خُلُواتِي مِنْ
سَوْءٍ فِعْلِي وَإِسَائِي ، وَدَوَامِ تَفْرِيطِي وَجَهَالَتِي ، وَكَثْرَةِ
شَهَوَاتِي وَغَفْلَتِي . وَكُنِ اللَّهُمَّ بِعِزَّتِكَ لِي فِي كُلِّ
الْأَحْوَالِ رَوْفًا ، وَعَلَيَّ فِي جَمِيعِ الْأُمُورِ عَطُوفًا ، إِلَهِي
وَرَبِّي مَنْ لِي غَيْرُكَ ، أَسْأَلُكَ كَشْفَ ضُرِّي ، وَالنَّظَرَ فِي
أَمْرِي . إِلَهِي وَمَوْلَايَ أَجْرَيْتَ عَلَيَّ حُكْمًا اتَّبَعْتُ فِيهِ
هُوَى نَفْسِي ، وَلَمْ أَحْتَرَسْ فِيهِ مِنْ تَزْيِينِ عَدُوِّي ، فَغَرَّنِي
بِمَا أَهْوَى وَأَسْعَدَهُ عَلَيَّ ذَلِكَ الْقَضَاءُ فَتَجَاوَزْتُ بِمَا
جَرَى عَلَيَّ مِنْ ذَلِكَ بَعْضَ حُدُودِكَ ، وَخَالَفْتُ بَعْضَ

أَوْامِرِكَ . فَالْحَمْدُ (الْحَمْدُ) عَلَيَّ فِي جَمِيعِ ذَلِكَ ، وَلَا
حُجَّةَ لِي فِيهَا جَرِي عَلَيَّ فِيهِ قَضَاؤُكَ ، وَأَلْزَمَنِي حُكْمَكَ
وَبَلَاؤُكَ ، وَقَدْ أَتَيْتُكَ يَا إِلَهِي بَعْدَ تَقْصِيرِي وَإِسْرَافِي
عَلَيَّ نَفْسِي ، مُعْتَدِرًا نَادِمًا مُنْكَسِرًا مُسْتَقْبِلًا مُسْتَغْفِرًا
مُنِيبًا مُقِرًّا مُدْعِنًا مُعْتَرِفًا ، لَا أَجِدُ مَفْرَأً مِمَّا كَانَ مِنِّي ، وَلَا
مَفْرَعًا أَتَوَجَّهُ إِلَيْهِ فِي أَمْرِي غَيْرَ قَبُولِكَ عُذْرِي ،
وَإِدْخَالِكِ إِثْمِي فِي سَعَةِ رَحْمَتِكَ . اللَّهُمَّ فَاقْبَلْ عُذْرِي ،
وَارْحَمْ شِدَّةَ ضُرِّي ، وَفُكِّنِي مِنْ شِدِّ وَنَاقِي ، يَا رَبِّ
ارْحَمْ ضَعْفَ بَدَنِي ، وَرِقَّةَ جِلْدِي ، وَدِقَّةَ عَظْمِي ، يَا مَنْ
بَدَأَ خَلْقِي وَذَكَرْتَنِي وَتَرَبَّيْتَنِي وَبَرَّيْتَنِي وَتَغَذَّيْتَنِي ، هَبْنِي
لَا يُتَدَاءِ كَرَمِكَ وَسَالِفِ بَرِّكَ بِي . يَا إِلَهِي وَسَيِّدِي
وَرَبِّي ، أَتُرَاكَ مُعَذِّبِي بِنَارِكَ بَعْدَ تَوْحِيدِكَ ، وَبَعْدَ مَا
انْطَوَى عَلَيْهِ قَلْبِي مِنْ مَعْرِفَتِكَ ، وَلَهَجَ بِهِ لِسَانِي مِنْ
ذِكْرِكَ ، وَاعْتَقَدَهُ ضَمِيرِي مِنْ حُبِّكَ ، وَبَعْدَ صِدْقِ
اعْتِرَافِي وَدُعَائِي خَاضِعًا لِرُبُوبِيَّتِكَ ، هَيْهَاتَ ، أَنْتَ أَكْرَمُ

مِنْ أَنْ تُصَيِّعَ مِنْ رَبِّيَّةً، أَوْ تُبْعِدَ مِنْ أَدْنَيْتِهِ، أَوْ تُشْرِدَ مَنْ
 أَوْيْتُهُ، أَوْ تُسَلِّمَ إِلَى الْبَلَاءِ مَنْ كَفَيْتَهُ وَرَجَمْتَهُ. وَكَيْتَ
 شِعْرِي يَا سَيِّدِي وَإِلَهِي وَمَوْلَايَ أَتَسَلِّطُ النَّارَ عَلَى
 وَجْهِهِ خَرَّتْ لِعَظَمَتِكَ سَاجِدَةً، وَعَلَى أَلْسُنِ نَطَقَتْ
 بِتَوْحِيدِكَ صَادِقَةً، وَيَشْكُرُكَ مُادِحَةً، وَعَلَى قُلُوبٍ
 اعْتَرَفَتْ بِالْهِيبَتِكَ مُحَقِّقَةً، وَعَلَى ضَمَائِرِ حَوْتٍ مِنَ الْعِلْمِ
 بِكَ حَتَّى صَارَتْ خَاشِعَةً، وَعَلَى جَوَارِحٍ سَعَتْ إِلَى
 أَوْطَانِ تَعْبُدُكَ طَائِعَةً، وَأَشَارَتْ بِاشْتِغَالِكَ مُذْعِنَةً. مَا
 هَكَذَا الظَّنُّ بِكَ، وَلَا أُخْبِرُنَا بِفَضْلِكَ عَنْكَ يَا كَرِيمُ يَا
 رَبِّ، وَأَنْتَ تَعْلَمُ ضَعْفِي عَنِ قَلِيلِ مِنْ بَلَاءِ الدُّنْيَا
 وَعُقُوبَاتِهَا، وَمَا يَجْرِي فِيهَا مِنَ الْمَكَارِهِ عَلَى أَهْلِهَا،
 عَلَى أَنْ ذَلِكَ بَلَاءٌ وَمَكْرُوهٌ قَلِيلٌ مَكْنُوهٌ، يَسِيرٌ بِفَأْتِهِ،
 قَصِيرٌ مُدَّتُهُ، فَكَيْفَ اجْتِمَالِي لِبَلَاءِ الْآخِرَةِ، وَجَلِيلِ
 وَقُوعِ الْمَكَارِهِ فِيهَا، وَهُوَ بَلَاءٌ تَطُولُ مُدَّتُهُ، وَيَدُومُ
 مَقَامُهُ، وَلَا يَحْتَفُّ عَنْ أَهْلِهِ، لِأَنَّهُ لَا يَكُونُ إِلَّا عَنِ

عَظِيمِكَ وَأَنْتِقَامِكَ وَسَخَطِكَ، وَهَذَا مَا لَا تَقُومُ لَهُ
 السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ، يَا سَيِّدِي، فَكَيْفَ لِي وَأَنَا عَبْدُكَ
 الضَّعِيفُ الدَّلِيلُ الْحَقِيرُ الْمُسْكِينُ الْمُسْتَكِينُ. يَا إِلَهِي
 وَرَبِّي وَسَيِّدِي وَمَوْلَايَ، لِأَيِّ الْأُمُورِ إِلَيْكَ أَشْكُو، وَلِمَا
 مِنْهَا أَضِجُ وَأُبْكِي، لِأَلِيمِ الْعَذَابِ وَسِدَّتِيهِ، أَمْ لَطُولِ
 الْبَلَاءِ وَمُدَّتِيهِ، فَلَيْتَ صَبَّرْتَنِي لِلْعُقُوبَاتِ مَعَ أَعْدَائِكَ،
 وَجَمَعْتَ بَيْنِي وَبَيْنَ أَهْلِ بَلَائِكَ، وَفَرَّقْتَ بَيْنِي وَبَيْنَ
 أَحِبَّائِكَ وَأَوْلِيَائِكَ، فَهَبْنِي يَا إِلَهِي وَسَيِّدِي وَمَوْلَايَ
 وَرَبِّي، صَبَّرْتَ عَلَى عَذَابِكَ فَكَيْفَ أَصْبِرُ عَلَى فِرَاقِكَ،
 وَهَبْنِي صَبَّرْتَ عَلَى حَرِّ نَارِكَ فَكَيْفَ أَصْبِرُ عَنِ النَّظَرِ إِلَى
 كَرَامَتِكَ، أَمْ كَيْفَ أَشْكُنُ فِي النَّارِ وَرَجَائِي عَفْوُكَ.
 فَبِعِزَّتِكَ يَا سَيِّدِي وَمَوْلَايَ أَقْسِمُ صَادِقًا لَنْ تَرَكَتَنِي
 نَاطِقًا، لِأَضِجَنَّ إِلَيْكَ بَيْنَ أَهْلِهَا صَاحِبِ الْأَمَلِينَ،
 وَلَا ضُرْحَنَّ إِلَيْكَ صُرَاخَ الْمُسْتَضْرَحِينَ، وَلَا بُكِينَ عَالِيكَ
 بُكَاءَ الْفَاقِدِينَ، وَلَا نَادِيَتَكَ أَيْنَ كُنْتَ يَا وَلِيَّ الْمُؤْمِنِينَ،

يَا غَايَةَ آمَالِ الْعَارِفِينَ، يَا غِيَاثَ الْمُسْتَغِيثِينَ، يَا حَبِيبَ قُلُوبِ الصَّادِقِينَ، وَيَا إِلَهَ الْعَالَمِينَ. أَفْتَرَاكَ سُخْرَانِكَ يَا إِلَهِي وَيَحْمَدِكَ تَسْمَعُ فِيهَا صَوْتَ عَبْدٍ مُسْلِمٍ سَجِنَ فِيهَا بِمُخَالَفَتِهِ، وَذَاقَ طَعْمَ عَذَابِهَا بِمَعْصِيَتِهِ، وَحَسِبَ بَيْنَ أَطْبَاقِهَا بِجُرْمِهِ وَجَرِيرَتِهِ وَهُوَ يَضِحُ إِلَيْكَ ضَجِيجَ مُؤَمِّلٍ لِرَحْمَتِكَ، وَيُنَادِيكَ بِلِسَانِ أَهْلِ تَوْحِيدِكَ، وَيَسْتَوْسِلُ إِلَيْكَ بِرُبُوبِيَّتِكَ. يَا مَوْلَايَ، فَكَيْفَ يَبْقَى فِي الْعَذَابِ وَهُوَ يَزُجُو مَا سَلَفَ مِنْ حِلْمِكَ، أَمْ كَيْفَ تَوَلَّمَهُ النَّارُ وَهُوَ يَأْمُلُ فَضْلَكَ وَرَحْمَتَكَ، أَمْ كَيْفَ يُحْرِقُهُ لَهَبُهَا وَأَنْتَ تَسْمَعُ صَوْتَهُ وَتَرَى مَكَانَهُ، أَمْ كَيْفَ يَشْتَمِلُ عَلَيْهِ وَفِيهَا وَأَنْتَ تَعْلَمُ ضَعْفَهُ، أَمْ كَيْفَ يَتَقَلَّبُ بَيْنَ أَطْبَاقِهَا وَأَنْتَ تَعْلَمُ صِدْقَهُ، أَمْ كَيْفَ تَزْجُرُهُ رَبَابِيَّتُهَا وَهُوَ يُنَادِيكَ يَا رَبِّهَ، أَمْ كَيْفَ يَزُجُو فَضْلَكَ فِي عَيْتِهِ مِنْهَا فَتَثْرِكُهُ فِيهَا، هَيْهَاتَ، مَا ذَلِكَ الظَّنُّ بِكَ، وَلَا الْمَعْرُوفُ مِنْ فَضْلِكَ، وَلَا مُشْبِهٌ لِمَا غَامَلْتَ بِهِ الْمُؤَحِّدِينَ مِنْ بَرِّكَ وَإِحْسَانِكَ.

فَبِالْيَقِينِ أَقْطَعُ لَوْلَا مَا حَكَمْتَ بِهِ مِنْ تَعَذُّبِ جَا حِدِيكَ، وَقَضَيْتَ بِهِ مِنْ إِخْلَادِ مُعَانِدِيكَ لَجَعَلْتَ النَّارَ كُلَّهَا بَسْرَدًا وَسَلَامًا، وَمَا كَانَ لِأَحَدٍ فِيهَا مَسْقَرًا وَلَا مُسْأَمًا، لَكِنَّكَ تَقَدَّسَتْ أَسْمَاؤُكَ أَقْسَمْتَ أَنْ تَمْلَأَهَا مِنَ الْكَافِرِينَ مِنَ الْجَنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ، وَأَنْ تُخَلِّدَ فِيهَا السُّعَانِدِينَ، وَأَنْتَ جَلَّ سَنَاؤُكَ قُلْتَ مُسْتَبَدًّا، وَتَطَوَّلْتَ بِالْإِنْعَامِ مُتَكَرِّمًا، أَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ فَاسِقًا لَا يَسْتَوْوُونَ. إِلَهِي وَسَيِّدِي، فَأَسْأَلُكَ بِالْقُدْرَةِ الَّتِي قَدَّرْتَهَا، وَبِالْقَضِيَّةِ الَّتِي حَكَمْتَهَا وَخَكَمْتَهَا، وَغَلَبْتَ مَنْ عَلَيْهِ أَجْرِيَّتُهَا، أَنْ تَهَبَ لِي فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ وَفِي هَذِهِ السَّاعَةِ كُلَّ جُزْمٍ أَجْرَمْتُهُ، وَكُلَّ ذَنْبٍ أَذْنَبْتُهُ، وَكُلَّ قَبِيحٍ أَسْرَزْتُهُ، وَكُلَّ جَهْلٍ عَمِلْتُهُ، كَتَمْتُهُ أَوْ أَعْلَنْتُهُ، أَخْفَيْتُهُ أَوْ أَظْهَرْتُهُ، وَكُلَّ سَيِّئَةٍ أَمَرْتَ بِإِثْبَاتِهَا الْكِرَامَ الْكَاتِبِينَ، الَّذِينَ وَكَّلْتَهُمْ بِحِفْظِ مَا يَكُونُ مِنِّي، وَجَعَلْتَهُمْ شُهُودًا عَلَيَّ مَعَ جَوَارِحِي، وَكُنْتَ أَنْتَ الرَّقِيبَ عَلَيَّ مِنْ وَرَائِهِمْ،

وَالشَّاهِدَ لِمَا خَفِيَ عَنْهُمْ، وَبِرَحْمَتِكَ أَخْفَيْتَهُ، وَبِفَضْلِكَ سَتَرْتَهُ، وَأَنْ تُوقِرَ حَظِّي مِنْ كُلِّ خَيْرٍ أَنْزَلْتَهُ، أَوْ إِحْسَانٍ فَضَّلْتَهُ، أَوْ بَرٍّ نَشَرْتَهُ، أَوْ رِزْقٍ بَسَطْتَهُ، أَوْ ذَنْبٍ تَغْفِرُهُ، أَوْ حَظٍّ تَشْتَرُهُ. يَا رَبِّ يَا رَبِّ يَا رَبِّ، يَا إِلَهِي وَسَيِّدِي وَمَوْلَايَ وَمَالِكِ رِقِّي، يَا مَنْ بِيَدِهِ نَاصِيَتِي، يَا عَلِيمًا بِضُرِّي وَمَسْكِنَتِي، يَا خَبِيرًا بِفَقْرِي وَفَاقَتِي. يَا رَبِّ يَا رَبِّ يَا رَبِّ، أَسْأَلُكَ بِحَقِّكَ وَقُدْسِكَ، وَأَعْظَمِ صِفَاتِكَ وَأَسْمَانِكَ، أَنْ تَجْعَلَ أَوْفَاتِي مِنَ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ بِذِكْرِكَ مَعْمُورَةً، وَبِخِدْمَتِكَ مَوْضُوعَةً، وَأَعْمَالِي عِنْدَكَ مَقْبُولَةً، حَتَّى تَكُونَ أَعْمَالِي وَأُورَادِي كُلُّهَا وَرِدًّا وَاحِدًا، وَخَالِي فِي خِدْمَتِكَ سَرْمَدًا. يَا سَيِّدِي يَا مَنْ عَلَيْهِ مُعَوَّلِي، يَا مَنْ إِلَيْهِ شَكُوتُ أَحْوَالِي، يَا رَبِّ يَا رَبِّ يَا رَبِّ، قَوِّ عَلَيَّ خِدْمَتِكَ جَوَارِحِي، وَاشْدُدْ عَلَيَّ الْعَزِيمَةَ جَوَانِحِي، وَهَبْ لِي الْجِدَّةَ فِي خَشْيَتِكَ، وَالِدَّوَامَ فِي الْإِتِّصَالِ بِخِدْمَتِكَ، حَتَّى أُسْرَحَ إِلَيْكَ فِي مَسِيَادِي

السَّابِقِينَ، وَأُسْرِعَ إِلَيْكَ فِي السَّارِزِينَ، وَأَشْتِاقَ إِلَيَّ قُرْبِكَ فِي الْمُسْتَشَاقِينَ، وَأَذْنُومِنَكَ دُئُومِ الْمُخْلِصِينَ، وَأَخَافَكَ مَخَافَةَ الْمُوقِنِينَ، وَأَجْتَمِعَ فِي جِوَارِكَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ. اللَّهُمَّ وَمَنْ أَرَادَنِي بِسُوءٍ فَأَرِدْهُ، وَمَنْ كَادَنِي فَكِدْهُ، وَاجْعَلْنِي مِنْ أَحْسَنِ عَسِيدِكَ نَصِيبًا عِنْدَكَ، وَأَقْرَبِهِمْ مَنْزِلَةً مِنْكَ، وَأَخْصِهِمْ زُلْفَةً لَدَيْكَ، فَإِنَّهُ لَا يُنَالُ ذَلِكَ إِلَّا بِفَضْلِكَ، وَجُدْ لِي بِجُودِكَ، وَاعْطِفْ عَلَيَّ بِمَجْدِكَ، وَاحْفَظْنِي بِرَحْمَتِكَ، وَاجْعَلْ لِسَانِي بِذِكْرِكَ لَهْجًا، وَقَلْبِي بِحُبِّكَ مُتَبِمًا، وَمَنْ عَلَيَّ بِحُسْنِ إِجَابَتِكَ، وَأَقْلُنِي عَثْرَتِي، وَاعْفِرْ زَلَّتِي، فَإِنَّكَ قَضَيْتَ عَلَيَّ عِبَادَكَ بِعِبَادَتِكَ، وَأَمَرْتَهُمْ بِدُعَائِكَ، وَضَمِنْتَ لَهُمُ الْإِجَابَةَ. فَإِلَيْكَ يَا رَبِّ نَصَبْتُ وَجْهِي، وَإِلَيْكَ يَا رَبِّ مَدَدْتُ يَدِي، فَبِعِزَّتِكَ اسْتَجِبْ لِي دُعَائِي، وَبَسَلْغْنِي مُسْنَاهِي، وَلَا تَقْطَعْ مِنْ فَضْلِكَ رَجَائِي، وَاكْفِنِي شَرَّ الْجَنِّ وَالْأَنْسِ مِنْ أَعْدَائِي. يَا سَرِيعَ الرِّضَا، اغْفِرْ لِمَنْ لَا يَسْمَلُكَ إِلَّا

الدُّعَاءُ، فَإِنَّكَ فَعَالٌ لِمَا تَشَاءُ، يَا مَنِ اسْمُهُ دَوَاءٌ، وَذِكْرُهُ شِفَاءٌ، وَطَاعَتُهُ غَنَى، إِزْحَمَ مَنْ رَأَسَ مُسَالِهِ الرَّجَاءُ، وَسِلَاحُهُ الْبُكَاءُ، يَا سَائِعَ النَّعْمِ، يَا دَافِعَ النَّعْمِ، يَا نُورَ الْمُسْتَوْحِشِينَ فِي الظُّلْمِ، يَا عَالِمًا لَا يُعْلَمُ، صَلَّى عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَفْعَلُ بِي مَا أَنْتَ أَهْلُهُ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ رَسُولِهِ وَالْأَيُّمَةَ الْمَيَامِينَ مِنْ آلِهِ، وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا كَثِيرًا^۱.

۱ - مصباح المتعجد: ۸۴۴، مفاتيح الجنان: ۱۲۶.

در بعضی عباداتی که مورد توجه
حضرت بقیة الله ارواحنا فداه می باشند

در این قسمت زیارت عاشورا و دعای علقمه را ذکر می کنیم:

زیارت عاشورا

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنِي رَسُولِ
اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنِي أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَابْنِ سَيِّدِ
الْوَصِيِّينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنِي فَاطِمَةَ سَيِّدَةِ نِسَاءِ
الْعَالَمِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَارَ اللَّهِ وَابْنَ نَارِهِ، وَالسُّوْتَرَ
الْمُؤْتَوِّرَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى الْأَرْوَاحِ الَّتِي حَلَّتْ
بِفِنَائِكَ، عَلَيْكُمْ مِنِّي جَمِيعًا سَلَامُ اللَّهِ أَبَدًا مَا بَقِيَتْ وَبَقِي
اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ. يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ لَقَدْ عَظَّمَتِ الرَّزِيَّةُ، وَجَلَّتْ
وَعَظَّمَتِ الْمُصِيبَةُ بِكَ عَلَيْنَا وَعَلَى جَمِيعِ أَهْلِ الْإِسْلَامِ،

وَجَلَّتْ وَعَظُمَتْ مُصِيبَتُكَ فِي السَّمَاوَاتِ عَلَى جَمِيعِ
 أَهْلِ السَّمَاوَاتِ ، فَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً أَسَّسَتْ أَسَاسَ الظُّلْمِ
 وَالْجَوْرِ عَلَيْكُمْ أَهْلَ النَّبِيِّ ، وَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً دَفَعَتْكُمْ عَنْ
 مَقَامِكُمْ ، وَأَزَالَتْكُمْ عَنْ مَرَاتِبِكُمْ الَّتِي رَتَّبَكُمْ اللَّهُ فِيهَا ،
 وَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً قَتَلَتْكُمْ ، وَلَعَنَ اللَّهُ الْمُمَهَّدِينَ لَهُمْ بِالتَّمَكِينِ
 مِنْ قِتَالِكُمْ ، بَرِئْتُ إِلَى اللَّهِ وَإِلَيْكُمْ مِنْهُمْ وَمِنْ أَتْبَاعِهِمْ
 وَأَتْبَاعِهِمْ وَأَوْلِيَانِهِمْ . يَا أَبَاعَبْدِ اللَّهِ ، إِنِّي سَلَمْتُ لِمَنْ
 سَأَلْتَكُمْ ، وَحَزَبٌ لِمَنْ حَارَبَكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ، وَلَعَنَ
 اللَّهُ آلَ زِيَادٍ وَآلَ مَرْوَانَ ، وَلَعَنَ اللَّهُ بَنِي أُمَيَّةَ فَاطِمَةَ ،
 وَلَعَنَ اللَّهُ ابْنَ مَرْجَانَةَ ، وَلَعَنَ اللَّهُ عُمَرَ بْنَ سَعْدٍ ، وَلَعَنَ اللَّهُ
 شِعْرًا ، وَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً أَسْرَجَتْ وَأَلْجَمَتْ وَتَنَقَّبَتْ لِقِتَالِكَ .
 يَا أَبِي أَنْتَ وَأُمِّي لَقَدْ عَظُمَ مُضَابِي بِكَ ، فَأَسْأَلُ اللَّهَ الَّذِي
 أَكْرَمَ مَقَامَكَ ، وَأَكْرَمَنِي بِكَ أَنْ يَرُزُقَنِي طَلَبَ تَارِكٍ مَعَ
 إِمَامٍ مَنصُورٍ مِنْ أَهْلِ بَيْتِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ .
 اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي عِنْدَكَ وَجِبَهًا بِالْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي

الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ . يَا أَبَاعَبْدِ اللَّهِ ، إِنِّي أَتَقَرَّبُ إِلَى اللَّهِ وَإِلَى
 رَسُولِهِ وَإِلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَإِلَى فَاطِمَةَ وَإِلَى الْحَسَنِ
 وَإِلَيْكَ بِمُؤَالَاتِكَ ، وَبِالْبِرَاثَةِ مِمَّنْ قَاتَلَكَ وَنَصَبَ لَكَ
 الْحَزَبَ ، وَبِالْبِرَاثَةِ مِمَّنْ أَسَّسَ أَسَاسَ الظُّلْمِ وَالْجَوْرِ
 عَلَيْكُمْ ، وَأَبْرَأُ إِلَى اللَّهِ وَإِلَى رَسُولِهِ مِمَّنْ أَسَّسَ أَسَاسَ
 ذَلِكَ ، وَبَنَى عَلَيْهِ بُنْيَانَهُ ، وَجَرَى فِي ظُلْمِهِ وَجُورِهِ
 عَلَيْكُمْ وَعَلَى أَشْيَاعِكُمْ . بَرِئْتُ إِلَى اللَّهِ وَإِلَيْكُمْ مِنْهُمْ ،
 وَأَتَقَرَّبُ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ إِلَيْكُمْ بِمُؤَالَاتِكُمْ وَمُؤَالَاةِ وَلِيِّكُمْ ،
 وَبِالْبِرَاثَةِ مِنْ أَعْدَائِكُمْ وَالتَّصَابِينِ لَكُمْ الْحَزَبَ ،
 وَبِالْبِرَاثَةِ مِنْ أَشْيَاعِهِمْ وَأَتْبَاعِهِمْ ، إِنِّي سَلَمْتُ لِمَنْ
 سَأَلْتَكُمْ ، وَحَزَبٌ لِمَنْ حَارَبَكُمْ ، وَوَلِيٌّ لِمَنْ وَالَاكُمْ ،
 وَعَدُوٌّ لِمَنْ عَادَاكُمْ ، فَأَسْأَلُ اللَّهَ الَّذِي أَكْرَمَنِي بِمَعْرِفَتِكُمْ
 وَمَعْرِفَةِ أَوْلِيَائِكُمْ ، وَرَزَقَنِي الْبِرَاثَةَ مِنْ أَعْدَائِكُمْ ، أَنْ
 يَجْعَلَنِي مَعَكُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ، وَأَنْ يُثَبِّتَ لِي عِنْدَكُمْ
 قَدَمَ صِدْقِي فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ . وَأَسْأَلُهُ أَنْ يُبَلِّغَنِي الْمَقَامَ

الْمَحْمُودَ لَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ، وَأَنْ يَرْزُقَنِي طَلَبَ ثَارِي مَعَ إِمَامٍ
مَهْدِيٍّ ظَاهِرٍ نَاطِقٍ بِالْحَقِّ مِنْكُمْ، وَأَسْأَلُ اللَّهَ بِحَقِّكُمْ،
وَبِالشَّأْنِ الَّذِي لَكُمْ عِنْدَهُ، أَنْ يُعْطِيَنِي بِمُضَابِي بِكُمْ
أَفْضَلَ مَا يُعْطِي مُضَاباً بِمُصِيبَتِهِ مُصِيبَةً مَا أَعْظَمَهَا
وَأَعْظَمَ رَزَقَتَهَا فِي الْإِسْلَامِ وَفِي جَمِيعِ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ. اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي فِي مَقَامِي هَذَا مِمَّنْ تَنَالُهُ مِنْكَ
صَلَوَاتُ وَرَحْمَةٌ وَمَغْفِرَةٌ. اللَّهُمَّ اجْعَلْ مَحْيَايَ مَحِينًا
مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَمَمَاتِي مَمَاتَ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ.
اللَّهُمَّ إِنَّ هَذَا يَوْمٌ تَبَرَّكَتْ بِهِ بَنُو أُمِّيَّةَ، وَإِنَّ آكِلَةَ الْأَكْبَادِ
اللَّعِينُ بْنُ اللَّعِينِ عَلَى لِسَانِكَ وَلِسَانِ نَبِيِّكَ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَآلِهِ، فِي كُلِّ مَوْطِنٍ وَمَوْقِفٍ وَقَفَ فِيهِ نَبِيُّكَ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ. اللَّهُمَّ الْعَنْ أَبَاسُفِيَانَ وَمُعَاوِيَةَ
وَيَزِيدَ بْنَ مُعَاوِيَةَ، وَعَلَيْهِمْ مِنْكَ اللَّعْنَةُ أَبَدَ الْأَبْدِينَ،
وَهَذَا يَوْمٌ فَرِحَتْ بِهِ آلُ زِيَادٍ وَآلُ مَرْوَانَ بِقَتْلِهِمُ الْحُسَيْنِ
صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ. اللَّهُمَّ فَضَاعِفْ عَلَيْهِمْ اللَّعْنُ مِنْكَ

وَالْعَذَابِ الْأَلِيمِ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ فِي هَذَا الْيَوْمِ،
وَفِي مَوْقِفِي هَذَا وَأَيَّامِ حَيَاتِي بِالْبِرَاةِ مِنْهُمْ، وَاللَّعْنَةَ
عَلَيْهِمْ، وَبِالْمُؤَالَاتِ لِنَبِيِّكَ وَآلِ نَبِيِّكَ، عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ
السَّلَامُ، سِيسَ صَدِّ مَرْتَبَةِ مِيْ گویی: اللَّهُمَّ الْعَنْ أَوَّلَ ظَالِمٍ
ظَلَمَ حَقَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَآخِرَ تَابِعٍ لَهُ عَلَى ذَلِكَ.
اللَّهُمَّ الْعَنْ الْعِصَابَةَ الَّتِي جَاهَدَتِ الْحُسَيْنَ، وَشَابَعَتْ
وَبَايَعَتْ وَتَابَعَتْ عَلَى قَتْلِهِ. اللَّهُمَّ الْعَنْهُمْ جَمِيعاً. پس از
آن صد مرتبه می گویی: السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، وَعَلَى
الْأَزْوَاجِ الَّتِي حَلَّتْ بِغِنَائِكَ، عَلَيْكَ مِنِّي سَلَامُ اللَّهِ أَبَدًا مَا
بَقِيَتْ وَبَقِيَ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ، وَلَا جَعَلَهُ اللَّهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنِّي
لِزِيَارَتِكُمْ، السَّلَامُ عَلَى الْحُسَيْنِ وَعَلَى عَلِيِّ بْنِ
الْحُسَيْنِ وَعَلَى أَوْلَادِ الْحُسَيْنِ وَعَلَى أَصْحَابِ الْحُسَيْنِ.
آن گاه می گویی: اللَّهُمَّ خُصَّ أَنْتَ أَوَّلَ ظَالِمٍ بِاللَّعْنِ مِنِّي،
وَأَبْدَأَ بِهِ أَوْلَاءَ ثُمَّ الثَّانِي وَالثَّلَاثِ وَالرَّابِعِ. اللَّهُمَّ الْعَنْ
يَزِيدَ خَامِساً، وَالْعَنْ عُبَيْدَ اللَّهِ بْنَ زِيَادٍ وَإِسْنَ مَرْجَانَةَ

وَعَمَرَ بْنَ سَعْدٍ وَشِمْرًا وَآلَ أَبِي سُفْيَانَ وَآلَ زِيَادٍ وَآلَ مَرْوَانَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ . سپس سجده می‌نماید و می‌گوید:
اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ حَمْدَ الشَّاكِرِيْنَ لَكَ عَلٰى مُصَابِهِمْ، اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰى عَظِيْمِ رَزِيَّتِيْ. اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنِيْ شَفَاعَةَ الْحُسَيْنِ يَوْمَ الْوُرُوْدِ، وَتَبِّتْ لِيْ قَدَمَ صِدْقِيْ عِنْدَكَ مَعَ الْحُسَيْنِ وَاَصْحَابِ الْحُسَيْنِ، الَّذِيْنَ بَدَلُوْا مَهَجَهُمْ دُوْنَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ. ^۱ آن‌گاه دو رکعت نماز خوانده و پس از آن

۱- البلد الأمين: ۳۸۲، مفاتیح الجنان: ۹۰۲.

عَلَامَةُ امِيْنِي رِضْوَانِ اللّٰهِ عَلَيْهِ نَقْل كَرْدَه اَسْت: عَلَامَه مَوْلٰى شَرِيْف شِيْرَوْلٰى دَر كِتَاب

«الصدف: ج ۲ ص ۱۹۹، از اجلّهٔ بزرگان از امام هادی علیه السلام روایت کرده است که: هر

کس زیارت عاشورا را بخواند و بعد از آن یک مرتبه بگوید: **اَللّٰهُمَّ الْعَنْ اَوَّلَ ظَالِمٍ ظَلَمَ...** تا به آخر، و بعد از آن بگوید: **اَللّٰهُمَّ الْعَنَّهُمْ جَمِيعًا تِسْعًا وَتِسْعِيْنَ مَرَّةً، وَ** بعد از آن بگوید: **اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا اَبَاعَبْدِاللّٰهِ، وَعَلَى الْاَرْوَاحِ الَّتِي حَلَّتْ بِغَنَائِكَ** تا به آخر، سپس بگوید: **اَلسَّلَامُ عَلٰى الْحُسَيْنِ وَعَلٰى عَلِيٍّ بِنِ الْحُسَيْنِ وَعَلٰى اَوْلَادِ الْحُسَيْنِ وَعَلٰى اَصْحَابِ الْحُسَيْنِ تِسْعًا وَتِسْعِيْنَ مَرَّةً.** مانند کسی است که صد مرتبه لعن و سلام را از اول تا آخر خوانده است. (آدب الزائر: ۶۰). در معنای این عبارت چند احتمال وجود دارد: الف) پس از آن که یک مرتبه لعن را

ع

دعای علقمه را بخواند.

دعای علقمه ^۱

يَا اَللّٰهُ يَا اَللّٰهُ يَا اَللّٰهُ يَا اَللّٰهُ، يَا مُجِيبَ دَعْوَةِ الْمُضْطَرِّينَ، يَا كَاشِفَ كُرْبِ الْمَكْرُوْبِيْنَ، يَا غِيَاثَ الْمُسْتَغِيثِيْنَ، يَا صَرِيْحَ الْمُسْتَضْرْحِيْنَ، وَيَا مَنْ هُوَ اَقْرَبُ اِلَيَّ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيْدِ، وَيَا مَنْ يَحْوُلُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ، وَيَا مَنْ هُوَ بِالْمَنْظَرِ

کاکاملأگفت، یک مرتبه بگوید: **اَللّٰهُمَّ الْعَنَّهُمْ جَمِيعًا تِسْعًا وَتِسْعِيْنَ مَرَّةً،** و پس از آن، تمام سلام را بخواند و یک مرتبه بگوید: **اَلسَّلَامُ عَلٰى الْحُسَيْنِ وَعَلٰى ... تِسْعًا وَتِسْعِيْنَ مَرَّةً،** ب) پس از آن که یک مرتبه لعن را کاملأگفت، نود و نه مرتبه بگوید: **اَللّٰهُمَّ الْعَنَّهُمْ جَمِيعًا** و پس از آن که تمام سلام را ذکر کرد نود و نه مرتبه بگوید: **اَلسَّلَامُ عَلٰى الْحُسَيْنِ وَعَلٰى ... اَصْحَابِ الْحُسَيْنِ.** نظیر معنای اول در روایت دربارهٔ جریان حضرت نوح آمده است: وقتی که آن حضرت قصد کرد سوار کشتی شود خداوند به او وحی کرد هزار مرتبه بگو: «لا إله إلا الله» و چون آن حضرت فرصت نداشت، گفت: «لا إله إلا الله ألف مرّة» و وارد کشتی شد. رجوع کنید به «بحار الأنوار: ۶۲/۱۱».

۱- در جریان مرحوم سید رشتی نقل شده که وقتی به او فرمودند: زیارت عاشورا بخوان، زیارت عاشورا و دعای علقمه را از حفظ خواند در حالی که قبلاً هیچ یک از آن دو در حافظه‌اش نبود و این نکته‌ای است لطیف که خواندن دعای علقمه نیز مورد توجه است.

الأعلى وبالأفق المبين، ويا من هو الرحمن الرحيم
على العرش استوى، ويا من يعلم خائنة الأعين وما
تخفي الصدور، ويا من لا يخفى عليه خافية. يا من
لا تشتهه عليه الأصوات، ويا من لا تغلظه الحاجات،
ويا من لا يبرمه إلحاح الملحين، يا مدرك كل قوت،
ويا جامع كل شمل، ويا باري النفوس بعد الموت، يا
من هو كل يوم في شأن، يا قاضي الحاجات، يا منفس
الكربات، يا معطي السؤلات، يا ولي الرغبات، يا
كافي المهمات، يا من يكفي من كل شيء ولا يكفي منه
شيء في السموات والأرض. أسألك بحق محمد
خاتم النبيين، وعلي أمير المؤمنين، وبحق فاطمة بنت
نبيك، وبحق الحسن والحسين، فإني بهم أتوجه إليك
في مقامى هذا، وبهم أتوسل، وبهم أتشفع إليك،
وبحقتهم أسألك وأقسم وأعزم عليك، وبالشان الذي
لهم عندك، وبالقدر الذي لهم عندك، وبالذي فضلتهم

على العالمين، ويسامك الذي جعلته عندهم وبه
خصصتهم دون العالمين، وبه أبتتهم، وأبنت فضلهم
من فضل العالمين حتى فاق فضلهم فضل العالمين
جميعاً. أسألك أن تصلي على محمد وآل محمد، وأن
تكشف عني عمي وهمي وكربي، وتكفيني المهم من
أموري، وتفضي عني ديني، وتجيرني من الفقر،
وتجيرني من الفاقة، وتغفيني عن المسألة إلى
المخلوقين. وتكفيني هم من أخاف همهم، وعسر من
أخاف عسره، وحزونه من أخاف حزونه، وشرا من
أخاف شره، ومكر من أخاف مكره، وبغي من أخاف
بغيه، وجور من أخاف جوره، وسُلطان من أخاف
سلطانه، وكيد من أخاف كيده، ومقدرة من أخاف
مقدرته علي، وترو عني كيد الكيدة، ومكر المكرة.
اللهم من أرادني فأرده، ومن كادني فكده، واضرف
عني كيده ومكره وبأسه وأمانيه، وامنعه عني كيف

شئت وأنى شئت. اللهم اشغله عني بفقري لا تجبره،
 وبلاء لا تستره، وبفاقه لا تسدها، وبسقم لا تغافيه،
 وذلل لا تبعه، وبمسكنة لا تجبرها. اللهم اضرب بالذل
 نصب عيني، وأدخل عليه الفقر في منزله، والعلّة
 والسقم في يديه حتى تشغله عني بشغل شاغل لا فراغ
 له، وأنسيه ذكري كما أنسيته ذكرك، وخذ عني بسمعه
 وبصره ولسانه ويده ورجله وقليه وجميع جوارحه،
 وأدخل عليه في جميع ذلك السقم، ولا تشفيه حتى
 تجعل ذلك له شغلاً شاغلاً به عني وعن ذكري. واكفي
 يا كافي ما لا يكفي سواك، فإناك الكافي لا كافي
 سواك، ومفرج لا مفرج سواك، ومغيث لا مغيث
 سواك، وراز لا راز سواك، خاب من كان جاره سواك،
 ومغيثه سواك، ومفرغه إلى سواك، ومهزبه إلى
 سواك، وملجأه إلى غيرك، ومنجأه من مخلوق غيرك،
 فأنت تقني ورازني ومفرعي ومهربي وملجأي

ومنجأي، فبك استفتح، وبك استنجح، وبسمحمد وآل
 محمد أتوجه إليك، وأتوسل وأتشفع. فأسئلك يا الله يا
 الله يا الله، فلك الحمد، ولك الشكر، وإليك المষ্ঠكى،
 وأنت المستعان، فأسئلك يا الله يا الله يا الله بحق محمد
 وآل محمد أن تصلي على محمد وآل محمد، وأن
 تكشف عني عمي وهمي وكربي في مقامى هذا كما
 كشفت عن نبيك هممه وعمه وكربه، وكفيتهم هول عدوه،
 فكشف عني كما كشفت عنه، وفرج عني كما فرجت
 عنه، واكفني كما كفيتهم، واضرف عني هول ما أخاف
 هولته، ومؤونة ما أخاف مؤونته، وهم ما أخاف هممه بلا
 مؤونة على نفسي من ذلك، واضرفني بقضاء حوائجي،
 وكفاية ما أهمني هممه من أمر آخرتي ودنياي. يا
 أمير المؤمنين ويا أبا عبد الله عليهما السلام الله أبداً
 ما بقيت وبقي الليل والنهار، ولا جعله الله آخر العهد
 من زيارتكما، ولا فرق الله بيني وبينكما. اللهم أخيني

حَيَوَةَ مُحَمَّدٍ وَذُرِّيَّتِهِ، وَأَمْتِنِي مِمَّا تَهُمُّ، وَتَوَقَّنِي عَلَيَّ
مِلَّتِهِمْ، وَاحْشُرْنِي فِي زُمْرَتِهِمْ، وَلَا تَفَرِّقْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ
طَرَفَةَ عَيْنٍ أَبَدًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ. يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ وَيَا
أَبَا عَبْدِ اللَّهِ أَتَيْتُكُمْ زَائِرًا وَمَتَوَسَّلًا إِلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمْ،
وَمَتَوَجَّهًا إِلَيْهِ بِكُمْ، وَمُسْتَشْفِعًا بِكُمْ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى فِي
حَاجَتِي هَذِهِ، فَاشْفَعَا لِي، فَإِنَّ لَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ الْمَقَامَ
الْمَحْمُودَ، وَالْجَاهَ الْوَجِيهَ، وَالْمَنْزِلَ الرَّفِيعَ وَالْوَسِيلَةَ،
إِنِّي أَنْقَلِبُ عَنْكُمْ مُسْتَنْظِرًا لِسْتَنْجِرِ الْحَاجَةِ وَقَضَائِهَا
وَنَجَاحِهَا مِنَ اللَّهِ بِشَفَاعَتِكُمَا لِي إِلَى اللَّهِ فِي ذَلِكَ، فَلَا
أَحِبُّ وَلَا يَكُونُ مُنْقَلَبِي مُنْقَلَبًا خَاسِرًا بَلْ يَكُونُ
مُنْقَلَبِي مُنْقَلَبًا رَاجِحًا رَاجِحًا مُفْلِحًا مُنْجِحًا مُسْتَجَابًا
يَقْضَى جَمِيعَ حَوَائِجِي، وَتَشْفَعَا لِي إِلَى اللَّهِ. إِنْقَلَبْتُ
عَلَى مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، مَفْوِضًا أَمْرِي
إِلَى اللَّهِ، مُلْجَأً ظَهْرِي إِلَى اللَّهِ، مُتَوَكِّلًا عَلَى اللَّهِ، وَأَقُولُ
حَسْبِيَ اللَّهُ وَكَفَى، سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ دَعَى، لَيْسَ لِي وَرَاءَ اللَّهِ

وَوَرَائِكُمْ يَا سَادَتِي مُنْتَهَى، مَا شَاءَ رَبِّي كَانَ، وَمَا لَمْ
يَشَأْ لَمْ يَكُنْ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، أَسْتَوْدِعُكُمْ
اللَّهُ، وَلَا جَعَلَهُ اللَّهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنِّي إِلَيْكُمْ. إِنصَرَفْتُ يَا
سَيِّدِي يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ وَمَوْلَايَ، وَأَنْتَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ يَا
سَيِّدِي، وَسَلَامِي عَلَيْكُمْ مُتَّصِلٌ مَا اتَّصَلَ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ،
وَاصِلٌ ذَلِكَ إِلَيْكُمْ، غَيْرُ مَحْجُوبٍ عَنْكُمْ سَلَامِي إِنْ
شَاءَ اللَّهُ، وَأَسْأَلُهُ بِحَقِّكُمْ أَنْ يَشَاءَ ذَلِكَ وَيَفْعَلَ، فَسَأَلْتُهُ
حَمِيدٌ مَجِيدٌ. إِنْقَلَبْتُ يَا سَيِّدِي عَنْكُمْ تَائِبًا خَامِدًا لِلَّهِ،
شَاكِرًا رَاجِحًا لِلْإِجَابَةِ، غَيْرَ آيِسٍ وَلَا فَانِطٍ، آتِيًا عَائِدًا
رَاجِعًا إِلَى زِيَارَتِكُمْ، غَيْرَ رَاغِبٍ عَنْكُمْ، وَلَا مَسْنُورٍ
زِيَارَتِكُمْ، بَلْ رَاجِعٌ عَائِدٌ إِنْ شَاءَ اللَّهُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ
إِلَّا بِاللَّهِ. يَا سَادَتِي رَغِبْتُ إِلَيْكُمْ وَإِلَى زِيَارَتِكُمْ بَعْدَ أَنْ
زَهَدْتُ فِيكُمْ وَفِي زِيَارَتِكُمْ أَهْلُ الدُّنْيَا، فَلَا حَسْبِي إِلَّا اللَّهُ مَا
رَجَوْتُ، وَمَا أَمَلْتُ فِي زِيَارَتِكُمْ، إِنَّهُ قَرِيبٌ مُجِيبٌ. ١

فارسی:

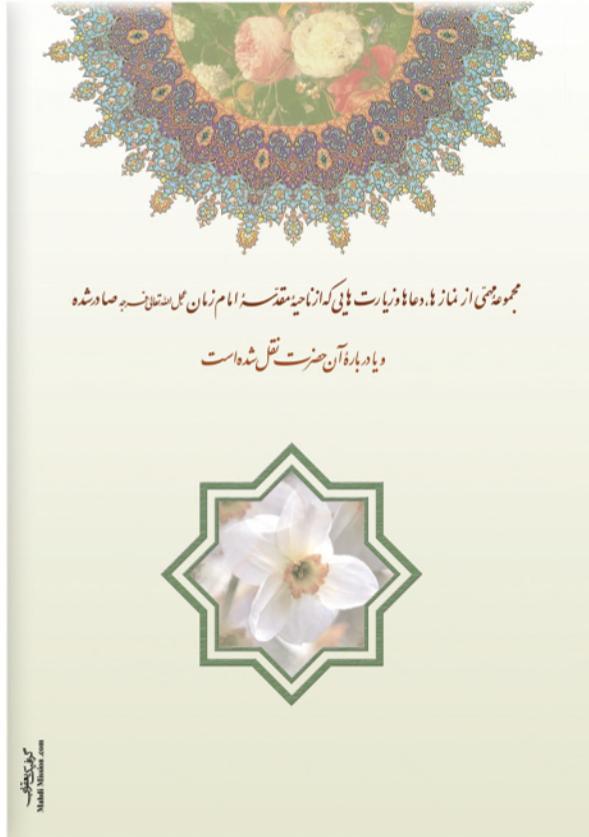
- ۱- «صحیفه مهدیه»: این کتاب ترجمه کتاب «الصحیفه المهدیه» است که در ۵۶۰ صفحه و زیری منتشر شده و تاکنون بارها به چاپ رسیده است. «چاپ نهم»
- ۲- «منتخب صحیفه مهدیه»: این کتاب منتخب کتاب «صحیفه مهدیه» است که در ۳۵۲ صفحه به قطع جیبی چندین بار چاپ شده است. «چاپ یازدهم»
- ۳- «منتخب صحیفه مهدیه»: همان کتاب قبلی است که در ۴۱۶ صفحه به قطع نیم جیبی در دهها هزار نسخه چاپ و پخش شده است. «چاپ پنجم»
- ۴- «صحیفه مهدیه»: با ترجمه تمامی دعاها و زیارات که در ۷۵۲ صفحه به قطع وزیری در دهها هزار نسخه چاپ و منتشر شده است. «چاپ دوازدهم»
- ۵- «صحیفه مهدیه»: با ترجمه تمامی دعاها و زیارات (ترجمه مقابل) که در ۱۰۴۸ صفحه به قطع وزیری چاپ و منتشر شده است. «چاپ اول»
- ۶- «صحیفه مهدیه»: با ترجمه تمامی دعاها و زیارات که در ۱۱۶۸ صفحه به قطع جیبی چاپ شده است. «چاپ اول»

کتاب «صحیفه مهدیه»**در چاپ های متعدد و به زبان های گوناگون:**

این کتاب در صدها هزار نسخه به زبان های عربی ، فارسی ، اردو و ... منتشر شده و مورد استقبال زیاد واقع گردیده ، و مدرک کتاب های فراوانی قرار گرفته است .

عربی:

- ۱- «الصحیفه المبارکة المهدیة»: این کتاب برای اولین بار در سال ۱۳۷۷ هـ در ۷۶۰ صفحه منتشر شد و به سرعت نسخه های آن نایاب گردید و سپس ۴۰۰ صفحه بر مطالب آن افزوده شده است .
- ۲- «الصحیفه المهدیة أو المختار من الصحیفه المبارکة المهدیة»: این کتاب برگزیده جالبی از کتاب فوق است .
- ۳- «الصحیفه المهدیة المنتخبة»: این کتاب منتخب دیگری از کتاب فوق است که در ۳۲۸ صفحه به قطع جیبی در دهها هزار نسخه منتشر شده است .
- ۴- «الصحیفه المهدیة المنتخبة»: همان کتاب قبلی است که در ۴۰۰ صفحه به قطع نیم جیبی منتشر شده است .

منتخب صحیفہ مہدیہ

۳۶۸

- ۷- «منتخب صحیفہ مہدیہ»: این کتاب، منتخب کتاب قبلی است و در ۵۵۲ صفحہ جیبی منتشر شدہ است. «چاپ یازدہم»
۸- «منتخب صحیفہ مہدیہ»: همان کتاب قبلی است کہ در ۶۰۰ صفحہ بہ قطع نیم جیبی منتشر شدہ است. «چاپ سوم»

اردو:

- ۱- «صحیفہ مہدیہ»: این کتاب ترجمہ «صحیفہ مہدیہ» است کہ بہ اردو ترجمہ شدہ و در ہندوستان توسط انتشارات «عباس بک ایجنسی لکھنؤ» منتشر شدہ است.
۲- «صحیفہ مہدیہ منتخب»: این کتاب ترجمہ «منتخب صحیفہ مہدیہ» است کہ بہ اردو ترجمہ و منتشر شدہ است.
۳- «صحیفہ مہدیہ»: این کتاب، ترجمہ دیگری از کتاب «صحیفہ مہدیہ» می باشد کہ توسط یکی از دانشمندان پاکستان بہ اردو ترجمہ و چاپ شدہ است.

انگلیسی و...

- ۱- «منتخب صحیفہ مہدیہ»: بہ زبان انگلیسی، گجراتی، ہندی و تبتی نیز ترجمہ شدہ است و بارہا بہ چاپ رسیدہ است.
تلفن مرکز پخش: ۲۱-۲۶۱۳۸۲۰ (۰۲۵۱) ۳۵۸-۰۹۱۲۲۵۱